

พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรกร

ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

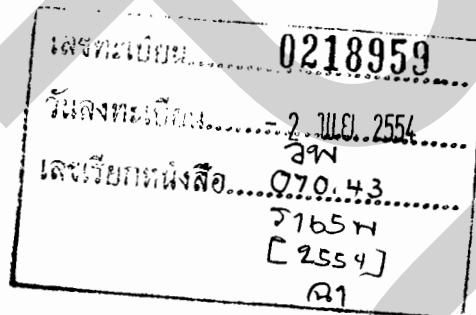
ร่วม คล้ายวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2554

Developments and trends in agricultural news on BBTV channel 7

Rawin Klaiwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Communication Arts

Department of Business Communication

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2011

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณสมาคมช่างภาพผู้สื่อข่าววิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยใน
พระบรมราชูปถัมภ์ และทางมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่อนุเคราะห์มอบทุนการศึกษาในระดับ
มหาบัณฑิต

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ที่ช่วยในการ
ให้คำปรึกษา ชื่อแนะนำข้อมูลของต่างๆ กราบขอบพระคุณ พศ.ดร.กุลพิพิษ ศาสตราจารย์ อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ช่วยให้คำปรึกษาตลอดมา และกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบ พศ.ดร.
อัศวิน เนตร โพธิ์แก้ว รศ.ดร.อุมา บีกันนส์ รศ.ดร.จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ ที่สละเวลามาชี้แนะ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กราบขอบพระคุณผู้ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลข่าวเกย์ตրรกร อันได้แก่ อดีต
ท่านผู้จัดการฝ่ายข่าว คุณสุทธิ ใจเจียมจิตต์ ผู้จัดการฝ่ายข่าว คุณสมเกียรติ เจริญกิจญ์ โภยิ่ง ผู้จัดทำ
รายการ ในอดีต คุณวิทยา ณ. บางช้าง คุณศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ คุณพจนนาดา เจริญกิจญ์ โภยิ่ง และผู้จัดทำ
รายการข่าวเกย์ตรรในปัจจุบัน และขอบพระคุณพี่ญาณ และพี่ๆที่ศูนย์ข้อมูลทางสถานีโทรทัศน์สี
กองทัพกชช 7 ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยในครั้งนี้

ขอพระคุณพี่กุ้ง สำหรับคำปรึกษา เพื่อนๆชาว มทบ. พี่น้อง ที่ทำงานฝ่ายข่าว
สายสกุ๊ป สายเกย์ต สายต่างประเทศ ส่วนงานช่างภาพสถานีโทรทัศน์สีกองทัพกชช 7 ที่เคย
ช่วยสนับสนุน และกำลังใจจากครอบครัวที่เคยให้คำปรึกษาด้านการเรียนตลอดมา “ขอบคุณมาก
ครับ”

รwin คล้ายวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญตาราง	๙
สารบัญภาพ	๙
บทที่	๙
1. บทนำ.....	๑
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
1.2 ปัญหานำวิจัย.....	๙
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๙
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	๙
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๑๐
1.6 นิยามศัพท์.....	๑๐
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๑
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	๑๑
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรสื่อสารมวลชน	๑๙
2.3 ทฤษฎีการวิเคราะห์เนื้อหา	๒๑
2.4 ทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม	๒๓
2.5 แนวคิดเรื่องผู้รับสาร	๒๙
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓๒
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	๓๔
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๗
3.2 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	๔๐
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๔๑
3.4 ระยะเวลาในการวิจัย.....	๔๒
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๔
3.6 การนำเสนอข้อมูล.....	๔๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิจัย.....	45
4.1 พัฒนาการของรายการข่าวเกษตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7....	45
4.1.1 พัฒนาการรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรพัฒนา.....	46
4.1.2 พัฒนาการรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	51
4.1.3 พัฒนาการรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรเทคโนโลยีสื่อสาร.....	59
4.2 บริบทการผลิตรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7	75
4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรพัฒนา.....	75
4.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตร เศรษฐกิจพอเพียง.....	79
4.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตร เทคโนโลยีสื่อสาร.....	83
4.3 แนวโน้มของรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต.....	88
4.3.1 ความคิดเห็นกลุ่มผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกร.....	88
4.3.2 ความคิดเห็นของกลุ่มนักวิชาการ.....	93
4.3.3 ความคิดเห็นของผู้รับชมรายการข่าวเกษตรกร.....	100
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	114
5.2 อภิปรายผล.....	131
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	140
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	141
บรรณานุกรม.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงรายการข่าวเกย์ตրกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2522-2553.....	8
3.1 โครงสร้างวัตถุประสงค์และความสัมพันธ์ของแนวคิด/ทฤษฎี และวิธีการดำเนินการ.....	36
4.1 แสดงเรทติ้งรายการตามทันเกย์ตร ในช่วงรายการเจาะประเด็น.....	74

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ภาพข่าวเกย์ตր้าในชุดเกย์ต clue ทั้งหมด	5
2.1 ภาพองค์การสื่อมวลชนภายในประเทศ สำหรับชั้นทางสังคม	19
2.2 ภาพแบบจำลองกระบวนการเดือดสรรข่าวสาร	32
4.1 ภาพกระบวนการผลิตรายการในอดีตทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	51
4.2 ภาพ “ช่วงรายการเพื่อนเกย์ต” ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	65
4.3 ภาพ “รายการเกย์ตร้าข้องใจ” ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	66
4.4 ภาพรายการ “เกย์ตันร่ารู้” ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	66
4.5 ภาพรายการ “สารคดีเกย์ต” ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	67
4.6 ภาพรายการ “แสดงรายการสินค้าเกย์ต” ทางสถานี โทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	67
4.7 ภาพรายการ “เกย์ตวันนี้” ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	68
4.8 ภาพรายการ “เจาะประเด็น” ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	69
4.9 ภาพรายการ “ตามทันเกย์ต” ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	70
4.10 ภาพเข้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่บันทึกเทปรายการตามทันเกย์ตทาง สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	72

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
	.....	.....
4.11 ภาพคุณชัยอนันต์ ปันชู ขณะบันทึกเทปรายการตามทันเกยตระหง สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7.....	73	
4.12 ภาพแสดงปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการ ข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรพัฒนา.....	75	
4.13 ภาพแสดงปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการ ข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง.....	79	
4.14 ภาพแสดงปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการ ข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรเทคโนโลยีสื่อสาร	83	
4.15 ภาพเจ้าหน้าที่ตัดต่อขณะตัดรายการเกษตรน่ารู้ ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7.....	87	
4.16 ภาพเจ้าหน้าที่เทคนิคขณะกำลังอัดรายการตามทันเกยตระ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7.....	87	
4.17 ผู้วิจัยขณะทำการสอนทนาการกลุ่มกับกลุ่มเกษตรกร ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี.....	101	
4.18 ผู้วิจัยขณะทำการสอนทนาการกลุ่มกับกลุ่มไม้คอกไม้ประดับ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี.....	105	
5.1 ภาพรวมของพัฒนาการของรายการข่าวเกษตรกรในยุคต่างๆ	120	
5.2 ภาพแสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลในแนวโน้มการพัฒนา รายการข่าวเกษตรกร.....	127	
5.3 ภาพแสดงทัศนะของผู้ผลิตรายการที่มีต่อการพัฒนารายการ ข่าวเกษตรกร.....	128	
5.4 ภาพแสดงทัศนะของกลุ่มนักวิชาการที่มีต่อการพัฒนารายการ ข่าวเกษตรกร	129	
5.5 ภาพแสดงทัศนะของกลุ่มผู้รับชมรายการที่มีต่อการพัฒนารายการ ข่าวเกษตรกร.....	130	

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
ชื่อผู้เขียน	นายร่วิน คล้ายวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูลพิพิช ศาสตระสุจิ
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พัฒนาการรายการข่าวเกษตร 2) บริบทในการทำรายการข่าวเกษตรในแต่ละบุคคล 3) แนวโน้มรายการข่าวเกษตรในอนาคต

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-interview) กับกลุ่มผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และนักวิชาการที่รับชมรายการทั้งหมด 17 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) อันได้แก่ วารสารสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จำนวน 23 ฉบับ เอกสารบรรยายข่าวเกษตรที่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2522-2554 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรที่รับชมข่าวเกษตรจำนวน 17 คนและใช้การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอผล การวิจัยเชิงพรรณนาผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนารายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีการนำเสนอรูปแบบรายการสารคดีเชิงข่าวเป็นหลัก เน้นการนำเสนอเนื้หาทางวิชาการทางการเกษตร ในยุคเกษตรพัฒนาชั้งเป็นยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2522-2532) มีการนำเสนอรายการสารคดีเกษตรที่มีเนื้หาเกี่ยวกับการสาธิตเชิงเกษตรทั่วๆ ไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 มีการนำเสนอในลักษณะเป็นรายการซึ่งประกอบไปด้วย รายการสารคดีเกษตร รายงานสภาพวัสดุค้าเกษตร รายการเตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืช และรายการพยากรณ์อากาศเกษตร ต่อมายุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2533-2543) รายการข่าวเกษตรถูกลดเวลาลง เหลือแต่รายการสารคดีเกษตร และรายการแสดงราคาสินค้าเกษตร โดยเน้นการนำเสนอข้อมูลที่นำเสนอคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ปัจจุบัน (พ.ศ. 2544-2554) ในปี พ.ศ. 2551 รายการข่าวเกษตรได้เพิ่มเวลาการออกอากาศ และปรับรูปแบบการ

นำเสนอ เป็น 3 ช่วง ช่วงภาคเช้า ช่วงช่วงภาคเที่ยง และช่วงภาคค่ำ ทำให้รายการช่วงเกยตระกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สามารถนำเสนอครอบคลุมทุกช่วงเวลาช่วง เน้นการใช้เทคโนโลยีมาใช้พัฒนาการนำเสนอรายการ และเปิดโอกาสให้เกยตระกรมีส่วนร่วมกับทางรายการ

2. บริบทการทำรายการช่วงเกยตระกรในแต่ละยุคพบว่า การทำช่วงเกยตระกรในทุกยุค ปัจจัยภายในที่มีผลกับการทำงานมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากรที่มีจำนวนไม่เพียงพอและ ปัจจัยด้านระยะเวลาในการนำเสนอ ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลกับการทำงานในยุคเกยตระกรพัฒนาซึ่ง เป็นช่วงเริ่มต้นและยุคเกยตระกรเศรษฐกิจพอเพียงนี้คือ การหาแหล่งข้อมูลในการทำข่าวและการ สื่อสารกับแหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเกยตระกร สำหรับปัจจัยภายนอกในยุคเกยตระกร เทคโนโลยีสื่อสาร นี้จะเป็นด้านคู่แข่งขันทางธุรกิจอันได้แก่ราย การประเภทเดียวกันที่เป็นคู่แข่ง จึงทำให้รายการต้องมีการพัฒนาคุณภาพในด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนออยู่ตลอดเวลา

3. แนวโน้มของรายการช่วงเกยตระกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต นั้นพบว่า กลุ่มผู้ผลิตรายการช่วงเกยตระกรจะต้องมีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอให้ทันสมัย และ ในส่วนของเนื้อหาขั้นคงเป็นวิชาการ เช่นเดิม โดยนำเสนอให้ง่ายต่อความเข้าใจ เน้นเนื้อหาที่เป็น ปัญหาและวิธีการแก้ไขแก่เกยตระกร เพิ่มการให้ความรู้ทางการตลาดให้กับเกยตระกร ส่วนช่องทาง การสื่อสารจะมีเว็บไซต์ช่วงเกยตระกร เปิดโอกาสให้เกยตระกรมีส่วนร่วมกับทางรายการมากขึ้น สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกยตระกรรุ่นใหม่ๆที่มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเกยตระกร ในส่วนกลุ่มนักวิชาการ มีความเห็นว่าควรจะมีการนำเสนอเนื้อหาในเชิงที่เฉพาะลึกมากยิ่งขึ้น และคงวิธีปฏิบัติ ขั้นตอนต่างๆอย่างชัดเจน เน้นเรื่องราวการทำเกยตระกรของบุคคลที่ประสบผลสำเร็จ โดยที่ รูปแบบรายการควรเป็นการนำเสนอข้อมูลทางวิชาการนำเสนอโดยผสมผสานกับการนำเสนอไปใช้ใน ทางปฏิบัติของเกยตระกร เน้นให้ผู้รับชมซึ่งเป็นเกยตระกรเข้าใจง่ายและมีส่วนร่วมกับทางรายการ มากขึ้น และกลุ่มผู้ช่วยรายการช่วงเกยตระกร ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ต้องการเวลาในการนำเสนอ ที่มากขึ้น โดยต้องการเวลาในการนำเสนอในช่วงเย็น ต้องการรูปแบบรายการในอนาคตให้เป็น รายการสาธิตทางการเกยตระกร โดยนำเสนอเป็นเชิงสารคดีทางการเกยตระกร และรายการตอบปัญหา ทางการเกยตระกรลงมา และอันดับสุดท้ายอย่างไได้รายการเดือนกันยายน

Tesis Title   Developments and trends in agricultural news on BBTV channel 7
Author   Rawin Klaiwong
Advisor   Asst. Prof. Dr. Kullatip Satraruji
Department   Mastet of Comunication Arts
Academic Year 2010

ABSTRACT

The research of developments and trends in agricultural news programs on Bangkok Broadcasting TV7 of this study purposes to ;1.Development of agricultural news program. 2. In the context of a agricultural news programme in each period. 3. Future trends in agricultural news

This study used qualitative research which have an indept-interview with the producer of agricultural news at TV7 and 17 researcher that have been watching the news. Analysis of data from the related documents.Such as a journal of the television station (tv7) about 23 copy document scripts between 1979 to 2011. Focus group with the samples are 17 farmers who have been watching the news. And non-participatory observation with the samples of news producers. The data was analyzed and presented results of descriptive research.

The results showed that:

Development of agricultural news at TV7 from the past to the present that have to propose the main news documentary analysis for presentation on technical agriculture. In modern agricultural development (1979-1989) have presented agricultural documentary is about guitar demo agro general. In 1983 ,later presented in a manner which consists of a program agriculture documentary ,a program of agricultual products ,program of early warning about disease and insects include the weather. Next-generation agricultural sufficiency economy.(1990-2000) Agriculture news program has been reduced time but documentary agriculture and agricultural products are remain. The presentation focused on the sufficiency economy to used at the present day(2001-2011) Today ,current program of feeds to increase the time of broadcast and presented for the 3 periods Morning News ,Midday News,Evening News. Agricultural television news programs on TV7 coverage any time of news program. Focus on the use of technology to develop an offering program and allow the farmers to participate on the program.

Context of the transaction news in each generation that coverage of agriculture in all generations of internal factors that affect the most work is a factor in personnel with a number of factors and not enough time. External factors that the functioning of modern agricultural development is to find sources in news report and communication with sources of relevant officials and farmers. For external communication technology in agricultural era. The competition will be the same type of business ,including a competitor Making the list needs to be improvement in terms of content and presentation format of the time.

Trend of agricultural news in the future Manufacturers of agricultural news program must be offered to develop a modern, but the content remains the same academic. The presentation for easy understanding. Focus on content and how to fix a problems for farmers increase awareness. The communication should have the Web site feeds for allow farmers to participate with more items to target a new generation farmers. In the group of scholars should have presented in terms of greater depth. Show how to perform various steps clearly focuses mostly on agriculture for a successful party. And should be list format the presentation of information that combined with the implementation in practice of the farmers. The focus on how to make the farmers understand and involved with the news program. Agriculture news needs time to deliver more in the evening. They want to format the program in the future as a demonstration agricultural program.By presenting a documentary analysis of agriculture FAQ list and agricultural problems. And the last number; They want agriculture news about the warning network program.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญของภาคเกษตรในปัจจุบัน

ประเทศไทยถือเป็นแหล่งผลิตสินค้าทางด้านเกษตรกรรมที่สำคัญของโลกดังจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกของสินค้าเกษตรของประเทศไทย รายงานข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรในปี พ.ศ. 2552 (ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 22 มิถุนายน 2552) ระบุว่า รายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตร ไปจำหน่ายยังต่างประเทศมีมูลค่าถึง 1,232,915.9 ล้านบาท และความสำคัญของภาคเกษตรที่นักหน่วยงานต่างๆ ได้จากการส่งออกไปยังต่างประเทศ คือ ภาคเกษตร เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2548 (พระศรี เหล่ารุจิสวัสดิ์, 2552) แรงงานในภาคเกษตรมีสัดส่วนถึงร้อยละ 37.70 ของแรงงานทั้งหมด ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนแรงงานที่มากที่สุดเมื่อเทียบเทียบแรงงานในภาคอื่นๆ อาทิ เช่น ภาค อุตสาหกรรมร้อยละ 15.50 ภาคการค้าส่งและค้าปลีก ร้อยละ 15.40 และภาคบริการอื่นๆ ร้อยละ 31.50 หากมองถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อภาระภัยแล้ง ขั้นทางการตลาดของภาคอุตสาหกรรมการเกษตร “เทคโนโลยีทางการเกษตร” ถือเป็นส่วนสำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาภาคเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรเหล่านี้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องใช้การสื่อสารที่สร้างความเข้าใจสู่กลุ่มเกษตรกร เพื่อช่วยให้เกษตรกรเกิดความรู้ ความเข้าใจสามารถนำเทคโนโลยีทางการเกษตร ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาดเมืองนอก ที่ต้องการความหลากหลายทางชีวภาพสูง แต่ด้วยอิทธิพลของสื่อมวลชน ที่เข้าถึงผู้คนทุกกลุ่ม หลากหลายสาขาอาชีพในสังคมกว้าง สื่อมวลชนจึงเป็นช่องทางหลักที่จะทำ

ปัจจุบันมีสื่อหลายช่องทาง ให้ผู้คนได้เลือกรับรู้ แต่ด้วยอิทธิพลของสื่อมวลชน ที่เข้าถึงผู้คนทุกกลุ่ม หลากหลายสาขาอาชีพในสังคมกว้าง สื่อมวลชนจึงเป็นช่องทางหลักที่จะทำ

หนี้ที่เป็นตัวนำความรู้ ตลอดจนเทคโนโลยีทางการเกษตรไปสู่เกษตรกร ช่วยให้เกษตรสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพของตนเอง ต่อยอดในการพัฒนาจนนำไปสู่ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งในส่วนของตัวเกษตรกรเองและครอบครัว จึงอาจกล่าวได้ว่าบทบาทของสื่อมวลชนในด้านการพัฒนาด้านการเกษตรนั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับอาชีพเกษตรกร

บทบาทของสื่อมวลชนแบ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์ต่างมีส่วนในการพัฒนาด้านการเกษตร เนื่องด้วยสื่อมวลชนมีหน้าที่ในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางการเกษตรให้กับเกษตรกร สื่อมวลชนออกเล่าประสบการณ์ของเกษตรกรผู้ที่ประสบความสำเร็จให้กับเกษตรรายอื่นให้ได้รับรู้ถึงเทคนิคหรือวิธีการในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นๆ สื่อมวลชนทำหน้าที่ในการเดือนภัยกับสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจมีผลกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่นการพยากรณ์อากาศ สถานการณ์ภัยแล้ง สถานการณ์น้ำท่วม เป็นต้น อีกทั้งสื่อมวลชนยังนำข้อมูลวิทยาการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์กับเกษตรกรรมมาเผยแพร่ให้กับเกษตรกร เพื่อช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการประกอบอาชีพทางการเกษตร อาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ข่าวสารด้านการเกษตร ทำให้เกษตรสามารถนำข้อมูลความรู้นั้นๆ ไปประยุกต์ใช้ในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งนั้นก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาในภาคการเกษตรของประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้า ศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม จิตต์อนันต์ กล่าวว่า “ในการพัฒนาการเกษตร จำเป็นต้องอาศัยวิทยาการหลายสาขา เข้ามาช่วย หากจะดำเนินการโดยสาขาใดสาขาหนึ่งเพียงสาขาเดียว ก็ไม่อาจทำงานให้สำเร็จความประสงค์ได้” และในด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีและวิทยาการทางการเกษตรให้กับเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่กันดาร ห่างไกลนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยสื่อต่างๆ มาเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลความรู้ สื่อในปัจจุบันมีหลากหลายประเภทให้เลือกใช้ ซึ่งสื่อแต่ละชนิดมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผลสำรวจความคิดเห็นของศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตรโดยแม่โจ้โพลล์ (ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตรโดยแม่โจ้โพลล์, 30 มกราคม 2553) พบว่าสื่อที่เกษตรกรได้เปิดรับชมข่าวสารมากที่สุดจากจำนวนทั้งหมด 804 คน ติดตามข่าวสารทางการเกษตรร้อยละ 88 โดยติดตามจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดถึงร้อยละ 65 รองลงมาคือสื่อสิ่งพิมพ์排版 วารสาร จากหน่วยงานทางการเกษตร สื่ออินเทอร์เน็ตและวิทยุตามลำดับ

รายการข่าวเกษตรที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อีกวีเนินส่วนหนึ่งในการให้ข่าวสารความรู้ให้กับเกษตรกรหรือประชาชนผู้สนใจในการเกษตรแม้ว่าเกษตรกรอาจจะได้รับข่าวสาร

ความรู้เกี่ยวกับทางด้านการเกษตรจากหลายสื่อแต่รายการข่าวเกษตรมีความสำคัญ เพราะเทคโนโลยีทางการเกษตร ได้มีการพัฒนา ก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นที่เกษตรกรจะต้องเรียนรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางเกษตร เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจถึงคุณประโยชน์และโทษของ เทคโนโลยีนั้นๆ สื่อในปัจจุบันก็มีความหลากหลายในการให้ข้อมูลข่าวสารให้แก่เกษตรกร

สื่อโทรทัศน์ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำหน้าที่เป็นตัวนำความรู้ ตลอดจนเทคโนโลยีทางการเกษตรไปสู่เกษตรกรที่เหนือกว่าสื่อประเภทอื่นๆ เพราะนำเสนอได้ทั้งภาพและเสียง เกษตรสามารถเห็นขั้นตอนต่างๆ ในการสาธิตเกี่ยวกับการทำเกษตรได้จริง และในสถานที่จริงๆ ทั่วประเทศ ทำให้เกษตรกรสามารถนำข้อมูลเหล่านี้นำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพของ ตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาจนนำไปสู่ความก้าวหน้าของตนเองในด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่สภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของตัวเกษตรกรด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า ท่านทบทวน สื่อมวลชนในด้านการพัฒนาด้านการเกษตรนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับเกษตรกร

ในปัจจุบันรายการข่าวเกษตรทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ก็มีผู้ดำเนินรายการหลายคน ที่ได้แก่

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มีช่วงข่าวเกษตรโดยใช้ชื่อว่า “เกษตรรอบนิว” ซึ่ง อยู่ในช่วง “เรื่องเด่นเย็นนี้” ซึ่งออกอากาศเวลาประมาณ 16.20 น. มีช่วงเวลาสำหรับข่าวเกษตร โดยตรง

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 มีช่วงเวลาในการออกอากาศในช่วงข่าวภาคเช้าเวลา ประมาณ 05.00 น. ออกอากาศ วันจันทร์ อังคาร และวันพุธ มีรายการที่ออกอากาศได้แก่ รายการ เกษตรทั่วไทย รายการส่องโลกเกษตร และรายการเกษตรไทยน่ารู้

สถานีโทรทัศน์โมเดร์นไนน์ มีช่วงเวลาในการออกอากาศในช่วงข่าวภาคเช้าเวลา ประมาณ 05.30 น. ออกอากาศวันจันทร์ถึงวันศุกร์ มี คลิปน้ำคุ้นเคยหัวใจเกษตรกร วันเสาร์มีรายการ เกษตรอาสา และวันอาทิตย์ มีรายการ ก้าวไกลกับกรมวิชาการเกษตร

สถานีโทรทัศน์ NBT มีช่วงเวลาในการออกอากาศในช่วงข่าวภาคเช้าเวลาประมาณ 05.30 น. ออกอากาศเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ ได้แก่ ฟ้าสว่างที่บ้านเกษตร เกษตรสาร และรายการ ลูกทุ่งเกษตรกร

สถานีโทรทัศน์ TPBS มีรายการบ้านทุ่งลุงเกษตร ที่ออกอากาศเฉพาะวันจันทร์ในเวลา ประมาณ 13.00 น.

อย่างไรก็ดี แม้จะมีรายการข่าวเกษตรในแบบจะทุกสถานี แต่สถานีโทรทัศน์สีกงห์พับกช่อง 7 นั้นนับได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มในการนำเสนอรายการข่าวเกษตรกรและรายการสารคดีเชิงข่าวเกษตรกร “เราถือเป็นเจ้าแรกที่ริเริ่มทำการข่าวเกษตรกรในขณะนี้”(วิทยา ณ.บางช้าง, สัมภาษณ์ 8 มิถุนายน 2553) และช่วงเวลาในการออกอากาศของรายการข่าวเกษตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกงห์พับกช่อง 7 นั้น นับว่าอยู่ในช่วงเวลาที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับข่าวเกษตรกรที่ออกอากาศทางสถานีต่างๆ โดยจะเห็นได้จากข่าวเกษตรกรส่วนใหญ่จะออกอากาศในช่วงระยะเวลาข่าวภาคเช้าเท่านั้น แต่รายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห์พับกช่อง 7 นั้น ออกอากาศในทุกช่วงเวลาข่าวสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นช่วงข่าวภาคเช้าที่มี รายการเพื่อนเกษตร ที่ประกอบไปด้วยรายการสารคดีเกษตร เกษตรน่ารู้ รายการเกษตรข้อใจ และรายการแสดงราคาสินค้าเกษตร ข่าวภาคเที่ยงมีรายการเกษตรวันนี้ และข่าวภาคค่ำมีรายการตามทันโลก

ที่ผ่านมาสถานีโทรทัศน์สีกงห์พับกช่อง 7 ได้ออกอากาศรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห์พับกช่อง 7 เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2554 เป็นระยะเวลา 32 ปี ที่รายการข่าวเกษตรกรนำเสนอข้อมูลข่าวสารในการเกษตร โดยในขณะนี้เริ่มต้นจากฝ่ายข่าวเป็นฝ่ายเริ่มต้นในการผลิตข่าวเกษตรกร โดยมีแนวคิดที่ว่าหนทางในการพัฒนาชาติชนิดหนึ่ง คือการส่งเสริมสนับสนุนด้านผลิตผลทางการเกษตร รายการข่าวเกษตรจึงเกิดขึ้น รายการนี้ได้พยายามเสนอสาระน่ารู้ด้านการเกษตร ผู้สนใจด้านการเกษตร โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประสบความสำเร็จในด้านเกษตรกรรม ได้พยายามนำเสนอวิชาการแผนใหม่อันจะช่วยส่งเสริมในด้านการพัฒนาคุณภาพและผลิตผลทางการเกษตร อันจะเป็นส่วนสร้างเสริมรายได้แก่บรรดาเกษตรกร อันเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล (วารสารสถานีโทรทัศน์สีกงห์พับกช่อง 7. ฉบับที่ 38 ตุลาคม 2526)

ภาพที่ 1.1 ภาพข่าวเกษตรในบุคคลเกษตรพัฒนา

ที่มา : วารสารสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบนช่อง 7 เดือนมกราคม พ.ศ.2524

“ เราอีว่าประเทศเรานี้เป็นประเทศเกษตรกรรม 80% ของประชาชนเป็นเกษตรกร เพื่อจะน้ำหนึ่ง ราษฎรนี้เราอีว่าเป็นหัวใจเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะเผยแพร่ แนะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ถ้าเรามีแต่ถ้าเกิดไม่มีอะไรใหม่ พวกราษฎรจะได้รู้ความต้องการของตลาด รู้แนวโน้มที่จะทำผลิตผลอะไรให้มันได้ราคาดีขึ้น ต่อไปเรื่องอุดสาಹกรรมเพื่อการเกษตรจะมีความสำคัญที่สุด และ โทรทัศน์จะมีส่วนช่วยประสานความสำคัญในส่วนนี้ ” (ชาติเชื้อ กรรมสูตร, สุโขทัยธรรมชาติราช 2539: 161)

ในอดีตรายการข่าวเกษตรออกอากาศในข่าวภาคค่ำในช่วงเวลาประมาณ 20.55 น.
โดยนำเสนอเป็นรูปแบบรายการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สารคดีเชิงข่าว เป็นรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคที่เป็นประโยชน์ต่างๆ ทางการเกษตร มีการสัมภาษณ์เกษตรกร เป็นรายการที่เลี้ยงบรรยายประกอบภาพมีความยาวประมาณ 3-5 นาที

2. รายงานสภาพและราคาสินค้าเกษตร เป็นรายการที่แสดงราคา สินค้าที่เป็นผลิตผลทางการเกษตรต่างๆ สภาวะพืชผลต่างๆ ทางการตลาด ในขณะนี้ มีความยาวประมาณ 1 นาที

3. การเตือนภัย โรคและแมลงศัตรูพืช เป็นรายการที่มีเนื้อหารายการเป็นการเตือนภัย โรคและแมลงศัตรูพืช ที่จะเข้ามาทำความเสียหายให้กับพืชผลทางการเกษตรที่มักจะปรากฏใน

ถูกกำหนดนั้นๆ กับพื้นที่ผลทางการเกษตร โดยรายการจะนำเสนอเกี่ยวกับการเตือนภัยและวิธีการป้องกันแก้ไขจากโรคและแมลงศัตรูพืช ให้กับเกษตรกร ได้รับรู้เพื่อหาวิธีป้องกันพื้นที่ผลทางการเกษตรของตนเองต่อไป มีความยาวประมาณ 1 นาที

4. รายงานพยากรณ์อากาศ ข่าวพยากรณ์อากาศในช่วงเกษตร เป็นรายงานพยากรณ์อากาศทั่วไป และข่าวสภาวะอากาศเพื่อการเกษตร ออกอากาศทุกวันในเวลาข่าวเกษตรมีความยาวประมาณ 1 นาที

ในปัจจุบัน รายการข่าวเกษตรมีทั้งหมด 6 รายการ ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาข่าว ซึ่งแบ่งออกตามช่วงเวลาการออกอากาศดังนี้

1. ช่วงเวลาข่าวภาคเช้า 05.30-06.20 มีช่วงเพื่อนเกษตรที่มีความยาวทั้งสิ้น 8 นาที ซึ่งมีรายการข่าวเกษตรที่ออกอากาศในช่วงนี้ทั้งสิ้น 4 รายการ ได้แก่

1.1 รายการเกษตรข้องใจ เป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 1 นาที มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับ การสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการเกษตร และผู้สื่อข่าวนำปัญหานั้นไปสอบถาม מהหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ มาช่วยให้คำตอบในปัญหา

1.2 รายการเกษตรน่ารู้ เป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 1 นาที มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับเกร็ดความรู้ต่างๆที่มีประโยชน์ต่อเกษตรกร ซึ่งอาจจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นต้นรูปแบบรายการเป็นรายการที่ใช้เสียงบรรยายลงไปในภาพ ไม่มีบทสัมภาษณ์และพิธีกร

1.3 รายการสารคดีเกษตร เป็นรายการที่มีความยาวทั้งสิ้น 2-3 นาที มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ เทคนิคและวิธีการต่างๆในการเกษตรของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เช่นเกษตรดีเด่นใน ด้านต่างๆ โดยจะเป็นรายการที่ถ่ายทอดเทคนิคต่างๆ เช่นวิธีการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ ซึ่งอาจรวมไปถึงการเพิ่มน้ำมูลค่า การตลาด เป็นต้น มีการสัมภาษณ์ที่รอบด้าน เช่นเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรนั้นๆ การดำเนินรายการไม่มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ ใช้เสียงบรรยายประกอบภาพ

1.4 รายการแสดงราคาสินค้าเกษตร มีความยาวทั้งสิ้น 1 นาที เป็นรายการที่แสดงราคา สินค้าที่เป็นผลิตผลทางการเกษตรต่างๆซึ่งข้อมูลของราคานั้นๆ นำมาจากสำนักงานเศรษฐกิจทาง การเกษตร

2. ข่าวภาคเที่ยง ออกอากาศช่วงเวลา 11.30-12.30 น. รายการข่าวเกษตรที่ออกในช่วงเวลาดังกล่าวคือ “รายการเกษตรวันนี้” ซึ่งออกอากาศในเวลาประมาณ 11.30 น. เป็นรายการที่มีเนื้อหาของรายการเกี่ยวกับโครงการวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรปัจจุบัน เช่น กระบวนการผลิต นวัตกรรมทางการเกษตร รวมถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศ ฯลฯ ตลอดจนเทคโนโลยีที่สามารถนำไปใช้ในการเพาะปลูก ดูแลดิน ฯลฯ รายการนี้เป็นรายการที่มีเนื้อหาที่หลากหลาย ไม่จำกัดแค่เรื่องเกษตร แต่ยังรวมถึงเรื่องสังคม การเมือง วัฒนธรรม ฯลฯ ให้ผู้ฟังได้รับความรู้และสนับสนุนในด้านต่างๆ

3. ข่าวภาคค่ำ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 1 เวลาประมาณ 17.30-18.00 น. และข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2 เวลาประมาณ 19.30-20.30 น. รายการข่าวเกษตรที่ออกอากาศในช่วงเวลานี้ ได้แก่ “รายการตามทันเกษตร” ซึ่งออกอากาศในช่วงข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2 ซึ่งเป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 1.30-2.00 นาที เป็นรายการที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีต่างๆ ปัจจุบัน รวมถึงแนวโน้มการเกษตรในอนาคต โดยที่เน้นด้านเกษตรเป็นหลัก รูปแบบของรายการใช้พิธีกรเป็นคนดำเนินรายการ ใช้การสนทนาระหว่างพิธีกรที่เป็นผู้สื่อข่าวกับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ เป็นตัวดำเนินเรื่อง ใช้พิธีกรนำเข้ารายการและปิดท้ายรายการ

ตารางที่ 1.1 แสดงรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ตื้้งเดียว

พ.ศ.2522-2554

	รายการข่าวเกษตรกร	ระยะเวลา
ยุคเกษตรพัฒนา (พ.ศ. 2522-2532)	1. สารคดีเชิงข่าว 2. รายงานสภาพอากาศและราคาน้ำดื่มค้าเกษตร 3. เตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืช 4. พยากรณ์อากาศ (ในช่วงข่าวเกษตร)	3-5 นาที 1 นาที 1 นาที 1 นาที
ยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2533-2543)	1. รายการสารคดีเกษตร 2. รายการแสดงสินค้าเกษตร	3-5 นาที
ยุคเกษตรเทคโนโลยีสู่สาร (พ.ศ. 2544-2554)	1. รายการเกษตรข้ออัจฉริยะ 2. รายการเกษตรน่ารู้ 3. รายการสารคดีเกษตร 4. รายการแสดงสินค้าเกษตร 5. รายการเกษตรวันนี้ 6. รายการตามทันเกษตร	1-1.30 นาที 1-1.30 นาที 2-3 นาที 1 นาที 1-1.30 นาที 1.30 – 2 นาที

แหล่งที่มาของข้อมูล รวบรวมมาจากผังรายการข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

นับเป็นเวลา 32 ปี ที่รายการข่าวเกษตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้เริ่มต้นออกอากาศมาตั้งแต่ปี พศ. 2522 จนถึงปัจจุบันนี้ ปี พศ.2554 รายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรให้กับผู้รับชมมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน มีการปรับปรุงรายการให้มีคุณภาพมาโดยตลอด และเป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีผู้รับชมข่าวสารด้านการเกษตรมากที่สุด (แม่โจ้โพลล์ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2553) ปัจจุบันรายการข่าวเกษตรกร ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีช่วงเวลาการออกอากาศอยู่ในทุก 3 ช่วงข่าวหลัก ได้แก่ ข่าวภาคเช้า ข่าวภาคเที่ยง และข่าวภาคค่ำ มีรายการข่าวเกษตรกรออกอากาศในช่วงเวลารวมทั้งสิ้น 6 รายการ รายการข่าวเกษตรกรที่มีชื่อเสียงของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอดีตคือรายการสารคดีเกษตร รายการเกษตรน่ารู้ ซึ่งก็ยังเป็นรายการที่ยังออกอากาศอยู่ในขณะนี้ และก็เป็นรายการที่จัดว่าเป็นรายการเกษตรที่ดีมีคุณภาพ

(ตาม เรื่องสถาปันคิริ โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม เรื่อง “รายการเกษตรในสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี” 7 เมษายน 2552)

ท่ามกลางกระแสการแข่งขันในรายการข่าวเกษตรในปัจจุบันนั้น จะเห็นได้ว่า แทนทุกสถานีโทรทัศนมีการพัฒนาปรับปรุงรายการเกษตรให้มีคุณภาพและเข้าถึงกลุ่มผู้รับชม เพื่อที่จะเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ที่มีคุณภาพ ผู้ชุมชนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาพัฒนารายการข่าวเกษตรเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงรายการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในการศึกษาด้านรายการ โทรทัศน์ต่อไป

1.2 ปัญหาน่าวิจัย

1. พัฒนารายการข่าวเกษตรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็นอย่างไร
2. บริบทในการผลิตรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัยเป็นอย่างไร
3. แนวโน้มของการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคตจะเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของรายการข่าวเกษตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
2. เพื่อศึกษารูบทในการผลิตรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัย
3. เพื่อศึกษาแนวโน้มของการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต

1.4 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะรายการข่าวเกษตรกรที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2522-2554 เท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพัฒนาการข่าวเกษตรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ผลิตรายการในการปรับปรุงคุณภาพรูปแบบ เนื้อหารายการให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้รับชมต่อไป
3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่สนใจที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์ทางด้านเกษตร

1.6 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 หมายถึง สถานีโทรทัศน์ที่กองทัพบกกระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าของ ได้รับสัมปทานดำเนินงานโดย บริษัทกรุงเทพโทรทัศน์ และวิทยุข้ากัด
2. พัฒนาการรายการข่าวเกษตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของรายการข่าวเกษตรในยุคต่างๆ โดยงานวิจัยนี้ศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2554 โดยแบ่งออกเป็น 3 ยุค ได้แก่
  - 1) ยุคเกษตรพัฒนา เป็นยุคที่มีการก่อตั้งรายการข่าวเกษตร ระหว่างปี พ.ศ. 2522 - 2532
  - 2) เกษตรเชี่ยวชาญเพียง ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2543
  - 3) ยุคเกษตร เทคโนโลยีสื่อสาร ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2554
3. รายการข่าวเกษตร หมายถึง รายการข่าวเกษตรที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ซึ่งประกอบด้วย รายการสารคดีเกษตร, รายงานราคานิค้าเกษตร, รายการเกษตรข่องใจ, รายการเกษตรน่ารู้, รายการเกษตรวันนี้, รายการตามทันเกษตร
4. เนื้อหารายการ หมายถึง ข้อมูลในบทโทรทัศน์ของรายการข่าวเกษตรที่เป็นความรู้ ข่าวสารทางด้านการเกษตรในรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
5. แนวโน้ม หมายถึง มุมมองของผู้ผลิตและผู้ชมรายการ เกี่ยวกับทิศทางในการนำเสนอรายการข่าวเกษตรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต
6. บริบทในการผลิต หมายถึง ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนักช่อง 7” ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ คือ

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ทางการเกษตร
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและองค์กรสื่อสารมวลชน
- 2.3 ทฤษฎีการวิเคราะห์เนื้อหา
- 2.4 ทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ทางการเกษตร

2.1.1 ความหมายของ “ข่าว” และ “ข่าวเกษตร”

ฉบับ วุฒิกรรมรักษा (2536: 3-5) ได้ให้ความหมายของข่าวไว้ว่า “ข่าวคืออะไร” หรือ “อะไรคือข่าว” (What is news) ซึ่งเป็นการยกที่จะหาคำตอบได้อย่างแน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรรศนะและความเข้าใจของแต่ละบุคคลและแต่ละสังคม เพราะบางครั้งสิ่งที่ควรเป็นข่าวในสังคมหนึ่งแต่อาจจะไม่เป็นข่าวอีกสังคมหนึ่งก็เป็นได้ แม้แต่นักวิชาการและนักวิชาชีพทางด้านวารสารศาสตร์หรือนิเทศศาสตร์ ก็ยังอธิบายความหมายของข่าวไปในทิศทางที่ต่างกันเช่นบางคนบอกว่า “ข่าว”คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติแตกต่างจากนורมา “ข่าว” คือ ความงามหรือศิลปะที่จะต้องเพ่งพินิจพิจารณาอย่างพิถีพิถันจึงจะรู้ อย่างไรก็ตามนักวิชาการและนักวิชาชีพทางด้านวารสารศาสตร์หรือนิเทศศาสตร์ ก็ได้พยายามแสดงให้เห็นว่าคำตอบมาอธิบายความหมายของ “ข่าว” ไว้ดังนี้

ข่าวคือการรายงานการนำเสนอ การแจ้งเรื่องราวด้วยสื่อความหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นต่างๆหรือเรื่องราวต่างๆที่มีความแปลกใหม่ เด่นเป็นความรู้ และน่าสนใจ ซึ่งได้เกิดอย่างปัจจุบัน สดๆร้อนๆ ทันทีทันใดอย่างไม่ช้า (วิษณุ สุวรรณพิม, 2531 . 44-45)

ข่าว เป็นรายงานของเหตุการณ์หนึ่ง รายงานนี้สามารถให้รายละเอียดเป็นที่เข้าใจ อย่างเด่นชัดภายในระยะเวลาของการนำเสนอที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไว้ให้ อย่างถูกต้องแล้วนำมาเรียงเรียง เขียนและรายงาน โดยผู้รายงานข่าวที่ได้รับการฝึกฝนแล้ว และมี ประสบการณ์อย่างดี ทั้งนี้เพื่อให้รายการข่าวนั้นน่าสนใจเป็นการให้บริการแก่ผู้อ่าน ผู้ฟัง ผู้ชม ได้ อย่างสมบูรณ์ (ศุภรัตน์ วิจิทกุลเจริญ. 2542)

ข่าว คือรายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นจาก บุคคลระดับต่างๆซึ่งมีความสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจ อันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชน หรือ สังคม (ฉบับ วุฒิกรรมรักษยา. 2536 ,5)

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ข่าวคือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ในอดีตหรือ ปัจจุบันที่ประชาชนให้ความสนใจและมีกระบวนการถ่ายทอดค่าวาระเกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความ คิดเห็น จากบุคคลระดับต่าง ๆ และมีผลกระทบต่อคนในสังคม ใน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ที่ผู้วิจัย ทำการศึกษาเกี่ยวกับรายการข่าวเกย์ตրรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ซึ่งมีเนื้อหาของ รายการที่เกี่ยวข้องกับ ข่าวเกย์ต ทางผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงแนวคิด ความหมาย ตลอดจน รูปแบบของ “ข่าว ” และ “ข่าวเกย์ต” เพื่อที่จะนำมาเป็นใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ในการศึกษา พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกย์ตต รรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ต่อไปสำหรับ ความหมายของ “ข่าวเกย์ต” นั้นได้มีนักวิชาการ ได้แสดงแนวคิดและความหมายไว้ดังนี้

วัฒนา สวรรยาธินี (2531: 2) ได้ให้ความหมายของข่าวเกย์ต ไว้ว่า เป็นผลผลิตของผู้ ส่งสารที่มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการเกย์ต ที่สื่อออกไปยังผู้รับ ส่วนใหญ่ก็คือ เกย์ตกรหรือผู้ที่ เกี่ยวข้องกับวงการเกย์ตเรื่องในการพูด การบรรยาย ให้แก่เกย์ตกรที่รับฟังคำพูด ก็คือสารหรือ ข่าวสาร การเขียนบทความ เอกสารเผยแพร่ ฯลฯ เพื่อเผยแพร่สู่เกย์ตกร คำหรือตัวหนังสือ ก็คือ สารหรือข่าวสาร เป็นต้น

ว่าสิณี เกียรติวัชร์กมาร (2545:24) ได้ให้ความหมายของข่าวเกษตร ว่าคือข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับการเกษตรในทุกๆเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกิจกรรม ปศุสัตว์ ประมง อุตสาหกรรมเกษตร เครื่องจักรกลทางการเกษตร เป็นต้น

จากความหมายข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ข่าวเกษตรเป็นข่าวสารที่มีกระบวนการ การสื่อสารที่มีตัวสาร เป็นเนื้อหาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในทุกๆด้าน เช่นผลผลิตทางการเกษตร ศัตรูพืช เทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัย ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลในด้านการเกษตร โดยส่งสารออกไปยังผู้รับสารที่อาจจะเป็นเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจที่ต้องการรับข่าวสาร เป็นต้น

สำหรับประเภทของข่าวเกษตร วัฒนา สวรรยาธิปติ (2531: 171) ได้แบ่งประเภทของข่าวเกษตรไว้ดังนี้

1. ข่าวความเคลื่อนไหวต่างๆในวงการเกษตร เช่น ราค้าพืชผล การประกันราคา ผลผลิต นโยบายของรัฐในด้านการเกษตร เป็นต้น
2. ข่าวบุคคลสำคัญในวงการเกษตร เมื่อเจ้าหน้าที่ระดับสูง เกษตรกรอย่างบุคคล ตัวอย่างพร้อมรายละเอียดที่เข้าปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จในอาชีพ
3. ข่าวสารค้นพบสิ่งใหม่ๆในวงการเกษตร เช่น การผสมเทียมการถ่ายฟากตัวอ่อนของโโค- กระเบื้องเทคนิคใน วิธีการเพิ่มผลผลิต เป็นต้น
4. ข่าวเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง เช่น การใช้สารเคมีที่ไม่ถูกต้อง การบุกรุกทำลายป่า
5. ข่าวที่ช่วยเตือนให้เกษตรกรรมมั่นใจวังตันไม่ให้ถูกหลอกลวง เช่นการโคงตาชั่ง การเอาเปรียบของพ่อค้า การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน
6. ข่าวพยากรณ์อากาศ เพื่อให้เกษตรกรได้เตรียมตัวสำหรับการเพาะปลูกให้ถูกต้อง หรือ ระมัดระวังกันไม่ให้ทรัพย์สินเสียหาย
7. ข่าวเกี่ยวกับการนัดหมายเชิญชวนต่างๆ เช่น การนัดการประชุม เชิญชวนร่วมงาน ชมนิทรรศการ หรือ ฝึกอบรมทางการเกษตร
8. ข่าวพยากรณ์ศัตรูพืชและสัตว์เลี้ยง เช่น การประกาศของตึกแทน การระบาดของโรค ปศุสัตว์

9. ข่าวทั่วไปที่ซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับอาชีพการเกษตรโดยตรง แต่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร เช่นสุขภาพ อนามัย โรคภัยไข้เลิ�บ

ในการศึกษาความหมายของ “ข่าว” และ “ข่าวเกษตร” ตามที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นการศึกษาเฉพาะในส่วนของเนื้อหาของรายการข่าวและข่าวเกษตร อีกหนึ่งองค์ประกอบซึ่งมีความสำคัญกับรายการข่าวซึ่งทางผู้วิจัยได้ใช้ในการศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นั้น คือ รูปแบบการนำเสนอข่าว โทรทัศน์ทางการเกษตร

2.1.2 รูปแบบการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ และรูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

การนำเสนอรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่ดีนั้นจะช่วยเกษตรกร ได้รับทั้งข่าวสารความรู้ ตลอดจนความบันเทิงที่เป็นประโยชน์กับเกษตรกร ช่วยให้เกษตรกรที่สนใจในรายการข่าวเกษตรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองได้ ซึ่งโดยทั่วไปสถานีโทรทัศน์มีวิธีการนำเสนอข่าวโทรทัศน์หลายรูปแบบ ซึ่งตามหลักการของการนำเสนอรายการโทรทัศน์มีวิธีการอยู่ 4 วิธี แบ่งได้ดังนี้ (ศิวนารถ คงปะยูร, 2550)

- 1) แตลงกรณ์หรือข่าวคุ่นล่าสุด ข่าวสำคัญซึ่งอาจต้องประกาศขึ้นรายการที่เผยแพร่ภาพออกอากาศ
- 2) ข่าวอ่านธรรมชาติ ผู้อ่านข่าวจะอ่านข่าวหน้ากล้องภายในห้องส่งเล็ก ของสถานีและอาจมีการจัดฉาก
- 3) ข่าวอ่านประกอบภาพ ผู้อ่านข่าวจะอ่านข่าวหลังกล้อง ประกอบภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว
- 4) วิเคราะห์ข่าวหรือวิจารณ์ข่าว ผู้วิเคราะห์ข่าว หรือผู้วิจารณ์ข่าวจะแสดงความคิดเห็นตีความ และบอกข้อเท็จจริง แก่ผู้ดูผู้ชมหน้ากล้องประกอบภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับข่าวที่วิเคราะห์วิจารณ์

ในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทของการข่าวเกษตรตี่เกณฑ์ต้องการนี้ สังวาร สุขสามัคคี (2537:53/54) กล่าวว่ารูปแบบรายการ โทรทัศน์การเกษตรที่เกณฑ์ต้องการในระดับมากสามารถเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้

1. รายการสารชีวิตทางการเกษตร
2. รายการสารคดีทางการเกษตร
3. รายการถ่ายทอดสด
4. รายการนิตยสารทางการเกษตร
5. รายการข่าวเกษตรร่วมกับรายการข่าวทั่วไป
6. รายการบรรยายความรู้ประกอบภาพ

นอกจากนี้หลักการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกรใน มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมชาติราช (2539: 161-164) ได้ศึกษาถึงสภาพการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกรในปัจจุบันซึ่งการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกรอาจทำได้โดยคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดรายการเกษตรเป็นกลุ่มผู้รับที่อยู่ระหว่างจราจรสันพื้นฐานการศึกษาของเกษตรกร โดยเฉลี่ยจะมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา เกษตรกรบางภาคโดยเฉพาะภาคเหนือจะอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ในอัตราที่สูงมากกว่าภาคอื่น เมื่อมีอาชีพเกษตรกรก็มิได้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาชีพจากที่ได้ เพราะการประกอบอาชีพเป็นไปในลักษณะการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเข้าไปให้ความรู้มีน้อยมากดังนั้นจุดประสงค์ หลักของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกร จึงควรเป็นไปในลักษณะให้ความรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพและการดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีความสุขตามอัตลักษณ์เพื่อนำเสนออาชีพทางการเกษตรให้สูงขึ้นเพื่อที่จะได้นำสิ่งที่ได้รับจากวิทยุโทรทัศน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้แต่เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเรื่องสวนไร่นา ประกอบกับสภาพการคุณน้ำดี สะอาดดูกต่อ การออกแบบติดต่อ รับรู้ ความเป็นไปของโลกภายนอกได้มากนัก ดังนั้น วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่ง ในการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกร จึงควรมุ่งเน้นให้ข่าวสารเพื่อให้เกษตรกรได้รู้ความเป็นไปของบ้านเมือง และสังคมที่ตอนอยู่ เป็นการเปิดหูเปิดตา โดยนำข่าวสารเข้าไปให้ถึงตัวโดยไม่ต้องเดินทางออกแบบหาข่าวสาร นอกสถานที่ ในเรื่องความบันเทิงก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ทำงานหนักบางครั้งจำเป็นต้องการการผ่อนคลายความตึงเครียดและความหมกเม็ดกับการทำงานหนักตลอดทั้งวัน การคุยเรื่อง โทรทัศน์ที่สนุกสนานก็จะเป็นเครื่อง

บรรเทาความดึงเครียดจากการทำงานหนักได้ จึงสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดรายการวิทยุ โทรทัศน์เพื่อเกยตบรรจงควรเสนอในสิ่งที่เป็นข่าวสารความรู้และความบันเทิง

2. เนื้อหาสาระของรายการ เกยตกรรมมักจะสนใจสิ่งที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่เรื่องที่เกี่ยวกับเกยตกรรมทุกประเภท เช่น กิจกรรมต่าง ๆ ทางการ เกยตฯ ได้แก่ การปลูกพืชไร่แบบใหม่ การใช้เครื่องมือทางการเกษตรสมัยใหม่ การอนุรักษ์ดิน อนุรักษ์น้ำ การประดิษฐ์เครื่องมือใหม่ ๆ หรือแม้แต่การเสนอชีวิตเกยตกรรมตัวอย่างที่ได้รับรางวัล นอกจากนี้ผู้จัดรายการควรพิจารณาความเหมาะสมของเทศกালหรือคุณของเกยตกรรมด้วย เช่น เมื่อได้การเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเกยตกรรมด้านใดและเรื่องใด เช่น ถูร้อนเป็นคุณของการ ปลูกทุเรียนปลูกมะม่วง เนื้อหาสาระของรายการก็ควรเสนอเรื่องเกี่ยวกับทุเรียนและมะม่วง หรือถ้า เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการทำนา ก็ต้องพิจารณาว่าเดือนใดเป็นเดือนที่จะลงกล้าปลูกข้าว ไส่ปุย การ ปักกันศัตรูพืชเนื้อหาสาระเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการเกยตฯ สื้น การเลือกเสนอเนื้อหาสาระ ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ให้มากที่สุดสภาพการณ์ของแต่ละภาคแต่ละท้องถิ่นก็แตกต่างกันออกไปอีกการเสนอ เนื้อหาสาระอะไร ในคุณภาพใด เพื่อเกยตกรากดี จึงเป็นสิ่งที่ต้อง พิจารณาอย่างรอบคอบ

นอกจากเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้เรื่องที่เกี่ยวกับอาชีพโดยตรงแล้ว เนื้อหาสาระที่ เกี่ยวกับข่าวกีฬาพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพและปัจจัยในการดำเนินชีวิตด้วย กล่าวคือ เกยตกรายางานใจข่าวท้องถิ่น ข่าวในประเทศบางเรื่อง เช่น ข่าวในราชสำนัก ข่าวเกยตกร ข่าว เศรษฐกิจข่าวทางการตลาดของเกยตรมากกว่าการนำเสนอข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียม หรือ แม้แต่ข่าวการประชุมคณะกรรมการนักนักจากนั้น การรายงานพยากรณ์อากาศก็เป็นเรื่องที่เกยตกร ให้ ความสนใจ เพราะมีผลต่อผลผลิตของเกยตกร เช่น การเตือนให้เกยตกรรู้ถึงอุณหภูมิประจำวัน ฝนตกหนักน้ำท่วมดังนี้เป็นต้น

สำหรับเนื้อหาของการจัดรายการบันเทิงนั้น ควรเป็นการบันเทิงเบาสมองที่ให้ความบันเทิงอย่างแท้จริง เช่น ภาพยนตร์ไทย ละคร โทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระเบา ๆ หรือเรื่องชีวิตที่ให้คิดถ่องใจลึกพื้นฐานของแต่ละภาค เช่น ลำดัด เพลงล้อข้องกากกลาง หมอลำแคนของภาคอีสาน โนนราห์ของภาคใต้ ซึ่งของภาคเหนือ เป็นต้น นอกจากนั้น รายการกีฬาหลายประเภทเป็นที่สนใจ ของเกยตกรเพชรยามากได้แก่ นวย แข่งเรือ และฟุตบอล

3. รูปแบบการนำเสนอ รายการประเภทความรู้อาจเสนอในรูปแบบของสารคดี การ สาธิตการอภิปราย นิตยสาร รายการประเภทข่าวอาจเสนอในรูปแบบการอ่านข่าว การรายงานข่าว

การสัมภาษณ์ ส่วนรายการบันเทิง นิยมดูภาพนตร์ไทย ละคร รายการตลด ก รายการเพลงประเพณี เพลงลูกทุ่ง เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

4. เวลาในการนำเสนอ เกษตรกรเป็นผู้ที่มักตื่นแต่เช้าและนอนหัวค่ำ กลางวันเป็นเวลาทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะออกไปทำงานในท้องที่นอกบ้าน จะมีที่อยู่กับบ้านบ้าง แต่ก็ไม่อยู่ตลอดเวลา และเสมอไป โอกาสที่เกษตรกรจะอยู่บ้านจะเป็นเวลาเช้ามืดหรือยามรุ่ง ตลอดจนเย็นที่กลับจากท้องที่ไวน้ำแล้วซึ่งจะเป็นเวลาที่เกษตรกรเหนื่อยกลับมาจากการเวลาพักผ่อนหากความเพลิดเพลินใจ เมื่อพิจารณาจากสภาพชีวิตของเกษตรกรแล้ว จึงน่าจะเป็นเครื่องพิจารณาได้ว่าช่วงเวลาในการจัดรายการ โทรทัศน์เพื่อเกษตรกร คือ ช่วงเวลาเช้าระหว่าง 05.00-06.00 น. และช่วงเวลาระหว่าง 17.00-21.00 น. เพราะจะเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรดูโทรทัศน์ได้

การให้ข่าวสารกับเกษตรกร

ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งของชาติ และจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ นั่นก็คือความจำเป็นที่ต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพสูงสุด ดังมีพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541: 21)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการลงทุนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศและเราใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในบรรดาปัจจัย ที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลในการพัฒนา ซึ่งมีหลายปัจจัยนั้นทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด แม้เราจะมีปัจจัยอื่นอย่างสมบูรณ์ แต่ถ้าทรัพยากรมนุษย์ไม่มีคุณภาพแล้ว การพัฒนา ก็ไม่อาจประสบผลสำเร็จสูงสุดได้ รัฐบาลไทยเริ่มเน้นการพัฒนากำลังคน มาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541: 21)นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544: 51) ได้ก่อตัวถึงแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

เพื่อให้การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบท และเมืองเข้าสู่สมดุลและยั่งยืน แนวทางการพัฒนาในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ต้องสร้างขบวนการชุมชนเข้มแข็งจากฐานรากทั้งในชนบทและเมือง ผ่านเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาจากทุกภาคส่วนพร้อมทั้งเร่งปรับกลไกบริหารจัดการพัฒนาพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมเพื่อสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ

ฐานรากของพลเมืองและชุมชนมีความน่าอยู่ตามศักยภาพความพร้อมช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต และวิถีชีวิตที่ดีมีความสุข ขณะเดียวกันสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการรวมกลุ่มเชิงพื้นที่ เพื่อกระจายโอกาสการพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันทั้งในชนบทและเมือง

สำหรับนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการเกษตรให้ไว ณ. วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 สรุปได้ดังนี้

3.1 นโยบายรัฐบาล

3.1.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร โดยการปรับโครงสร้างสินเชื่อเงินทุนภาคเกษตร แก้ไขปัญหาหนี้สิน ส่งเสริมเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทางเลือก เกษตรอินทรีย์ส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินอย่างเพียงพอ และบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 พัฒนาตลาดภายในประเทศและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน โดยการพัฒนาการผลิตในภาคชนบท และสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจชุมชน กองทุนหมู่บ้าน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จัดสรรงองทุนหมู่บ้านพัฒนาระบบการตลาดสินค้าเกษตร ส่งเสริมสหกรณ์ ส่งเสริมการสหกรณ์ ธุรกิจชุมชน สถาบันเกษตรกรและองค์กรชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ด้วยการส่งเสริมการวิจัยและ ภูมิปัญญาไทย รวมทั้งส่งเสริมเกษตรอุดตสาหกรรม

3.1.3 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรในตลาดโลก โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มพัฒนาการแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์ การผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตรอินทรีย์ พัฒนาการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรส่งเสริม การประมงชายฝั่งการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการทำประมงนอกน่านน้ำ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2553 ,25 พฤษภาคม)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นต้นไป จนถึงนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายและแนวทางที่จะพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยดำเนินงานใน 2 แนวทาง ควบคู่กันไป คือ

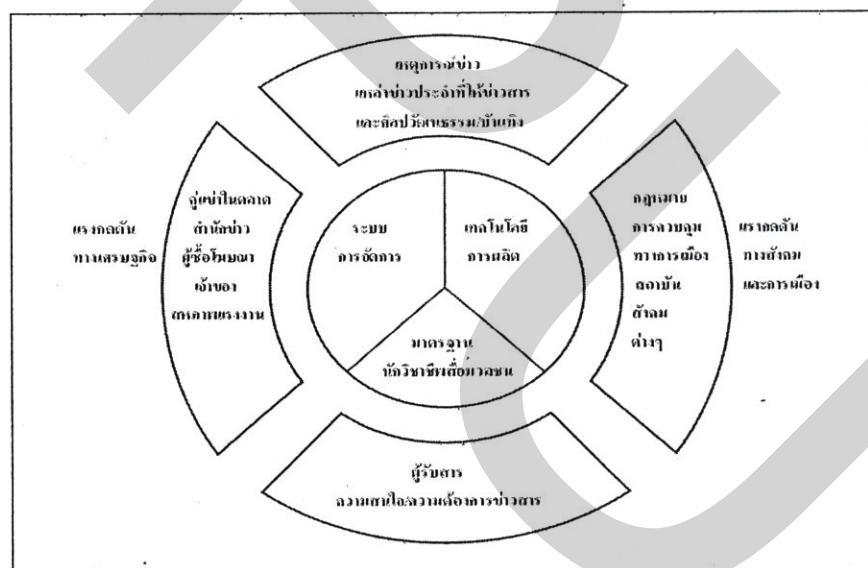
1. การผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้
2. การผลิตเพื่อแข่งขัน โดยปรับปรุงประสิทธิภาพและเน้นการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสากล (กรมส่งเสริมการเกษตร, 25 พฤษภาคม 2553)

ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นการศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรของสถานีโทรทัศน์สีกงหพงษ์ช่อง 7 นั้นจึงได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับข่าวและรูปแบบรายการวิทยุ

โกรทัศน์ที่ทางการเกษตรมาใช้เป็นกรอบพิจารณาอ้างอิงในด้านการนำเสนอข่าวสารทางการเกษตร โดยมีคราะห์ที่สรุปแบบและเนื้อหาของรายการตลอดจนวิธีการนำเสนอรายการข่าวเกษตรกร ซึ่งจะวิเคราะห์นับตั้งแต่การเริ่มต้นของรายการข่าวเกษตรกร ในปี พ.ศ. 2522 จนถึงในปัจจุบัน พ.ศ. 2553 ว่ารายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโกรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีการนำเสนอเนื้อหา รูปแบบรายการ ข่าวสารเกษตรกร ในแต่ละยุค มีพัฒนาการที่แตกต่างกันอย่างไร

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรสื่อสารมวลชน

แนวความคิดของ เดนิส แมคควอล (McQual Dennis, 1994) อ้างในพีระ จิร โภสภณ.2548. กรุงเทพฯ:สุโขทัยธรรมชาติราช ได้กล่าวถึงการที่องค์กรผู้ผลิตสื่อสู่สังคมในระดับต่างๆ จึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างอิสระในตัวของมันเอง โดยจะต้องดำเนินงานอย่างภายใต้แรงกดดันจากตัวแปรต่างๆ ทางสังคมไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางภายนอก หรือภายนอกองค์กร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและหลักการในการปฏิบัติงานขององค์กร โดยแสดงเป็นภาพดังนี้

ภาพที่ 2.1 องค์การสื่อสารมวลชนภายใต้แรงกดดันทางสังคม (McQuail, 1987)

ที่มา: ปรัชญาในเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (หน้า 132)

พีระ จิร โภสภณ.2548.กรุงเทพฯ:สุโขทัยธรรมชาติราช

ปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลกระทบต่อการจัดการองค์กร และเนื้อหาของสื่อมวลชน ได้แก่

1. ปัจจัยทางด้านการจัดการ (Management) การบริหารจัดการองค์กรการบริหารรายได้การบริหารบุคลากร ขึ้นอยู่กับนโยบายว่าจะมีการกำหนดให้เป็นอย่างไรซึ่งแต่ละองค์กรจะมีความแตกต่างกันไป อาจจะแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะก็คือ องค์กรที่ทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ (Normative) และองค์กรธุรกิจ (Commercial)

2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technical) อุปกรณ์เครื่องมือในการดำเนินการผลิตที่มีส่วนสำคัญขององค์กร ได้ที่มีอุปกรณ์ครบ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โอกาสที่จะอาชานะองค์กรอื่นๆ บ่นมีมาก

3. ปัจจัยด้านบุคลากร (Media Professional) คือผู้ที่ทำหน้าที่ผลิตเนื้อหาขององค์กร เป็น ผู้คิดสร้างสรรค์ คัดเลือกเนื้อหาสาร แต่ละคนมีวัตถุประสงค์ของตนเองในการประกอบวิชาชีพซึ่งต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพ จึงจะ ได้งานที่ออกแบบมีคุณภาพ รวมทั้งการมีอุดมการณ์ในด้านวิชาชีพซึ่งจะช่วยเสริมในบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลกระทบต่อการจัดการองค์กร และเนื้อหาของสื่อมวลชน ได้แก่

1. ปัจจัยทางด้านสังคม และการเมือง (Social and Political Pressures) กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ย่อมมีผลกระทบต่อเนื้อหาการสร้างกฎหมายสื่อมวลชนกีเพื่อใช้ในการควบคุมการทำงานขององค์กรจะสามารถเห็นได้ชัดเจนในองค์กรที่บริหารโดยยึดฐานล้ำ

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Pressures) ประกอบด้วย

2.1 คู่แข่งขัน (Competitors) มีการแข่งขันกันเพื่อสร้างความนิยมแก่ผู้ชม (Consumer Market) องค์กรผู้ผลิตจึงจำเป็นที่จะต้องผลิตรายการให้ตรงกับความสนใจของผู้รับให้มากที่สุดสำนักข่าว (News/Information Agencies) ในการผลิตรายการข่าวของสำนักข่าวต่างๆ ต้องมีการแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวที่รวดเร็ว เที่ยงตรง น่าเชื่อถือ ถ้าองค์กรใดสามารถทำได้เช่นนี้ก็จะได้รับความนิยมจากผู้ชม

2.2 ผู้โฆษณา (Advertisers) เอเยนซี่โฆษณาเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการผลิตเช่นกัน การที่จะสามารถขายโฆษณาได้นั้นนอกจากจะต้องผลิตรายการที่มีคุณภาพแล้วยังต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ เอเยนซี่โฆษณาด้วยจึงจะสามารถขายโฆษณาได้

2.3 เจ้าของทุน (Owners) ผู้ที่เป็นเจ้าของจะมีอำนาจในการควบคุมการปฏิบัติงาน และมีผลกระทบต่อเนื้อหา ซึ่งอาจจะแบ่งได้เป็น เจ้าของสถานีโทรทัศน์ ผู้สนับสนุนด้านการเงินแก่สถานี

2.4 สาหภาพ (Union) เป็นผู้ให้เงินทุน หรือ สนับสนุนรายการ แต่ไม่ต้องการเป็นเจ้าของ (Non – profit Organization) ทางสถานีเป็นผู้ผลิตรายการแต่องค์กรเหล่านี้เป็นผู้สนับสนุนทางด้านการเงินเพียงอย่างเดียว

3. ปัจจัยด้านผู้รับสาร (Audience) ผู้รับสารมีความสนใจเฉพาะเรื่องผู้ผลิตมองว่าผู้รับสารคือลูกค้า จึงต้องผลิตสิ่งที่ตรงกับความต้องการของผู้รับสาร ให้มากที่สุดเพื่อเป็นการดึงดูดใจให้มาชมรายการ ซึ่งจะนำมาสร้างรายได้ให้แก่สถานี

องค์กรสื่อมวลชนประกอบด้วยฝ่ายจัดการฝ่ายผลิตและบุคลากรด้านสื่อมวลชน ซึ่งอาจจะเป็นคนกลุ่มเดียวกัน หรือแยกเป็นฝ่ายที่ได้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการรับใช้สังคมและวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ โดยประกอบกิจการอยู่ภายใต้ แรงกดดันจากสังคม คือ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม แรงกดดันจากการเมือง โดยการถูกความคุณโดยกฎหมาย รัฐบาล และสถาบันทางสังคมอื่นๆ รวมถึงแรงกดดันด้านเศรษฐกิจจากคู่แข่ง สำนักข่าว ผู้โฆษณา เจ้าของทุน และสาหภาพ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการกำหนดเนื้อหาของสื่อมวลชนทั้งสิ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรสื่อมวลชนที่กล่าวมาจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาในด้านปัจจัยที่มีผลในการผลิต และนำเสนอข่าวเกยตระทั่งสถานีโทรทัศน์สีก้องทัพนกช่อง 7 โดยการวิเคราะห์ถึงบริบทในการผลิตรายการอันได้แก่ ปัจจัยภายใน เช่น ปัจจัยด้านการจัดการบุคลากร เทคโนโลยี และปัจจัยภายนอกองค์กรที่จะส่งผลต่อการผลิตและนำเสนอข่าวเกยตระทั่งในยุคต่างๆ เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

2.3 ทฤษฎีการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นวิธีที่นักวิจัยใช้พิจารณาการติดต่อสื่อสารทางสังคมของมนุษย์ประเภทที่มีการเขียนเป็นเอกสาร หรือการติดต่อสื่อสารแบบใช้ถ้อยคำภาษา (Verbal Communication) ซึ่งมันเป็นคำนิยามกว้าง ๆ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เป็นเทคนิคการสรุปผลอย่างเป็นระบบ(systematically) และใช้สิ่งที่ถ่ายทอดไว้มาให้ความหมายลักษณะพิเศษของสาร(messages) จากสิ่งที่เห็นภาพได้ เช่น ภาพถ่าย วิดีโอเทป

หรืออื่น ๆ ซึ่งสามารถทำเป็นบริบทที่ยอมรับได้ในการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ในบทนี้ การวิเคราะห์สาร โดยปราศจากองค์เป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จ โดยต้องมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ที่เรียกว่า เกณฑ์การคัดสรร (criteria of selection) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ต้องกำหนดขึ้นก่อนการวิเคราะห์ เกณฑ์การคัดสรร (criteria of selection) ที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ต้องมีความละเอียดเพียงพอที่จะอธิบายความแตกต่างของเนื้อหาสาร(messages)แต่ละตัว ต้องแน่นอน และนักวิจัยหรือผู้อ่านคนอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ได้ การพิจารณาสาร(messages)ที่เหมือนกัน ที่จะต้องมีผลหรือการเปลี่ยน เที่ยบผลเหมือนกัน โดยอาจพิจารณาจากความเที่ยงตรงของเครื่องมือ วัด และความน่าเชื่อถือของผลที่พบ การกำหนดกลุ่มเนื้อหา(categories) ที่ถูกนำมารวมเข้าไว้ใน การพัฒนาเกณฑ์การคัดเลือก รวมมีผลกระทบต่อการยอมรับและรักษาmant ไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ทำให้ถูกต้องที่ถูกนำไปใช้ในถ้อยคำหรือแหล่งการณ์(statement)ไม่ควรปราศจากเหตุผลมากเกินไปหรือใช้แบบพิwise โดยไม่เกี่ยวข้องกับการจำแนกประเภท(categories) Holsti อธิบายกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ไว้ว่า “การนำเนื้อหามารวมหรือแยกเนื้อหาออกไป เป็นการกระทำเพื่อปรับใช้กับเกณฑ์การคัดสรร หรือเพื่อต้องการที่จะแยกแยะการวิเคราะห์เฉพาะวัสดุถิน (material) ที่สนับสนุนการพิสูจน์สมมติฐานของนักวิจัย”

ประชาต สถาปิตานนท์ ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นระเบียบวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสาร โดยมุ่งเน้นการค้นหาข้อสรุป และการตีความเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆ ของสาร ผู้รับสาร บริบทในการสื่อสารผลของการสื่อสาร ตลอดจนเพื่อทดสอบสมมติฐานต่างๆ ที่กล่าวไว้ในทฤษฎี (ประชาต สถาปิตานนท์, 2545 :234)

งานจิตต์ คำเพราะ ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเทคนิควิจัยอย่างหนึ่ง เพื่ออธิบายเนื้อหาสาระ ของการสื่อสารอย่างมีหลักเกณฑ์มีระบบ และสามารถอธิบายในเชิงปริมาณได้ด้วย และเป็นวิธีที่มุ่งบรรยายและอธิบายเนื้อหาของ สื่อสารมวลชนที่ง่าย ไม่มีเงื่อนจำก ตรงไปตรงมาอย่างมีระบบ (งานจิตต์ คำเพราะ, 2542)

กล่าวคือการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นการบรรยายเนื้อหาของข้อความหรือถ้อยคำจาก เอกสาร โดยการวิเคราะห์แยกแยะอย่างเป็นระบบ โดยอ้างอิงจากการอุบแนวคิดหรือทฤษฎี

แนวคิดของการวิเคราะห์เนื้อหาในยุคแรกๆนั้น พัฒนาการของการศึกษานำเนื้อหาของสื่อ ความสนใจในเรื่องเนื้อหาของสื่อ จะอยู่ในกระแสความเชื่อว่าสื่อนั้นทรงพลังต่อผู้รับสาร ความ

สนใจเนื้อหาสาระจะมีคำถ้ามหลักอยู่ 2 ประการคือ ผลกระทบจากสื่อมีมากน้อยเพียงใด และลักษณะเนื้อหาแบบใดที่เริ่กร้องความสนใจในการวิจัยหรือสามารถโน้มนำผู้รับสารได้ แม้ว่าในชั้นแรกนั้นความสนใจในการวิจัยมาจากการปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่ แต่ในชั้นต่อๆมา ผลกระทบการวิจัยในบางประเด็นหัวข้อ เช่น เนื้อหาที่เป็นข้อมูลของรายการข่าว ภาระท่อนของอาชญากรรม ความรุนแรงและเพศในหนังสือ การใช้สื่อเพื่อหาโฆษณาทางการเมือง อดีตทางเชื้อชาติ ก็ได้ให้กำเนิดแก่ทฤษฎีการศึกษาในเนื้อหาต่อมา เป็นที่น่าสังเกตว่า ในทำนองการพัฒนาการที่ยาวนานหลายทศวรรษของการศึกษาเนื้อหานี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนะบางประการต่อการวิเคราะห์เนื้อหา เช่นเดียวกับเรื่องการวิเคราะห์ผู้รับสาร กล่าวคือในระยะแรกเป้าหมายหลักของการวิเคราะห์เนื้อหานี้ มักจะมุ่งแสวงหาเป้าหมาย ความคิดค่านิยมของผู้สร้างสรรค์ นอกจากนั้นหากเป็นการพิจารณาในฝ่ายผู้รับสารอาจก็จะมองถูกว่าเนื้อหาดังกล่าวสามารถทำให้ผู้รับสารสามารถรับความหมายที่ผู้สร้างได้รับเอาไปในเนื้อหาได้หรือไม่ แต่ในระยะหลังๆ ได้เกิดมีเป้าหมายอื่นๆ เช่นอัลตราโซนิก เช่น

- เกิดแนวความคิดที่ว่า เราสามารถวัดผลกระทบได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (ในยุคสมัยที่แนวคิดเรื่องผลกระทบของสื่อกำลังมาแรง)

- แนวคิดที่ว่า เนื้อหาของสื่อนั้นสามารถเป็นพยานหลักฐานของวัฒนธรรมและสังคมที่สร้างเนื้อหานั้นขึ้นมาได้

- อายุโรงเรียน มักจะมีคำถ้ามอยู่เสมอว่า เนื้อหาของสื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่เป็นกระจาดส่องภาพความจริงในสังคมได้มากน้อยเพียงใด กระจาดบันนี้เป็นกระจาดที่บิดเบี้ยวหรือปล่าหรือความเป็นจริงนั้นเป็นความจริงในเวอร์ชั่นใด

ทางผู้วิจัยได้นำแนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหามาใช้ในกับงานวิจัย “พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7” โดยใช้ในการศึกษาเนื้อหาเอกสารบทที่ ๒ เทปบันทึกการออกอากาศในอดีต เพื่อการวิเคราะห์ แจกแจง และนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2.4 ทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication Theory)

นักวิชาการด้านการสื่อสารพัฒนา (Servaes , Jacobson,&White, 1996 ; Gumucio Dagron, 2001 , Singnal,2004, Sthapitanonda,2004 อ้างถึงในปาริชาต สถาปัตยนนท์.2549) ต่างลง

ความเห็นพ้องต้องกันว่า "การสื่อสาร" มีบทบาทสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสังคมอย่างชัดเจน และที่สำคัญที่สุดบุคคลในวงการด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาได้ชี้ให้เห็นว่า แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการพัฒนาสังคม ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารอย่างเดิม ซึ่ง ได้แก่การสื่อสารภายใต้กระบวนการทัศน์หลักแห่งความทันสมัยนิยม ซึ่งเน้นการสื่อสารจากบุคลากร หรือการสื่อสารจากผู้ที่มีอำนาจในสังคม (อาทิ รัฐ) ลงไปยังประชาชน ไปสู่การสื่อสารแบบใหม่ ภายใต้กระบวนการทัศน์แบบทางเลือก ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (participatory communication) ซึ่งให้ความสำคัญ กับการสนทนาระดับต่ำ ในการปรึกษาหารือกัน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมได้หันหน้าเข้าหากัน พูดจาเจรจา กัน เพื่อทำ ความเข้าใจกับข้อมูลข่าวสารเบื้องต้น หลักการ และแนวทางที่หลากหลายสำหรับการตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับสังคมของตน (ประชาต สถาปิตานนท์, 2542)

กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication) ได้นิยามหลักการที่ สำคัญ 3 ประการคือ (Servaes, 1996 ถอดย่อในจุนพล รอดคำดี, 2542)

1. การเข้าถึงสื่อ (Access) หมายถึง การเข้าถึงสื่อที่ให้บริการแก่ชุมชน สื่อย่อมเปิด โอกาสให้ประชาชนเลือกรายการ หรือเข้าไปจัดทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ได้ครบถ้วนที่ไม่ขาด ต่อกฎหมาย นอกเหนือนี้ยังเป็นช่องทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อรายการหรือ แสดงความต้องการในการเปลี่ยนแปลงรายการ รวมทั้งเสนอให้มีการปรับเปลี่ยน ได้แม่แต่ผู้ผลิต รายการ หรือผู้ควบคุมการทำงานของสื่อนั้นก็สามารถเปลี่ยนได้

กาญจนฯ แก้ไขเพิ่มเติมไว้ว่า ให้แก้ไขเพิ่มเติมไว้ว่า อาจจะแยกแบ่งออกได้เป็นหลายมิติ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึง สื่อ

- 1) การเข้าถึงในด้านกายภาพ (Physical accessibility) เช่น ชาวบ้านไม่มีโอกาสได้ พนประกับเจ้าหน้าที่ เพื่อระบายห้องน้ำ หรือไม่มีโทรศัพท์มือถือ ไม่มีเงินจะไปซื้ออาหารได้
- 2) การเข้าถึงในเศรษฐกิจ (Economic accessibility) สื่อต้องมีค่าใช้จ่าย เช่น หนังสือพิมพ์ที่แม่แต่จะเข้าไปหมู่บ้าน แต่ชาวบ้านไม่มีเงินจะไปซื้อมาหาอ่านได้

3) การเข้าถึงวัฒนธรรม-สังคม (Social-Culture accessibility) ได้แก่ เครื่องกีดขวางทางวัฒนธรรม-สังคมที่ปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ช่องว่างทางภาษา ช่องว่างทางวัฒนธรรม

2. การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึงการมีส่วนร่วมในทุกระดับในระบบการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผนในการสื่อสารภายในชุมชน ตั้งแต่เริ่มคิดไปจนกระทั่งการผลิต การจัดการ การใช้สื่อในชุมชนต่างๆ ประชาชนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมหรือมีโอกาสเข้าร่วมได้ทุกขั้นตอน

3. การจัดการด้วยตนเอง (Self-management) หมายถึงการมีส่วนร่วมที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งใดก็คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเองตามวิถีทางกระบวนการประชาธิปไตย และการตัดสินใจนี้นับประชานในชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มคิด วางแผน ไปจนกระทั่งการกำหนดนโยบายการบริหารและการลงมือผลิตสื่อด้วยตนเอง ยูเนสโก ยอมรับการจัดการด้วยตนเองจะต้องการทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่วนการเข้าถึงสื่อ และการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร มีความเป็นไปได้มากและสามารถทำได้ยากกว่า

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ (2543) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่สำคัญ ในปัจจุบันที่ทุกคนยอมรับคือแนวคิดเรื่อง การมีส่วนร่วม และการเข้าถึง (Accessibility) จากแนวคิดนี้จึงมีการแนะนำการสื่อสารแบบใหม่นี้ว่า "การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม" (Participatory Communication) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบหนึ่งที่สำคัญของการสื่อสารเพื่อชุมชน

1) แนวคิดเรื่อง "การมีส่วนร่วม"

เริ่มต้นในสมัยยุคกรีก ที่มีพลเมือง (citizen) ของรัฐไปมีส่วนร่วมแบบโดยตรง (Direct participation) ในเรื่องการตัดสินประเด็นสาธารณะ ได้ทุกเรื่อง (Public Issues) ด้วยการเปิดอภิปราย ชี้แจง ให้ข้อมูล และตัดสินใจออกเสียงลงคะแนน ในรูปแบบ "ประชาธิปไตย" เมื่อสังคมสมัยใหม่ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น จึงเกิดรูปแบบของ "ประชาธิปไตย" เมื่อสังคมสมัยใหม่มีขนาดใหญ่ขึ้น จึงเกิดรูปแบบของ "ประชาธิปไตยแบบผ่านตัวแทน" (Representative Democracy) ดังนั้น ในยุคสมัยปัจจุบันจึงเกิดคำถามต่อการใช้รูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนแต่เพียงรูปแบบเดียวว่า เป็นรูปแบบที่ใช้งานได้อย่างเหมาะสม หรือไม่สำหรับการปกครอง ระบบประชาธิปไตย และคำตอบที่

แนวคัดแลือกคือ ไม่เหมาะสมและอาจไม่เพียงพออย่างแน่นอน การสื่อสารจึงเป็นช่องทางที่สำคัญ ช่องทางหนึ่งที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดประชาธิปไตยแบบทางตรงควบคู่ไปกับประชาธิปไตยผ่านตัวแทน และการสื่อสารรูปแบบที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวได้ก็ต้องเป็นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เช่นกัน

2) เป้าหมายของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

2.1) เพื่อกระตุนให้ชุมชนมองเห็นคุณค่าของตนเอง เช่น การนำอาชญากรรมปัญหาของชาวบ้านมาเผยแพร่ในวงกว้าง

2.2) เพื่อสร้างความมั่นใจให้ชาวบ้านที่เข้ามามีส่วนร่วม และเพื่อให้เห็นคุณค่าความและความเชื่อของเขาระบุการยอมรับผ่านทางการแสดงแสดงทัศนะผ่านสื่อ(Feedback)

2.3) เพื่อพิสูจน์ความเชื่อ ของชุมชนที่เคยคิดว่าตนเองไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ซับซ้อนได้ การเข้ามาร่วมฝึกฝนอบรมการผลิตจะพิสูจน์ให้ชาวบ้านเห็นว่า พวกเขากำลังใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้หากมีโอกาส

2.4) เพื่อสร้างทักษะในการสร้างสื่อให้กับชุมชน เพื่อเป็นช่องทางที่ชุมชนจะส่งข่าวสารออกไปจากชุดเดียว มุ่งเน้นกระแสทัศนะของตนเอง

2.5) เพื่อให้ชุมชนได้แสดงความรู้สึก ปัญหาและวิธีการวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาจากทัศนะของชุมชน

2.6) ผลจากการสื่อสารของชุมชนที่อาจจะเกิดจากการเริ่มของบางส่วนเสี้ยวของชุมชน หรือจากชุมชนใดชุมชนหนึ่ง จะช่วยยก ระดับความมีสติและความรับผิดชอบให้กับทั้งชุมชนหรือชุมชนอื่นๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เราต้องยอมรับว่าผลจากการใช้กระบวนการทัศนะพัฒนาห้องถิ่นแบบบันลงถ่างนั้น ไม่เพียงแต่จะไม่ได้ผลตามที่คาดไว้เท่านั้น หากทว่ายังทิ้งร่องรอยจากความสูญเสียในเชิงภูมิปัญหาและวัฒนธรรมเอาไว้ด้วย กล่าวคือ ชาวบ้านจะเกิดวัฒนธรรมแห่งการพึ่งพา การรุกอยความช่วยเหลือจากภายนอก และไม่เชื่อมั่นว่าตนจะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยความสามารถของตนเอง

2.7) การสื่อสารชุมชนจะเน้นเรื่องราวที่มีสารประโยชน์ต่อชีวิตของชุมชนเอง ดังนั้น สื่อจึงช่วยเพิ่มสัดส่วนของการสร้างสื่อที่มีสาระให้แก่ชุมชนให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น เพื่อล่วงคลกับการสื่อสารที่มุ่งเน้นแต่ความบันเทิงและการหลีกหนีปัญหา ที่สื่อจากภายนอกอัดฉีกเข้าไปในชุมชน

3) การมีส่วนร่วมในองค์ประกอบของการสื่อสาร

การมีส่วนร่วมในองค์ประกอบของการสื่อสารก็อาจจะมีปัญหาเช่นเดียวกัน คือมีระดับต่างๆที่แตกต่างกันออกไปของ การเข้ามามีส่วนร่วมของการสื่อสารปัจจัยที่จะเข้ามามีส่วนร่วม กำหนดความมากน้อยของการมีส่วนร่วมเท่านั้น จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการสื่อสารดังนี้

3.1) เป้าหมายของการสื่อสาร ได้กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับใด เช่นในระดับเจ้ามาร่วมแสดง ระดับเป็นผู้รับสารที่ค่อยป้อนปฏิกริยาตอบกลับ(Feedback) ระดับวางแผนนโยบาย

3.2) ลักษณะสองทางและ Interactivity ของการสื่อสาร ยิ่งการสื่อสารที่เอื้ออำนวยให้มีลักษณะตอบโต้กันอยู่ตลอดเวลามากขึ้นเท่าใด โอกาสที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมก็มากขึ้นเท่านั้น

3.3) โครงสร้างสื่อสาร ในชุมชนเองโอกาสที่คนส่วนใหญ่จะได้เข้ามายielder สื่อสารมีมากน้อยและทั่วถึงมากหรือไม่ หรือเมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักสื่อสารมวลชนอาชีพ เจ้าหน้าที่รัฐและชาวบ้าน ตัดส่วนที่จะได้เป็นผู้สื่อสารเป็นอย่างไรบ้าง

3.4) ประเภทของเนื้อหาสาร เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวพันกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน หรือเปล่า ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันนี้รายการประเภทวิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน เนื้อหาทั้งหมดยังคงเป็นวาระแห่งชาติ เป็นส่วนใหญ่ ประเด็นส่วนใหญ่ ประเด็นท่องถินจะเข้าไปในสื่อมวลชนยังมีอยู่น้อย

3.5) ประเภทของช่องทาง/สื่อ โดยหลักการทั่วไปแล้ว สื่อขนาดเล็กเช่นสื่อเฉพาะกิจจะเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมได้มากกว่าสื่อมวลชน ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมของสื่อประเภทต่างๆ และการคิดค้นสร้างสรรค์กิจกรรมและช่องทางแบบใหม่ที่จะอำนวยความสะดวกในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

3.6) ผู้รับสารและการมีปฏิกริยาป้อนกลับ (Feedback) สำหรับการสื่อสารแบบการมีส่วนร่วมนั้น จะเห็นได้ว่ากระบวนการทัศน์ใหม่นี้จะเชื่อว่าผู้รับสารไม่ใช่ผู้ว่างเปล่าและไม่รู้อะไรเลย เกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสื่อไป วิธีการรับสารของประชาชนก็มิได้เป็นอย่าง Passive หากทว่าเป็นไปอย่าง Active และประชาชนผู้มีปฏิกริยาป้อนกลับ (Feedback) และการจัดช่องทางสำหรับปฏิกริยาป้อนกลับก็เป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างขาดไม่ได้ของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

4) ระดับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของชุมชนได้จัดแบ่งระดับไว้ 3 ระดับ โดยเรียงลำดับจากระดับที่น้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุดดังนี้

4.1) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้ใช้สาร (Audien/Receiver/Users) เป็นขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในระดับล่างที่สุด กระบวนการสื่อสารตั้งแต่ต้นขึ้นอยู่ในการกำหนดของผู้ส่งสาร และผู้รับสารเองที่ยังคงมีฐานะเป็นเพียงผู้รับสารแต่เพียงอย่างเดียว สิ่งที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไป สำหรับฐานะของผู้รับสารในการสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วมก็คือ

- ต้องมีการขยายแนวคิดของผู้รับสาร ให้ครอบคลุมถึงสิทธิ์ที่จะรู้ของตน
- จะต้องสร้างหลักประกันของการมีส่วนร่วมของผู้รับสาร ทั้งในช่วงขาเข้า (Input) และช่วงขาออก (Output)
- ปัจจัยสำคัญของมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร คือช่องทางข่าวสาร (Channel)

4.2) การมีส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้ร่วมแสดง (Sender/Producer /Co-producer/Performance) เป็นขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในระดับสูงขึ้นมา และจำเป็นต้องสร้างเงื่อนไขใหม่ๆเพิ่มเติม หรือต้องมีการปฏิรูปเปลี่ยนโครงสร้างเก่าๆที่มีอยู่ การเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้ผลิตหรือผู้ร่วมผลิตนั้น ยังแบ่งออกเป็นอีกหลายขั้นตอนคือ

- ขั้นก่อนการผลิต (Pre-production Stage) อันได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมก่อนการผลิตสื่อ กิจกรรมในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย การเลือกประเด็นหัวข้อ การเลือกແง່ນຸ້ມที่จะนำเสนอ การรวบรวมข้อมูลจริงที่จะนำมาใช้เป็นวัสดุใน การเขียนบทแบบต่างๆ การคัดเลือกภาพและตัวแสดง แล้ว ก็ต้องมีการตัดต่อ การอัดเสียงประกอบ การเพิ่มเติมด้านเทคนิคต่างๆ
- ขั้นตอนหลังการผลิต (Post - production Stage) ได้แก่ ขั้นตอนหลังการถ่ายทำเสร็จ
- การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบาย (Policy Maker/Planner)

4.3) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผน และการกำหนดนโยบายการใช้สื่อของชุมชน นี้ หมายถึง การวางแผนและนโยบายดำเนินการใช้สื่อรวมอาชุมชนเข้ามาอยู่ในโครงสร้างการสื่อสารชุมชน กล่าวในระดับกว้างอาจจะหมายความถึงการวางแผนและกำหนดนโยบายของการสื่อสารทุกประเภทที่มีอยู่ในชุมชนไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภทใด เช่น สื่อมวลชน (วิทยุ หนังสือพิมพ์ พิมพ์หนังบ้าน) สื่อเฉพาะกิจ (วีดีโอ หอกระจายข่าว) สื่อประเภทรวมทั้งสื่อบุคคล การวางแผนนี้ จะเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสื่อแต่ละประเภท เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้ส่วนระดับที่แคนลลงมา อาจจะหมายถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนและนโยบายของสื่อ บางประเภท ที่จะเข้ามาในชุมชน เช่น การทำวิทยุชุมชนที่ในโครงสร้างของการดำเนินงานจะมีตัวแทนของชาวบ้านเข้าไปอยู่ในทุกขั้นตอน ส่วนสื่อที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

ในงานวิจัย “พัฒนารายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนกช่อง 7” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงการมีส่วนร่วมของผู้รับสารกับรายการข่าวเกษตรในยุคต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนกช่อง 7 และนำข้อมูลที่ได้รับมาไปปรับปรุงปรุงพัฒนารายการข่าวเกษตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้รับข่าวสารต่อไป

2.5 แนวคิดเรื่องผู้รับสาร

คำว่า “ผู้รับสาร” หรือ media audience เป็นคำรวมๆ ที่เกิดขึ้นในยุคที่เทคโนโลยีสื่อสารมวลชนมีหลากหลาย และขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง เป็นคำที่ใช้หมายถึง ผู้อ่าน (readers) เช่น ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ ผู้ชม (viewers) เช่น ผู้ชมโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละครเวที ฯลฯ และผู้ฟัง (listeners) เช่น ผู้ฟังวิทยุ กลุ่มผู้อ่าน ผู้ดู หรือผู้ฟัง เหล่านี้เกิดขึ้นตามตัวสื่อ (media channel) หรือตามเนื้อหาสาระของสื่อ (media content)

เราจะเห็นได้ว่า ในกระบวนการสื่อสารมวลชน ผู้รับสารมีความสำคัญยิ่งต่อฝ่ายผลิต เพราะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการสื่อสาร การถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ค่านิยมความเชื่อต่างๆ และในระบบอุดสาಹกรรมสื่อสารมวลชน ขนาดและคุณภาพของกลุ่มผู้รับสารก็เป็นเครื่องตัดสินความสำเร็จและผลกำไรของฝ่ายผลิต

ผู้รับข่าวสารอาจเป็นบุคคลเพียงคนเดียว เช่นการคุยระหว่างคน 2 คน บุคคลที่เป็นผู้รับสารอาจเปลี่ยนเป็นผู้ส่งสารในเวลาอื่นได้ ผู้รับสารจึงมีความสำคัญต่อการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบ หนึ่งของกระบวนการติดต่อสื่อสาร และผู้รับสารมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบอื่นของการสื่อสารอีกด้วย

McQuail (1994, อ้างถึงใน กัญจนा แก้วเทพ, 2541 : 291-292) ให้แนวคิดที่น่าสนใจดังนี้

1. แนวคิดที่มองผู้รับสารเป็นผู้ดูผู้ชม (spectators) เป็นแนวคิดที่มาจากการศิลปะการ แสดง ของสื่อสารพื้นบ้าน เช่น ลิเก โนราห์ ฯลฯ ใน การจะเล่นดังกันต่อจะประกอบด้วยฝ่ายผู้เล่น (ผู้ส่งสาร) และผู้ดู ผู้ชม ที่เข้าไปในสถานที่เดียวกันและช่วงเวลาเดียวกัน ความสัมพันธ์ด้านการสื่อสารระหว่างฝ่ายผู้แสดงกับผู้ชมจะเป็นการสื่อสารภายในกลุ่ม (Group Communication) โดยที่ทั้งสองฝ่าย ต่างมีปฏิกริยาตอบโต้ต่อกันและกัน เช่น ถ้าตัวละครแสดงได้ถูกใจผู้ชมก็อาจจะมีเสียงตอบรับแสดงความพอใจ เป็นต้น

2. แนวคิดที่มองผู้รับสารเป็น “กลุ่มสาธารณะ” (public) กลุ่มผู้รับสารนี้เกิดขึ้นในยุคที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ และได้เกิดกลุ่มผู้อ่าน ซึ่งหมายถึง ผู้รับสารที่ติดตามผลงานของนักเขียนหรือสื่อสิ่งพิมพ์บางชุดอย่างจริงจัง และมีความต่อเนื่อง มีการรวมตัวเป็นกลุ่มในลักษณะต่าง ๆ และเข้าไปมีบทบาทในมิติสาธารณะ เช่นปัญหาเศรษฐกิจการเมือง เป็นต้น

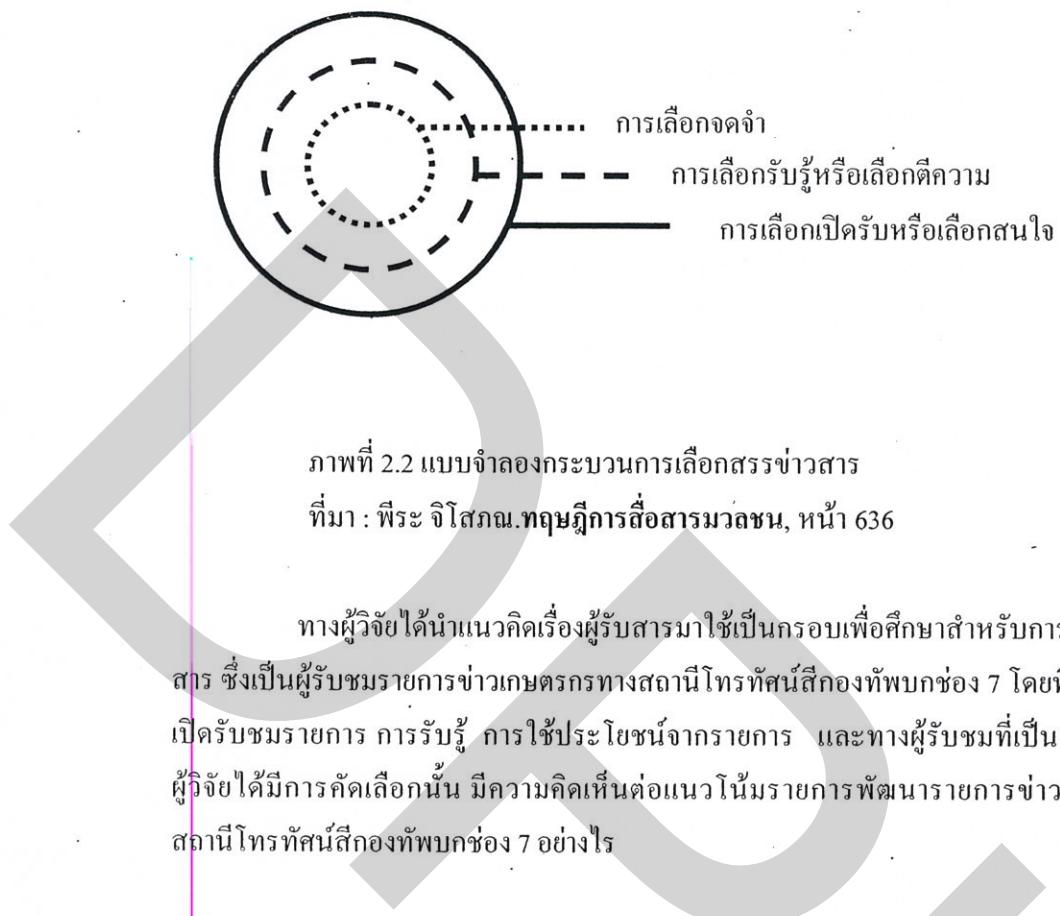
3. แนวคิดที่มองผู้รับสารเป็น “มวลชน” (mass) มากเป็นทัศนะส่วนใหญ่ที่นักสื่อสารมวลชนจะคิดถึงกลุ่มผู้รับสารที่มีสักษณะ เป็นกลุ่มขนาดใหญ่ที่มีปริมาณมาก เป็นกลุ่มอยู่รรจัดกระจายตามที่ต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันต่างคนต่างอยู่ไม่รู้จักกันมีความหลากหลาย เป็นสื่อทางเดียว อาจเพื่อประโยชน์ในการควบคุม หรือการโฆษณาโน้มน้าวใจให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของผู้ผลิตสื่อ

4. แนวคิดที่มองผู้รับสารเป็น “ตลาดหรือผู้บริโภค” (market) แนวคิดนี้เป็นผลจาก การพัฒนาการของสื่อสารมวลชนที่ได้กลายเป็นระบบธุรกิจอย่าง เต็มตัวและอยู่ในสภาพที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงมาก ทำให้ผลิตผลของสื่อทุกชนิดจะมีลักษณะเป็นสินค้าหรือบริการที่มีไว้จำหน่าย การผลิตสื่อต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดผู้ชมเป็นสำคัญ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ การสำรวจความนิยมของการต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

สรวร์ต ซออล์ (อ้างถึงใน กาญจนा แก้วเทพ, 2544:37) ให้ความสำคัญกับผู้รับสารโดยให้ความเห็นว่าผู้รับสารไม่ใช่กลุ่มคนที่มีลักษณะเนื้อเดียวกันหมด ซึ่งจะมีผลแตกต่างกันในด้านการอุดหนาที่มีผลกับการเปิดรับข่าวสาร การตีความ โดยที่สรวร์ต ซออล์ ได้ชี้ให้เห็นว่าสิ่งหนึ่งที่ผู้ส่งสารควรจะให้ความสนใจคือเรื่องการเลือกตีความของผู้รับสาร

นอกจากองค์ประกอบต่างๆตามที่กล่าวมาแล้วนั้น องค์ประกอบทางด้านสังคม ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อม บทบาทของผู้รับสาร กลุ่มอ้างอิง และวัฒนธรรมประเพณี ก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเลือกเปิดรับด้วยเช่นกัน ซึ่งกระบวนการเลือกสรรประกอบด้วย (พีระ จิร โภสกณ, 2540: 636)

- 1. การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึงแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ทัศนคติเดิมของผู้รับสารตามทฤษฎีความไม่ลงรอยของความรู้ ความเข้าใจ (Theory of Cognitive Dissonance) “บุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยง ข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่ แล้วของตนเอง ทั้งนี้เพื่อการได้รับข่าวสาร ที่ไม่ลงรอยกับความเข้าใจหรือความคิดเดิมของตน จะก่อให้เกิดความไม่สมดุลทางด้านจิตใจหรือความ “ไม่สมายใจ” ที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องกันทางด้านความเข้าใจ ” (พีระ จิร โภสกณ, 2540: 636)
- 2. การเลือกรับรู้หรือเลือกตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองข้อมูลต่อมา การเปิดรับข่าวสารอาจไม่เป็นไปตามเจตนาของผู้ส่งสาร เนื่องจากผู้รับสารแต่ละคนอาจตีความหมายข่าวสารชิ้นเดียวกันไม่ตรงกับความหมายของข่าวสารที่ผู้ส่งสารต้องการ
- 3. การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วน ที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ความชอบ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมของตน และมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ “ไม่เห็นด้วย หรือไม่ตรงกับความคิดของตน การเลือกจดจำ เปรียบเสมือนเครื่องกรองข้อมูลที่มีผลต่อการส่งสารไปยังผู้รับสาร

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สังวร สุขสามัคคี (2537: 1) วิจัยเรื่องความต้องการข่าวสารเกย์ตระหง่านรายการวิทยุ โทรทัศน์ของเกย์ตระหง่าน แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พนวจว่ารายการข่าวเกย์ตระหง่านเป็นรายการที่เกย์ตระหง่าน ติดตามรับชมมากกว่ารายการเกย์ตระหง่าน อื่น โดยลักษณะรายการทางการเกย์ตระหง่าน ต้องการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ 1. ความรู้ที่ใช้แก่ปัญหาได้อย่างเร่งด่วน 2. ความรู้ใหม่ๆ ที่ยังไม่แพร่หลาย 3. ความรู้พื้นๆ ที่คนส่วนใหญ่เกี่ยวข้อง 4. ความรู้ที่นำเสนอในเรื่องอื่นๆ ในประเทศ และ 5. ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ในท้องถิ่น

ผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยของ สังวร สุขสามัคคี สามารถนำข้อมูลในความต้องการข่าวสาร เกย์ตระหง่าน ผู้รับชมรายการข่าวเกย์ตระหง่านนี้โดยทัศน์สีก้องทัพบกช่อง 7 มาใช้เป็นข้อมูล สำหรับการพัฒนารายการข่าวเกย์ตระหง่านอนาคตได้

ศิริลักษณ์ ดอ kazem (2545 : 1) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมต่อรายการ โทรทัศน์ข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้รับชมรายการ โทรทัศน์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุเฉลี่ย 37.1 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีค่ามัธยฐานของรายได้เฉลี่ย 67,188 บาทต่อปี ช่วงเวลาที่ สะดวกในการรับชมรายการ โทรทัศน์ทางการเกษตรโดยทั่วไป คือระหว่างช่วงเวลา 18.01-20.00 น. ส่วนใหญ่รับชมรายการข่าวเกษตรที่บ้านตนเองถึงร้อยละ 97.3 โดยเฉลี่ยรับชม 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจในช่วงที่ 4 คือสารคดีเกษตร สูงที่สุด มีความพึงพอใจในระดับมากในด้าน ลักษณะเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในการบรรยาย ความกระชับของเนื้อหา รูปแบบของรายการ และการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 3.68, 3.34, 3.313.28 และ 3.27 ตามลำดับ มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในด้านช่วงเวลาแต่ละช่วงย่อยของรายการและความยาวของรายการทั้งหมด โดยรวมคือ 7 นาที โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.84 และ 2.80 ตามลำดับ มีความพึงพอใจในระดับน้อยในด้านช่วงเวลาที่ออกอากาศ คือช่วงข่าวภาคเช้าเวลา 06.00 น.-06.07 น. ความน่าสนใจของเนื้อหารายการ และการบรรยายเนื้อหาทั้งหมดโดยรวมของรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.46, 2.44 และ 2.44 ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มผู้รับชมรายการมีความต้องการที่จะให้รายการเพิ่มเติมเนื้อหาในด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน การตอบปัญหาทางการเกษตรและอาชีพเสริม ส่วนผู้บรรยายรายการจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็แล้วแต่ ควรใช้ภาษากลางในการบรรยาย และควรเพิ่มระยะเวลาการออกอากาศมากขึ้น โดยเพิ่มช่วงความรู้ ข่าวสารการเกษตรที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือสารคดีเกษตร และราคาสินค้าเกษตร

ส่วนปัญหาที่พบ คือรายการออกอากาศในช่วงเวลาเช้ามากเกินไปไม่ตรงกับเวลาว่าง และเรื่องราวเนื้อหาของทางรายการสั้นเกินไป ข้อเสนอแนะคือ ควรปรับปรุงระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหารายการให้เพิ่มมากขึ้น

ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า กลุ่มผู้รับชมรายการมีอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา เวลา การติดตามรับชมรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการรับชมรายการ โทรทัศน์ ข่าวเกษตร แต่อายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการรับชมรายการ โทรทัศน์ข่าวเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยของ ศิริลักษณ์ ดอกชะเอม สามารถนำข้อมูลในด้านปัจจัยและ
ความพึงพอใจของผู้รับชมรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มาใช้เป็น⁷
ข้อมูลในการพัฒนารายการข่าวเกษตรกรได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง : พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกย์ต่อกรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีพรรณนา (Descriptive Research) ผู้ศึกษาถึงพัฒนาการและแนวโน้มของรายการข่าวเกย์ต่อกรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทั้งสิ้น 4 รูปแบบ ได้แก่

1. **การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)** ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับบรรณาธิการ และทีมงานผู้ผลิตรายการข่าวเกย์ต่อกรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 โดยการสัมภาษณ์ เชิงลึก ซึ่งข้อมูลนี้จัดเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยกำหนด ประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า (คุรายะละเอียดประเด็นคำถามหน้า 42) โดยมีการแบ่งแยกประเภทของ คำถามให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันเฉพาะกุล ทั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการ วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลที่ เพิ่มเติมได้

2. **การสนทนากลุ่ม (Focus Group)** ใช้การสนทนากลุ่มกับเกย์ต่อกรผู้รับชมรายการ ข่าวเกย์ต่อกรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 จำนวน 2 กลุ่ม โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้รับชมที่เป็น เกย์ต่อกร โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคือเกย์ต่อกรจะต้องรับชมรายการข่าวเกย์ต่อกรอย่างน้อย สัปดาห์ละ 4 ครั้งขึ้นไป และรับชมรายการมาไม่น้อยกว่า 5 ปี สำหรับเกย์ต่อกรที่ผ่านเกณฑ์กลุ่ม แรกคัดมาจากการสำรวจอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 10 คน โดยเป็นเกย์ต่อกรที่คุ้ รารายการข่าวเกย์ต่อกรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 และเป็นกลุ่มเกย์ต่อกรที่เป็นแหล่งข่าว ให้กับทีมงานข่าวเกย์ต่อกรที่คิดต่อ กันเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่า 10 ปี ส่วนกลุ่มเกย์ต่อกรที่ ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มนี้ ส่วนนี้คัดเลือกจากเกย์ต่อกรในตำแหน่งบ้านกร่าง อาชีวศึกษาระดับชั้ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 7 คน สำหรับการสนทนากลุ่มในครั้งนี้เพื่อทำการศึกษาถึง ความคิดเห็น การรับรู้ การนำไปใช้ประโยชน์ ของเกย์ต่อกรเมื่อได้รับชมรายการตลอดจนศึกษาถึงความต้องการ ของเกย์ต่อกรที่มีต่อรายการข่าวเกย์ต่อกรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7

3. การวิเคราะห์ข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Analysis) ทำการศึกษาข้อมูลทางเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับรายการข่าวเกษตรกร โดยประกอบ ด้วย 1) วารสารสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จำนวน 23 ฉบับ 2) เอกสารนทรรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในช่วงเวลา ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2522-2553 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ “ความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมต่อรายการโทรทัศน์ข่าวเกษตรกร สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7” และ “ความต้องการข่าวสารเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นในการวิเคราะห์

4. การสังเกตุการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยผู้วิจัยใช้การสังเกตุการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมเดินทางการศึกษาถึงกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรในยุคปัจจุบัน เพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบกับบริบทในการผลิตรายการในยุคเริ่มต้นและยุคที่สองว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร โดยใช้วิธีนี้ทำการศึกษาร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตารางที่ 3.1 โครงการสร้างวัดคุณประสงค์และความสัมพันธ์ของแนวคิด/ทฤษฎี และวิธีการดำเนินการ

วัดคุณประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ระเบียบวิธีวิจัย	
		กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัย	วิธีการวิจัย
1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของ ข่าวเกย์ตระกรของสถานี โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7	-แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและ รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ ทางการเกย์ตระกร -แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและ องค์กรสื่อสารมวลชน -ทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วน ร่วม	- บรรณาธิการ ข่าวเกย์ตระกรช่อง 7 ในอดีต - ผู้สื่อข่าวเกย์ตระกร ช่อง 7 ในอดีต - ช่างภาพสาย เกย์ตระกรช่อง 7	- สัมภาษณ์เชิง ลึก - ศึกษาเอกสาร งานข่าวที่ เกี่ยวข้อง
2. เพื่อศึกษารูปแบบการผลิต รายการข่าวเกย์ตระกรทาง สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัย	-แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและ องค์กรสื่อสารมวลชน - ทฤษฎีการวิเคราะห์เนื้อหา - ทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วน ร่วม	- บรรณาธิการ ข่าวเกย์ตระกรช่อง 7 ในอดีตและ ปัจจุบัน - ผู้สื่อข่าวเกย์ตระกร ช่อง 7	- สัมภาษณ์เชิง ลึก - ศึกษาแบบ บันทึกและบท ข่าวการ ออกอากาศ - การสังเกต การพัฒนามี ส่วนร่วม
3. เพื่อศึกษาแนวโน้มของข่าว เกย์ตระกรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต	-แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและ รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ ทางการเกย์ตระกร - ทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วน ร่วม - แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร	- ผู้จัดการฝ่าย ข่าวและ บรรณาธิการข่าว เกย์ตระกรช่อง 7 - ผู้สื่อข่าวเกย์ตระกร ช่อง 7 - นักวิชาการ เกย์ตระกร - เกย์ตระกรผู้ชุม นุม	- สัมภาษณ์เชิง ลึก - การสนทนากลุ่ม

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายรำข่าวเกษตรกร ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 – 2554 ได้แก่ ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ บรรณาธิการ ข่าวเกษตรกร ตลอดจนผู้บริหารฝ่ายข่าว และศึกษาดูแลผู้ที่รับชมรายการ อันได้แก่เกษตรกร และนักวิชาการ เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการและแนวโน้มของรายรำข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคัดเลือกจากกลุ่มนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรายรำข่าวเกษตรกรในแต่ละยุคสมัยซึ่งได้แก่

- 1) กลุ่มผู้ผลิตรายรำข่าวเกษตรกร
- 2) กลุ่มนักวิชาการที่รับชมรายรำข่าวเกษตรกรซึ่งห้อง เป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการส่งเสริมการเกษตรและ ต้องเป็นนักวิชาการที่เคยรับชมรายรำข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
- 3) กลุ่มเกษตรกรซึ่งเป็นผู้รับชมรายรำข่าวเกษตรกร โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสอบถามก่อนการเก็บข้อมูลว่าจะต้องเป็นผู้ที่รับชมรายรำข่าวเกษตรกรอย่างน้อย สัปดาห์ละ 4 ครั้งขึ้นไป และรับชมมาไม่น้อยกว่า 5 ปี ขึ้นไป โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการดังต่อไปนี้
  - 3.1) ทางผู้วิจัยได้ถามคำถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับรายรำข่าวเกษตรกร โดยประกอบไปด้วย คำถามที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับชื่อรายการ ลักษณะของรายการในยุคต่างๆ เพื่อทดสอบว่ากลุ่มตัวอย่างนี้ได้รับชมรายรำข่าวเกษตรกรรมมาโดยตลอดหรือไม่
  - 3.2) ถ้ากลุ่มตัวอย่างสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง ทางผู้วิจัยจะจัดคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม

1) กลุ่มผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มผู้ผลิตรายการและกลุ่มผู้บริหารฝ่ายข่าวได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร

1. นายสุทธิ จงเจียมจิตต์ ตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 (ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายข่าว ปีพ.ศ. 2545-2551)

2. นายสมเกียรติ เจริญกิจ โภษยิ่ง ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 (พ.ศ. 2551- ปัจจุบัน)

กลุ่มทีมงานผู้ผลิตรายการ

1. นายวิทยา พ.นางช้าง
2. นายหักดิ์ศิริ วิริยะศิริ
3. นางพจนานาถ เจริญกิจ โภษยิ่ง

(2552) ผู้ผลิตข่าวเกษตร (พ.ศ. 2522-2524)
บรรณาธิการรายการข่าวเกษตร (พ.ศ. 2524 -
กองทัพบกช่อง 7 ประสบการณ์การทำงาน 16 ปี (พ.ศ. 2537-2553)

4. นางรัชฎา ภูลักษณ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ประสบการณ์การทำงาน 15 ปี (พ.ศ. 2538-2553)

5. นางสาวอนิชา กันสิทธิ์ ผู้สื่อข่าวสายเกษตรข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ประสบการณ์การทำงาน 16 ปี (พ.ศ. 2537-2553)

6. นายธรรมิก ใจดีช่วง ผู้สื่อข่าวสายเกษตรข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ประสบการณ์การทำงาน 14 ปี (พ.ศ. 2539-2553)

7. นายยุติ ไพบูลย์คุลการ ช่างภาพข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ประสบการณ์ทำงาน 3 ปี (พ.ศ. 2551 – 2553)

2) กลุ่มนักวิชาการ โดยทำการคัดเลือกด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 7 คน โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก คือต้องเป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการส่งเสริมการเกษตร และต้องเป็นผู้ที่เคยรับชมและจดจำรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้

1. นางนันทยา กัลยาศิริ นักวิชาการเผยแพร่ограмส่งเสริมการเกษตร
2. นางอมรทิพย์ กิริมยุรีย์ นักวิชาการเผยแพร่ช้านา粗การกรรมส่งเสริมการเกษตร

3. นางสาว รัชฎา ศรีญาณลักษณ์ นักวิชาการเผยแพร่กรมส่งเสริมการเกษตร
 4. นายพงษ์เพชร วงศ์โสภาค นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร
 5. นางสุกัญญา พัวพันธ์ นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร
 6. นางอัจฉรา สุขสมบูรณ์ นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร
 7. นางสาว จำไฟพงษ์ เก้าเทียน นักวิชาการเผยแพร่กรมส่งเสริมการเกษตร

3) กลุ่มเกณฑ์ โดยทำการคัดเลือกค้าวยิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ จะต้องเป็นผู้รับชมรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 อายุตั้งแต่ 4 ครึ่งขึ้นไป และต้องรับชมมาอย่างน้อย 5 ปี และสามารถจดจำรายการข่าวเกษตรได้ ซึ่งทำการสนทนากลุ่มเป็นจำนวน 2 กลุ่ม จำนวน 17 คน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเกษตรกรไม่คอกไม้ประดับ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ดูรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และเป็นกลุ่มเกษตรกรที่เป็นแหล่งข่าวให้กับทีมงานข่าวเกษตรที่ติดต่อ กันเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินกว่า 10 ปี โดยประกอบไปด้วย

1. นายสุทธิพันธ์ บุญใจใหญ่	อายุ 49 ปี
2. นายสมพงษ์ เม่นขา	อายุ 69 ปี
3. นายวันชัย ลีลา	อายุ 51 ปี
4. นายนิธิโรจน์ โօภานกิจเสถียร	อายุ 33 ปี
5. นางอุ่ววรรณ พันสำราญ	อายุ 50 ปี
6. นางลัดดาวัลย์ คำสม	อายุ 55 ปี
7. นางวนชนา ฉิมเกตุ	อายุ 54 ปี
8. นางอรีรัตน์ สิทธิน้อย	อายุ 46 ปี
9. นายเสน่ห์ รุ่งสว่าง	อายุ 59 ปี
10. นายแพน วันสิงห์	อายุ 56 ปี

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกข้าวและพืชไร่ หมู่ 1 บ้านกร่าง ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยคัดเลือกจากเกษตรกรใน ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์

จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 7 คน โดยมีหลักเกณฑ์คือเกณฑ์ต้องรับชมรายการข่าวเกษตรกรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 4 ครั้งขึ้นไป และรับชมรายการไม่น้อยกว่า 5 ปี

1. นางปราณี แก้วเชียง	อายุ 42 ปี
2. นายไพบูลย์ ขาวโต	อายุ 49 ปี
3. นายมงคล เรืองสมบูรณ์	อายุ 48 ปี
4. นางวัชรินทร์ ยอดประภาน	อายุ 32 ปี
5. นายสมจิต เพพประสิทธิ์	อายุ 60 ปี
6. นายสาบัน พรายวงศ์	อายุ 43 ปี
7. นายอุดม พรายวงศ์	อายุ 42 ปี

3.2 แหล่งข้อมูลในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนักช่อง 7 ได้กำหนดการเก็บข้อมูลโดยจำแนกออกตามรับการศึกษาพัฒนาการในแต่ละยุคของรายการข่าวเกษตรกร ไว้ดังนี้

1. **ยุคเกษตรพัฒนา** เป็นยุคที่มีการก่อตั้งรายการข่าวเกษตรกร ระหว่างปีพ.ศ. 2522-2532 มีรายการข่าวเกษตรคือ สารคดีเชิงข่าวเกษตร, รายงานสภาพแวดล้อมและราคางานค้าเกษตร, เตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืช และรายงานพยากรณ์อากาศ ซึ่งในยุคนี้ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนักช่อง 7

เนื่องจากในช่วงรายการข่าวเกษตรยุคเริ่มต้นนั้น การทำงานนั้นเป็นลักษณะเป็นการทำงานโดยที่ผู้ผลิตทำหน้าที่ถ่ายภาพและเป็นผู้สื่อข่าว ยังไม่ได้แยกเป็นตำแหน่งช่างภาพ และผู้สื่อข่าวเหมือน ในปัจจุบัน รวมไปถึงไม่มีบรรณาธิการข่าวเกษตรด้วย ทางผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ที่มีงานผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกรในขณะนั้น

2. **ยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง** ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2543 มีรายการข่าวเกษตรคือ รายการสารคดีเกษตร และ รายการแสดงสินค้าเกษตร ซึ่งในยุคนี้ได้ใช้วิธีศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

2.1 ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2543 ได้แก่

2.2 ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารบทข่าวรายการข่าวเกษตรกร หนังสือ นิตยสาร วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากเทปบันทึกการออกอากาศ ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2543

3. ยุคเกษตรโภคโลยีสื่อสาร ระหว่างปีพ.ศ.2544-2554 มีรายการข่าวเกษตรกรคือ รายการเกษตรข่องใจ รายการเกษตรน่ารู้ รายการสารคดีเกษตร รายการแสดงสินค้าเกษตร รายการเกษตรวันนี้ และรายการตามทันเกษตร ซึ่งในยุคนี้ได้ใช้วิธีศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในช่วงปีพ.ศ.2544-2554 โดยแบ่งออกเป็นในส่วนผู้บริหารงานฝ่ายข่าวและในส่วนผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์ สีกองทัพบกช่อง 7 ดังนี้

3.2 ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารบทข่าว รายการข่าวเกษตรกร หนังสือ นิตยสาร วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากเทปบันทึกการออกอากาศ ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2554 สำหรับ การศึกษาในส่วนของแนวโน้มรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นั้น ทางผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นักวิชาการ ด้านการเกษตร และเกษตรกรผู้รับชมรายการข่าวเกษตรกร

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่ง ผู้วิจัยแบ่งคำถามออกตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาโดยเรียงลำดับตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บ ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์

เครื่องมือในการวิจัยและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

- 1) แนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์และผู้วิจัยใช้ในการสนทนากุดอย่างเป็นทางการ ประกอบการสัมภาษณ์
- 2) เทปบันทึกเสียงเพื่อช่วยให้รายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกต้อง
- 3) สมุดจดบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อบันทึกคำถามและคำตอบ ข้อสงสัย หรือต้องการ

ข้อมูลเพิ่มเติมระหว่างสัมภาษณ์

4) กล้องบันทึกภาพเพื่อนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์เนื้อหาในการวิจัย

3.4 ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์สรุปผลข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม พศ.2553 - กุมภาพันธ์ 2554 รวมระยะเวลา 7 เดือน

3.4 แนวคำถามในการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสานหน้ากอกลุ่ม

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เจาะลึก กับผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วนคือ

1. กลุ่มผู้บริหารและบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอดีต
  - ทางสถานีมีนโยบายเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวเกย์ตրรกรในขณะนั้น อย่างไรบ้าง
  - ทางสถานีให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวเกย์ตրรกร มากน้อยเพียงใด
  - กระบวนการนำเสนอข่าวเกย์ตրรกร ในอดีต เป็นอย่างไรบ้าง
  - มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพิจารณาข่าวเกย์ตրรกร ในแต่ละเรื่องจากอะไร
  - ใครเป็นผู้มีหน้าที่คัดเลือกเนื้อหาที่จะผลิตเพื่อออกอากาศในแต่ละวัน
  - การนำเสนอข่าวเกย์ตրรกรในขณะนั้นอ้างอิง แนวคิด จากสภาพสังคม เกย์ตระรรรในขณะนั้นอย่างไร
  - มีการกำหนดความแผนในการกำหนดเรื่องราวในแต่ละตอน ไว้ล่วงหน้าหรือไม่ อย่างไร
  - การนำเสนอข่าวเกย์ตระรรรนอ้างอิงจากนโยบายหรือรูบแบบหรือไม่อย่างไร
  - มีการคาดหวังถึงผลกระทบของผู้รับชมรายการหรือไม่อย่างไร
2. กลุ่มผู้บริหารและบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในปัจจุบัน
  - หลักการและนโยบายของสถานีมีผลต่อการทำงานในกระบวนการนำเสนอ ข่าวเกย์ตระรรรปัจจุบันหรือไม่
  - หลักการและนโยบายของสถานีในการนำเสนอข่าวเกย์ตระรรร ในอดีตกับ ปัจจุบันแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
  - ข่าวเกย์ตระรรรในปัจจุบันมีรายการอะไรบ้างและในแต่ละรายการมีคอนเซ็ปต์ ของรายการนั้นๆอย่างไร

- เรา มี หลัก กेनท์ ในการ กำหนด ประเดิ่น คัด เลือก เนื้อ หา ของ ข่าว เกษตร กร อย่าง ไง
- ให้ เป็น ผู้ มี หน้า ที่ คัด เลือก เนื้อ หา ที่ เนื้อ หา ที่ จะ ผลิต เพื่ อ ออก อา กา ส ใน แต่ ละ วัน
- การ เรียง ลำดับ ความ สำคัญ ของ เนื้อ หา ที่ จะ นำ เสนอ อย่าง ไง
- การ นำ เสนอ ข่าว เกษตร กร อ้าง อิง จาก แนว คิด สภาพ สังคม เกษตร กร รวม ใน ปัจจุบัน หรือ ไม่ อย่าง ไง
- การ นำ เสนอ ข่าว เกษตร กร อ้าง อิง จาก นโยบาย รัฐบาล หรือ ไม่ อย่าง ไง
- แนว โน้ม ใน การ นำ เสนอ ข่าว เกษตร กร ของ สถาบัน โทร ทัศน์ สี กอง ทัพ กช 7 ใน อนาคต เป็น อย่าง ไง
- ใน ปัจจุบัน ที่ มี การ แข่ง ขัน สรุง ใน การ นำ เสนอ ข่าว เกษตร กร จาก สื่อ โทร ทัศน์ อื่น ๆ เรา จะ มี วิธี ในการ พัฒนา ข่าว เกษตร กร ของ เรา อย่าง ไร บ้าง

3. กลุ่ม ทีม งาน ผู้ ผลิต ราย กา ร ข่าว เกษตร กร

- หลัก การ และ นโยบาย ของ สถาบัน มี ผล ต่อ การ ทำ งา น ใน กระบวนการ นำ เสนอ ข่าว เกษตร กร หรือ ไม่
- ท่าน มี หลัก กेनท์ ในการ กำหนด ประเดิ่น คัด เลือก เนื้อ หา อย่าง ไง
- ให้ เป็น ผู้ มี หน้า ที่ คัด เลือก เนื้อ หา ที่ เนื้อ หา ที่ จะ ผลิต เพื่ อ ออก อา กา ส ใน แต่ ละ วัน
- ปัญหา หรือ อุป สรรค ใน การ ทำ งา น มี อะไร บ้าง
- มี แนว ทาง แก้ ปัญหา ที่ เกิด ขึ้น จาก ปัญหา หรือ อุป สรรค เป็น อย่าง ไง
- การ เรียง ลำดับ ความ สำคัญ ของ เนื้อ หา ที่ จะ นำ เสนอ อย่าง ไง

4. แนว คำ า น สำ หรั บ กา ร สน ท นา กลุ่ม (Focus Group) สำ หรั บ กา ร ผู้ รับ ช น รายการ ข่าว เกษตร กร ทาง สถาบัน โทร ทัศน์ สี กอง ทัพ กช 7

- ท่าน มี คว า น พ ึ ง พ ो ใจ การ นำ เสนอ ข่าว สาร ค ด ใจ เกษตร ห ั ง ใน ด า น เนื้อ หา และ รู ป แบบ รายการ ของ รายการ ข่าว เกษตร กร ทาง สถาบัน โทร ทัศน์ สี กอง ทัพ กช 7 หรือ ไม่ อย่าง ไง
- รายการ ข่าว เกษตร กร ใด บ า ง ที่ ท่าน รับ ช น เป็น ปร ะ จำ และ ท่าน ชอบ ที่ สุด เพ ร ะ เห ต ุ ได
- เมื่ อ รับ ช น รายการ แล ว สามารถ นำ สาร ค ด ใจ เกษตร ห ั ง ที่ ได จา ร าย กา ร ไป ใช ประ โย ชน์ ได หรือ ไม่ อย่าง ไง

- ท่านเห็นว่ารายการข่าวเกยตติกรรมทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีการปรับปรุงรายการ ในด้านไหนบ้าง
- ท่านเสนอแนะกับทางรายการในการพัฒนาเนื้อหาหรือรูปแบบรายการอย่างไรในรายการข่าวเกยตติกรรมสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต

3.5 การวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าลึกจากบรรณาธิการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าวเกยตติกรรมในอดีตเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อทำให้เข้าใจถึงภาพรวมของรายการข่าวเกยตติกรรมทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอดีตเพื่อศึกษาถึงพัฒนาการของรายการ ในแต่ละยุค
2. ทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์เบริบที่เป็นลักษณะเด่น ในการผลิตรายการข่าวเกยตติกรรม ในแต่ละยุคซึ่งได้แก่ ปัจจุบันและที่มีผลกับการผลิต และกระบวนการในการผลิต รายการข่าวเกยตติกรรมทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในยุคต่างๆ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าลึกจากผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าวเกยตติกรรมในปัจจุบันและทีมงานผู้ผลิต ใช้การสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกยตติกรรมที่รับชมรายการ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็น แนวโน้มในการนำเสนอ รายการข่าวเกยตติกรรมทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต

3.6 การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่สรุปรวมประเดิมจากการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ โดยนำมาเขียนในรูปแบบการนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา และมีการบรรยายโดยแบ่งการนำเสนอ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการรายการ บริบทที่เกี่ยวข้องการผลิตรายการ ตลอดจนแนวโน้มในการพัฒนารายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7 ในอนาคต ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

- 4.1 พัฒนาการของรายการข่าวเกษตรของสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7
- 4.2 บริบทการผลิตรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัย
- 4.3 แนวโน้มของรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7 ในอนาคต

ตลอดระยะเวลา 32 ปีที่รายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7 เป็นรายการที่ประสบความสำเร็จนั้น ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรายการเกิดขึ้น ตลอดจนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารายการดังนี้

4.1 พัฒนาการของรายการข่าวเกษตรของสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7

รายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกงห้พบกช่อง 7 นั้นเริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 เกิดขึ้นมาภายใต้แนวคิดว่า “ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม หนทางในการพัฒนาชาติ ชนิดหนึ่ง คือการส่งเสริมสนับสนุนด้านผลิตผลทางการเกษตร รายการข่าวเกษตรจึงเกิดขึ้น รายการนี้ได้พยายามเสนอสาระน่ารู้ สำหรับพื้น壤เกษตรกรผู้สนใจด้านการเกษตร โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งรายการได้พยายามนำเสนอวิทยาการแผนใหม่อันจะช่วยส่งเสริมในด้านการพัฒนาคุณภาพและผลิตผลทางการเกษตร อันจะเป็นส่วนสร้างเสริมรายได้แก่บรรดาเกษตรกร อันเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทย”

ฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล” (วารสารสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ปีที่ 4 ฉบับที่ 38 ตุลาคม 2526)

พัฒนาการของรายการข่าวเกษตรกรรมแบ่งออกเป็น 3 ยุคสมัยดังนี้

4.1.1 ยุคเกษตรพัฒนา (พ.ศ. 2522-2532)

นับเป็นยุคเริ่มต้นของการข่าวเกษตรกร ก่อนที่จะมาเป็นรายการข่าวเกษตรกรรมนั้น ช่อง 7 สี ได้นำเสนอข่าววิทยาทรรศน์มาก่อน ซึ่งเป็นรายการสารคดีเชิงข่าว ออกรายการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ในเวลา 18.00 น. ของทุกวัน โดยที่พันโทชายชาญ เทียนประภากลุ่ม ซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการในขณะนั้น เป็นผู้ก่อตั้งรายการขึ้น โดยรายการดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร โดยแทบแรกที่นำเสนอเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลา ที่สถานีประมงสงขลา ซึ่งผู้ที่ผลิตรายการข่าวเกษตรกรรมในยุคแรกได้ให้ข้อมูลดังนี้

“ตอนนั้นทำข่าววิทยาทรรศนาได้ประมาณ 2 ปีกว่า ก็เปลี่ยนชื่อมาเป็นข่าวเกษตรกรรม แต่เนื้อหาของรายการก็คล้ายกันกับข่าววิทยาทรรศน์ แต่ที่แตกต่างกันคือ ข่าวเกษตรกรรมนำเสนอเนื้อหารายการเกษตรที่มีที่มีเนื้อหาครอบคลุมกว่า เริ่มแรกเรานำเสนอตัวเกษตรกรก่อน ต่อจากนั้น เราถึงนำเสนอในด้านเนื้อหา เช่น วันนี้นำเสนอเรื่องการปลูกมะม่วง เราถึงนำเสนอเกี่ยวกับวิธีการปลูก ตลอดจนวิธีการรอบด้านที่เกี่ยวกับการปลูก ว่าต้องมีการเตรียมเมล็ดพันธุ์อย่างไร เตรียมดินอย่างไร คือเป็นการนำเสนอรายละเอียดข้อมูลให้แก่เกษตรกรให้มากเท่าที่จะมากได้ เพื่อที่คนดูจะได้ประโยชน์จากการเรามากที่สุด”(วิทยา ณ บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกรรม สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

ข่าวเกษตรกรรมจึงเกิดขึ้นมาในเดือนมกราคม 2522 โดยใช้ชื่อรายการว่า “ข่าวเกษตรกร” โดยสังกัดงานฝ่ายข่าวโดยมีคุณวิทยา ณ. บางช้าง เป็นผู้ผลิตรายการคนแรก ซึ่งมีหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมข่าว ผู้เชี่ยวชาญในด้านน้ำพืชและตัดต่อรายการ ทำงานร่วมกับคุณปานเทพ อุยโภกุษุ ซึ่งมีคุณนามนิตย์ วงศ์จร เป็นคนลงเสียงบรรยาย โดยที่รายการออกอากาศเวลาประมาณ 18.00 น. โดยนำเสนอรายการข่าวเกษตรกรถึงเจ็ดวันต่อสัปดาห์

ในเวลาต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2526 ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยงานการผลิต ข่าวเกษตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยที่ข่าวเกษตรกร ได้ข้ายไปสังกัดฝ่าย รายการจากเดิมซึ่งสังกัดอยู่ฝ่ายข่าว ช่วงนี้ได้เปลี่ยนชื่อรายการจาก “ข่าวเกษตรกร” เป็น “รายการ ข่าวเกษตรกร” โดยที่คุณศักดิ์ศิริ วิริยะศิริในขณะนั้น ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดทำรายการข่าว เกษตรกรและมีช่างภาพเป็น คุณเดชา สุขสวัสดิ์ ร่วมเป็นผู้ผลิตรายการ โดยที่คุณศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ เป็นคนควบคุมรายการ แต่ในขณะนั้นก็มีปัญหาด้านการผลิตรายการคือ พ้อข้ามมาอยู่ในสังกัดฝ่าย รายการ ก็มีการเปลี่ยนแปลงทีมงานผู้ผลิต ซึ่งทีมผู้ผลิตใหม่นี้ไม่มีประสบการณ์ทำงานด้านรายการ ข่าวเกษตร จึงมีปัญหาเกิดขึ้น โดยปัญหาหลักอยู่ที่การทำรายการเหล่านั้นข่าว เพราะทีมงานใหม่นั้น ก็ยังไม่มีแหล่งข่าวในการทำงาน ต้องเริ่มสร้างแหล่งข่าวกันใหม่

การมอบหมายการทำข่าวเกษตรกรในช่วงนี้ คุณชาติเชื้อ บรรณสูตร ซึ่งเป็น กรรมการผู้จัดการ ในขณะนั้นได้ให้นโยบายในการนำเสนอข่าวในชิ้งที่เป็นข่าวเกษตรอุดสาหกรรม ให้มากขึ้น เพราะมีความเห็นว่าต่อไปเรื่องอุดสาหกรรมเพื่อการเกษตรจะมีความสำคัญที่สุด เราใน ฐานะที่เป็นสื่อ โทรทัศน์ ก็จะมีส่วนช่วยประสานความสำคัญในส่วนนี้

การนำเสนอรูปแบบและเนื้อหา

สำหรับรูปแบบของข่าวเกษตรกรในยุคพัฒนานี้เริ่มประมาณปี พ.ศ. 2522 พบว่าการทำข่าวเกษตรกรในยุคนี้ รูปแบบและเนื้อหารายการในขณะนั้นยังเป็นรูปแบบสารคดีเชิงข่าว โดย เป็นการนำเสนอภาพวิดีทัศน์ประกอบกับเสียงบรรยาย ไม่มีผู้ประกาศขึ้นราษฎรในพื้นที่ มีการ นำเสนอขั้นตอนการทำเกษตรที่มีความละเอียดชัดเจนครบถ้วน เป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 5-10 นาที โดยออกอากาศเวลา 18.00 น. ของทุกวัน

“ เราได้เปรียบพูดว่า สมัยก่อนเราเป็นช่องเดียว ที่นำเสนอข่าวเกษตร ช่วงนั้นเวลาข่าว มันยอด รายการเราราออกอากาศ 5-10 นาที โดยออกอากาศทุกวัน หลักการทำงานของรายการ โทรทัศน์ของช่อง 7 ในขณะนั้น คือเราจะดำเนินถึงเกษตรกรที่เป็นคนคุณภาพที่สุด ว่าเขาดูรายการของ เราและต้องสามารถนำไปใช้กับอาชีพเขาได้ เราจึงต้องทำการให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง ในด้านการ ถ่ายทำที่ต้องถ่ายขั้นตอนเก็บทุกขั้นตอน เช่นตอนน้ำถ่ายการเพาะเลี้ยงเป็ด ภาคที่ยากที่สุดตอน นั้นที่ถ่ายและต้องได้คือ วินาทีแรกที่เรูกะที่เปิดออกมานอกจากไป ครั้งนั้นใช้ฟิล์มในการถ่ายทำเยอะมาก เป็นร่อง กันวันสองวันเพียงเพื่อต้องการภาพนี้ภาพเดียว คือเราต้องทำให้คนดูเห็นจริงเห็นจังเมื่อคราวการเรา

เวลาการเราร 5-10 นาทีมันสามารถนำเสนออะไรได้มาก เริ่มต้นรายการเราก็นำเสนอภาพการทำเกษตรที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรานำเสนอตอนนี้นั่นก็คือภาพสวยงาม จากนั้นก็เริ่มนำเสนอตัวเกษตรกรที่แสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาว่า เกษตรกรเขาทำอะไรและประสบความสำเร็จได้อย่างไร จากนั้นก็ลงรายละเอียดในเนื้อหา นำเสนอให้มีความละเอียดมากที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ แต่ก็มีบางครั้งรายละเอียดอาจจะไม่สามารถนำเสนอได้หมดได้ในตอนเดียวเราก็นำเสนอเป็นหลายๆ ตอน โดยนำเสนอในวันต่อไปแทน” (วิทยา ณ.บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์ สีกองทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

ส่วนเอกสารนี้ที่มีความสำคัญของข่าวเกษตรกรที่มีความสำคัญในขณะนี้คือ “เพลง ร่วงกสิกิริ ไทย” ซึ่งเป็นเพลงนำเสนอข่าวข่าวเกษตรกร “ กสิกิริแข็งขันเป็นกระดูกสันหลังของชาติ ไทย จะเรื่องอำนาจเพราะ ไทยเป็นทาสกสิกิริ ” ส่วนหนึ่งที่คุณดูจำรายการเราได้ เพราะนี่แหลกเป็นเอกสารนี้ของรายการเรา (วิทยา ณ.บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

ในส่วนของเนื้อหารายการในยุคนี้ เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวของอาชีพเกษตรกรต่างๆ โดยทั่วไป ได้แก่ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และการประมง โดยขณะนี้ส่วนมากนำเสนอเนื้อหาของเกษตรเชิงเดียวธรรมชาติ อันเนื่องมาจากเกษตรกรรมมักจะสนใจสิ่งที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมทุกประเภท เช่น กิจกรรมต่างๆ ทางการเกษตร การเสนอชีวิตเกษตรกรตัวอย่างที่ได้รับรางวัล ทั้งนี้ในการนำเสนอรายการในขณะนี้ก็มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของดูดูในการเกษตรกรรม เช่นการนำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเกษตรกรรมด้านใดและเรื่องใด เช่น ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการทำงาน ก็ต้องพิจารณาว่าเดือนใดเดือน哪ที่จะลงกล้าปลูกข้าว ใส่ปุ๋ย การป้องกันศัตรูพืช การที่เรานำเสนอเนื้อหาสาระแบบนี้ทำให้เกษตรกรผู้รับชมได้รับประโยชน์จากการการเกษตร และ การเลือกเสนอเนื้อหาสาระต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับดูดูภาค และสถานการณ์มากที่สุดเป็นต้น แต่การนำเสนอเนื้อหาในช่วงนี้ไม่ได้เน้นถึงการนำเสนอถึงเคล็ดลับทางการเกษตร

“ แรกๆ ก็นำเสนอวิธีการเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชธรรมชาติ ก่อน ยังไม่ได้นำเสนอเคล็ดลับอะไร เรานำเสนอเนื้อหาสาระธรรมชาติ นำเสนอในสิ่งที่ใกล้ตัวเกษตรกร และยังนำเสนอข่าวเนื้อหาที่ใกล้ตัวมากเท่าไรเราก็ยังสนใจมากขึ้นและนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยถึงลำดับที่สุดในการทำข่าวเกษตรคือ เราต้องคำนึงถึงคนดูว่าเข้าใจไหม ดูแล้วต้องนำไปใช้ประโยชน์ได้ ”

(วิทยา ณ.บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

ในยุคนี้นั้นมีข่าวเกษตรที่นำเสนอเพียงหนึ่งรายการ ได้แก่ รายการสารคดีเกษตร จังหวัดทั่งถึงปี พ.ศ. 2532 รายการข่าวเกษตร ได้ถ่ายเวลาไปออกอากาศในช่วงเวลา 19.15น. ช่วงนี้มีการนำเสนอรายการหลายรายการประกอบกันอยู่ในช่วงเวลารายการข่าวเกษตร โดยมีเวลาการออกอากาศถึง 10 นาทีเป็นประจำทุกวัน สำหรับรายการข่าวเกษตรที่นำเสนอในช่วงดังกล่าวจะมีรายการที่นำเสนอหัวข้อ 4 รายการ ได้แก่

1. รายการสารคดีเกษตร เป็นรายการสารคดีเชิงข่าว โดยเริ่มแรกนำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรทั่วๆไป มีการสัมภาษณ์เกษตรกร ต่อมามีการนำเสนอเนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคเคล็ดลับที่เป็นประโยชน์ต่างๆทางการเกษตร โดยในช่วงนี้มีการนำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรที่เป็นเทคโนโลยีทางการเกษตรมากขึ้น และมีการนำเสนอตัวอย่างของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ มีการสัมภาษณ์เกษตรกรรายบุคคล เป็นรายการที่มีเสียงบรรยายประกอบภาพ ออกอากาศในเวลาประมาณ 18.00 น. ของทุกวัน มีความยาวรายการประมาณ 5-10 นาที

2. รายงานสภาวะและราคาสินค้าเกษตร เป็นรายการที่แสดงราคาสินค้าที่เป็นผลิตผลทางการเกษตรต่างๆ สภาวะพืชผลต่างๆทางการตลาดในขณะนี้

3. รายการเตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นรายการที่มีเนื้อหารายการเป็นการเตือนภัยโรคที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ที่มักจะปรากฏในขณะนี้กับพืชผลทางการเกษตร เช่นเตือนเกี่ยวกับแมลงที่เป็นศัตรูพืชจะเข้ามาทำความเสียหายให้กับพืชผลทางการเกษตร โดยรายการจะนำเสนอเกี่ยวกับการเตือนภัยและวิธีการป้องกันแก้ไขจากโรคและแมลงศัตรูพืช ให้กับเกษตรกร เพื่อจะทราบเป็นข้อมูลและหาวิธีป้องกันพืชผลทางการเกษตรของตนเองต่อไป

4. รายงานพยากรณ์อากาศเกษตร ข่าวพยากรณ์อากาศในช่วงเกษตร เป็นรายงานพยากรณ์อากาศทั่วไป และข่าวสภาวะอากาศเพื่อการเกษตร ออกอากาศทุกวันในเวลาข่าวเกษตร

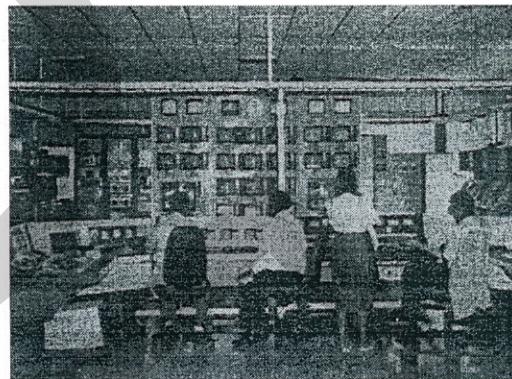
วิธีการผลิตรายการ

สำหรับขั้นตอนแรกในการผลิตรายการข่าวเกษตร ในช่วงนี้ สิ่งแรกที่เป็นจุดเริ่มต้นคือ ความพยายามในการค้นหาข้อมูลทางการเกษตร โดยครั้งแรกนั้นเกิดขึ้นจากการพยาบานหาข้อมูล ทางการเกษตรจากแหล่งข่าวในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าแหล่งใดบ้างที่มีการเพาะปลูก พืชผลทางการเกษตร รวมทั้งศึกษาถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคลเด่นๆ เช่น เกษตรกรที่ประสบ ความสำเร็จในการทำเกษตร เป็นต้น ซึ่งในช่วงแรกนั้นแหล่งข้อมูลหลักทางราชการได้แก่กระทรวง เกษตร โดยศึกษาข้อมูลมาจากสื่อแผ่นพับในที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรที่ได้รางวัล จากนั้นคุ ยกและอีกด้วน่าเกษตรกรนั้นๆ ได้ประกอบอาชีพอะไรแล้วเราถึงนำข้อมูลมาตัดสินใจ จากนั้นก็เดินทาง ไปถ่ายทำรายการ

“มีการใช้ใบราชรัฐเป็นแนวทาง เพื่อไปหาเกษตรกรตามต่างจังหวัด ขณะนี้มีช่อง 7 ช่องเดียวที่เริ่มทำ ได้รับการร่วมมือเป็นอย่างดีกับหน่วยงานด้านเกษตรของทางราชการ เป็น ลักษณะการพัฒนา แล้วเมื่อเจ้าหน้าที่เกษตรมีข้อมูลให้เรา เราถึงไปทำ แต่เวลาเขามีงานเราถึงไป ช่วยเขา เช่น ให้ความร่วมมือในการทำข่าวประชาสัมพันธ์จังหวัด เพยแพร่แนวคิดทางการเกษตร จากรัฐบาล นำเสนอผลงานซึ่งเป็นความร่วมมือของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่เกษตรในพื้นที่เป็นต้น นอกจากนั้นที่ไหนมีอะไรให้ทำข่าวเกษตร เราถึงไปทำ เพราะว่ามันต้องออกอากาศทุกวัน แต่จุด เริ่มในวันนั้นซึ่งเป็นวันแรกที่ทำ เราไม่รู้จะไปหาข้อมูลจากไหน เราจึงจำเป็นต้องติดต่อหน่วยงาน ราชการในด้านข้อมูลและการประสานงาน เราต้องพูดเข้าบางที่เข้าหากให้เราไปทำอะไรถ้าเราเห็น ว่ามันดี น่าจะเกิดประโยชน์กับผู้รับชมเราถึงทำ” (วิทยา ณ.บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกร สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

เมื่อได้ขั้นข้อมูลแล้วขั้นตอนต่อไปคือการตัดต่อประสานงานไปยังเกษตรกรที่อยู่ใน พื้นที่จากนั้นจึงเตรียมอุปกรณ์สำหรับการถ่ายทำ โดยที่ในขณะนั้นมีกล้องฟิล์ม 1 ตัว ขาตั้งกล้อง หนึ่งอัน และเทปบันทึกเสียงในการถ่ายทำรายการ จากนั้นขั้นตอนจึงเป็นขั้นตอนการถ่ายทำรายการ ข่าวเกษตรกร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทำนักสถานที่ ในสมัยนั้นในการเดินทางไปต่างจังหวัดไป ครั้งหนึ่งต้องทำอย่างน้อย 5 ตอนในหนึ่งเรื่องๆ ละ 3 นาที เมื่อถ่ายทำรายการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ใน ขั้นตอนต่อไปจะเป็นขั้นตอนการผลิต ในส่วนนี้เป็นกระบวนการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ โดย ผู้ผลิตรายการที่นำบทสัมภาษณ์ที่ถ่ายไว้ไป結合บทสัมภาษณ์ และเขียนบท จากนั้นเข้าสู่ กระบวนการลงเสียงของผู้บรรยาย ตัดต่อภาพเสียง และขั้นตอนสุดท้ายคือขั้นตอนการออกอากาศ

ในส่วนการผลิตในยุคเกยตรพัฒนานี้น ใช้คนทำงานเพียงคนเดียวในการทำงานโดยมีหน้าที่ถ่ายภาพ เพื่อบันทึกบรรยากาศ ตัดต่อภาพ โดยมีคนลงทะเบียนบรรยายต่างหาก ต่อมานิช่วงที่คุณศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ เป็นผู้ควบคุมการผลิตรายการ ซึ่งอยู่ในช่วงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขึ้น โดยมีการแบ่งเป็นแผนกช่างภาพซึ่งมีหน้าที่ในการถ่ายภาพอย่างเดียว ในส่วนของแผนกผู้สื่อข่าวก็มีหน้าที่ในการเขียนบท แสวงหาประเด็นข่าวสาร และแผนกตัดต่อ ซึ่งมีหน้าที่ที่รับผิดชอบคือตัดภาพและร้อยเรียงคำบรรยายให้สมบูรณ์พร้อมที่จะออกอากาศ

ภาพที่ 4.1 ภาพกระบวนการผลิตรายการ ในอดีตทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

4.1.2 ยุคเกยตรเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2533-2543)

นับแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2534 ช่วงในขณะนี้เป็นช่วงรัฐบาลของ นายอานันท์ ปันยารชุน รัฐบาลมีนโยบายให้สถานีโทรทัศน์ทุกสถานี สามารถแพร่ภาพออกอากาศได้ ตลอด 24 ชั่วโมงส่งผลให้สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้มีเวลาในการเวลาออกอากาศข่าวมากขึ้น โดยในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2534 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เริ่มออกอากาศตั้งแต่เวลา 05.30-02.15 เป็นวันละ 20 ชม 45 นาที

แม้จะได้ระยะเวลาในการออกอากาศที่มากขึ้น แต่สำหรับระยะเวลาสำหรับรายการข่าวเกยตรร ในช่วงนี้กลับถูกลดลงซึ่งจากเดิม ประมาณ 10 นาทีต่อวัน คงเหลือเพียง 2-3 นาทีต่อวัน เท่านั้น อันเนื่องมาจากการเมืองและเศรษฐกิจที่ไม่สงบ ทำให้ผู้คนในสังคมสนใจ เวลาในการนำเสนอส่วนใหญ่จึงนำเสนอข่าวดังกล่าว

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2541 มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบราชการข่าวภาคค่ำของช่อง 7 สี ซึ่ง เป็นการเปลี่ยนรูปแบบ และช่วงเวลาออกอากาศ เป็น 2 ช่วงเวลา และมีการเปลี่ยนแปลง ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายข่าว โดย นางสุรางค์ เพرمปรีดิ์ เป็นผู้จัดการฝ่ายข่าว แทนนายชาติเชื้อ กรรมสูตร และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทกรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุจำกัด ในวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2541 เป็นต้นมา

โดยนางสุรางค์ เพرمปรีดิ์ ผู้จัดการฝ่ายข่าว ได้มอบนโยบายในการทำงานข่าว ของ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ไว้ดังนี้

1. เสนอข่าวด้วยความรวดเร็ว ฉับไว ทันต่อเหตุการณ์
2. เน้นความถูกต้อง แม่นยำในสิ่งที่นำเสนอ
3. มีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ
4. คำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และความสนใจของประชาชนเป็นสำคัญ
5. ให้มีความหลากหลายในเนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอ คือ ให้มีข่าวประเภท ต่างๆ คละกันไป ทั้งข่าวเศรษฐกิจ การเมือง อาชญากรรม กีฬา ต่างประเทศ และ บันเทิง ขณะเดียวกัน นอกจากจะเสนอข่าวแล้ว ยังมีรายงานพิเศษ และรายการ ประจำนาวนำเสนอด้วย เช่น ข่าวช่วยชาวบ้าน สะเก็ดข่าว ด้วยคำแข้ง เป็นต้น
6. เสนอข่าวให้มีเนื้อหาที่กว้างขวาง แตกต่างไปจากสื่ออื่นๆ ขณะเดียวกันก็ให้มีความ ลึกด้วย

(เอกสาร โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. ตุลาคม 2541)

จากนโยบายดังกล่าวซึ่งเป็นนโยบายที่เน้นแนวทางการปฏิบัติของการนำเสนอข่าวของ ฝ่ายข่าวทั้งหมด ในส่วนของรายการข่าวเกย์ตระกรรกที่เข่นเดียวกัน ทางผู้ผลิตรายการก็รับนโยบาย และมาปรับใช้กันในส่วนของรายการ โดยมีการเน้นการนำเสนอข่าวที่เป็นปัญหาของเกย์ตระกรร และวิธีการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ โดยการนำเสนอต้องให้เกย์ตระกรรที่เป็นผู้รับชม ได้รับความรู้จากการมากที่สุด เม้นการนำเสนอเรื่องราวของเกย์ตระกรรที่มีความหลากหลาย โดยใน แต่ละตอน และต้องนำเสนอข้อมูลที่เจาะลึก แสดงรายละเอียดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ภายใน ระยะเวลาการนำเสนอที่สั้นเพียง 3 นาทีในยุคนี้

การนำเสนอรูปแบบและเนื้อหา

สำหรับรูปแบบของรายการข่าวเกษตรในยุคนี้พบว่ารูปแบบรายการข่าวเกษตรกร ยังคงเหมือนเดิม กล่าวคือเป็นรูปแบบสารคดีเชิงข่าว โดยเป็นการนำเสนอภาพวิดีทัศน์ประกอบกับ เสียงบรรยายเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการในการเกษตรเหมือนในยุคริมด้าน สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด คือเรื่องระยะเวลาในการออกอากาศแต่เดิมออกอากาศในเวลาประมาณ 18.00 น. ของทุกวัน จนในปีพ.ศ.2532 ในยุคนี้รายการได้ขยายเวลาการออกอากาศมาเป็นเวลา 19.15 มีความยาวประมาณ 10 นาที แต่ยุคนี้ลดเวลาการออกอากาศแค่ 3-5 นาทีในแต่ละวัน

“ ช่วงนี้หลังจากยกลั่นมาอยู่ฝ่ายข่าว เวลาที่ได้ก็น้อยลงจากเดิม 10 นาที ค่อยๆ ลดลงมาเรื่อยๆ ลงมาเหลือ 8 นาที พอดีต่อนี้ มีเวลาแค่ 3-5 นาทีเท่านั้นเอง เพราะเวลาข่าวมันสั้น และก็ต้องมีการแข่งขันกันด้านเวลาของข่าวประเภทอื่นๆ ด้วย โปรแกรมรายการข่าวเกษตรแต่เดิม ก็ยกเลิกไป เหลือเพียงรายการสารคดีเกษตร รายการแสดงสินค้าเกษตรที่ยังเป็นตัวยืนอยู่ ” (ศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ , อดีตบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2553)

สำหรับรายการข่าวเกษตรที่ออกอากาศอยู่ในช่วงยุคนี้จะเป็นรายการสารคดีเกษตร และรายการแสดงสินค้าเกษตร ส่วนรายการพยากรณ์อากาศเกษตรกับเดือนกับโรคและแมลงศัตรูพืช นั้นถูกถอดออกไป อันเนื่องมาจากช่วงนี้มีการเพิ่มรายการพยากรณ์อากาศซึ่งมีเนื้อหาที่มีความคล้ายกับพยากรณ์อากาศเกษตร โดยเนื้อหาของรายการพยากรณ์อากาศเกษตรนั้นก็นำเสนอที่เกี่ยวกับการทำนายสภาพดินฟ้าอากาศ แต่ในส่วนเนื้อหาที่มีความแตกต่างนั้นเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการเตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืชที่จะมากับฤดูกาลต่างๆ แต่เนื่องจากในขณะนี้เวลาข่าว มีน้อย รายการพยากรณ์อากาศเกษตร จึงถูกถอดออกไปจากผังรายการในขณะนั้น เหลือเพียง รายการเดียวคือ รายการสารคดีเกษตร ที่นำเสนอเนื้อหาทางด้านการสาธิตทางด้านการเกษตร แบบเดิม แต่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้มีความกระชับขึ้นอันเนื่องมาจากการถูกลดเวลาลง และรูปแบบรายการที่เป็นเอกลักษณ์ คือเพลง “รำวงกสิริไทย” ที่ได้ถูกถอดออกไป เพราะเวลาที่จำกัด จึงจำเป็น ที่จะต้องนำเสนอในด้านของเนื้อหามากกว่า

“ พอมีปัญหาด้านเวลามาเกี่ยวข้อง คำตามแรกคือทำอย่างไรดีล่ะที่จะนำเสนอข่าวเกษตรกร ให้มีคุณภาพเท่าเดิม ภายในได้เงื่อนไขของเวลาที่มีน้อยลง จากเดิมรูปแบบรายการคือต้องมี เพลงนำหน้า และนำเสนอเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเกษตรกรที่เป็นตัวเอก จากนั้นเราก็นำเข้าเรื่องเทคนิค

การเพาะปลูกอย่างไรให้ ประสบผลสำเร็จ เป็นขั้นตอนของเรา พอเวลาเรื่องที่ต้องดัดในส่วนที่คิดว่า สำคัญน้อยกว่าออกไป จนเหลือแค่นำเสนอเทคโนโลยีเพิ่มผลผลิตอย่างเดียว เพราะเวลาบ้านนี้ เท่านี้” (ศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ , อดีตบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกงหัวพงษ์ช่อง 7, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2553)

“ เงื่อนไขด้านเวลาเป็นสิ่งที่คู่กันมาของรายการ โทรทัศน์ เราต้องใช้เวลาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดในสิ่งที่เราจะนำเสนอออกไป รายการข่าวเกษตรของเราก็ต้องนำเสนอในสิ่งที่คิดว่า เมื่อเสนอออกไปแล้วผู้รับชมต้องได้รับประโยชน์มากที่สุด ดังนั้นการพัฒนาฐานรูปแบบ และเนื้อหาของรายการ จึงมีความสำคัญมาก เวลามากก็แบบนึง เวลาน้อยลงเราก็ต้องปรับตาม” (พนادิ เจริญกิจ โภยยิ่ง , อดีตผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกงหัวพงษ์ช่อง 7 ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการในขณะนั้น, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่มีงานผู้ผลิตรายการในยุคนี้พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อรายการข่าวเกษตร ก cioè ปัจจัยด้านระยะเวลาในการออกอากาศ ระยะเวลาที่สั้นลงนั้น ส่งผลในมีการปรับเปลี่ยนหัวเนื้อหา และรูปแบบรายการ ในส่วนของเนื้อหาของรายการแต่เดิม มี การนำเสนอในส่วนของรายละเอียดที่ครบถ้วน มีการถ่ายทอดเทคนิค วิธีการต่างๆ ทุกๆขั้นตอน การนำเสนอเนื้อหาในรายการ ในแต่ละครั้ง จะต้องมีการการนำเสนอเรื่องราวของเกษตรกรก่อน พร้อมระยะเวลาสั้นลง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอในส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุด ในส่วนรายละเอียดปลีกย่อยที่มีความสำคัญรองลงมา ก็ถูกตัดออก ในส่วนของรูปแบบรายการจากเดิมที่มี การเปิดเพลง “ร่วงกสิกรไทย” เพื่อใช้เป็นเพลงนำเขารายการ ก็ถูกตัดออกไปอันเนื่องมาจากเวลาที่ลดลง จึงต้องนำเสนอในส่วนสำคัญของการเท่านั้น

จากการที่ ปัจจัยทางด้านเวลาเป็นตัวกำหนด ทำให้การนำเสนอเนื้อหาต้องมีการคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำเสนอด้วยความรัดกุมมากยิ่งขึ้น กล่าวคือในยุคก่อนเวลาในการนำเสนอ มีมาก ทางผู้ผลิตสามารถนำเสนอในส่วนรายละเอียดปลีกย่อยได้มาก เมื่อเวลาบานอยู่จึงทำให้กระบวนการ การเลือกเนื้อหาของรายการข่าวเกษตรในยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงไป คือต้องนำเสนอในส่วนที่เป็นประเด็นหลักก่อน ในส่วนรายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญรองลงมา นั้น ท้ามีเวลา มากพอ ก็จะนำเสนอต่อไป ถ้าเวลาไม่พอ ก็จะตัดออกไป กระบวนการคัดเลือกเนื้อหาในยุคนี้มี การคัดเลือกประเด็นที่มีความแตกต่างจากบุคคลที่ผ่านมากล่าวอีก ใบยุคนั้นข่าวเกษตรนำเสนอ เนื้อหาที่เป็นการทำเกษตรในลักษณะทั่วๆไป แต่พอนามาในยุคนี้ เริ่มนีการวางแผนการกำหนดเนื้อหา

เรื่องราวของรายการสารคดีเกษตรในด้านการนำเสนอเนื้อหาของรายการมากขึ้น เห็นได้ชัดคือจะเน้นเรื่องราวการนำเสนอในเนื้อหาที่เป็นสิ่งใหม่ๆ เทคโนโลยีทางการเกษตรที่มีเกษตรกรนำมาใช้และประสบความสำเร็จ ก็จะหยิบยกเนื้อหาตรงนั้นมาทำเป็นรายการสารคดีเกษตรเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกษตรที่ประสบผลสำเร็จมากขึ้น

“เริ่มนิควรวางแผนล่วงหน้าในการทำข่าวเกษตร มีการนำเสนอแผนการทำข่าวเกษตรประจำปี เช่นพิยักข์จากสารคดีเกษตร เราจะนำเสนอเป็นตอนๆ พอดีกับฤดูกาล ไม่รอให้เราต้องนำเสนอเรื่องราบที่เกี่ยวกับฤดูกาลเพาะปลูกนั้น การคัดเลือกประเด็นจะต้องศึกษาดูจากสถานการณ์ในขณะนั้นว่ามีปัญหาด้านใดบ้าง ประเด็นใดที่ควรจะนำเสนอ จากนั้นจึงประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่เกษตรต่างๆ และเข้าพื้นที่ไปทำงาน” (สักดีศิริ วิริยะศิริ , อธีตรรพาธิการข่าวเกษตร สถานีโทรทัศน์สีกองทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2553)

“บางช่วงมีสถานการณ์ฝนตกหนักต่อ กันเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้ผลิตผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย เราจะผลิตรายการต่างๆ โดยให้เนื้อหาอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น เช่น วิธีการดูแลไม้ให้ผัก嫩จาก การได้รับน้ำที่มากเกินไป เป็นต้น คือเราต้องทำข่าวให้มีความสด อุดมสมอ เกษตรกรรมเมืองคูแล้ว เขาต้องได้รับประโยชน์” (พจนารถ เจริญกิจ โภยยิ่ง , อธีตผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

“สำหรับในปัจจุบันในช่วงการเปลี่ยนฤดูกาลเป็นฤดูฝนและฤดูฝนไปฤดูหนาวเราจะจะนำเสนอเรื่องการป้องกันไข้หวัดนกในสัตว์ปีก เพราะเรารู้ว่าโรคนี้มันจะมาในช่วงรอยต่อของการผลัดเปลี่ยนฤดู เราจะนำเสนอข่าวเพื่อย้ำเตือนให้เกษตรกรให้รู้ว่าโรคนี้มันจะมาแล้วนะ จะได้หาทางป้องกันเอาไว้ ” (ธรรมนิก โชคช่วง, ผู้สื่อข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2553)

การนำเสนอข่าวเกษตรกรที่อยู่กับสถานการณ์นั้น โดยทั่วไปจะเป็นการนำเสนอข่าวในช่วงของรายการข่าวมากกว่า เพราะ เป็นการนำเสนอที่มีความรวดเร็ว ทันท่วงที แต่สำหรับในส่วนของรายการข่าวเกษตรนั้นถ้าจะนำเสนอเนื้อหาที่อยู่กับสถานการณ์นั้น ก็จะนำเสนอเกี่ยวกับการระวังป้องกันภัยต่างๆ ที่จะมา กับฤดูกาลที่กำลังจะมาถึงมากกว่า ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่นำเสนอ ข่าวที่อยู่กับสถานการณ์ที่มีความสำคัญ เช่น กรณีการเกิดโรคไข้หวัดนกซึ่งในประเทศไทยเกิดความเสียหายต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกมากนัก และประชาชนในสังคมต่างหวาดกลัวไม่กล้าที่จะ

บริโภคอาหารต่างๆที่มานาจากสัตว์ปีก อาทิเช่น ไข่ไก่ เป็นต้น การนำเสนอบ่า่ำเกยตรรในขณะนี้จึงจำเป็นต้องเร่งนำเสนอข่าวเพื่อให้ความรู้กับเกยตรรให้มีความเข้าใจถึงโรคไข้หวัดนก ว่า โรคนี้เกิดการติดต่อระหว่างสัตว์ด้วยกัน ได้อย่างไร และติดต่อจากสัตว์สู่คนได้หรือไม่ อุ่งราชซึ่งทรงนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอข่าวเกยตรรซึ่งเป็นข่าวประจำวันมากกว่า แต่ในส่วนของรายการข่าวเกยตรรในขณะนี้เราก็นำเสนอในส่วนของเนื้อหาในรายการข่าวที่ครอบคลุมมากกว่า เจาะลึกมากกว่า ข่าวประจำวัน เช่น ในส่วนของสารคดีเกยตร เราก็จะนำเสนอในด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกอย่างไร ให้ปลอดภัยจากไข้หวัดนก ซึ่งจะประกอบไปด้วยวิธีการเลี้ยงสัตว์อย่างไร การทำความสะอาดโรงเรือน การฉีดวัคซีนป้องกัน เป็นต้น หรือรายการเกยตรน่ารู้ ก็จะนำเสนอเกี่ยวกับการบริโภคสัตว์ปีกว่า จะต้องทำอย่างไร ให้สามารถบริโภค ได้อย่างปลอดภัย มีการนำผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสัตว์ปีกให้ปลอดภัย ต้องทำอย่างไร เป็นต้น ซึ่งผลงานการนำเสนอจากเหตุการณ์ดังกล่าวในขณะนั้นพบว่า มีผลตอบรับจากผู้รับชมเป็นอย่างดีในขณะนี้ โดยมีผู้รับชมติดต่อมาทางรายการเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะติดต่อกันมากเพิ่มเติมจากที่นำเสนอไปแล้วนั่ง ติดต่อมากโดยมาก รู้ปัญหาต่างๆนั่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในช่วงนี้ผู้รับชมต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้อง เช่น ข้อมูลจากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆถ่ายทอดผ่านรายการข่าวเกยตรร ไปยังผู้รับชม

“ ช่วงนี้คนดูโทรเข้ามาทางรายการเยอะมาก มีทั้งเกยตรรโทรมาว่า การป้องกันโรคไข้หวัดนกทำอย่างไรบ้าง วัคซีนไข้หวัดนกนี้ป้องกันได้ไหม ประชาชนทั่วไปโทรมา เราสามารถบริโภคสัตว์ปีกได้ไหม อันที่จริงเราก็มีการนำเสนอไปแล้วในส่วนนี้ แต่เราก็เข้าใจ เพราะขณะนี้ข้อมูลข่าวสารต่างๆในสังคมมีเยอะมาก คนดูก็ไม่รู้ว่าจะเชื่อใครดี พอมีความสงสัยเขาก็โทรมาเพื่อให้เราไปถามผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องมา และเราก็เป็นสื่อกลางนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่สังคมอีกที ” (ธรรมนิก โชคช่วง, ผู้สื่อข่าวเกยตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพกช่อง 7, สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2553)

ในปี พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีกระแสพระราชดำรัสในเรื่องเกยตรพอเพียงให้กับเกยตรร ทางรายการข่าวเกยตรรจึงนำเสนอเนื้อหาทางด้านเกยตรพอเพียง ตามกระแสพระราชดำรัสในขณะนั้น ประกอบกับเกยตรร นำแนวคิดเกยตรพอเพียงไปใช้แล้วประสบผลสำเร็จ รายการข่าวเกยตรรก็นำเสนอเรื่องราวนี้ๆออกอากาศ โดยทั่วไปจะนำเสนอผ่านรายการสารคดีเกยตร และในส่วนนี้อหาต่างๆตามสถานการณ์จะนำเสนอผ่านรายการอื่นๆ

“ เราจะเน้นในเรื่องของแนวทางเกย์ตropolเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลัก ถ้าเกย์ตறกรรบไปคำนวณคิดนี้ไปใช้แล้วเกิดประโภชน์ทางเราอาจจะนำไปเผยแพร่ เพื่อให้เกย์ตறกรคนอื่นๆ นำไปใช้ แต่เราไม่ได้ออกแต่เกย์ตropolของย่างเดียวตลอดนะ เราจะต้องหาจุดที่เกย์ตறกรที่ใช้แนวคิดนี้แม้มีความแตกต่างจากคนอื่น เทคนิคที่แตกต่างจากคนอื่น และเราไม่ได้นำเสนอแค่ว่า เขานำมาใช้แล้วเกิดประโภชน์ แต่ต้องนำเสนอว่านำมาใช้โดยเทคนิคอย่างไร และวิธีการอย่างไรถึงเกิดประโภชน์ ยกตัวอย่าง เกย์ตறกรที่นำแนวคิดเกย์ตropolเพียงไปใช้กับการรูปแบบทางการเกย์ตறของเข้า ซึ่งแต่เดิมเขาราทำเกย์ตறเชิงเดียว ต่อมามีแนวโน้มนำแนวคิดเกย์ตropolเพียงมาใช้ จึงปรับปรุงการทำเกย์ตறเป็นแบบผสมผสาน เราที่ต้องนำเสนอให้เห็นว่าเขาทำอย่างไร และประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ” (พจนานุกรม เจริญกิจ โภย়িঙ, อดีตผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกย์ตறสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

“ การถ่ายทอดแนวคิดเกย์ตropolเพียงตามกระแสพระราชดำรัสกับชาวบ้านที่เป็นเกย์ตறกรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โชคดีที่ตอนเชิญของรายการเรา ที่เราเน้นการนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มเกย์ตறรายย่อymga ตั้งแต่ต้น เกย์ตறกรชาวบ้านเราต้องหาเช้ากินค่ำ เราจึงนำเสนอแนวคิดนี้ออกอากาศไปอย่างต่อเนื่อง ” (ศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ , อดีตบรรณาธิการข่าวเกย์ตறสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2553)

กล่าวโดยสรุปการนำเสนอรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวเกย์ตறในยุคเกย์ตறเศรษฐกิจพอเพียง นี้ คือการนำเสนอเนื้อหาภายในให้ข้อจำกัดด้านเวลาซึ่งจากในยุคเกย์ตறพัฒนามีการนำเสนอถึง 10 นาที ได้ถูกลดเวลาลงเหลือเพียง 3 นาที ทำให้ต้องมีการวางแผนแนวคิดของรายการที่มีความชัดเจน มีการนำเสนอเรื่องราวด้วยเทคโนโลยีทางการเกย์ตறเพื่อเพิ่มผลผลิตของการเกย์ตற และเนื้อหาที่ถูกนำเสนอออกไปยังกลุ่มเป้าหมายนั้นจะต้องมีความกระชับ ชัดเจน ครบถ้วน โดยเน้นผู้รับชมที่เป็นเกย์ตறรายย่อymga โกลด์ที่นำเสนอออกไป อาจจะเป็นเทคนิควิธีการ เคล็ดลับ ต่างๆ ที่ช่วยในการประกอบอาชีพเกย์ตறรรรม มีการนำเสนอเนื้อหาตามสถานการณ์ต่างๆ แต่ในยุคนี้มีการเน้นการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวของเกย์ตறที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบเกย์ตறรรรม โดยใช้แนวคิดด้านเกย์ตropolเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลัก ซึ่งในการนำเสนอส่วนนี้จะเป็นรายการสารคดีเกย์ตற แต่ในส่วนรายการอื่นๆ ก็จะนำเสนอเนื้อข่าวเกย์ตறโดยทั่วไปตามสถานการณ์

วิธีการผลิตรายการ

สำหรับวิธีการผลิตรายการในยุคเกยตราชรูจิกิจพอเพียง จากการศึกษาพบว่ามีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการผลิตรายการชัดเจนโดยมีขั้นตอนการผลิตดังต่อไปนี้

2.2.1) ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต ในอันดับแรกนั้นก็ยังคงมีขั้นตอนที่เหมือนกับการหาประเด็นข่าวในยุคริบล์ดัน คือการตรวจสอบประเด็นที่มีความน่าสนใจ และต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้รับชม สำหรับการหาข้อมูลจากแหล่งข่าวในยุคนี้ จากการสัมภาษณ์กับทีมงานที่ผลิตรายการ ข่าวเกยตราชรูปนว แหล่งข่าวหลักๆ ยังคงมาจากแหล่งข่าวในยุคเกยตราชั้นนำ อันได้แก่ แหล่งข่าวทางราชการ หน่วยงานเกยตราชต่างๆ เช่น กระทรวงเกษตร ส่วนตามท้องถิ่นได้แก่ กองกรรฐ์ เกษตรจังหวัด เกยตราชรูปนว ที่เคยมีการติดต่อสื่อสารกันในการทำข่าวในครั้งก่อนๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดระหว่างแหล่งข่าวที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ

“เมื่อแหล่งข่าวมีเรื่องราวที่คิดว่าสนใจและอยากให้เราไปประชาสัมพันธ์ให้กับเขา เราจะขอให้เขารส่งข้อมูลจากนั้นก็จะพิจารณาว่าสามารถออกอากาศได้ไหม ถ้าบรรณาธิการให้ทำได้เราจะไปทำ” (พจนานุกรม เจริญกิจ โนยบึง, อธิคติผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกยตราชั้นนำ โทรทัศน์สีกองทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

สำหรับวิธีการหาข้อมูลใหม่น่า ผู้สื่อข่าวจะติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกยตราชตามหน่วยงานต่างๆ จากนั้นขอข้อมูลที่สนใจ จากนั้นจะประสานงานไปยังหน่วยงานเกยตราชในพื้นที่นั้นๆ ต่อไป โดยส่วนมากในช่วงนี้จะเป็นได้แหล่งข่าวใหม่ๆ จากการแนะนำกันไปจากแหล่งข่าวเดิม บางครั้งมีการใช้หนังสือรายงานประจำปีของหน่วยงานเกยตราชสำหรับการค้นหาเบอร์ผู้ที่เกี่ยวข้องในงานด้านการเกยตราชที่ผู้สื่อข่าวสนใจ จากนั้นโทรศัพท์ไปแนะนำตัว พร้อมทั้งบอกประเด็นที่เราต้องการ ซึ่งหากค้นหาคนที่รับผิดชอบเรื่องนี้ให้ จากนั้นเราจะติดต่อเพื่อประสานงานไปสู่กระบวนการต่อไปคือ ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ

2.2.2) ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ จากการศึกษาพบว่า ในยุคนี้ ส่วนที่มีความแตกต่างจากในยุคริบล์ดัน คุณที่จะทำการถ่ายภาพและหาข้อมูลตลอดจนเขียนบทบรรยายจะเป็นคนๆเดียว กัน แต่ในยุคที่สองนี้ทีมข่าวจะประกอบด้วยผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ โดยที่ทุกคนมีหน้าที่ที่มีความชัดเจน ในปัจจุบันนี้มีทีมข่าวเกยตราชอยู่ทั้งสิ้น 4 ทีม โดยที่กระบวนการถ่ายทำ

รายการนี้ ช่างภาพจะทำหน้าที่ในการบันทึกภาพและเสียง โดยที่ผู้สื่อข่าวจะทำหน้าที่ในการจดข้อมูลรายละเอียด ตลอดจนซักถามเกย์ตระกรเพื่อเก็บประเด็นข้อมูลให้ได้มากที่สุด จากนั้นเมื่อจบขั้นตอนการถ่ายทำรายการแล้วก็จะเข้าสู่กระบวนการต่อไป

2.2.3) ขั้นตอนในการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ สำหรับขั้นตอนต่อจากการถ่ายทำรายการเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น ผู้สื่อข่าวก็จะนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนบท ต่อจากนั้นก็นำเสนอให้กับบรรณาธิการข่าว ซึ่งบรรณาธิการข่าวจะต้องตรวจทานความถูกต้องของเนื้อหา และตรวจดูความเหมาะสมอีกครั้ง ต่อจากนั้นคือขั้นตอนในกระบวนการลงเสียงของผู้บรรยาย และไปสู่กระบวนการตัดต่อ และเข้าสู่กระบวนการออกอากาศต่อไป

2.2.4) ขั้นตอนการออกอากาศ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการผลิต เมื่อทำการตัดต่องานเสร็จเป็นที่เรียบร้อย ก็จะเป็นการตรวจเช็คความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ก่อนทำการออกอากาศต่อไป

4.1.3 ยุคเกย์ต์ เทคโนโลยีสื่อสาร (พ.ศ. 2544-2554)

ปี พ.ศ. 2545 มีการแต่งตั้งนายสุทธิ ใจเจียมจิตต์ ดำรงตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายข่าว ซึ่งมีนโยบาย และตั้งเป้าหมายในการทำงานว่า “ต้องเป็นหนึ่งในทุกค้าน” ไม่ว่าจะเป็นค้านคุณภาพการทำงาน ความสร้างสรรค์ในงานข่าว จรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยเน้นการรายงานข่าวที่กระชับ ลับไว และประเด็นข่าวมีความใกล้ตัว มีอิทธิพลในวงกว้างเพื่อนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ต่อสังคม โดยรูปแบบการนำเสนอข่าวในช่วงดังกล่าว จะมีเอกลักษณ์ 3 ประการ คือ

1. รายงานเหตุการณ์ที่เป็นประเด็นใหญ่ในช่วงระยะเวลาหนึ่น เช่น การแพร่ระบาดของไข้หวัดนก จะมีการตั้งที่นิ่งข่าวเฉพาะกิจเพื่อติดตามประเด็นนี้โดยเฉพาะ เพื่อรายงานความคืบหน้า และผลกระทบต่อสังคม หรือแม้จัดตั้งทีมข่าวรายงานเหตุการณ์ในช่วงสำคัญ เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลปีใหม่ การเลือกตั้งระดับประเทศ

2. การรายงานข่าวให้ผู้ชมเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ คือ การเลือกนำเสนอในลิ่งที่ประชาชนอยากรู้ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และใช้ลักษณะการนำเสนอ ให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงเหตุการณ์ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้ชมได้รู้ “ข่าว มิใช่แค่ “ดู” ข่าว

3. การเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง โดยใช้การเสนอข่าวทั้งสองด้าน เพื่อไม่ให้ตกเป็น

เครื่องมือของฝ่ายใด

นอกจากนี้ ในยุคของคุณสุทธิ จงเจียมจิตต์ ยังแบ่งการนำเสนอข่าวภาคค้าออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การเสนอข่าวประจำวัน เป็นการรายงานข่าวที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจในวันนั้นๆ โดยกองบรรณาธิการจะคัดเลือกข่าวมาจากทุกสาย

2. รายการข่าวพิเศษ หรือสกู๊ปพิเศษ เป็นการสร้างสรรค์รายการที่ออกแบบจากข่าวประจำวันที่นำเสนอ ซึ่งมีความแตกต่างจากข่าวทั่วไป เนื่องจาก “ข่าว” เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นประเด็นที่มีความสำคัญในวงกว้าง แต่สกู๊ป จะเป็นเรื่องที่ทางกองบรรณาธิการหรือทีมข่าว สร้างประเด็น ซึ่งอาจเป็นเรื่องธรรมชาติไม่น่าสนใจ แล้วทำการเจาะลึกประเด็นนั้นๆ ผ่านลีลา การนำเสนอให้กลายเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจ โดยมีวัตถุประสงค์คือ

- เพื่อเป็นการให้กำไรกับผู้ชม
- เพื่อส่งเสริมสิ่งดีให้สังคม
- เพื่อช่วยเหลือสังคม

โดยรายการข่าวพิเศษ หรือสกู๊ปข่าวพิเศษที่ได้ริเริ่ม ได้ออกอากาศจนถึงปัจจุบันนี้ได้แก่

- สกู๊ปข่าวประจำวัน
- สกู๊ปชีวิต
- รายการตามทันเกย์ตր
- รายการเกย์ตرن่ารู้
- สะเก็ตข่าว

ในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของฝ่ายข่าวในครั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายการข่าวเกย์ตรกรนั้น ได้มีการเพิ่มรายการ “ตามทันเกย์ตร” และ “รายการเกย์ตرن่ารู้” ขึ้นมาอีกสองรายการ ซึ่งทั้งสองรายการนี้เป็นแนวคิดริเริ่มของคุณสุทธิ จงเจียมจิตต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายข่าว โดยมีวัตถุประสงค์ต้องการให้ “รายการตามทันเกย์ตร” ซึ่งเริ่มออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2550 ในช่วงข่าวภาคค่ำ ช่วงที่ 2 เวลาประมาณ 19.30 น. ความยาว 1 นาที และมีบริษัทไทยประกันชีวิตเป็นผู้สนับสนุนโดยรายการออกอากาศทุกวัน เป็นรายการที่นำเสนอความก้าวหน้าในด้านการเกย์ตร ทั้งในส่วนของงานวิจัย และเทคโนโลยีชั้นนำที่เกิดจากแนวคิดของเกย์ตรกร ที่นำมาปรับใช้จนประสบความสำเร็จ และเน้นการลดต้นทุนการผลิตของเกย์ตรกร

ในส่วนของ “รายการเกย์ตրน่ารู้” นั้นเป็นรายการที่ออกอากาศอยู่ในช่วงข่าวภาคเช้าซึ่งออกอากาศในช่วงข่าวภาคเช้า เวลาประมาณตี 5 ครึ่ง มีความยาวประมาณ 1-1.30 นาที ซึ่งเป็นรายการที่มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับเกร็จความรู้ต่างๆที่มีประโยชน์ต่อเกษตรกร ซึ่งอาจจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นต้นรูปแบบรายการเป็นรายการที่ใช้เสียงบรรยายลงไปในภาพ ไม่มีบทสัมภาษณ์และพิธีกร

“ ผู้ให้สัมภาษณ์รายการข่าวเกษตรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร 75 % จึงคิดทำรายการเพื่อที่ผู้รับชมของเราจะได้เพิ่มพูนความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วยการสาธิตทักษะ วิธีการ ตลอดจนนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการทางการเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร ให้เข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาในอาชีพเกษตรกรรมของตนเองต่อไป ” (สุทธิ จงเจียมจิตต์, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

เดือนมกราคม พ.ศ. 2551 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้มีการแต่งตั้งนายสมเกียรติ เจริญกิจญ์ โภยิ่ง ให้ดำรงตำแหน่งรักษาการผู้จัดการฝ่ายข่าว แทนนายสุทธิ จงเจียมจิตต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งรักษาการฝ่ายข่าวอยู่ในขณะนี้ ซึ่งนายสมเกียรติ เจริญกิจญ์ โภยิ่ง มีนโยบายในด้านงานข่าวดังนี้

1. ด้านเนื้อหาข่าว ต้องเพิ่มความเข้มข้นมากขึ้นคือ “ข่าวช่อง 7 สี ในบุคใหม่นี้ จะเน้นความสด รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน และรอบด้าน โดยเน้นที่การเกาะติดสถานการณ์ รายงานสด และเจาะลึกประเด็นที่ผู้ชุมชนอยากรู้ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้เราได้ข่าวแบบรอบด้าน ครบถ้วน ”
2. ด้านรูปแบบรายการ ต้องมีการนำเสนอที่มีความทันสมัย มีการนำเสนอรูปแบบรายการที่มีความน่าสนใจ

จากผลของการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ทำให้รายการข่าวเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงรายการในการนำเสนอ ซึ่งก่อนหน้านี้ ช่วงข่าวภาคเช้า มีรายการ สารคดีเกษตร และรายการแสดงสภาวะสินค้านเกษตร ปัจจุบันมีการเพิ่มรายการข่าวเกษตรโดยแบ่งออกเป็น ช่วงเพื่อนเกษตร ซึ่งออกอากาศในเวลา 05.30-06.20 น. ในวันจันทร์ถึงศุกร์ มีความยาวทั้งสิ้น 8 นาที ซึ่งมีรายการข่าวเกษตรที่ออกอากาศในช่วงนี้ทั้งสิ้น 4 รายการ ได้แก่

1. รายการเกณฑ์ข้องใจ
2. รายการเกณฑ์น่ารู้
3. รายการสารคดีเกณฑ์
4. รายการแสดงราคาสินค้าเกณฑ์

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงรายการข่าวเกณฑ์นั้นได้เพิ่มเวลาออกอากาศรายการ “ตามทันเกณฑ์” จากวันละ 1 นาที เป็นวันละ 1.20 ถึง 1.30 นาที เนื่องจากได้รับความสนใจจากผู้ที่ได้รับชม โดยมีการโทรศัพท์มาสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทุกวัน และเพิ่มรายการ “เกณฑ์ข้องใจ” ซึ่งเป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 1 นาที มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับ การสัมภาษณ์เกณฑ์กรที่มีปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการเกณฑ์ แล้วผู้สื่อข่าวนำปัญหานั้นไปสอบถามหาน่าจะงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ มาช่วยให้คำตอบในปัญหา สำหรับรายการตามทันเกณฑ์และรายการเกณฑ์วันนี้นั้น นอกจะจะมีการเพิ่มเวลาในการออกอากาศที่มากขึ้นแล้วนั้น รูปแบบการนำเสนอของทั้งสองรายการได้มีการเปลี่ยนแปลงคือมีการให้ผู้สื่อข่าวเกณฑ์ยืนยันข่าวในพื้นที่นั้นๆ ด้วย

การนำเสนอรูปแบบและเนื้อหา

สำหรับรูปแบบของรายการข่าวเกณฑ์ในยุคเกณฑ์ก้าวหน้านี้ จากการสัมภาษณ์กับคุณรัชฎา ภูลักษณ์ ปัจจุบันนี้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกณฑ์กร พ布ว่าการทำข่าวเกณฑ์ยังคงยึดมั่นกับการทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเกณฑ์ให้กับเกณฑ์กร โดยยุคนี้ มีการพัฒนาทางด้านรูปแบบและเนื้อหารายการให้มีความทันสมัยมากขึ้น มีการใช้พิธีกรรมดำเนินรายการเป็นครั้งแรก ในช่วงการนำเสนอข่าว โดยประกอบกับการนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ กราฟฟิกสามมิติมาใช้ในรายการในส่วนการออกแบบจากหลัง และอุปกรณ์ประกอบจากซึ่งทำให้สามารถปรับเปลี่ยนกราฟฟิกในการนำเสนอในแต่ละตอนให้มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่จะนำเสนอได้ ตรงจุดนี้เป็นส่วนที่แตกต่างจากอดีต เพราะในอดีตซึ่งในอดีตไม่มีการใช้พิธีกรรมดำเนินรายการ การเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ก็เพื่อทำให้รูปแบบการนำเสนอ มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของเนื้อหารายการที่มีก็นำเสนอที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งทางผู้ผลิตรายการให้ความเห็นว่า การออกอากาศรายการข่าวเกณฑ์ในทุกช่วงเวลาข่าวสำคัญๆนั้น จะเป็นการขยายกลุ่มผู้รับชมรายการซึ่งในอดีตเป็นกลุ่มเกณฑ์กร ให้ผู้รับชมทั่วไปได้รับชมมากยิ่งขึ้น และรายการข่าวเกณฑ์กรในยุคปัจจุบันมีการเปิดโอกาสให้ผู้ชมรายการสามารถสื่อสารกลับมาข้าง

ทีมงานผู้ผลิตรายการได้โดยผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางเว็บไซด์ จดหมาย หรือทางโทรศัพท์เพื่อเป็นการสอบถามปัญหาต่างๆ ที่ผู้รับชมสนใจ หรืออยากรู้ ซึ่งไม่ได้เป็นรูปแบบการสอบถามกันภายในรายการ แต่ดำเนินการเป็นรูปแบบบันทึกเทป การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอผ่านรายการเกย特ข้องใจ โดยที่ขึ้นตอนในการตอบปัญหานั้น ทีมงานจะนำคำถามที่เกย特ครรงสัมภาษณ์ไปติดต่อสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ และทำการอัดเทปสัมภาษณ์มานำเสนอ กับเกยตระกรในครั้งต่อไป

“เรานำเสนอวิธีการทำเกยตระกรของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ มาดังแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน เป็นการนำเสนอที่มีความครบถ้วน ไม่เน้นเชิงรายการบันเทิง เป็นการเสนอเนื้อหาสาระความรู้มากกว่า คือนำเสนอความรู้ทางวิชาการประกอบกับวิธีการนำไปใช้ของเกษตรกร เน้นการนำเสนอเทคนิคขั้นตอนการปฏิบัติของเกษตรกร แต่เดิมเรานำเสนอความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนการนำเสนองานเทคโนโลยีทางการเกษตร โดยที่การนำเสนอถือเป็นรูปแบบรายการสารคดีเกษตร ซึ่งรูปแบบรายการตั้งแต่เริ่มงานถึงช่วงปี พ.ศ. 2550 ถึงคงรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายๆ กัน แต่ตั้งแต่ปี 2551 เรายังคงปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการใหม่ ให้มีความทันสมัย น่าดูมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอมาช่วยปรับปรุงรายการ และมีการใช้พิธีกรซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวมาใช้ในการดำเนินเรื่องราวในรายการเกยตระกรนี้ และตามทันเกยตระกรเป็นครั้งแรก และเราที่ปรับปรุงมาตลอดจนมาถึง กรกฎาคม 2553 เราที่ทำการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอีก คือไม่ใช้พิธีกรที่เป็นผู้สื่อข่าวลงไปรายงานในพื้นที่แล้ว มีการใช้ผู้ประกาศคือ คุณอนันต์ ปันชู มาทำหน้าที่เป็นพิธีกรประจำรายการ โดยทำหน้าที่นำเข้ารายการตามทันเกยตระกร โดยยืนรายงานอยู่ในห้องส่งที่ใช้เทคโนโลยี อินเมอร์ซีฟ ที่เป็นการใช้คอมพิวเตอร์สามมิติมาใช้ในการออกแบบฉากรของรายการ ซึ่งรายการตามทันเกยตระกับเป็นรายการแรกในสถานีที่ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการนำเสนอ

ในส่วนของการนำเสนอเนื้อหาในยุคนี้ ยังคงมีการแยกเนื้อหาในแต่ละรายการ ให้มีเนื้อหาเฉพาะตัวในแต่ละรายการ เช่นรายการเกยตระกับนำเสนอเทคโนโลยี โครงการเกยตระกับใหม่ๆ จากนักวิชาการ รายการเกยตระกรข้องใจ เป็นรายการตอบปัญหาความรู้ทางการเกษตร เป็นต้น แต่โดยหลักใหญ่แล้วเราขยังคงไว้ว่า “ ที่เน้นไปในเชิงการให้ความรู้ทางวิชาการกับแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรกับเกษตรกรเป็นหลัก ” (รัชฎา ภูตะคร , ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตร สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2553)

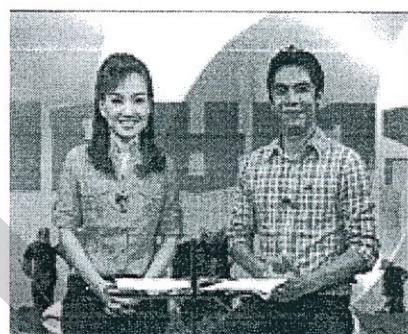
“ปัจจุบันมีเทคนิคใหม่ๆ เข้าช่วยเหลือขึ้น มีพิธีกรประจำรายการ รวมไปถึงเทคนิคด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิกมาทำจาก มาช่วยให้การนำเสนอ มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น แต่เนื้อหาที่นำเสนอที่เป็นจุดเด่น ที่เป็นเอกลักษณ์มาโดยตลอดคือ เรานำเสนอความรู้แบบชาวบ้านมากที่สุดไม่ว่าจะก่อติดจนถึงปัจจุบัน เราเก็บข้อมูลการทำงานกับชาวบ้านที่เป็นเกษตรกรทั่วๆ ไป เช่น การทำนา การปลูกมันสำปะหลัง เลี้ยงวัว” (ธรรมิก โชคช่อง , ผู้สื่อข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2553)

“รายการข่าวเกษตรกรเป็นเอกลักษณ์ของช่อง 7 และเป็นเพียงช่องเดียวที่มีการนำเสนอข่าวเกษตรต่อเนื่องมาหลายสิบปี การนำเสนอเนื้อหาในยุคปัจจุบันนั้นเน้นการนำเสนอสารคดีเชิงข่าว โดยอิงกับสถานการณ์ต่างๆ และปัญหาในภาคเกษตรกรรม เช่น ข่าวไข้หวัดนก กัญเหลือง น้ำท่วมหรือปัญหามืออาชญากรรมมากกว่า เพราะมองว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้รับชมที่เป็นเกษตรกรมากกว่าในช่วงที่เขาเจอปัญหา เราเก็บนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา แต่เป็นในรูปสารคดีเชิงข่าว ซึ่งจะนำเสนอในรายละเอียดที่ครบถ้วนมากกว่า ข่าวธรรมดा โดยรูปแบบรายการข่าวเกษตรกรในปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะในช่วงตามทันเกษตร ที่มีการใช้เทคนิคกราฟฟิกใหม่ๆ เพื่อเพิ่มสีสันน้ำจօให้น่าสนใจมากขึ้น และเนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นการแก้ปัญหาของเกษตรกรเป็นหลัก วิธีการที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ การลดต้นทุนการผลิตในภาคการเกษตร ซึ่งเป็นประเด็นที่เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสนใจ”(อนันดา กันสิทธิ์, ผู้สื่อข่าวสายเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2553)

กล่าวคือถึงแม้ในปัจจุบันรายการข่าวเกษตรจะมีรูปแบบรายการที่ดูทันสมัย มีการใช้คอมพิวเตอร์แบบสามมิติที่เรียกว่าเทคนิค Immersive มาใช้ประกอบกับทางรายการ ทำให้การนำเสนอรูปแบบดูทันสมัยมากขึ้น แต่ในการนำเสนอเนื้อหานั้น ส่วนใหญ่ยังคงนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกรทั่วไป เช่นเดิม เช่นบังคับนำเสนอในลักษณะ การแนะนำอาชีพเทคโนโลยีทางการเกษตร การแก้ไขปัญหาทางการเกษตร ตลอดจนราคัสินค้าเกษตร ให้กับเกษตรกรที่เป็นผู้รับชม เช่นเดิม ยกตัวอย่าง เช่น การเลี้ยงไก่ไว้กินหางจะมีการทำเกษตรรายย่อยที่เลี้ยงและประสบผลสำเร็จ และนำวิธีการทำการเกษตรนำเสนอในส่วนของวิธีในการเลี้ยงไก่อย่างไร ให้ประสบผลสำเร็จ มีการนำเสนอเคล็ดลับในการเลี้ยง การป้องกันโรคที่จะมาตามฤดู ต่างๆ เป็นต้น

สำหรับรายการที่ออกอากาศในปัจจุบัน มีทั้งสิ้น 6 รายการ รวมระยะเวลาในการออกอากาศทั้งหมดในแต่ละวันประมาณ 10 นาที โดยแบ่งออกตามช่วงเวลาการออกอากาศอยู่ทั้งหมด 3 ช่วงดังนี้

ช่วงข่าวภาคเช้า ซึ่งออกอากาศในช่วงเวลา 05.00 – 06.00 น. ซึ่งข่าวเกษตรกรออกอากาศในช่วงเวลาประมาณ 05.15-05.25 น. โดยประมาณ โดยใช้ชื่อรายการในช่วงนี้ว่า “ช่วงเพื่อนเกษตร”

ภาพที่ 4.2 ภาพໄຕเดือนเข้าช่วง “เพื่อนเกษตร” และภาพผู้ประกาศประจำรายการ คุณอนันต์ ปันชู และคุณนิลavarลย์ ทองໄล ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

สำหรับช่วงเพื่อนเกษตรนี้มีรายการที่ออกอากาศในช่วงเวลาทั้งหมด 3 รายการ ได้แก่

(1) **รายการเกษตรข้องใจ** เป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 1 นาที มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับ การสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการเกษตร และผู้สื่อข่าวนำปัญหานั้นไปสอบถามหาหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ มาช่วยให้คำตอบในปัญหา เช่นปัญหาเกี่ยวกับปัญหามะลงศัตรูพืช หรือเกษตรกรอยากรู้การให้ความช่วยเหลือจากทางภาครัฐจากการที่ผลผลิตเสียหายจากน้ำท่วมเป็นต้น เกษตรกรก็จะติดต่อมากทางรายการและทางทีมงานผู้ผลิตจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการไปหาผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ และนำคำตอบที่ได้ชั่งเป็นข้อมูลความรู้มานำเสนอให้กับผู้รับชมต่อไป ซึ่งข้อมูลความรู้ที่ได้นอกจากจะเกิดประโยชน์กับเกษตรกรที่เป็นผู้ส่งคำถามมาโดยตรงแล้ว ยังเป็นการให้ความรู้ที่มีประโยชน์แก่ผู้รับชมรายอื่นๆ ได้อีกด้วย

ภาพที่ 4.3 ภาพ “รายการเกย์ตระหง่าน” ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

(2) **รายการเกย์ตระหง่าน** เป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 1 นาที มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับเกร็ดความรู้ด่างๆที่มีประโยชน์ต่อเกษตรกร ซึ่งอาจจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นต้นรูปแบบรายการเป็นรายการที่ใช้เสียงบรรยายลงไปในภาพ ไม่มีบทสัมภาษณ์และพิธีกร

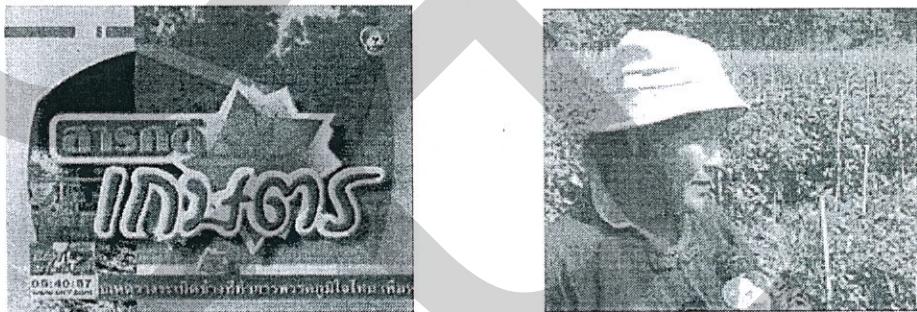

ภาพที่ 4.4 ภาพรายการ “เกย์ตระหง่าน” ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

(3) **รายการสารคดีเกษตร** เป็นรายการออกอากาศต่อเนื่องกันมาโดยตลอด โดยเริ่มตั้งแต่ยุคเริ่มต้นของรายการข่าวเกษตร มีความยาวทั้งสิ้น 2-3 นาที โดยในยุคแรกมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการทำเกษตรประเภทต่างๆ ซึ่งมักจะเป็นเรื่องราวทางการเกษตรที่ใกล้ตัวชาวบ้าน และเกี่ยวกับพืชเศรษฐกิจในยุคนั้น เช่น วิธีการปลูกข้าว เป็นต้น ในยุคต่อมาเริ่มนำเสนอข่าวเกษตรที่เน้นเนื้อหาทางเทคนิคและวิธีการต่างๆในการเกษตรของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จมากขึ้น เช่นเกษตรคิดเห็นในด้านต่างๆ โดยจะเป็นรายการที่ถ่ายทอดเทคนิคต่างๆ เช่น วิธีการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ นำเสนองานนวัตกรรมที่สำคัญๆในขณะนั้น และมีการนำเสนอ

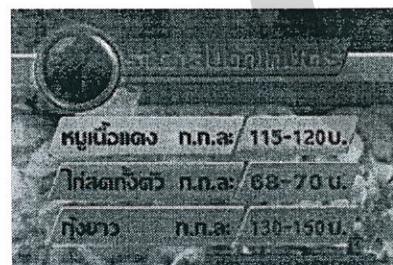
เรื่องราวของเกษตรกรที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและประสบผลสำเร็จ ในยุคปัจจุบันรายการสารคดีเกษตรกีด้วยคนเน้นการนำเสนอแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่ไปกับเทคนิคการทำเกษตรกรรมต่างๆ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญในยุคนี้ เช่น เทคนิคการปลูกดินบาง การดูแลดินป่าลมอย่างถูกวิธี รวมไปถึงการเพิ่มน้ำสู่ค่าวของผลิตผลทางการเกษตร รูปแบบรายการเป็นรายการสารคดีเชิงข่าว เน้นการนำเสนอในเชิงการสาธิต มีการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุม เช่นเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรนั้นๆ เป็นรายการที่ไม่มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ

“ รายการสารคดีเกษตรเป็นรายการที่นำเสนอความรู้ทางวิชาการ เน้นการนำเสนอในวิธีการ ขั้นตอนต่างๆ กีเพื่อให้คนดูได้เห็นภาพ และเข้าใจ จากนั้นเขาจะได้นำไปต่อยอดพัฒนากับงานเกษตรของเขาได้ตรงนี้เป็นสิ่งที่เราพยายามนำเสนอมาตั้งแต่อดีตจนถึงทุกวันนี้ ” (รัชฎา ภูตะคร , ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2553)

ภาพที่ 4.5 ภาพรายการ “สารคดีเกษตร” ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

1.4 รายการแสดงราคาสินค้าเกษตร มีความยาวทั้งสิ้น 1 นาที เป็นรายการที่แสดงราคาสินค้าที่เป็นผลิตผลทางการเกษตรต่างๆซึ่งข้อมูลของราคานั้นๆ นำมาจากสำนักงานเศรษฐกิจทางการเกษตร

ภาพที่ 4.6 ภาพรายการ “แสดงราคาสินค้าเกษตร” ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

ช่วงข่าวภาคเที่ยง ข่าวภาคเที่ยงทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ออกรายการ ในช่วงเวลา 11.30 – 12.20 ซึ่งมีรายการข่าวเกษตรที่ออกอากาศในช่วงเวลานี้ได้แก่

รายการเกษตรวันนี้ ออกอากาศในเวลาประมาณ 11.45 น. เป็นรายการที่มีเนื้อหาของรายการเกี่ยวกับโครงการวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรปัจจุบันต่างๆ และวิธีการแก้ปัญหาตลอดจนเทคนิคหรือวิธีการที่การทำงานวิจัยการรวมด้วยกันของกลุ่มเกษตรกร เช่น กลุ่มสหกรณ์เป็นต้น รูปแบบของรายการ มีพิธีกรดำเนินรายการ ใช้การสนทนาระหว่างพิธีกรที่เป็นผู้สื่อข่าวกับผู้ที่ลูกสัมภาษณ์ เป็นตัวดำเนินเรื่องโดยได้ ใช้พิธีกรนำเข้ารายการและปิดท้ายรายการ

“ รายการเกษตรวันนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับอุปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆ ที่จะมาช่วยเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกร เช่น สิ่งประดิษฐ์ที่ช่วยในการทำงานที่นักวิจัยหรือเกษตรกรคนคิดค้นขึ้นและสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง หรืออวัตกรรมการเกษตรที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ เช่นมีปัญหานำเสนอการกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ได้จากมูลสุกร ก็จะนำเสนอวิธีการทำบ่อหมักแก๊สชีวภาพที่ได้จากการนำมูลสุกรมาใช้ ซึ่งผลที่ได้ก็จะสามารถกำจัดมูลสุกร และได้ผลผลอยได้เป็นแก๊สชีวภาพที่ใช้สำหรับการหุงต้มได้อีกด้วย โดยจะมีผลงานการวิจัยหรือการคิดค้นนวัตกรรมต่างของนักวิชาการ โดยเป็นการนำเสนอเนื้อหาแบบสนับสนุน ” (พจนานุกรมภาษาไทย ฉบับที่ 22 มิถุนายน 2553)

ภาพที่ 4.7 ภาพรายการ “เกษตรวันนี้” ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

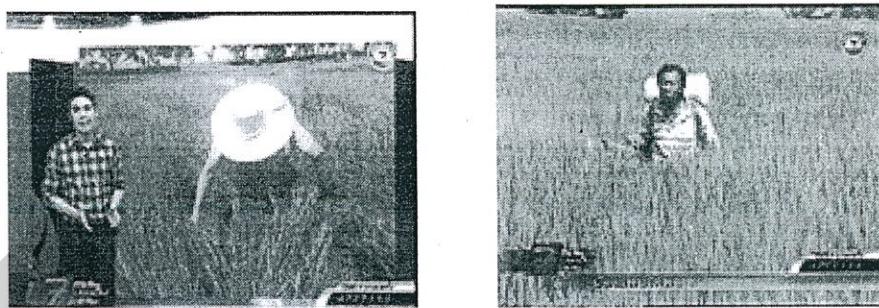
ช่วงรายการเจาะประเด็น ซึ่งเป็นช่วงรายการที่ออกอากาศอยู่ในช่วงเวลา 18.10 -18.40 น. ซึ่งรายการข่าวเกษตรที่ออกอากาศในช่วงนี้คือ

ภาพที่ 4.8 ภาพช่วงรายการ “เจาะประเด็น” ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

รายการตามทันเกยต์ ออกอากาศเป็นครั้งแรกในยุคปัจจุบันในปี พ.ศ. 2550 ขณะนี้ ออกอากาศในช่วงรายการเจาะประเด็น ซึ่งออกอากาศอยู่ในช่วงเบรคที่ 3 ในช่วงเวลาประมาณ 18.35 น. ของทุกวัน ซึ่งเป็นรายการที่มี ความยาวประมาณ 1.30-2.00 นาที เป็นรายการที่นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของเกยต์กร ซึ่งนำเสนอให้เห็นถึงวิธีการ ตลอดจนเทคนิคขั้นตอนต่างๆ ที่เกยต์กรทำและสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง เช่น การป้องกันโรคเพลี้ยกระโดดในนาข้าว กีจ นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาของเกยต์กรที่คิดค้นขึ้นมาเอง มาใช้หรือประยุกต์ใช้กับแนวทางการแก้ไขปัญหาของนักวิชาการ เมื่อทำแล้วประสบผลสำเร็จอย่างไร โดยรูปแบบการนำเสนอของรายการจะมีพิธีกรในการดำเนินรายการ กือคุณชัยอนันต์ มีนุช เป็นผู้ดำเนินรายการเมื่อเรื่อง และปิดท้ายรายการ โดยในรายการเป็นการลงเสียงผู้ประกาศบรรยายลงไปกับภาพข่าว เป็นรายการที่ สารคดีเชิงข่าวสั้นๆ

“ ตามทันเกยต์ เป็นวิธีใหม่ๆ ที่เกยต์กรคิดเองทำเอง ส่วนมากเป็นงานเกยต์กร คิดค้น ที่จะนำมาเผยแพร่ นำเสนอลงไปถึงเรื่องเกี่ยวกับวิธีการทำ เคล็ดลับต่างๆ เจาะประเด็นเดียว ไปเลย ต้องให้ครอบคลุมไปในเวลา 2 นาที ” (พจนานุกรมไทยกิจลักษณ์, อคตผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว เกยต์สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

ภาพที่ 4.9 ภาพรายการ “ตามทันเกยตระ” ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

รายการข่าวเกยตระทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในยุคนี้ ยังคงเน้นการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการสลับกับการภาพการสารคดีทางการเกษตรที่เป็นเอกลักษณ์ของการ โดยเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่มีความเข้มข้น ซึ่งเน้นการนำเสนอเนื้อหา มีความถูกต้อง และนำผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ซึ่งแนวคิดในการนำเสนอจะเป็นการนำเสนอในมิติที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องนั้นๆ ยกตัวอย่างเช่น การนำเสนอข่าวการเลี้ยงหมูในฟาร์ม ก็จะมีการนำเสนอเนื้อหา โดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ ส่วนที่หนึ่งจะเป็นการส่วนผู้ประกอบการซึ่งจะนำเสนอวิธีการเลี้ยง ขั้นตอนการคุ้ดแล ส่วนที่สองจะเป็นในมุมของนักวิชาการด้านเกษตรที่มาให้ความรู้กับเกษตรกรในการปฏิบัติให้ถูกต้อง ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น และในบางกรณีมีหน่วยงานต่างๆ หรือทางท้องถิ่นมาช่วยสนับสนุน ก็จะมีการนำเสนอความคิดเห็นของหน่วยงานนั้นๆ ด้วย

โดยการนำเสนอในยุคนี้ เป็นการนำเสนอข่าวเกษตรที่มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งให้ผู้รับชมดูแล้วเกิดความเข้าใจ และต้องสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้รับชมได้จริง เป็นรายการที่มากกว่ารายการที่ดูแล้วผ่านเลยไป ในส่วนของรูปแบบในการนำเสนอ มีการปรับเปลี่ยนพัฒนา รูปแบบรายการให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กราฟฟิกสามารถใช้เกี่ยวกับจากของการทำให้มีความน่าสนใจ และมีการใช้พิธีกรมาดำเนินรายการซึ่งก่อนจะนำเสนอรายการจะมีการพูดคุยเกริ่นนำกับเรื่องราวที่จะนำเสนอ ยกตัวอย่างเช่น จะนำเสนอการเพาะเห็ดนางฟ้า พิธีกรก็จะเกริ่นนำเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของเห็ดนางฟ้า รวมทั้งราคาในตลาดของเห็ดก่อนจากนั้นจึงนำเข้าสู่เนื้อเรื่องนั้นๆ

วิธีการผลิตรายการ

ในการผลิตรายการข่าวเกย์ตරกรในปัจจุบันนี้ จากการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ทีมงานผู้ผลิตรายการ พบว่า ในกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตරกร มีลำดับขั้นตอนในการผลิตรายการดังต่อไปนี้

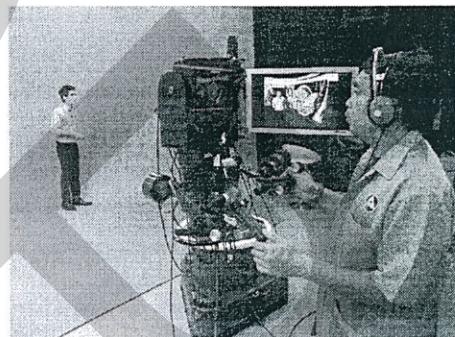
3.2.1) ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต ในอันดับแรกนั้นก็ยังคงมีขั้นตอนที่เหมือนกับการหาประเด็นข่าวในยุคก่อนๆ คือการตรวจสอบประเด็นที่มีความน่าสนใจ มีประโยชน์ต่อผู้รับชม โดยสิ่งที่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดระหว่างในอดีตกับปัจจุบันคือ แต่เดิมวิธีการค้นหาข้อมูลจากหน่วยงานทางการ เกย์ตරต่างๆ จะต้องเดินทางไปหาข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง แต่การหาข้อมูลในปัจจุบันก็มีช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น มีการใช้อินเตอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ และแหล่งข่าวที่มีมากขึ้นอันเนื่องมาจากการทำงานตั้งแต่ในอดีตนั่นเอง จึงทำให้มีความสะดวกสบายขึ้นในด้านการทำงาน เมื่อแหล่งข่าวมีประเด็นใหม่ๆ ที่น่าสนใจก็จะติดต่อกันเพื่อให้ข้อมูลกับทีมงานผู้ผลิตรายการ

“ในส่วนของแหล่งข่าวเราจะทำมา กันตั้งแต่ เขาเป็นเจ้าหน้าที่เกย์ตරธรรมชาติ ทำข่าวให้กับนานา พฤติอนิ่ง เป็นอธิบดี เป็นใหญ่ เป็นโสด หรือแม้แต่ ภรรยา ก็ถือว่าเป็นแหล่งข่าวระดับสูงของเรา พ่อเราอย่างไร เขาก็ช่วยอำนวยความสะดวกให้ มันก็สนับสนุน ทำงานง่ายขึ้น” (รัชฎา ภูคละคร, ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกย์ตරสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2553)

3.2.2) ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ จากการศึกษาพบว่า ทีมข่าวจะประกอบด้วยผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีทีมข่าวเกย์ตරอยู่ทั้งสิ้น 4 ทีม มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานในแต่ละหน้าที่ที่มีความชัดเจน

3.2.3) ขั้นตอนในการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ สำหรับขั้นตอนต่อจาก การถ่ายทำรายการเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น ผู้สื่อข่าวก็จะนำบทสัมภาษณ์ที่ถ่ายไว้ไปอัดคอมบทสัมภาษณ์ และเขียนบท ต่อจากนั้นก็นำเสนอให้กับบรรณาธิการข่าวโดยจะเรียบเรียงประเด็นข่าว เรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยจะมีการตัดตอน ขัดเกลางาน เช่น ให้กระชับ ไม่ยาว ไม่ซ้ำ ไม่ซ้อน และนำเสนอในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยจะตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และตรวจสอบความเหมาะสม ตามมาตรฐาน ก่อนที่จะนำไปออกอากาศ โดยจะตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และตรวจสอบความเหมาะสม ตามมาตรฐาน ก่อนที่จะนำไปออกอากาศ โดยจะตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และนำไปสู่กระบวนการตัดต่อ

3.2.4) ขั้นตอนในการทำกราฟฟิคสามมิติ สำหรับขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ใช้เทคนิคจากคอมพิวเตอร์ ที่ทันสมัยมาช่วยในการทำการรายงานให้ให้รายการมีความแม่นยำและน่าสนใจ โดยเริ่มใช้กับรายการข่าวเกษตรเป็นรายการแรกต่อจากนั้นจึงใช้กราฟฟิคสามมิตินี้กับรายการข่าวอื่นๆ ในสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ต่อไป โดยเริ่มขึ้นในวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 มีการเปลี่ยนรูปแบบรายการ ตามทันเกยต์ จากเดิมให้ผู้สื่อข่าวยืนรายงานในพื้นที่เปลี่ยนเป็นใช้ผู้ประกาศประจำรายการคือคุณชัยอนันต์ ปันชู มาทำหน้าที่นำเขารายการ ซึ่งรายการตามทันเกยต์ในช่วงนี้ออกอากาศในช่วงเวลา 07.00 น. ถึง 08.00 น. ของทุกวัน

ภาพที่ 4.10 ภาพเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่บันทึกเทปรายการตามทันเกยต์ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

ภาพที่ 4.11 ภาพคุณชัยอนันต์ ปันชู ขณะบันทึกเทปรายการตามทันเกยตระหง่าน สถานีโทรทัศน์สีกองทัพช่อง 7

3.2.5) ขั้นตอนการออกอากาศ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการผลิต เมื่อทำการตัดต่องานเสร็จเป็นที่เรียบร้อย ก็จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องอีกรอบหนึ่ง ก่อนทำการออกอากาศต่อไป

ในปัจจุบันนี้รายการตามทันเกยตระหง่าน ได้ออกอากาศอยู่ในช่วงเวลาที่ 3 ชั่วโมง ที่ถือว่าอยู่ในช่วงเวลาที่คิมากดังจะเห็นได้จากข้อมูล

ตารางที่ 4.1 แสดงเรทติ้งรายการตามทันเกยตรในช่วงรายการเจาะประเด็น
ที่มาของข้อมูล จากสถานีโทรทัศน์สีกงทัพบกช่อง 7, ข้อมูล ณ.วันที่ 8 พฤศจิกายน

พ.ศ. 2553

วันที่	เรทติ้งรายการเจาะประเด็นช่วงเบรก รายการตามทันเกยตร
1 ตุลาคม 2553	12.6
5 ตุลาคม 2553	14.3
6 ตุลาคม 2553	11.5
7 ตุลาคม 2553	13.2
8 ตุลาคม 2553	8.4+8.7
11 ตุลาคม 2553	10.9
12 ตุลาคม 2553	11.2
13 ตุลาคม 2553	11.1
14 ตุลาคม 2553	14.2
15 ตุลาคม 2553	11.2
18 ตุลาคม 2553	13.8
19 ตุลาคม 2553	13.6
20 ตุลาคม 2553	11.9
21 ตุลาคม 2553	11.0
25 ตุลาคม 2553	12.5
26 ตุลาคม 2553	13.7
27 ตุลาคม 2553	15.9
28 ตุลาคม 2553	12.8
29 ตุลาคม 2553	12.5
1 พฤศจิกายน 2553	14.6
2 พฤศจิกายน 2553	15.0
3 พฤศจิกายน 2553	13.9

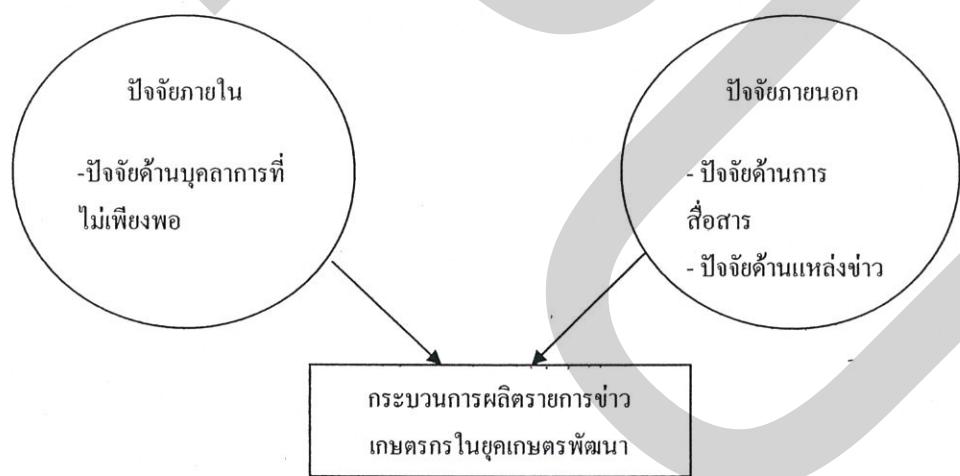
4.2 เพื่อศึกษาระบบทหารผลิตรายการข่าวเกษตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกงทัพนกช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัย

ในการศึกษาระบบทหารผลิตรายการข่าวเกษตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกงทัพนกช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัยนั้นทางผู้วิจัยพบว่าการผลิตรายการแต่ละยุคนั้นมีความแตกต่างกันในด้านของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร เช่น ในการแข่งขันการทำรายการข่าวเกษตรกรของทางสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ การเข้ามาของผู้สนับสนุนรายการหรือปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดผังรายการที่เรียบง่ายด้านความสำคัญของการกำหนดควรข่าวสารของทางสถานี เช่น การกำหนดเวลาของรายการข่าวต่างๆ นโยบายในการผลิตรายการข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลง พัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรให้เกิดประโยชน์กับผู้รับชมรายการให้ได้มากที่สุด ซึ่งจะนำเสนอดังต่อไปนี้

4.2.1 ยุคเกษตรพัฒนา (พ.ศ. 2522-2532)

สำหรับรายการข่าวเกษตรในยุคนี้ จากการเก็บข้อมูลเอกสารผู้วิจัยสามารถจำแนกดังนี้

ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรพัฒนา

ภาพที่ 4.12 แสดงปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรพัฒนา

จากภาพในส่วนการผลิตรายการข่าวเกษตรกรในช่วงแรกนี้ จากการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ทีมงานผู้ผลิตรายการ พนว่า ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรกร มีดังนี้

ปัจจัยภายใน ที่มีผลกับกระบวนการผลิตรายการ ในยุคนี้ จากการสัมภาษณ์ทีมงานผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกรในยุคเกษตรพัฒนาพบว่า ปัจจัยหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องและมีผลกระทำกับการนำเสนอรายการข่าวเกษตรกรทางสถานี โทรทัศน์สีกองทัพบช่อง 7 ในยุคนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องปัจจัยด้านบุคลากรที่ผลิตรายการ ข่าวเกษตรกร ซึ่งในขณะนี้ทีมงานผู้ผลิต มีผู้ผลิตอยู่เพียง 3 คนเท่านั้นคือ นายวิทยา ณ. บางช้าง ปานเทพ อุยโภกุ� และนายมนต์ ควรชร แต่รายการข่าวเกษตรนี้ออกอากาศทุกวันจึงมีปัญหาเรื่องการจัดเวลาออกไปทำงานนอกสถานที่กับทำงานผลิตรายการออกอากาศอยู่ในสถานี ซึ่งปัจจัยด้านบุคลากร ที่ไม่เพียงพอส่งผลกับกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรกรในทุกขั้นตอนในการทำงาน

“เรกเริมก็ทำกันอยู่สามคน แต่รายการบันต้องมีออกอากาศทุกวัน เราต้องพยายามทำให้มันมีออกอากาศให้ได้ แต่ปัญหาอุปสรรคหนึ่งก็เกิดได้เกือบทุกวัน เพราะคนมันน้อยเมื่อเทียบกับงานที่ต้องทำ” (วิทยา ณ. บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรสถานี โทรทัศน์สีกองทัพบช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

ต่อมาในช่วงที่รายการข่าวเกษตรลงไปฝ่ายรายการ คุณศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ ก็เป็นผู้ควบคุมการผลิต โดยมีช่างภาพคือคุณเดชา สุขสวัสดิ์ เป็นช่างภาพ ปัญหาในขณะนี้คือ การเปลี่ยนแปลงทีมงานผู้ผลิต โดยมีการเปลี่ยนใหม่เลขทำให้เกิดปัญหาในด้านการทำงานอยู่บ้าง แต่ปัญหาหลักๆ คือ เรื่องการหาแหล่งข่าว เพราะต้องหาแหล่งข่าวกันใหม่

ปัจจัยภายนอก พนว่า ปัจจัยหลักๆ ที่มีผลต่อการทำรายการข่าวเกษตรนี้ดังต่อไปนี้

- 1) ปัจจัยเรื่องการคืนหาแหล่งข่าว อันเนื่องมาจากในยุคเกษตรพัฒนา การทำข่าวเกษตรทางสถานี โทรทัศน์สีกองทัพบช่อง 7 นั้นดำเนินการทำมาเป็นเจ้าแรก และการทำข่าวเกษตรในช่วงนี้ก็ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย การหาข้อมูลข่าวสารก็หายาก ทำให้ในช่วงแรกนี้การแสวงหา

ประเด็นข่าวสารจึงกลายเป็นเรื่องยาก ขณะเดียวกันการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในขณะนั้นก็ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้กระบวนการผลิตในขั้นตอนแรกในบางครั้งเกิดความล่าช้าในการทำงานเกิดขึ้น

2) ปัจจัยด้านการสื่อสารในยุคเกยตรพัฒนา นั้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลอยู่ใน ขั้นตอนกระบวนการถ่ายทำรายการ โดยในยุคนี้การติดต่อสื่อสารกันระหว่างทีมงานผู้ผลิต กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและเกยตรกรดูเป็นเรื่องที่ค่อนข้างลำบาก บ่อยครั้งที่การประสานงานและเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ไม่ตรงกัน เพราะในขณะนั้นการทำงานข่าวในลักษณะนี้ถือเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐและเกยตรกรส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีการทำงานทำให้ต้องเสียเวลาในการอธิบายให้เข้าใจ หรือในบางครั้งเกยตรกรก็กลัวเลยไม่ให้ข้อมูลเป็นต้น

สำหรับขั้นตอนในการผลิตรายการในยุคเกยตรพัฒนามีดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต ในขั้นตอนแรกในการเตรียมการผลิตนั้นอันดับแรก ทางทีมงานผู้จัดทำต้องมีการศึกษาข้อมูลในเรื่องที่จะไปทำเสyi ก่อน ในยุคแรกนั้นส่วนใหญ่ใช้การหาข้อมูลที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นจุดเริ่มต้น หาข้อมูลจากกระทรวงเกษตร หาแผ่นพับลงพื้นที่หาข้อมูล ไล่หาตามเกยตรังหัวด้วย เกยตรรำภกอ จากนั้นเจ้าหน้าที่เกยตรจึงพาไปหาเกยตรกร จากนั้นทีมงานก็เตรียมอุปกรณ์ที่จะถ่ายทำ ในขณะนั้นมีกล้องฟิล์ม 1 ตัว ขาดักกล้องหนึ่งอัน และเทปบันทึกเสียงในการถ่ายทำรายการ

2) ขั้นตอนการถ่ายทำรายการขั้นตอนนี้เป็นการถ่ายทำรายการข่าวเกยตรรซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการถ่ายทำนักสถานที่ ทีมงานต้องตรวจเช็คอุปกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน จากนั้นจึงเดินทางไปถ่ายทำ ในการเดินทางไปต่างจังหวัดไปครั้งหนึ่งต้องทำอย่างน้อย 5 ตอน ในหนึ่งเรื่องๆ 3 นาที ในระหว่างการเดินทางในขณะนั้น ช่างภาพก็อาจถ่ายภาพที่เห็นว่าสนใจเก็บไว้เป็น stock ภาพ อบ่างหน้าฝนเรา ก็ถ่ายภาพเก็บไว้เพื่อในอนาคตได้ใช้ เวลาจะเดินทางไประหว่างทางเราต้องดูว่ามีอะไรที่เราต้องถ่ายได้ เช่น ไปประจวบราชวิหารทางขอบเขตสีปะรด เรา ก็จะถ่ายไว้ ก่อนเพื่อที่จะใช้ในอนาคต ช่างภาพต้องถ่ายภาพเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนต่างๆ ใน การเกยตร โดยละเอียด หัวใจหลักของการถ่ายภาพในขณะนั้น คุณวิทยากล่าวว่า “ต้องระลึกไว้

เสนอการถ่ายภาพต้องทำให้ภาพช่าวสามารถบอกเล่าเรื่องราวของมันได้ โดยต้องทำให้คนดูเห็นภาพและเกิดความเข้าใจและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ”

3) ขั้นตอนการผลิต ในส่วนนี้เป็นกระบวนการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ เมื่อถ่ายทำรายการเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น ผู้ผลิตรายการก็นำบทสัมภาษณ์ที่ถ่ายไว้ไปอัดบทสัมภาษณ์ และเสียงบท ต่อจากนั้นคือขั้นตอนในกระบวนการลงเสียงของผู้บรรยาย และไปสู่กระบวนการตัดต่อใน “ การผลิตช่วงแรกนั้นต้องคำนึงถึง คนดูเป็นตัวตั้ง โดยบอกเนื้อหาเรื่องรา ขั้นตอนโดยละเอียด โดยต้องทำให้คนดูต้องเห็นภาพ และนั้นยากตรงที่ต้องให้คนดูทางบ้านเข้าใจ และให้ผู้คนสนใจเกยตระ สมัยก่อนต้องเปิดเครื่องด้วยพารธรรมชาติส่วนๆ ก่อนและนำเข้าเรื่องช่วงเกยตระนั้นๆสำคัญมากที่สุดต้องเสียงจากภาพ และภาพต้องทำให้คนดูคล้อยตามให้ได้ ภาพกับเสียงต้องแมตส์กัน” ยกตัวอย่าง “ภาพที่เป็นจุดไฮไลท์แมกส์ของเรื่องนั้นๆให้ได้ เช่นเรื่องการฟอกไข่เป็ด เราก็ต้องมีภาพลูกเป็ดฟักออกจากไข่ให้ได้ (วิทยา ณ.บางช้าง, . ผู้ผลิตรายการช่าวเกยตระสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

กระบวนการในการผลิตในยุคเกยตระพัฒนานั้น ใช้คนทำงานเพียงคนเดียวในการทำงานโดยมีหน้าที่ ถ่ายภาพ เสียงบทบรรยาย ตัดต่อภาพ ต่อมานิช่วงที่คุณศักดิศิริ วิริยะศิริ เป็นผู้ควบคุมการผลิตรายการ ซึ่งอยู่ในช่วงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขึ้น โดยมีการแบ่งเป็นแผนกช่างภาพซึ่งมีหน้าที่ในการถ่ายภาพอย่างเดียว ในส่วนของแผนกผู้สื่อข่าวก็มีหน้าที่ในการเสียงบท แสวงหาประเด็นช่าวสาร และแผนกตัดต่อ ซึ่งมีหน้าที่ที่รับผิดชอบคือตัดภาพและร้อยเสียงคำบรรยายให้สมบูรณ์พร้อมที่จะออกอากาศ

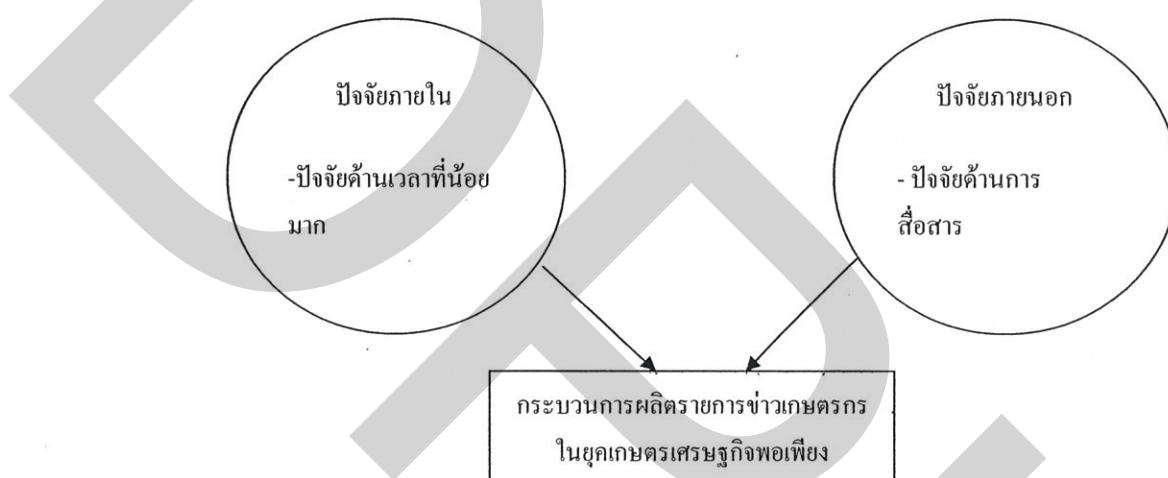
“ ตอนหลังเรา แยกเป็นส่วนช่างภาพ ผู้สื่อข่าว ตัดต่อ ทำให้มีความเราทำงานมีระบบมากยิ่งขึ้น ทุกคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ทีมงานมากขึ้นทำให้สามารถออกไปทำข่าวได้มากยิ่งขึ้น ” (ศักดิศิริ วิริยะศิริ , อธีดบรรณาธิการช่าวเกยตระสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2553)

4) ขั้นตอนการออกอากาศ ในยุคเกยตระพัฒนานั้นใช้ชื่อรายการว่า “ช่าวเกยตระกร” เป็นช่าวเชิงสารคดี ต่อมานิช่วงที่สังกัดฝ่ายรายการ จึงได้เปลี่ยนมาใช้ชื่อรายการว่า “รายการช่าว

เกษตรกร” โดยที่ออกอากาศในช่วงเวลา 18.00 น. ของทุกวัน รูปแบบรายการ ในขณะนั้น มีการใช้ภาพสวยงามเปิดเรื่องขึ้นมาก่อนและจึงนำเข้าเรื่องข่าวเกษตรกร

ยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2533-2544)

4.2.2 ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกษตรในยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4.13 แสดงปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรในยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

จากการจะเห็นได้ว่าในการผลิตรายการข่าวเกษตรในยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จากการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ทีมงานผู้ผลิตรายการ พบว่า ปัจจัยภายในด้านเวลา และปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นปัจจัยด้านการสื่อสารมีผลต่อกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรในยุคนี้คือ

ปัจจัยภายใน จากการสัมภาษณ์คุณพจนานุ จริญกิจ โญธิ่ง พบว่าปัญหาหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องและมีผลกระทบกับการผลิตและการนำเสนอรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 ในยุคนี้พบว่าปัญหาหลักคือปัญหาด้านเวลาที่จำกัด เมื่อเทียบกับรายการข่าวเกษตรในช่วงยุคเกษตรพัฒนา ซึ่งมีระยะเวลาการนำเสนอความยาว 10 นาที กับการนำเสนอ ใน

ระยะเวลา 3-5 นาที ซึ่งอัตราส่วนของเวลานั้นแตกต่างกันมาก ทำให้มีผลต่อกระบวนการผลิตในขั้นตอนต่อไป ต้องมีการปรับรูปแบบ การนำเสนอข่าวให้มีความกระชับ ขัดเจน ตัดในส่วนที่เป็นรายละเอียดที่ไม่สำคัญออก แต่ก็ต้องนำเสนอให้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์เหมือนเดิม

“ปัจจุบันเวลามันน้อย เพราะมีรายการข่าวอื่นๆ เยอะ ทำให้รายการข่าวเกย์ตระร่มีเวลาในการนำเสนอที่ลดลง เราจึงจำเป็นต้องนำเสนอเรื่องราวให้สั้นกระชับ เน้นเทคนิค และวิธีการของเกย์ตระร่มในการทำเกย์ตรมากขึ้น ไม่สามารถจะนำเสนอได้ละเอียดเหมือนดังอดีตที่เวลาเรายังมีเวลาในอดีต เราจะนำเสนอประวัติความเป็นมาของเกย์ตระร่มาก่อน จากนั้นก็นำเสนอว่าเขามีประสบความสำเร็จโดยเกิดจากอะไร จากนั้นแนะนำเทคนิคที่เขาประสบผลสำเร็จ และถ่ายทอดเรื่องราวออกมาโดยจะต้องให้ผู้รับชมนั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง แต่ปัจจุบัน เน้นถึงวิธีการทำไปเลย ไม่ได้มีเกริ่นนำเหมือนในอดีต” (พจนานุกรม เริญกิจญ์ โภย়, อดีตผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว เกย์ตระสถานี โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

“อดีตเวลาในการนำเสนอข่าวมีมาก และในการทันทีเป็นคล้ายๆ กับชีรีส์ คือมีหลายๆ ตอนในหนึ่งเรื่อง ซึ่งเกย์ตระร่มผู้รับชมจะได้รับชมเนื้อหาและขั้นตอนการผลิต ได้ครบขั้นตอนละเอียดชัดเจน แต่ปัจจุบันนี้เราทำงานแบบ 1 ตอนรายเดียวจบ เวลาแค่ 2-3 นาทีแต่เราต้องรวบรวมเนื้อหานำเสนอให้มั่นคง บางทีขั้นตอนมันเยอะเราก็มีการข้ามไปข้างในตอนที่ไม่สำคัญ บางทีผู้ชมคุณถึงขั้นตอนนี้พอภาพมันโดดข้ามไป เขาอาจจะไม่รู้เรื่องนั้นก็เลยเป็นปัญหาบ้างสำหรับตรงนี้” (อโนชา กันสิทธิ์, ผู้สื่อข่าวสายเกย์ตระสถานี โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2553)

ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่าปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อสาร ถึงแม้ในยุคเกย์ตระพัฒนา การสื่อสารในการหาข่าวจากแหล่งข่าวต่างๆ ที่มีอุปสรรคในด้านความไม่เข้าใจในรูปแบบการทำงานของรายการ โทรทัศน์ โดยในระยะต่อมาเกิดขึ้น แต่ความไม่เข้าใจระหว่างทีมงานผู้ผลิตและเกย์ตระร่มที่ยังคงมีอยู่ เพราะบางครั้งรูปแบบรายการตลอดจนการถ่ายทำเกี่ยวกับพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย การสื่อสารกับเกย์ตระ

เพื่อทำความเข้าใจเลยังเป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจกันอยู่ตลอด จนทำให้บางครั้งเกิดเป็นความล่าช้า ในการถ่ายทำขึ้น ซึ่งปัจจุบันส่งผลกับขั้นตอนการเตรียมการผลิตและการถ่ายทำรายการ

“ บางครั้งเราประสานงานไป เนื่องจากปฏิการแปรรูปของกล่าวฯ ซึ่ง การถ่ายภาพจะต้องเริ่มจากการตัดกล่าวก่อน แล้วถึงถ่ายไปที่ละขั้นตอนจนเสร็จ แต่เกยตระกรบางครั้งไม่เข้าใจเรา เกิดความหวงดี กลัวเราจะนาน เลยทำทุกขั้นตอนล่วงหน้าก่อน เราจะไปถึง พ่อเราไปถึงเราเกี่ยวแต่ผลิตภัณฑ์แล้ว ขั้นตอนทุกอย่างเสร็จไปแล้ว เราเกี่ยวนี้มีภาพขั้นตอนได ก็เลยต้องเสียนัดถ่ายทำกันใหม่อีก ” (ยุติ ไพบูลย์กุลการ, ช่างภาพข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2553)

สำหรับขั้นตอนการผลิตรายการในยุคนี้ มีดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต ในอันดับแรกนั้นก็ยังคงมีขั้นตอนที่เหมือนกับการทاประเดินข่าวในยุคเกยตระพนา คือการแสวงหาประเดินที่มีความน่าสนใจ และต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้รับชม สิ่งที่แตกต่างกับยุคเริ่มต้นที่เห็นได้ชัดเจน คือในยุคเกยตระพนาเนื้อหาที่เรานำเสนอันนี้เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรทั่วไป ซึ่งเรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมานะจะเป็นลักษณะของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ ภาพที่ออกมาก็จะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการในการประกอบอาชีพของเกษตรกรทั่วไป แต่ในยุคนี้เริ่มนีการวางแผนมากขึ้น มีการกำหนดว่าในช่วงๆนี้จะนำเสนอเรื่องราวอะไร โดยต้องเข้ากับสถานการณ์ ฤดูกาลเพาะปลูกต่างๆ และรูปแบบของรายการ ข่าวเกษตรมีความชัดเจนมากขึ้น คือต้องนำเสนอเทคโนโลยี วิธีการ เทคโนโลยีทางการเกษตร ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในระดับเกษตรกรกลุ่มย่อย

“ให้ความรู้ข่าวสาร เทคโนโลยีที่ค้นพบใหม่ ซึ่งจะต้องเป็นประโยชน์กับเกษตรกร และเข้าสามารถนำไปปรับใช้ได้” (ศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ , อธีศบรรณารักษ์ข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2553)

“หลักเกณฑ์ที่เราจะทำข่าวเกษตร ต้องเป็นเรื่องใหม่ ที่เกษตรกรคิดค้นขึ้นมาเอง มีประโยชน์น่าสนใจ แม้แต่สิ่งเล็กๆน้อยๆ ก็ได้ เช่น กรณีการตัดกิ่งไม้ เนื้อหาของข่าวเราจะต้องตรง

กับคุณเชื้บรายการ” (พจนานุกรมไทยฯ, อธิบดีผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพภาคช่อง 7, สมมภานน์, 22 มิถุนายน 2553)

2) ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ จากการศึกษาพบว่า ในยุคนี้ ส่วนที่มีความแตกต่างจากในยุคเกณฑ์พัฒนา ซึ่งคนที่จะทำการถ่ายภาพและหาข้อมูลตลอดจนเขียนบทบรรยายจะเป็นคนๆเดียว กัน แต่ในยุคนี้ทีมข่าวจะประกอบด้วยผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ โดยที่ทุกคนมีหน้าที่ที่มีความชัดเจน ในปัจจุบันนี้มีทีมข่าวเกษตรอยู่ทั้งสิ้น 4 ทีม

ผู้สื่อข่าว จะต้องมีหน้าที่ในการค้นหาข้อมูลในเรื่องที่จะไปทำข่าว การทำความเข้าใจในประเด็นข่าวกับบรรณาธิการ ซึ่งในยุคที่สองนี้รายการข่าวเกษตรมีคุณเชื้บในการนำเสนอโดยจะต้องเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ นวัตกรรมใหม่ในการเกษตร ซึ่งตรงนี้มีความแตกต่างจากยุคเกณฑ์พัฒนาที่ รายการจะนำเสนอในเรื่องราวดำเนินการทำเกษตรกรรมทั่วๆไป ซึ่งในยุคนี้มีการวางแผนในการนำเสนออย่างชัดเจน ผู้สื่อข่าวจึงต้องทำการคัดเลือกประเด็นที่มีความเหมาะสมกับรายการ จากนั้นจึงทำการปรึกษากับบรรณาธิการว่า เนื้อหาที่คัดเลือกมานี้มีความเหมาะสมไหม ซึ่งตรงนี้จะเป็นกระบวนการกรองของบรรณาธิการในการพิจารณาถึงความเหมาะสมของประเด็นที่ถูกนำเสนอมา จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนในการการติดต่อประสานงานกับแหล่งข่าวที่จะไปทำงาน และถ่ายทอดให้ช่างภาพได้รับรู้ว่าต้องการนำเสนอภาพในลักษณะใด จากนั้นเมื่อถึงสถานที่ที่ทำการ ผู้สื่อข่าวจะต้องทำการเก็บรายละเอียดของข่าวให้มีความครบถ้วนชัดเจน เพื่อนำมาเขียนเป็นบทข่าวและส่งข่าวให้แก่บรรณาธิการต่อไป

ในส่วนการทำงานของช่างภาพ ช่างภาพจะต้องพิจารณาถึงประเด็นข่าวที่จะไปถ่ายทำ มีการพูดคุยกับผู้สื่อข่าวในเรื่องสถานที่ที่จะไปถ่ายทำว่ามีลักษณะพื้นที่เป็นอย่างไร คาดว่าจะมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร เพื่อที่จะต้องเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพมีความเหมาะสมกับการทำงาน สำหรับอุปกรณ์การถ่ายภาพในยุคนี้จะเป็นกล้องเบต้าแคมป์ที่มีคุณภาพและความคล่องตัวสูงกว่าในยุคแรกที่ใช้เป็นกล้องฟิล์มในการถ่ายทำ

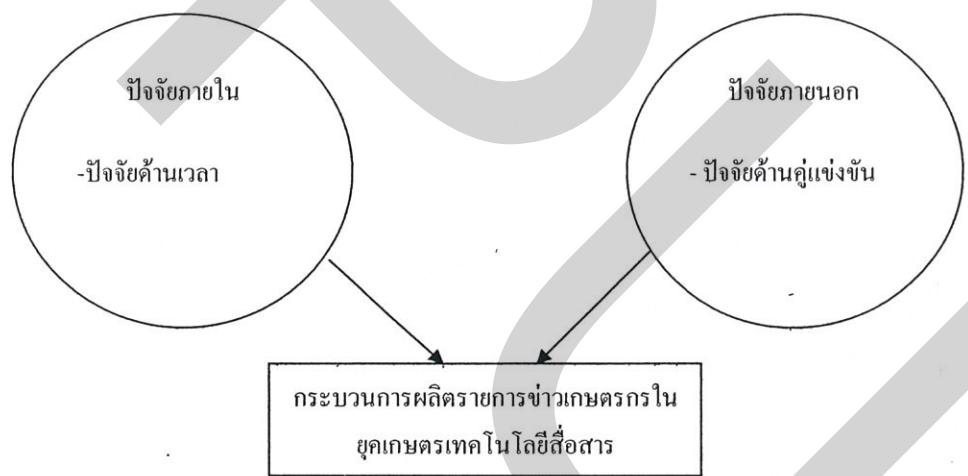
3) ในส่วนของขั้นตอนในการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ สำหรับขั้นตอนต่อจากการถ่ายทำรายการเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น ผู้สื่อข่าวก็จะนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนบท ต่อจากนั้นก็นำเสนอให้กับบรรณาธิการข่าว ซึ่งบรรณาธิการข่าวจะต้องตรวจทานความถูกต้องของเนื้อหา และตรวจสอบ

ความหมายของอีกครั้ง ต่อจากนั้นคือขั้นตอนในกระบวนการลงเสียงของผู้บรรยาย และไปสู่กระบวนการตัดต่อ

4) ขั้นตอนการออกอากาศ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการผลิต เมื่อทำการตัดต่องานเสร็จเป็นที่เรียบร้อย ก็จะเป็นการตรวจเช็คความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ก่อนทำการออกอากาศต่อไป

ยุคเกณฑ์เทคโนโลยีสื่อสาร (พ.ศ. 2544-2554)

4.2.3 ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกณฑ์รกรในยุคเกณฑ์เทคโนโลยีสื่อสาร

ภาพที่ 4.14 แสดงปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการข่าวเกณฑ์รกรในยุค เกณฑ์เทคโนโลยีสื่อสาร

จากภาพจะเห็นได้ว่า ในกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรยุคนี้นั้น ปัจจัยภายในด้านเวลา ยังคงส่งผลต่อขั้นตอนในการผลิตรายการ เช่นเดียวกับบุคคลเกย์ตระกูลกิจพ่อเพียงที่มีเวลาในการนำเสนอจำกัด และในส่วนปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นคู่แข่งขันในปัจจุบัน นั้นส่งผลให้การผลิตรายการต้องมีการพัฒนารูปแบบรายการให้มีความน่าสนใจมากขึ้น โดยปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรในยุคนี้ปัจจัยหลักมีดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายใน จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ปัญหาเรื่องของเวลาเป็นปัญหาหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องและมีผลกระทบกับกระบวนการผลิตรายการ ในทุกขั้นตอน จะเห็นได้ว่าช่วงต้นของยุคนี้ เวลาในการนำเสนอ มีเวลาน้อยมาก ก็จะมีรูปแบบในการ การนำเสนอรายการที่นำเสนอแต่เพียงรายละเอียดในส่วนที่สำคัญๆ แต่เมื่อมีเวลาในการนำเสนอที่มากขึ้นรูปแบบของการนำเสนอ ก็จะเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ทั้งนั้น ปัจจัยด้านระยะเวลาไม่เป็นตัวกำหนดเสมอ

“ปัจจุบันเวลามีจำกัด เพราะมีรายการข่าวประเภทอื่นๆ จำนวนมาก ทำให้รายการข่าวเกย์ตระกุมีเวลาในการนำเสนอที่ลดลง เราจึงจำเป็นต้องนำเสนอเรื่องราวให้สั้นกระชับ เน้นเทคนิค และวิธีการของเกย์ตระกุในการทำเกย์ตระกุมากขึ้น แต่ช่วง 3 ปีหลังมานี้ ก็ได้เวลาที่มีมากขึ้น ก็ทำให้นำเสนออะไรได้มากขึ้น” (รัชฎา ภูลักษณ์ , ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกย์สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2553)

จากปัจจัยภายในองค์กร ในเรื่องสัดส่วนเวลาของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ที่มีเวลาในการนำเสนอที่น้อย จึงทำให้การพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าวในการนำเสนอ ตลอดจนรูปแบบในการนำเสนอ ต้องมีความกระชับ แต่ยังต้องคงถึงรายละเอียดที่ครบถ้วน ซึ่งยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ที่รายงานข่าว เที่ยงตรง กระชับ พับไว จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2551 รายการข่าวเกย์ตระกุ ได้เวลาที่มากขึ้น คือเวลาในช่วงเช้าในช่วงเพื่อนเกย์ตระกูลอากาศเวลา 05.30 ซึ่งระยะเวลาการออกอากาศประมาณ 7 นาที รายการเกย์ตระกุนี้ ที่ออกอากาศในช่วงข่าวภาคเที่ยงมีระยะเวลาการออกอากาศ ประมาณ 1-1.30 นาที และรายการตามทันเกย์ตระกูลอากาศในช่วงรายการเจาะประเด็นในเวลา 18.15 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศประมาณ 1.30 – 2 นาที รวมเวลาในปัจจุบันที่รายการข่าวเกย์ตระกุมีระยะเวลาในการออกอากาศในแต่ละวันคือประมาณ 10 นาที ซึ่งถือว่าใกล้เคียงกับช่วงเวลารายการข่าวเกย์ตระกุในยุคเริ่มต้น

ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักในปัจจุบันเกิดจากการแย่งชิงธุรกิจ ของรายการประเภทข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์ต่างๆเพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีต ทำให้ทางสถานี โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จึงต้องมีการผลิตรายการให้มีคุณภาพสูงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

“สิ่งที่ต่างกันของข่าวเกษตรในอดีตและปัจจุบันคือ ปัจจุบันเวลาข่าวของเรามันน้อยลง ขณะที่ช่องอื่นๆให้เวลา กับข่าวเกษตรเยอะขึ้น” (วิทยา ณ.บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตร สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

“ อตีดคนทำข่าวเกษตรน้อย สมัยก่อนเรารักการทำของเราไป เพราะไม่มีช่องไหนมา นำเสนอแข่งกับเรา แต่เดี๋ยวนี้เริ่มนี่ช่องอื่นทำข่าวเกษตรมากขึ้น เราขึ้นจำเป็นต้องพัฒนาให้มากขึ้น ตอนนี้มีช่อง 3 มี “รายการเกษตรอนิวัสด์” ที่ออกอากาศในช่วงเรื่องเด่นเย็นนี้ในเวลา 16.00 น. และช่อง 9 “รายการคนไทยหัวใจเกษตร” ออกอากาศในตอนเช้า 05.45 นำเสนอในเนื้อหาข่าว เกษตรที่มีความใกล้เคียงกับเรา โดยออกอากาศโดยมีพิธีกรสองคน” (พจนานุกรม เจริญกิจ โภยิ่ง , อดีต ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

ในส่วนกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรเทคโนโลยีสื่อสารมี ดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต ในอันดับแรกนั้นก็ยังคงมีขั้นตอนที่เหมือนกับการ หาประเด็นข่าวในชุดก่อนๆ คือการแสวงหาประเด็นที่มีความน่าสนใจ มีประโยชน์ต่อผู้รับชม แต่ จุดที่มีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดระหว่างอดีตกับปัจจุบันคือ แต่เดิมเราใช้วิธีการวิ่งไปหา ข้อมูลข่าวสาร ประเด็นต่างๆ แต่ปัจจุบันนี้เรามีแหล่งข่าวมากมายที่ค่อยๆ สะสมมาจากในอดีต เรา มีแหล่งข้อมูลที่กว้างมากขึ้น ลึกมากขึ้น เราจึงมีความสะดวกสบายขึ้นในด้านการทำงาน

แต่ในความข้อมูลที่มีความหลากหลายนั้น สิ่งที่ยากนั้นก็คือกระบวนการคัดเลือก ประเด็นข่าวสารที่เห็นว่ามีประโยชน์มากที่สุดกับผู้รับชมรายการ ซึ่งตรงนี้เป็นหน้าที่ของผู้สื่อข่าว และบรรณาธิการข่าวเกษตรที่มีหน้าที่รับผิดชอบตรงนี้

“ผู้สื่อข่าวมีหน้าที่ในการคัดเลือกเนื้อหาและนำเสนอสอดคล้องกับบรรณาธิการเพื่อตรวจสอบเนื้อหาว่ามีความเหมาะสมไหม เนื้อหาของข่าวเราอาจจะมีคอนเซปต์ของเรามีการมาถูกกันก่อน ว่าอันนี้ทำได้ไหม อันนั้นเข้ากอน เช่นกับรายการอะไรของเรา เมื่อเราเลือกประเด็นได้แล้วเราจะติดต่อประสานงานเพื่อส่งทีมลงไปทำข่าว” (พจนารถ เจริญกิจ โภยิ่ง, อคีตผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีก่องทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

2) ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ จากการศึกษาพบว่า ทีมข่าวจะประกอบด้วยผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีทีมข่าวเกษตรอยู่ทั้งสิ้น 3 ทีม มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานในแต่ละหน้าที่ที่มีความชัดเจน

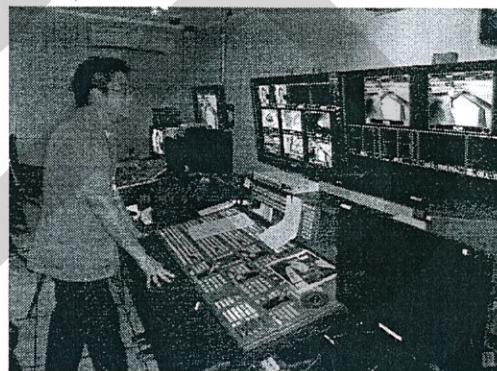
ผู้สื่อข่าว มีหน้าที่ในการค้นหาข้อมูลในเรื่องที่จะไปทำข่าว การทำความเข้าใจในประเด็นข่าวกับบรรณาธิการ การติดต่อประสานงานกับแหล่งข่าวที่จะไปทำงาน และถ่ายทอดให้ช่างภาพได้รับรู้ว่าต้องการนำเสนอภาพในลักษณะใด จากนั้นเมื่อถึงสถานที่ที่ทำข่าว ผู้สื่อข่าว จะต้องทำการเก็บรายละเอียดของข่าวให้มีความครบถ้วน ชัดเจน เพื่อนำมาเขียนเป็นบทข่าวและส่งข่าวให้แก่บรรณาธิการต่อไป

ช่างภาพมีหน้าที่คือ ต้องเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพข่าวให้พร้อม ได้แก่ กล้องถ่ายภาพ แบบเตอร์กล้อง เทป ไมโครโฟน ขาตั้งกล้อง ฯลฯ ให้พร้อม ซึ่งการเตรียมอุปกรณ์เหล่านี้ ช่างภาพจะพิจารณาจากเหตุการณ์ของข่าว และสภาพพื้นที่ที่จะออกไปทำข่าว

3) ขั้นตอนในการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ สำหรับขั้นตอนต่อจากการถ่ายทำรายการเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น ผู้สื่อข่าวจะนำบทสัมภาษณ์ที่ถ่ายไว้ไปอคอมบทสัมภาษณ์ และเขียนบท ต่อจากนั้นก็นำเสนอให้กับบรรณาธิการข่าวโดยจะเรียบเรียงประเด็นข่าว เรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยจะมีการตัดตอน คัดเกลากเนื้อหาให้กระชับ และนำเสนอด้วยจะเห็นได้ว่า บรรณาธิการข่าว ทำหน้าที่เป็นผู้กรองสาร โดยจะตรวจทานความถูกต้องของเนื้อหา และตรวจดูความเหมาะสมสมอีกครั้ง ต่อจากนั้นก็เป็นขั้นตอนในกระบวนการผลิตเสียงของผู้บรรยาย และไปสู่กระบวนการตัดต่อ

ภาพที่ 4.15 ภาพเจ้าหน้าที่ตัดต่อขณะตัดรายการเกยตูรน่ารู้ ทางสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7

ภาพที่ 4.16 ภาพเจ้าหน้าที่เทคนิคขณะกำลังอัดรายการตามทันเกยตูรทาง สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

4) ขั้นตอนในการทำกราฟฟิกสามมิติ สำหรับขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ใช้เทคนิคจาก คอมพิวเตอร์ ที่ทันสมัยมาช่วยในการทำรายการให้ให้รายการมีความแปลกใหม่และน่าสนใจ โดยใช้คอมพิวเตอร์กราฟฟิกสร้างจากที่มีความเหมาะสมกับประเด็นที่เราจะทำ เช่น การนำเสนอเรื่องการเพาะเห็ด เราจะจะทำจากที่มีกราฟฟิกเป็น โรงเห็ด ดอกเห็ดเป็นต้น ในส่วนนี้ฝ่ายกราฟฟิก จะเป็นคนรับผิดชอบในการออกแบบและจัดทำ โดยเริ่มใช้กับรายการข่าวเกยตูรเป็นรายการแรก ต่อจากนั้นจึงใช้กราฟฟิกสามมิตินี้กับรายการข่าวอื่นๆ ในสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ต่อไป โดยเริ่มขึ้นในวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 มีการเปลี่ยนรูปแบบรายการ ตามทันเกยตูร จากเดิมให้

ผู้สื่อข่าวยืนยันในพื้นที่ เปลี่ยนเป็นใช้ผู้ประกาศประจำรายการคือคุณชัยอนันต์ ปันชู มาทำหน้าที่นำเข้ารายการ ซึ่งรายการตามทันเกย์ตรในช่วงนี้ออกอากาศในช่วงภาคค่ำช่วงที่ 2 เวลาประมาณ 19.45 น. ของทุกวัน

5) ขั้นตอนการออกอากาศ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการผลิต เมื่อทำการตัดต่องานเสร็จเป็นที่เรียบร้อย ก็จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องอีกรอบหนึ่ง ก่อนทำการออกอากาศต่อไป

จะเห็นได้ว่าในกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกูลนี้ ปัจจัยภายในด้านเวลา ยังคงเป็นตัวกำหนดรูปแบบ และขั้นตอนในการผลิตรายการ และในส่วนปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นปัจจัยด้านคู่แข่งขันในปัจจุบัน นั้นส่งผลให้การผลิตรายการต้องมีการพัฒนาฐานรูปแบบรายการใหม่ ความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น มีการเพิ่มขั้นตอนการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการพัฒนาด้านรูปแบบการนำเสนอในรายการ ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

4.3 เพื่อศึกษาแนวโน้มของรายการข่าวเกย์ตระกูลนี้ สำหรับทีมงานทัพนักช่อง 7 ในอนาคต

ในการศึกษาแนวโน้มของรายการข่าวเกย์ตระกูลนี้ สำหรับทีมงานทัพนักช่อง 7 ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้ผลิตรายการข่าวเกย์ตระกูล
2. กลุ่มนักวิชาการที่รับชมรายการข่าวเกย์ตระกูล
3. กลุ่มผู้ชมรายการข่าวเกย์ตระกูล

4.3.1 กลุ่มผู้ผลิตรายการข่าวเกย์ตระกูล สำหรับทีมงานทัพนักช่อง 7 ในประเด็นที่ว่าแนวโน้มของรายการข่าวเกย์ตระกูลนี้ สำหรับทีมงานทัพนักช่อง 7 ในประเด็นที่ว่าแนวโน้มของรายการข่าวเกย์ตระกูลนี้ สำหรับทีมงานทัพนักช่อง 7 ในอนาคต ควรจะนำเสนอรูปแบบและเนื้อหาของรายการอย่างไร เพื่อให้ผู้รับชมรายการที่ส่วนใหญ่เป็นเกย์ตระกูล ได้รับประโลยชันจากการรายงานจำนวนมากที่สุด โดยทางผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทีมงานผู้ผลิตในอดีต ปัจจุบัน และผู้บริหารของฝ่ายข่าว โดยได้แสดงผลจากการเก็บข้อมูลดังนี้

การพัฒนาด้านเนื้อหา จากการสัมภาษณ์กับคุณสมเกียรติ เจริญกิจู โภยิ่ง ผู้จัดการฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 พบว่า สำหรับแนวโน้มของรายการ ในอนาคตนี้ คงจะมีข้อดีในการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกร และเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีช่วยในการเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกร ตลอดจนแนวคิดทางด้านการเกษตรต่างๆที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อเกษตรกร โดยจะเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพานิชย์เข้ามานำเสนอผ่านพัฒนาการกับการนำเสนอที่เป็นในส่วนการทำเกษตร เพื่อที่จะได้เป็นการนำเสนอที่ครบวงจร อันได้แก่ การแนะนำเทคโนโลยีวิธีการทำงานเกษตร และเมื่อได้ผลิตผลทางการเกษตรมาแล้ว เกษตรกรจะนำไปขายใครและราคาเท่าไรเป็นต้น การนำเสนอในลักษณะนี้เกษตรกรจะได้รับข้อมูลในส่วนของเทคโนโลยีวิธีการ ตลอดจนข้อมูลทางการตลาด

“ แนวโน้มต่อไปเราคือผู้นำที่จะนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับปัญหาของเกษตรกร การนำเสนอเทคโนโลยีที่ช่วยในการเพิ่มผลผลิต เช่นเดิม เราจะต้องนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการให้มีน้ำจyaต่อความเข้าใจของผู้รับชม จ่ายต่อการนำเสนอไปใช้ เพราะถูกกลุ่มเป้าหมายของเราคือผู้รับชม คือกลุ่มเกษตรกร และในอนาคตผู้คนต้องการเรื่องของการเกษตรและเรื่องพานิชย์มาร่วมกัน ซึ่งเกษตรกรจะได้รู้ว่า ราคายังคงที่เข้าไปอยู่ในราคากลุ่มนี้ ราคากลุ่มนี้ เป้าหมายของเรานั้นคือผู้รับชม แต่ในอนาคตเราจะมีความต้องการแบบนี้มากขึ้น ไม่ใช่แค่การนำเสนอแต่วิธีการปลูก การเพิ่มผลผลิตย่างเดียวเป็นต้น แต่ในอนาคตเราจะมีความต้องการที่จะมีความหลากหลายมากขึ้น มีการนำเสนอแบบครบวงจร คือวิชาการ ข้อแนะนำ และช่องทางการขายในอนาคต นี่จะเป็นการช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตัวผู้รับชมที่เป็นเกษตรกรให้ได้มีการพัฒนาในทักษะด้านการเพาะปลูกและการค้าขายควบคู่กันไปด้วย” (สมเกียรติ เจริญกิจู โภยิ่ง, ผู้จัดการฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2553)

“เรายังคงต้องมีหลักเดิมในการให้ความรู้ข่าวสาร เทคโนโลยีที่คันபிใหม่ที่จะช่วยในการแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการเกษตร ซึ่งจะต้องเป็นประโยชน์กับเกษตรกร สำคัญที่สุดคือต้องนำเสนอปรับใช้ประโยชน์ได้จริง แต่ในส่วนของการนำเสนอ เราต้องนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจ คือใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันมาปรับใช้ในการนำเสนอ ยกตัวอย่าง เรานำเสนอรายการข่าวเกษตร เราคือผู้นำเสนอในรูปแบบรายการสารคดีเชิงข่าวมาตั้งแต่อดีต จนปัจจุบัน สิ่งที่แตกต่างคือปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยกว่าในอดีตมาก เราต้องใช้เทคโนโลยีในตอนนี้มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอ ตั้งแต่กระบวนการผลิต กระบวนการค้าขาย ตัดต่อรายการซึ่งปัจจุบันก็มีกราฟฟิกมากมายให้เลือกใช้ ซึ่งตรงนี้ก็สามารถสร้างความ隔阂ใหม่ให้กับคนดูได้ แต่สิ่งที่ยังคงต้องอยู่คือ การนำเสนอรูปแบบรายการที่นำเสนอเนื้อหาทางวิชาการ แต่ใช้การนำเสนอ ที่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้

รับชม ตลอดจนใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์” (ศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ , อธิต บรรณाथิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2553)

ในส่วนการสัมภาษณ์จากทีมงานผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรในปัจจุบันซึ่งจากการ
สัมภาษณ์คุณรัชฎา ภูลักษณ์ ผู้ช่วยบรรณाथิการข่าวเกษตรคนปัจจุบันพบว่า

รายการข่าวเกษตรในอนาคตนี้จำเป็นที่จะต้องคงความเข้มข้นของเนื้อหาทาง
วิชาการที่อยู่ในการนำเสนอของรายการข่าวเกษตรมาตั้งแต่บุกเริ่มต้น และพัฒนารูปแบบการ
นำเสนอให้มีความทันสมัย น่าสนใจ และเป็นที่ดึงดูดใจแก่กลุ่มเป้าหมายจากเดิมที่เป็นเกษตรกร
โดยให้กลุ่มเป้าหมายกลุ่มอื่นๆ ที่เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ และกลุ่มนักศึกษาทั่วไปเข้าถึงได้ โดยพยายาม
นำเสนอเนื้อหารายการที่เป็นเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวกับเกษตร หรือเป็นรายการเกษตรที่คนทั่วๆ ไปที่อยู่
ในเมืองที่ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกมากสามารถดูรายการได้

“ อันดับแรกพี่อยากรู้ว่า “ร่วงกสิกรไทย” กลับมาก่อน ซึ่งปัจจุบันนี้ยังไม่สามารถ
ทำได้ ซึ่งต่อไปในอนาคตถ้าทำได้ก็อย่างจะทำ เพราะพี่ว่านั้นคือ เอกลักษณ์ของรายการข่าว
เกษตรของเรา ส่องในอนาคตเราจะต้องคงความเข้มข้นของเนื้อหาของเรามาไว้ มีการเจาะลึกใน
ด้านประเด็นข่าวให้มากขึ้น สามาเรต้องมีการพัฒnarูปแบบในการนำเสนอให้มีความทันสมัยมาก
ยิ่งขึ้นเพื่อดึงดูดผู้รับชมกลุ่มอื่นๆให้อยากเข้ามามากขึ้น ซึ่งอธิต เราเน้นกลุ่มเป้าหมายเป็น
เกษตรกร โดยตรง แต่ในปัจจุบันเราเก็บพายามดึงผู้รับชมกลุ่มอื่นๆ ให้เข้ามารับชมรายการของเรา
 เช่นกลุ่มเกษตรรุ่นใหม่ๆ คนทำงานที่มีความต้องการในการทำงานเกษตรเป็นงานอดิเรก เป็นต้น ดัง
เห็นได้จากปัจจุบันเรา นำเสนอข่าวเกษตรแบบเช้า กลางวัน เช่น เลย เรียกว่าดักกลุ่มคนดู กันทุก
ช่วงเวลา ซึ่งตรงจุดนี้มีเพียงรายการข่าวเกษตรของเราที่นำเสนอได้ครบถ้วนทุกช่วงเวลาข่าวที่
สำคัญ และอย่างรายการตามทันเกษตรของเรา ก็อยู่ในช่วงเวลาพาร์ม ไทน์ ซึ่งตรงนี้เป็นช่วงเวลาที่ยัง²
ไม่มีคู่แข่งนำเสนอรายการเกี่ยวกับเกษตรในช่วงเวลานี้ ราคาดูว่าการที่มีรายการข่าวเกษตรใน
ทุกช่วงเวลาข่าว จะทำให้คนดูตระหนักและรับรู้ว่ามีอะไรดูรายการข่าวเกษตร จะต้องคิดถึง
รายการของซ่องเราก่อนเป็นอันดับแรก” (รัชฎา ภูลักษณ์ , ผู้ช่วยบรรณाथิการข่าวเกษตร
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2553)

การพัฒนาด้านรูปแบบรายการ จากการสัมภาษณ์คุณสมเกียรติ เจริญกิจ โภยิ่งผู้จัดการ
ฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และทีมงานผู้ผลิตรายการ พบร่วมในรูปแบบรายการที่

จะต้องมีการนำเสนอต่อไปในอนาคตนั้น ยังคงเน้นรูปแบบรายการสารคดีเชิงข่าวที่นำเสนอรายละเอียดในเชิงรายการสาขาวิชาเกษตร โดยจะมีการพัฒนาด้านรูปแบบรายการให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยจะใช้เทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อรูปแบบการนำเสนอรายการ

"สิ่งที่จะต้องมีการพัฒนานี้คือรูปแบบของรายการเราจะต้องมีการพัฒนาต่อเนื่องไป เราจะใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในรูปแบบการนำเสนอของรายการให้สามารถดึงดูดใจผู้รับชมได้ โดยในส่วนรูปแบบการนำเสนอของค่ายังคงใช้รูปแบบรายการสารคดีเชิงข่าว โดยในเนื้อหาจะประกอบไปด้วยเทคนิคหรือการปลูก รวมไปถึงราคาขายและช่องทางการตลาดด้วย เราจะมองว่าเกษตรกรมีหน้าที่ในการผลิตและขายเองด้วย ซึ่งคิดว่าเกษตรกรรุ่นใหม่น่าจะทำตรงนี้" (สมเกียรติ เจริญกิจ โภยยิ่ง, ผู้จัดการฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกงทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2553)

และในส่วนของความคิดเห็นในด้านแนวโน้มรายการข่าวเกษตรของผู้จัดทำข่าวเกษตรในอดีตนั้นคุณวิทยา ณ.บางช้าง และคุณศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ มีความเห็นตรงกันว่าควรจะให้มีการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในส่วนของกระบวนการผลิตเพื่อพัฒนารูปแบบการนำเสนอในรายการให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

“ เทคโนโลยีสมัยใหม่นั้นช่วยในการทำงานได้ดีกว่า เราสามารถทำให้คุณดูเห็นจริงเห็นจังได้มากขึ้น ถึงต่อไปที่ควรทำคือ ใช้เทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้คุณดูสนุกใจ เข้าใจ นี่แหล่ะคือสิ่งที่ควรทำ” (วิทยา ณ.บางช้าง, ผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกงทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2553)

“รูปแบบต้องน่าสนใจ จากเดิมที่มีการลงเสียงประกอบธรรมชาติ ปัจจุบันก็มีรายการประเภทสารานุภาพนิเวศน์ ซึ่งในปัจจุบันนี้คือรายการเกษตรวนนี้ ในอนาคตก็จะปรับขึ้นไปอีกการใช้เทคโนโลยี มาปรับใช้กับรายการของเรา ใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาประกอบ ให้ดูน่าสนใจ โดยการนำเสนอเนื้อหาของข่าวเกษตรเราต้องนำเสนอเนื้อหาที่เป็นวิชาการแต่ รูปแบบการนำเสนอต้องมีความน่าสนใจ ไม่ใช้เกษตรแบบบ้านๆในอดีต แต่ก็ไม่หือหวานเกินไป เพราะว่าก่อคุมเป้าหมายของเราระบบทุกอย่าง แต่ก็ยังมีผู้ชมทั่วๆไป ที่ดูอยู่อีกด้วย ให้รู้สึกว่าข่าวเกษตรเรามีเชย ต้องมีลูกเล่นในการนำเสนอ” (พจนานุ จริญกิจ โภยยิ่ง , อธิคผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกงทัพนกช่อง 7, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2553)

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในส่วนข้อเสนอแนะจากทีมงานผู้ผลิตที่มีต่อรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 พบว่า ในอนาคตจะใช้ประโยชน์จากช่องทางการสื่อสารที่มีหลากหลายในปัจจุบัน นำมาใช้เพื่อการเข้าถึงผู้รับชมรายการให้มากขึ้น

“ในอดีตช่องทางหลักที่เราใช้สื่อสารกับผู้รับชมที่เป็นเกษตรกรนั้น คือเราใช้สื่อโทรทัศน์ในการเข้าถึงผู้รับชม แต่ในอนาคตต้องปรับสิ่งที่จะเปลี่ยนไปคือ กลุ่มเกษตรกรที่เป็นผู้รับชมรุ่นใหม่ซึ่งเดินโตรที่น้ำ เช่น ลูกหลานของเกษตรกรที่มีความต้องการทำการทำเกษตรต่อจากพ่อแม่ หรือกลุ่มเกษตรกรยุคใหม่ที่เลือกที่จะประกอบอาชีพเกษตร กลุ่มนี้จะเป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่ มีการบริโภคข่าวสารที่มาระยะห่างหลายช่องทาง เช่น การดูข่าวผ่านอินเตอร์เน็ต มีการตั้งเป็นสังคมออนไลน์กิดขึ้น ซึ่งปัจจุบันนี้ก็มีแล้ว เพียงแต่ยังไม่ได้เป็นกลุ่มใหญ่มากเท่ากับการรับชมทางโทรทัศน์ ซึ่งตรงนี้เราต้องพัฒนาต่อไป ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้เรามีการนำเสนอรายการข่าวเกษตรกร ย้อนหลังทางอินเตอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซด์ www.ch7.com อญฯแล้ว แต่เราจะทำให้มันดีขึ้น ผนจจะทำ ข่าวเกษตรผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตอย่างเต็มรูปแบบ และเราจะใช้ประโยชน์จากการสื่อสาร หลากหลายช่องทางเพื่อการเข้าถึงกลุ่มผู้รับชมให้มากขึ้น และให้ผู้รับชมมีส่วนร่วมกับเรามากขึ้น โดยใช้ช่องทางจากสื่อสารจากโลกออนไลน์ ซึ่งตรงนี้จะเป็นทางเลือกสำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ผน มองว่าช่องทางการสื่อสารระหว่างเราที่เป็นผู้ผลิตและส่งสาร กับผู้รับสารที่เป็นผู้ชมเป็นสิ่งสำคัญมาก ผน ต้องเตรียมไว้หลายช่องทางสำหรับอนาคต” (สมเกียรติ เจริญกิจู โภยิ่ง, ผู้จัดการฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2553)

ในส่วนของทัศนะอื่นๆ ของทีมงานผู้ผลิตข่าวเกษตรกรที่ทำงานภาคสนามนั้น ซึ่ง ประกอบไปด้วยผู้สื่อข่าว และช่างภาพ พบว่า

“อยากให้มีพิธีกร ที่เป็นภาคสนาม ซึ่งปัจจุบันยังไม่มี มีเพียงแต่ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่เท่านั้น และการนำเสนอข่าวให้เน้นภาพลักษณ์ของเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จมากขึ้น เพื่อทำให้เกิด ความครั้งทรายของผู้ชม และมีเวลาการนำเสนอที่ยาวขึ้น รวมถึงการสัมภาษณ์สด นักวิชาการ และผู้รู้ ในการเกษตรเชิงมหภาค” (ธรรมิก โชคช่วง, ผู้สื่อข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2553)

จากความคิดเห็นของทีมงานผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ที่มีต่อแนวโน้มรายการ นั้นพบว่า ในส่วนของเนื้อหารายการ จะยังคงขึ้นหลักใน

การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีช่วยในการเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกร วิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกร และ ตลอดจนแนวคิดทางด้านการเกษตรต่างๆที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อเกษตรกร เหมือนดังกับที่ทำอยู่ในปัจจุบัน แต่ในอนาคตจะนำเสนอรายละเอียดให้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน และจะเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาข้ามภาค การนำเสนอในลักษณะนี้เกษตรกรจะได้รับข้อมูลในส่วนของเทคโนโลยีการ ตลอดจนข้อมูลทางการตลาด และจะมีการพยากรณ์นำเสนอ เนื้อหารายการที่เป็นเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวกับเกษตร หรือเป็นรายการเกษตรที่คนทั่วๆไปที่อยู่ในเมืองที่ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกมากสามารถดูรายการได้ ในส่วนการพัฒนาด้านรูปแบบรายการนั้นพบว่า จะยังคงใช้รูปแบบรายการสารคดีเชิงข่าวที่นำเสนอรายละเอียดในเชิงรายการสารคดีเกษตรแบบเดิม โดยจะมีการพัฒนาด้านรูปแบบรายการให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยจะใช้เทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อรูปแบบการนำเสนอรายการ เพิ่มความน่าสนใจ และเป็นที่ดึงดูดใจแก่กลุ่มเป้าหมายจากเดิมที่เป็นเกษตรกร ให้กลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ที่เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ และกลุ่มนักศึกษาทั่วไปสามารถรับชมได้ และรูปแบบการนำเสนอต่อไปในอนาคตจะมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งแต่เดิมใช้การนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ ต่อไปจะมีการใช้ประโยชน์จากช่องทางการสื่อสารที่มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถเข้าถึงผู้รับชมรายการให้มากขึ้น

4.3.2 กลุ่มนักวิชาการ สำหรับหัวหน้าของกลุ่มนักวิชาการที่มีต่อแนวโน้มของรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคตนี้ จากการสัมภาษณ์นักวิชาการที่เคยรับชมรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเผยแพร่สื่อทางการเกษตร จากกรมส่งเสริมการเกษตร ในประเด็นที่ว่าแนวโน้มของรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคตควรจะนำเสนอรูปแบบและเนื้อหาของรายการอย่างไร เพื่อให้ผู้รับชมรายการที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรายงานมากที่สุด โดยทางผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการ โดยได้แสดงผลจากการเก็บข้อมูลดังนี้

การพัฒนาด้านเนื้อหา จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจุบันรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการทางการเกษตร โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมกับการทำเกษตรประเภทต่างๆ และเป็นรายการที่ออกอากาศอยู่ในช่วงเวลาที่มีความเหมาะสมโดยครอบคลุมทุกช่วงเวลาข่าว คือในช่วงเวลาข่าวภาคเช้า ภาคเที่ยงและภาคเย็น ซึ่งนักวิชาการทั้งหมดที่ทำการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเข้าใจว่าการนำเสนอรายการข่าวเกษตรใน

ช่วงเวลาข้างนี้ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือปัจจัยด้านระยะเวลาในการนำเสนอที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถนำเสนอในรายละเอียดได้หมด ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะนำเสนอให้ผู้รับชมที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรสามารถดูและเกิดความเข้าใจในระยะเวลาอันสั้น เช่น รายการแต่ละรายการมีความยาวเพียง 1-3 นาทีเท่านั้น แต่รายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ก็มีการนำเสนอเนื้อหาของรายการได้ดีภายใต้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด

“ มีลำดับเนื้อหาและขั้นตอนการนำเสนอที่ดี ทำให้ผู้ชมอยากรติดตาม มีภาพประกอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีการตัดต่อภาพกับคำบรรยายกลมกลืนกัน เกษตรกรน่าจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในส่วนของเทคโนโลยีการที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพทางการเกษตรที่ทำอยู่ และบังสามารถนำข่าวสารที่ได้รับนั้นเก็บไว้เป็นข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคตได้ต่อไป ” (วัชรา ศรีญาณลักษณ์ , นักวิชาการเผยแพร่กรมส่งเสริมการเกษตร, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2553)

“ รายการข่าวเกษตรของช่อง 7 มีการนำเสนอความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการเกษตรที่น่าสนใจ รายการตามทันเกษตร เป็นรายการที่ผู้ชมดู เพราะเป็นรายการที่เป็นประโยชน์ในแง่ของการที่ผู้รับชมได้ทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเกษตรในด้านต่างๆ เช่นเทคโนโลยี พันธุ์พืช ใหม่ๆ ที่เกษตรกรนำมาใช้และประสบผลสำเร็จ ” (พงษ์เพชร วงศ์โสภาค , นักวิชาการเผยแพร่ ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร , สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2553)

ในส่วนของการพัฒนานิءองทางรายการข่าวเกษตรต่อไปในอนาคตนั้น จากการเก็บข้อมูลพบว่า นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่า ปัจจัยด้านเวลาเป็นตัวกำหนดในการนำเสนอของรายการ โกรทัศน์ โดยนักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า ถ้ามีเวลาในการนำเสนอที่มากขึ้น นั้น ควรจะมีการนำเสนอในเชิงที่เจาะลึก โดยลงละเอียดวิธีปฏิบัติ ขั้นตอนต่างๆ โดยละเอียด มีการใช้สื่อติดปะกับการนำเสนอเพื่อให้ข้อมูลน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มผู้ชมได้เห็นภาพกระบวนการทำต่างๆอย่างชัดเจน และเน้นการนำเสนอตัวบุคคลที่ประสบผลสำเร็จทางการเกษตร นำเสนอเรื่องราวการทำเกษตรกรรมผ่านทางรายการ

“ ควรจะทำการเจาะลึกผลงานที่ประสบความสำเร็จของเกษตรกร และสามารถนำเสนอครอบคลุมเนื้อหาทางการเกษตร ได้ครบทั่ว เน้นการนำเสนอบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรกรรมให้มากขึ้น ชูประเด็นที่ว่า กว่าจะมาจะประสบความสำเร็จมาได้จนถึงวันนี้ เกษตรกรคนนั้น เริ่มต้นมาอย่างไร เจอปัญหาอะไรบ้าง และใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างไร ” (สุกัญญา พัวพันธ์ , นักวิชาการเผยแพร่ ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร , สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2553)

“ ข่าวเกษตรกรที่ถูกนำเสนอส่วนใหญ่ผ่านทางรายการประเภทโทรทัศน์จะเป็นการนำเสนอในเชิงการนำผู้ชุมชนรายการไปให้เห็นว่าเกษตรกรรายนี้ทำอาชีพอย่างไร และประสบความสำเร็จไหม แต่จะมีเพียงไม่กี่รายการที่จะนำเสนอในส่วนของวิธีการทำ เทคนิคต่างๆ อย่างละเอียด ทำให้เกษตรกรผู้รับชมได้ประโยชน์จากการรับชมรายการน้อยกว่าที่ควรจะได้รับ ซึ่งต่อไปแนวโน้มควรจะนำเสนอเนื้อหาที่เจาะลึกมากขึ้น และนำเสนอความเคลื่อนไหวต่างๆ ในแวดวงการเกษตรให้มากขึ้น ” (พงษ์เพชร วงศ์โสภาค , นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร , สัมภาษณ์ , 2 พฤษภาคม 2553)

สิ่งหนึ่งที่นักอุปกรณ์จากการที่นักวิชาการให้ความคิดเห็นว่าในอนาคตการนำเสนอรายการข่าวเกษตรกรควรนำเสนอแบบจะลึก เป็นรายการที่มีขั้นตอน วิธีปฏิบัติต่างๆ ที่ครบถ้วน แล้ว สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งคือ วิธีการในการนำเสนอที่จะทำอย่างไรเมื่อนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการ โดยที่เมื่อผู้รับชมชมแล้วไม่รู้สึกว่าเป็นรายการทางวิชาการ ซึ่งในการนำเสนอควรที่จะนำข้อมูลที่เป็นวิชาการมาใช้โดยนำเสนอผสานกับการนำไปใช้ในทางปฏิบัติของเกษตรกรและใช้ข้อมูลทางสถิติงานวิจัยมาอ้างอิงเป็นข้อมูลด้วย โดยการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และนำเสนอเรื่องราวที่ใกล้ตัวบ้าง เรื่องราวที่เป็นเคล็ดลับง่ายๆ ที่ถูกมองข้ามไป เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว ต่างๆที่สามารถเพาะปลูกได้ง่ายๆ หรือใช้พื้นที่ในการเพาะปลูกน้อย เช่น เพาะปลูกผักสวนครัวในกระถาง เป็นต้น คนที่อาศัยอยู่ในเมืองที่เขามีที่จำกัดเมื่อคุ้ดแล้วก์สามารถทำได้ง่ายๆ เป็นต้น

“ น่าจะใช้ภาษาที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย จุดที่น่าจะทำที่คิดว่ายากที่สุดคือนำเสนอ เนื้อหาทางวิชาการอย่างไรที่คนดูแล้วเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เช่น เนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้น่าเบื่อ ควรนำเสนอเนื้อหาที่ใกล้ตัว สามารถนำไปทดลองปฏิบัติและเกิดผลได้จริง แนะนำเคล็ดลับในเรื่องที่ควรจะได้รับรู้ หรือเรื่องที่ถูกมองข้ามไป เช่น การแก้ไขในเรื่องเทคนิคการปลูกพืชชนิดต่างๆ ” (ॲพพลาย เกาะเตียน, นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร , สัมภาษณ์ , 2 พฤษภาคม 2553)

ในส่วนของความคิดเห็นของคุณอมรพิพิพัฒน์ ภิรมย์บุรี นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร มีความคิดเห็นว่า รายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีก้องทัพนกช่อง 7 ต่อไปควรจะมีการนำเสนอเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ที่ผ่านมาข่าวเกย์ตระกูลมีการนำเสนอแนวคิดของเกย์ตระกรายอย่าง และการรวมกลุ่มของเกย์ตระกูลนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จมาโดยตลอด นางครั้งควรมีการนำเสนอเกย์ตระกรายให้ญาติบ้านเพื่อเป็นการให้ความรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. เนื้อหาควรจะมีการพูดคุยและสำรวจความรู้ทางวิชาการ อิงกับข้อมูลทางสังคม และส่งเสริมการนำเสนอการรวมกลุ่มนักศึกษาของเกย์ตระกูล ว่าได้ประโยชน์อย่างไร จนถึงความเข้มแข็งของชุมชนจากการรวมกลุ่มนักศึกษา ให้มากขึ้น

3. ควรนำรายการที่นำเสนอเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกย์ตระกูลให้ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ถึงข้อดี ข้อเสียของเทคโนโลยีนั้นด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหา

4. ควรจะมีการนำรายการพยากรณ์อากาศเกย์ตระกูล แสดงเตือนภัยเกย์ตระกูลให้กับลับบนาออกอากาศเหมือนเดิม เพราะคิดว่าปัจจุบัน ปัจจัยที่หลักที่มีผลกับการทำเกย์ตระกูล คือปัจจัยด้านสภาพอากาศ และ โรคระบาดต่างๆที่จะมา กับสภาพอากาศในช่วงต่างๆ ซึ่งตรงจุดนี้เมื่อมีรายการประมวลนักศึกษา ก็จะสามารถทำให้เกย์ตระกูลนักได้รับ ในช่วงของสภาพอากาศแบบนี้ควรจะมีการเตรียมการในการป้องกัน โรคระบาดต่างๆ แมลงศัตรูพืช ที่จะมา กับสภาพอากาศในช่วงต่างๆ ได้อย่างไร การที่เกย์ตระกูลมีเวลาในการเตรียมตัวป้องกันนั้นก็จะช่วยให้ลดการสูญเสียให้กับผลิตผลทางการเกษตร ได้เป็นอย่างดี

5. ควรจะนำเสนอแนวคิดการเกย์ตระกูลทางเลือกให้มากขึ้น เช่นรายการที่แนะนำว่า ปัจจุบันพืชเศรษฐกิจในยุคนี้คืออะไร ผลตอบแทนของการปลูกพืชในแต่ละชนิดเป็นอย่างไร และเรามีวิธีในการปลูกพืชชนิดนี้อย่างไร วิธีไหนให้ผลตอบแทนมากน้อยเพียงใด ซึ่งเราควรจะนำเสนอแนวคิด ประกอบกับผลดีผลเสียของการทำเกษตรในแต่ละประเภทด้วย

6. ควรจะนำเสนอรายการเกย์ตระกูลที่อยู่ที่เข้าใกล้กับชีวิตคนเมืองบ้างเพื่อดึงกลุ่มเป้าหมายอื่นให้สนใจในรายการ เช่น มองว่าคนเมืองในปัจจุบันเข้าอยู่อย่างไร กล่าวคืออยู่บ้านเดียว คอนโดมีเนียม ซึ่งพื้นที่ที่จะเพาะปลูกพืชต่างๆ มีน้อย แต่ก็จะเห็นได้จากคนที่พำนัชปลูกพืชต่างๆ เช่น คนมีบ้านเดียวที่มีพื้นที่บ้านมากหน่อย ก็จะปลูกไม้ผล คนที่อยู่คอนโดมีเนียมเขาก็ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นต้น เราเก็บน้ำจะมีการนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ บ้าง เช่น มีบริเวณน้อยมากแต่ความสามารถปลูกพืชจะไร เพิ่มได้อีก เช่น ระเบียงบ้านที่มักจะปลูกแต่ไม่ดูแลไม่ประดับ เราสามารถปลูกพืชได้ ไร้ดินเพื่อที่จะเก็บนามบินไว้ได้ดีขึ้น เป็นต้น เราควรจะนำเสนอแนวคิดนี้บ้าง

7. มีการนำเสนอสินค้าเกย์ตระกูลที่มีความละเอียด ครอบคลุมไปยังสินค้าเกย์ตระกูลอื่นๆด้วย เพราะที่ผ่านมาจะนำเสนอแต่ผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นพืชเศรษฐกิจเท่านั้น

นอกจากนั้นคุณ รัชฎา ศรีญาณลักษณ์ นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร ยังได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ว่า ต่อไปในอนาคตมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับชมรายการให้มีส่วนร่วมกับรายการให้มากกว่านี้

“ น่าจะให้ผู้ชมที่ชื่นชมรายการอญ្តีด้มีส่วนร่วม ถ้าหากให้ช่อง 7 เสนอเรื่องใด โดยการส่งจดหมาย อีเมล์ หรือ sms ไปหา นำเรื่องที่มีผู้ชมสนใจในเรื่องนั้นมากที่สุดนำมาเสนอ ตามลำดับ ความน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวต่างๆที่ผู้ชมอยากรู้ ตลอดจนปัญหาต่างๆทางการเกษตร คิดว่า ปัจจุบันมันก็มีอยู่แล้วในรายการเกษตรช่องใจ แต่หากให้มีเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาข่าวภาคค่ำ เพราะนั่นเป็นช่วงเวลาที่ผู้ชมเยอะ ถ้าสามารถทำได้ก็จะเกิดประโยชน์ดีกว่ากันทั้งสองฝ่าย กล่าวคือทางผู้ผลิตก็จะสามารถนำเสนอเรื่องราวที่ตรงกับความต้องการของผู้รับชม ซึ่งจะเกิดประโยชน์ได้ด้าน การพัฒนารายการ และทางฝ่ายผู้รับชมเมื่อเห็นเรื่องราวที่ตนเองสั่งไปและได้ออกอากาศ นั่นก็จะทำให้ผู้รับชมรู้สึกว่า ตนเองก็มีส่วนร่วมในรายการ ปัญหารือเรื่องราวดีๆ ทางรายการก็จะไปหาข้อมูลนำเสนอต่อไป จุดนี้ก็จะทำให้เกิดกลุ่มผู้ชมที่เป็นแฟนประจำรายการเกิดขึ้น เท่ากับเป็นการรักษากลุ่มผู้รับชมเดิม และขยายสู่กลุ่มผู้รับชมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างมากมาย ” (รัชฎา ศรีญาณลักษณ์ , นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร , สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2553)

การพัฒนาด้านรูปแบบรายการ จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ พนวฯ นักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันนี้รายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทั้งหมดเป็นรายการประเภทให้ความรู้ทางการเกษตร โดยเน้นการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการเพียงอย่างเดียว ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ดีที่จะทำให้ผู้รับชมได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง แต่ในบางครั้งการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการอย่างเดียวอาจจะทำให้ความรู้สึกเบื่อขึ้น ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่รับชมก็จะเป็นกลุ่มเดิมที่รับชมมาตั้งแต่ต้น แต่สำหรับกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ ก็อาจจะไม่ต้องการที่จะรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่องวิชาการอย่างเดียว ซึ่งตรงนี้จะต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการนำเสนออย่างไร ให้ผู้ชม ดูแล้วสนุกสนาน ไม่เครียด

“ จุดสำคัญอยู่ตรงที่นำเสนอเนื้อหาทางวิชาการอย่างไร ให้ผู้ชมดูแล้วไม่น่าเบื่อ ซึ่งตรงนี้น่าจะต้องมีการพัฒนาในด้านรูปแบบในการนำเสนอ ซึ่งเมื่อมีการดำเนินรายการที่ดึงดูดใจ ดูแล้วสนุกและมีสาระทางวิชาการอยู่ครบถ้วน สิ่งนี้น่าจะทำให้รายการมีกลุ่มผู้รับชมใหม่ๆมากยิ่งขึ้น ช่อง 7 ก็น่าจะได้เปรียบสถานีอื่นเพรำมีรายการข่าวเกษตรในตอนนี้เยอะมาก น่าจะลอง

ปรับเปลี่ยนรูปแบบให้คุณเป็นรายการสาระบันเทิงคุณบ้าง ”(รัชฎา ศรีญาณลักษณ์, นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2553)

“ ปัจจุบันช่อง 7 มีการนำเสนอรายการหลากหลายรูปแบบ มีการนำเสนอรายการสารคดีเชิงข่าว มีรายการตอบปัญหาเกษตร ในขณะที่ช่องอื่นๆ นำเสนอรูปแบบรายการข่าวธรรมชาติ ซึ่งตรงนี้ ก็ถือว่าเป็นจุดแข็ง ในอนาคตถ้าหากให้ลองนำรูปแบบรายการที่เป็นการนำเสนอบุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จัก เป็นต้นแบบในการทำเกษตรมานำเสนอในรายการบ้าง หรือไม่รายการตอบปัญหาทางการเกษตรแบบในปัจจุบันตอนนี้ก็มี รายการเพื่อนเกษตร แต่จริงๆ อย่างให้มีการการตอบปัญหาแบบมีภาพประกอบด้วย เช่น ตอบปัญหาด้านเทคนิคการเพาะปลูกเดือนต่อเดือนนี้ก็จะเป็นการนำเสนอผู้เชี่ยวชาญมาตอบในลักษณะการสัมภาษณ์ แต่อนาคตอย่างให้มีภาพประกอบเสียงสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญที่มีตอบด้วย ตรงนี้น่าจะมีประโยชน์กับผู้รับชมมากกว่า และตรงนี้จะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้กลุ่มผู้รับชมรู้สึกว่า การที่เขามีส่วนร่วมในการส่งคำถามมายังรายการและได้รับการแก้ไขด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง และมีภาพประกอบที่มีความชัดเจน ถ้าทำให้ผู้รับชมเกิดความรู้สึกว่านี่จะเป็นรายการสำหรับเขาโดยแท้จริงแล้วนั้น สิ่งนี้จะเป็นสิ่งที่สะท้อนความสำเร็จของผู้จัดทำรายการได้เป็นอย่างดี ” (อัจฉรา สุขสมบูรณ์, นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2553)

“ บางครั้งอย่างมีการนำเสนอเรื่องราวต่างประเทศคุณบ้าง เช่น ไปคุยกับเกษตรกรประเทศต่างๆ เขาทำเกษตรกันอย่างไร ไม่ใช่ว่าจะส่งเสริมเทคโนโลยีของต่างประเทศเขานะ เอาแค่ให้รู้ว่าให้เห็นว่า ภายใต้ลักษณะภูมิประเทศที่ต่างกันในแต่ละประเทศ เขายังไงไม่เห็นมีการทำกันอย่างจริงจัง ” (อัจฉรา สุขสมบูรณ์, นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2553)

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในส่วนข้อเสนอแนะจากนักวิชาการที่มีต่อรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 พนว่า ปัจจัยหลักคือปัจจัยด้านระเบียบการนำเสนอที่สั้น รายการข่าวเกษตรกรส่วนใหญ่ก็นำเสนอในเรื่องราวที่คล้ายๆ กับการพาผู้รับชมไปคุยกันนั้น ว่าเกษตรกรคนนั้นเขาจะไร มีบางรายการที่นำเสนอเรื่องราวที่จะเล็กกว่านั้น ซึ่งก็เกิดจากปัจจัยทางด้านเวลาที่มันสั้นเกินไป

“ ปัจจุบันรายการข่าวเกษตรส่วนใหญ่มีการนำเสนอเพียงแค่การจุดประกายความคิด นำเสนอด้วยทราบถึงข้อมูล ข่าวสารเทคโนโลยีต่างๆ แต่ไม่มีการนำเสนอรายละเอียดเชิงวิธีการ ปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งผมคิดว่ามันอาจจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านเวลาที่มีจำกัด แต่ในอนาคต ถ้ามีเวลาที่มากขึ้น ควรมีการนำเสนอรายละเอียดที่มากขึ้น ช่วงเวลาในการนำเสนอปัจจุบันซึ่งเป็นช่วง prime time ก็เป็นช่วงเวลาที่ดีแต่ผมคิดว่าการนำเสนอช่วงนี้มันทำให้ได้รับระยะเวลาการนำเสนอ ที่สั้นลง เพราะในช่วงนี้เป็นเวลาที่แพลงมาก ถ้าไม่ได้นำเสนอในช่วง prime time ก็น่าจะน่าจะได้ช่วงเวลาที่มากขึ้น ” (นายพงษ์เพชร วงศ์โสภาค, นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการกรมส่งเสริมการเกษตร, สัมภาษณ์, 2 พฤศจิกายน 2553)

“ รายการเวลาสั้นมาก ทำให้บางครั้งไม่ได้เจาะลึกนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ ครบถ้วน ซึ่งก็เข้าใจว่าเวลาสำหรับรายการโทรทัศนมันยากมากที่จะมีการเพิ่ม แต่เมื่อมีเวลาที่มากขึ้นได้ ก็จะทำให้ในส่วนของการนำเสนอเรื่องราวเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จได้ก็จะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาน่าจะมีการนำเสนอในช่วงเคล็ดลับหรือเทคนิคใหม่ๆ โดยนำเสนอให้ครบถ้วนในตอนหนึ่งๆ ที่ออกอากาศ ” (นันทยา กัลยาศิริ, นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ, กรมส่งเสริมการเกษตร, สัมภาษณ์, 2 พฤศจิกายน 2553)

“ ถ้าเวลาที่มีน้อยมากนัก เราจะต้องมีวิธีการนำเสนอรูปแบบและเนื้อหารายการที่ตรงประเด็น ทำอย่างไรที่จะตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้รับชมได้อย่างลงตัว ซึ่งนั่นก็อาจหมายความถึง การนำเสนอเนื้อหาอย่างเดียว ซึ่งผู้รับชมก็จะรับสาระอย่างเดียว แต่ก็อาจจะทำให้รายการดูไม่น่าสนใจอีกต่อไป มันเป็นเรื่องของการถ่ายทอดระหว่างสาระและความบันเทิง ทำอย่างไรให้ผู้รับชมไม่เบื่อหน่ายเมื่อตู แล้วก็ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ทุกอย่างที่พูดมาถ้าเวลามีน้อยมาก ขึ้นมา ก็เป็นเรื่องง่ายที่จะทำ แต่ถ้าเวลามีน้อย เท่าเดิม หรือน้อยลง ก็คงต้องข่วยกันคิดหาวิธีการ ว่าจะทำอย่างไรให้คุณค่าที่สุดกับเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด ” (อ้ำไฟพงษ์ เกาะเตียน, นักวิชาการเผยแพร่กรมส่งเสริมการเกษตร, สัมภาษณ์, 2 พฤศจิกายน 2553)

จากการเก็บข้อมูลจากนักวิชาการในส่วนแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สามารถสรุปได้ว่า ในอนาคตการนำเสนอรายการข่าวเกษตรควรนำเสนอแบบเจาะลึก เป็นรายการที่มีขั้นตอน วิธีปฏิบัติต่างๆ ที่ครบถ้วน ได้เห็นภาพกระบวนการ ทำต่างๆอย่างชัดเจน นำเสนอเนื้อหาทางวิชาการ โดยนำเสนอผ่านสถานีการนำเสนอไปใช้ในทางปฏิบัติของเกษตรกร มีการใช้ข้อมูลทางสถิติงานวิจัยมาอ้างอิงเป็นข้อมูล โดยการใช้ภาษาที่เข้าใจ

ง่าย นำเสนอนื้อหาที่อยู่ที่เข้าใกล้กับชีวิตคนเมืองและมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับชมรายการให้มีส่วนร่วมกับรายการให้มากกว่านี้ ควรส่งเสริมการนำเสนอการรวมกลุ่มกันของเกษตรกร ว่าได้ประโยชน์อย่างไร จนถึงความเข้มแข็งของชุมชนจากการรวมกลุ่มกัน ให้มากขึ้น และในส่วนของรูปแบบรายการที่นักวิชาการต้องการ โดยปัจจุบันนักวิชาการเห็นว่ารายการประเภทให้ความรู้กับเกษตรกรทั่วๆ ไปมีมาก และเห็นว่ารูปแบบรายการประเภทอื่นๆ ก็น่าจะเป็นประโยชน์กับผู้รับชมที่เป็นเกษตรกร โดยรายการที่น่าจะให้ประโยชน์มากควรเป็นรายการที่มีรูปแบบตามตอบปัญหาเกษตรกร ซึ่งนักวิชาการเห็นว่ารายการประเภทนี้สามารถตอบความต้องการของเกษตรกรโดยทันที และเป็นรายการที่จะช่วยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมกับรายการมากขึ้น และเกิดความรู้สึกว่ารายการทางโทรทัศน์ไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป และรูปแบบรายการอื่นๆ ที่เห็นว่า น่าจะเป็นประโยชน์ คือรายการประเภทพยากรณ์อากาศเกษตร และเดือนภัยเกษตร เพราะปัจจุบันจะเห็นได้จากการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ที่มากขึ้น และสภาวะอากาศที่แปรปรวน ถ้ามีรายการประเภทนี้ เกษตรกรก็จะสามารถป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติได้ในส่วนการนำเสนอของรายการควรจะมีวิธีการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการให้ผู้รับชมเมื่อชมแล้ว รู้สึกสนุก ไม่น่าเบื่อ ซึ่งควรจะมีการสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในรายการบ้าง หรือนำบุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จัก เป็นต้นแบบในการทำเกษตรมานำเสนอ หรือมีการเปลี่ยนบรรยายกำหนดนำเรื่องราวการทำเกษตรของต่างประเทศมานำเสนอบ้าง.

4.3.3 กลุ่มผู้ชุมนุมรายการข่าวเกษตรกร สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มผู้รับชมรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กับกลุ่มผู้รับชมรายการข่าวเกษตรกร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นผู้รับชม คือเกษตรกรผู้รับชมรายการ ซึ่งผู้วิจัยทำการคัดเลือกโดยมีวิธีการคัดเลือกดังต่อไปนี้

(1) ทางผู้วิจัยได้ถามคำถามถ้าหากลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับรายการข่าวเกษตรกร โดยประกอบไปด้วย คำถามที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับชื่อรายการ ลักษณะของรายการในยุคต่างๆ เพื่อทดสอบว่ากลุ่มตัวอย่างนี้ได้รับชมรายการข่าวเกษตรกรรมโดยตลอดหรือไม่

(2) ถ้ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่รับชมรายการข่าวเกษตรกรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 4 ครั้งขึ้นไป และรับชมมาไม่น้อยกว่า 5 ปี ขึ้นไป และสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง ทางผู้วิจัยจึงคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม

เมื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแล้ว ทางผู้วิจัยแบ่งกลุ่มการสนทนากลุ่มเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรก มีจำนวนทั้งสิ้น 7 คน และกลุ่มสองมีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยมีรายละเอียดในการเก็บข้อมูล และประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเกษตรกร หมู่ 1 บ้านกร่าง ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี
จำนวน 7 คน

รูปภาพที่ 4.17 ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเกษตรกร ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี

จากการทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มเกษตรกรที่มีต่อรายการข่าว เกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพกชช 7 สามารถสรุปความคิดเห็นของเกษตรกรได้ดังนี้

(1) ระยะเวลาในการออกอากาศ เกษตรกรทั้ง 7 คน อยากให้เพิ่มเวลาการออกอากาศให้มากขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าเวลาในการนำเสนอที่มีน้อยทำให้ การนำเสนอ เป็นไปได้ยากความรวดเร็วทำให้บางครั้งเกษตรกร ไม่สามารถจดจำรายละเอียดข้อมูลได้หมด โดยเกษตรกรทั้งหมดอยากรู้เพิ่มเวลาในช่วงเย็น โดยให้ความเห็นว่าเป็นเวลาที่เหมาะสม เพราะเป็นช่วงเวลาที่กลับมาถึงบ้านแล้ว

“ ก็อยากให้เพิ่มเวลาให้มากขึ้นก็พอ เพราะจะได้ดูรายละเอียดได้มากขึ้น ทุกวันนี้เวลา มันเร็วเกินไป พอกจะดูตัวอย่างการทำ แบบเดียวมันก็ผ่านไปแล้ว เช่นดูรายละเอียดการเตรียมดินให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวครั้งหน้าต้องทำอย่างไรบ้าง มันก็จะมีขั้นตอนต่างๆ แต่พอเราจะดูเข้าจริงๆ

มันไม่สามารถจะขึ้นตอนได้หมด เพราะแต่ละขั้นตอนมันผ่านไปเรื่อยๆ มาก เลยอยากให้เวลา มันมากขึ้น” (ปราณี แก้วเชียง, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

“ส่วนตัวอย่างให้เพิ่มเวลาในตอนเย็นให้มากขึ้น เพราะเป็นเวลาที่เกษตรกรดูเบอะ พี่คิดว่าการที่มีรายการเกษตรในช่วงเย็น พวกลูกเกษตรกรอย่างเรา ก็กลับถึงบ้านกันแล้ว ก็จะได้มีเวลา มานั่งคุยกัน ธรรมชาติรากที่ติดตามข่าวเกษตรของช่อง 7 มาโดยตลอดอยู่แล้ว แต่จะได้ดูก็ช่วงเช้ากับช่วงเย็น แต่ตอนนี้ก็จะดูช่วงเย็นมากกว่า เพราะตอนเย็นเวลาเรามีเวลาดู ช่วงตอนกลางวันไม่มีโอกาสได้ดูเลยครับ” (ธนศักดิ์ หรุ่มเรืองวงศ์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

“สิ่งที่พี่อย่างได้คือ อย่างให้รายการนำเสนอรายการช้าๆ หน่อย เพราะดูไม่ทัน อาจเป็น เพราะเวลา มันน้อยเกินไปหรือเปล่า เลยต้องดำเนินรายการแบบบีบบีบ บางครั้งเราดูไม่ทัน ถ้าให้เพิ่มเวลาของรายการ ให้มันมากหน่อยก็น่าจะช่วยนำเสนอบอกให้มันชัดเจน ได้และอย่างให้เพิ่มเวลาในช่วงเย็นและคิดว่าช่วงเวลาที่คนดูจะน่าจะเป็นเวลาเย็น เพราะเกษตรกรจะกลับถึงบ้านหมดแล้ว” (ไฟโรจน์ ขาวโต, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

(2) รูปแบบรายการข่าวเกษตรที่เกษตรกรต้องการ เกษตรกรส่วนใหญ่อย่างได้รูปแบบรายการในอนาคตให้เป็นรายการสาขิตทางการเกษตร โดยนำเสนอเป็นเชิงสารคดีทางการเกษตร

“อย่างให้นำเสนอในรูปแบบการสารคดีโดยเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ โดยนำเสนอควบคู่ไปกับเทคโนโลยีทางการเกษตรหรือเคล็ดลับต่างๆ ที่เกษตรกรนั้นๆ ทำและประสบความสำเร็จ โดยเน้นขั้นตอนวิธีการทำ พอดีกับภาพมันก็ทำให้เราสามารถทำตามได้ บางรายการมีแต่ภาพสนับสนุนอย่างเดียว เราทำนึกไม่ออกเหมือนกัน ถ้ามีภาพให้เห็นมันดีกว่ายังถ้ามีการสารคดี ขั้นตอนอย่างละเอียดแล้ว ผู้ชมจะรับประโลยชั้นมากกว่า” (วัชรินทร์ ยอดปราบ, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

“ ผู้ชี้แจงคิดว่ารายการที่เกษตรกรอย่างเราๆ น่าจะได้ประโยชน์สูงสุด ก็น่าจะเป็นรายการประเภทสารคดีต่างๆ อะไรทำนองนี้ เพราะรายการพวกลูกนี้เมื่อเราดูแล้วเราจะเห็นถึงขั้นตอนการทำต่างๆ ถ้าเวลารายการมันยาว เราจะสามารถเห็นขั้นตอน วิธีการทำที่มีความละเอียดมากขึ้น ผู้ชี้แจงคิดว่ารายการประเภทนี้มีประโยชน์กับเกษตรกรมาก ในอนาคตก็ยังอย่างให้มีรายการ

ประเภทนี้อยู่ และอย่างให้รายการให้มีการนำเสนอที่ความหลากหลายและน่าสนใจ” (สាយัน พรายวงศ์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า รายการเกษตรที่มีการสาธิตขั้นตอน วิธีการต่างๆ ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จนั้น นั้นเป็นรายการที่เกษตรกรต้องการมากที่สุด เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการที่จะเห็นภาพจากการสาธิตมากกวารายการที่มีลักษณะสัมภาษณ์ ทำให้สามารถดำเนินตามได้ง่ายกว่า นอกจากรายการสาธิตทางการเกษตรแล้ว ยังมีเกษตรกร จำนวน 2 คน ต้องการรายการเชิงตอบปัญหาทางการเกษตร

“ในอนาคตพื้อย่างให้มีรายการประเภทตอบปัญหาทางการเกษตรให้มากขึ้น เพราะพี่ว่ามันได้ประโยชน์มาก เช่น ถ้าเรามีข้อสงสัยต่างๆ เราเก็บสามารถส่งจดหมายไปตามทางรายการก็ได้ ถึงแม้นานหน่อยแต่ก็ตอบ” (อุดม พรายวงศ์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

“โดยส่วนตัวชอบการนำเสนอแบบรายการตอบปัญหาทางการเกษตรมากกว่า เพราะว่าเวลาเราสงสัยอะไรบางที่ก็ไม่รู้จะไปถามใคร อาศัยความคิดนึกโน้นที่คนโน้นที่ผิดบ้างถูกบ้าง จะเข้าไปตามนักวิชาการก็เข้าไม่ถึง ถ้ามีรายการประเภทนี้เยอะๆ ก็จะได้ส่งจดหมายไปตาม หรือโทรศัพท์ไปตาม ซึ่งผมคิดว่ามันมีประโยชน์มาก” (มงคล เรืองสมบูรณ์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

(3) ประเด็นเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการนำเสนอเรื่องราวเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ ยอมรับการนำเสนอความรู้ทางวิชาการที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถนำความรู้ที่ได้จากการรับชมไปใช้ได้จริง ถ้าเรื่องที่ชุมชนอยู่นำเสนอเรื่องราวที่ใกล้ตัวกับอาชีพของเขามีเพียงหนึ่งคนเท่านั้นที่เห็นว่า เวลาในการนำเสนอันนั้นสั้นเกินไปทำให้ไม่สามารถนำเสนอไปใช้ประโยชน์ได้

“พี่ว่าเราทำความรู้ไปใช้ได้แค่นิดเดียว พอดีเป็นข้อมูล เพราะเวลา มันเร็วไป เลยไม่เข้าใจว่าบางครั้ง เทคนิค เคล็ดลับต่างๆ มันทำยังไง เพราะดูไม่ทัน ถ้าเป็นสมัยแรกๆ ทางช่อง 7 จำได้ว่ามีเวลาเยอะมากในตอนนั้น มีการนำเสนอรายละเอียดเยอะมาก พื้อย่างให้เป็นอย่างตอนนั้น เกษตรกรอย่างเราน่าจะได้ประโยชน์มากกว่าในปัจจุบัน” (ปราณี แก้วเชียง, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

(4) ข้อเสนอแนะสำหรับรายการข่าวเกษตรกร ในอนาคตนี้ มีความคิดเห็นที่มีความหลากหลายดังนี้

(4.1) คุณไพรожน์ ขาวโต ให้ความเห็นว่าอย่างให้มีพิธีกรรายการข่าวเกษตรกรที่มาลงพื้นที่ปฏิบัติงานในภาคสนาม และให้มีส่วนร่วมกับเกษตรกรในการสาธิตต่างๆเพื่อกระตุ้นความสนใจของคนในพื้นที่และผู้รับชมรายการ

“ 盼อย่างให้มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจมากขึ้น ในปัจจุบันก็ชอบรูปแบบที่มีพิธีกรนำเข้ารายการ แต่อนาคตอย่างให้พิธีกรลงมาในพื้นที่มากกว่าเพื่อมาเล่น สร้างความเป็นกันเองกับตัวเกษตรกร การนำเสนอมันก็น่าจะมีความสนุกเพิ่มมากขึ้น”(ไพรожน์ ขาวโต, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

(4.2) คุณอุดม พรายวงศ์ ให้ความเห็นว่าอย่างให้รายการเชิงเตือนภัยเกษตรกร เพราะในปัจจุบันมีแต่รายการในเชิงให้ความรู้ที่เป็นเทคโนโลยีการเกษตร แต่ละรายการมุ่งที่จะให้ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต แต่ไม่ค่อยมีรายการที่ทำหน้าที่ในการเตือนภัยกับเกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นด้านแมลงศัตรูพืช ด้านอุทกภัย กับแล้งเป็นต้น

“ อย่างให้มีการแนะนำเกี่ยวกับการเตือนภัยศัตรูพืชให้มากขึ้น ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร แต่ตรงนี้ต้องเรียนรู้ชาชาก dein ไปบางที่เกษตรกรก็เปลี่ยนอ่อน” (อุดม พรายวงศ์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

(4.3) คุณสมจิต เทพประสิทธิ์ อย่างให้รูปแบบรายการในอนาคตมีการแนะนำอาชีพทางการเกษตรให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ในปัจจุบันมีพืชที่เป็นพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรนิยมเพาะปลูกประเภทไหนบ้าง สนใจทางการเกษตรประเภทไหนที่ยังคงเป็นสิ่งที่ตลาดยังคงต้องการอยู่และมีแนวโน้มที่ดีในอนาคต คือมีความต้องการที่จะรู้ข้อมูลไม่ใช่แค่เบื้องต้น แต่ต้องเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ได้ว่า จะทำเกษตร ในรูปแบบไหนถึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกร และอย่างให้มีเนื้อหาที่เป็นเชิงการตลาดที่เกษตรกรคุ้นเคย

สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เช่นมีการแนะนำการปลูกผัก และต้องนำเสนอเกี่ยวกับผักชนิดนั้นด้วย ว่าราคาในท้องตลาดราคาขายอยู่ที่เท่าไหร่และ ตลาดเป็นที่ต้องการหรือไม่

“อย่างให้แนะนำอาชีพเกษตรกรให้มากขึ้น หมายถึงอาชีพที่หลากหลายมากขึ้นนำมาให้เกษตร ได้ดู เพื่อเป็นข้อมูลความรู้ ให้กับเกษตรกร และการนำเสนอในแต่การตลาดแบบง่ายๆ เช่น ถ้าเราปลูกพืชแบบนี้ จะมีคนซื้อเรามากไหม หรือลูกจะเลี้ยงวัว ราคตอนนี้กับในอนาคตจะเป็นไง ก็อ่อนเป็นเกษตรกรรมมีหน้าที่ทำ แต่ลุงก็อยากรู้ว่าเราทำแล้วเราจะขายได้ไหม” (สมจิต เทพประสิทธิ์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2553)

สรุปจากการทำการสนทนากลุ่ม(Focus Group)กับเกษตรกร ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี ได้ข้อสรุปว่าเกษตรกรทั้งหมดต้องการเวลาในการนำเสนอที่มากขึ้นสำหรับรายการประเภทสารธิคเกษตร ซึ่งเป็นประเภทรายการที่เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการมากที่สุดและต้องการให้นำเสนอในช่วงเวลาเช้า และช่วงเวลาเย็นเท่านั้น โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการรายการที่เน้นรายละเอียด และเน้นวิธีการทำต่างๆ อย่างครบถ้วน ซึ่งรายการสารธิคเกษตรประเภทนี้ต้องการระยะเวลาในการนำเสนอที่มากขึ้น ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับช่วงระยะเวลาในการนำเสนอของรายการที่นำเสนอในช่วงเวลาบ่ายໄด้ เนื่องจากการนำเสนอรายการบ่ายนั้นมีเวลาในการนำเสนอบ่ายที่จำกัด สำหรับความรู้ที่ได้รับจากการชมรายการบ่ายเกษตรพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยอมรับว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากทางรายการไปใช้ประโยชน์ได้จริง ถ้านี้อหาที่ได้รับชมมีความใกล้เคียงกับการประกอบอาชีพเกษตรของตนเอง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเกษตรกรไม่ดอกไม้ประดับ อ.แก่งบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

รูปภาพที่ 4.18 ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มกับกลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

จากการสนทนากลุ่ม(Focus Group) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และนำมาสรุปเป็นมติของการสนทนาหากลุ่มโดยแยกได้ดังต่อไปนี้

(1) ระยะเวลาในการออกอากาศ เกย์ตระกรทั้ง 10 คน อยากให้เพิ่มเวลาการออกอากาศให้มากขึ้น โดยมีเกย์ตระกรจำนวน 6 คนอยากให้เพิ่มเวลาในช่วงเย็น โดยให้ความเห็นว่าเป็นเวลาที่เหมาะสม เพราะเป็นช่วงเวลาที่กลับมาถึงบ้านแล้ว และรายการที่เกย์ตระกรนิยมดูมากที่สุดคือ “รายการตามทันเกย์ตระ” โดยส่วนใหญ่มีความต้องการให้เพิ่มระยะเวลาในการนำเสนอให้กับรายการนี้

“ อยากให้ปรับปรุงด้านเวลาการออกอากาศ เพราะว่าเวลามันน้อยเกินไป ทำให้เราดูกันทันบ้างไม่ทันบ้าง ถ้าเป็นไปได้อยากให้เพิ่มเวลาให้มันยาวขึ้น เราซึ่งเป็นคนดูก็จะได้รายละเอียด และสาระความรู้ที่มั่นมากขึ้น แต่คิดว่าถ้าเพิ่มเวลาในช่วงเย็นได้มากขึ้นก็จะดีกว่า เพราะโดยส่วนตัว ก็ชอบดูรายการตามทันเกย์ตระ ในช่วงเย็นอยู่แล้ว เพราะมีเวลาดูในตอนนั้น ” (สมพงษ์ เม่นขำ, เกย์ตระกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ เวลามันน้อยเกินไป อยากให้เพิ่มช่วงเวลาในการนำเสนอในช่วงเย็นให้มากขึ้น อยากได้เวลาประมาณ 1 ทุ่มกว่าๆ กำลังดี เพราะเกย์ตระส่วนใหญ่น่าจะอยู่บ้านกันแล้ว ในส่วนของรายการอ夕阳นำเสนอให้มีความเห็นจริงเห็นจังมากขึ้น กว่าในปัจจุบันที่เวลามันน้อย มันเลยดูรวมรัดดดตอนเกินไป ” (นิธิโรจน์ โอภาสกิจสตีเยอร์, เกย์ตระกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ พีดูกุกวันเลย ชอบรายการตามทันเกย์ตระ เพราะเป็นรายการที่ให้ความรู้ที่ดูแล้วมันทันสมัยดี แต่จริงๆแล้วถ้าได้เวลาที่มั่นมากขึ้นกว่านี้ก็คงดีกว่า เราเป็นคนดูเราก็อยากรู้ได้รายละเอียดที่มากขึ้นกว่านี้ ในส่วนเวลาการออกอากาศพี่ว่าตอนเย็นนี้กำลังดีเลย ” (วันธนา ฉิมเกตุ, เกย์ตระกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ ผมคิดว่าเวลาที่มั่นน้อยไปมันทำให้เราซึ่งเป็นคนดูรู้สึกว่าบางครั้ง เพิ่งจะstan ใจแต่รายการมันจบไปแล้ว ตรงนี้เลยต้องตั้งใจดูตั้งแต่ก่อนรายการมาเลย จะได้ไม่พลาด ผมดูสักป้าหละ 4-5 ครั้ง ชอบรายการตามทันเกย์ตระมาก อาจเป็นเพราะช่วงเวลาที่ออกอากาศนั้นเป็นช่วงที่เหมาะสม สมด้วย เกย์ตระกลับมาจากการทำงานก็กินข้าวไป ดูทีวีไป ตรงนี้ถ้าเพิ่มเวลาให้มากขึ้นอีกหน่อยน่าจะเป็นการดีนะ ” (เส้นห์ รุ่งสว่าง, เกย์ตระกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ กืออคีดที่เราเคยดู ข่าวเกษตรช่อง 7 เนี่ยเป็นรายการที่นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการทำเกษตรที่มีรายละเอียดเยอะมาก มีภาพขึ้นตอนต่างๆ ครบถ้วนมาก แต่พอมามีช่วงหลังๆ เวลา มันลดลง ก็มีการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการล้วนๆ อะไรที่ไม่สำคัญก็ตัดออกไป ถึงรายการจะสั้นลงแต่ก็ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพเหมือนเดิม ตรงนี้เป็นลิ่งที่ผู้ชม ผู้จัดติดตามชมมาโดยตลอด แต่ถ้าเรา ได้เวลาที่มันมากขึ้นมันก็ดีกว่า โดยที่ตอนนี้ข่าวเกษตรช่อง 7 ผู้เห็นว่ามีอุปสรรคตั้งแต่ เช้า กลางวัน เช่น แต่ผู้คิดว่าช่วงกลางวันเกษตรกรจริงๆ น่าจะมีโอกาสได้ดูกันน้อย น่าจะนำเวลาตรงนั้นมาเพิ่มให้กับช่วงเย็นมากกว่า ” (แผน วันสิงห์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

โดยส่วนความคิดที่แตกต่าง มีเกษตรกรจำนวน 2 คนอย่างให้เพิ่มเวลาในช่วงเช้า และ ช่วงเที่ยง โดยให้เหตุผลว่า ในช่วงเช้าภาคเที่ยง กลุ่มคนทั่วไปและเกษตรกรบางกลุ่มก็สามารถดูได้ ตอนช่วงพักกลางวัน จึงน่าจะเพิ่มเวลาช่วงนี้สำหรับกลุ่มคนดูทั่วๆ ไป

“ สำหรับผม ผู้ชอบรายการข่าวเกษตรกรรมตั้งแต่เริ่มแล้ว เพราะเป็นรายการที่ให้ โอกาสเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ เช่น เป็นเวทีที่เกษตรกรจะได้เปิดตัวให้กับกลุ่มที่เป็นคนดูว่าเรา ทำอะไร และประสบผลสำเร็จอย่างไร เกษตรกรก็ได้รับชมประโยชน์จากตรงนี้บ้าง และมีรายการ แบบนี้ ไม่ว่าเกษตรจะอยู่ในพื้นที่ที่ไกลขนาดไหนก็ยังมีโอกาสสำหรับการได้เปิดตัวทาง สถานีโทรทัศน์ ผู้ว่าฯ เป็นข้อดี ส่วนตัวผมผู้ชอบดูในช่วงเช้าและภาคเที่ยง แต่อยาก ให้เพิ่มเวลาเช้าภาคเที่ยงให้มากขึ้น เพราะ เวลาหายากกว่าๆ ผู้ว่าฯ ผู้ว่ามันน้อยเกินไป ” (สุทธิพันธ์ บุญใจ ใหญ่, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ ผู้ชอบช่วงเพื่อนเกษตรในตอนเช้า และเกษตรร่วมนี้ในเช้าภาคเที่ยง ในช่วงเช้าผม ชอบดูมาก เพราะเป็นการนำเสนอที่ครอบคลุมดี มีทั้งรายการที่เป็นสารคดีเชิงเกษตร ราคากลางผลิต ทางการเกษตร และมีการตอบปัญหาเกษตรด้วย ตรงนี้ผู้คิดว่าเป็นประโยชน์มาก ส่วนในตอน เที่ยงผู้ก็ชอบดู ทำให้เราได้รู้ว่าช่วงนี้มีอะไรใหม่ๆ ในการเกษตร แต่ผู้คิดว่าเวลาของรายการ เกษตรร่วมนี้มันน้อยเกินไป อย่างได้รายการที่ยกว่านี้อีกสักนิดจะทำให้เกิดประโยชน์กับผู้ชมมาก ขึ้นไปอีก ” (วันชัย ลีลา, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

และมีเกษตรกรจำนวน 2 คนอย่างให้เพิ่มเวลาในช่วงเช้า โดยให้เหตุผลว่า ในช่วงเช้า ภาคเช้า เป็นเวลาที่เกษตรกรได้รู้รายการก่อนที่จะไปทำการเกษตร และเกษตรกรบางกลุ่มก็ได้รับ ประโยชน์จากการแสดงราคาสินค้าเกษตรด้วย จึงน่าจะเพิ่มเวลาช่วงนี้

“รายการข่าวเกย์ตระทั่งช่อง 7 พิชอบรายการสารคดีเกย์ตระ เพราะเป็นการนำเสนอ เทคนิค ขั้นตอน ใน การทำเกย์ตระ ของเกย์ตระที่ประสบผลสำเร็จมาโดยตลอด เป็นการนำเสนอ เรื่องราวทางวิชาการที่ดีมาก แต่พิ่งไว้ในปัจจุบันเวลาในการนำเสนอ มันสั้นลง จากเดิมมีการนำเสนอ ตัวเกย์ตระที่ด้วย ตอนนี้มันไม่มี เรา ก็อยากให้เวลา มากขึ้น จะได้นำเสนอตัวเกย์ตระ ได้มากขึ้น เขา ก็จะได้ภูมิใจด้วย” (อุ่นร้อน ฉันสำราญ, เกย์ตระ, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ พิชอบช่วงเพื่อนเกย์ตระ ซึ่งมีรายการสารคดีเกย์ตระ ตอบปัญหาเกย์ตระ ราคาสินค้า เกย์ตระ โดยพิชอบสารคดีเกย์ตระซึ่งก็ติดตามดูกันมาตั้งแต่ต้น ก็คิดว่าปัจจุบันเวลา มันน้อยลง ไปเลย นำเสนอแบบรวดเร็วตัดตอน แต่พิธีบั้งขอบน้ำ เพราะถึงแม้วางมันน้อยลง แต่คุณภาพก็ไม่ได้ด้อย ลงไป แต่ถ้าเวลา มันมากขึ้น ก็จะดีมาก เพราะจะได้นำเสนอรายละเอียดต่างๆ ที่มากขึ้น ไปอีก ” (ลัดดาวัลย์ คำสม, เกย์ตระ, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

(2) รูปแบบรายการข่าวเกย์ตระที่เกย์ตระต้องการ เกย์ตระส่วนใหญ่อย่างได้ รูปแบบรายการ ในอนาคต ให้เป็นรายการสาขิตทางการเกย์ตระ โดยนำเสนอเป็นเชิงสารคดีทาง การเกย์ตระ และเกย์ตระหนึ่งคน ขอบร่ายการตอบปัญหาทางการเกย์ตระ โดยให้นำเสนอเนื้อหา ทางวิชาการ และมีการนำเสนอรายละเอียด เทคนิคที่มีความชัดเจน และครบถ้วนมากที่สุด มี เกย์ตระจำนวน 6 คน มีความเห็นว่า ควรจะมีการสอดแทรกความบันเทิงเข้ามาในรายการนั้น เพื่อ ทำให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น แต่ทุกคนมีความคิดเห็นร่วมกันว่าถ้ายังมีเวลาการ ออกรายการที่จำกัด ก็ควรนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการ เช่นเดิม แต่หากมีเวลาที่มากขึ้น ก็ควรจะมีความ บันเทิงสอดแทรกเข้ามาน้ำหนึ่ง

“ การนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการ เป็นสิ่งที่ผมเห็นว่า เป็นสิ่งที่ดี เกย์ตระจะได้รับ ข้อมูลที่ถูกต้อง นำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ได้ แต่ส่วนตัวอยากให้รายการมีการเพิ่มความ บันเทิงมากขึ้น 10-20 เปอร์เซ็นต์ เพื่อคงความสนใจของกลุ่มคนดูให้คุณภาพขึ้น ” (สุทธิพันธ์ บุญใจใหญ่, เกย์ตระ, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ ขอบแบบการนำเสนอในรูปแบบการสาขิต โดยเกย์ตระที่ประสบความสำเร็จ โดย แทรกความบันเทิงเข้าไป ป็นคิดหน่อยพอให้น่าสนใจมากขึ้น แต่ไม่ใช่รายการบันเทิงแบบตลอดเวลา นะ มันก็จะเสียเวลาเกินไป เอาแค่นิดหน่อยพอเพราเวลารายการมันน้อยอยู่แล้ว ” (ลัดดาวัลย์ คำสม, เกย์ตระ, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ การนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการ และรูปแบบการนำเสนอแบบรายการบันเทิง ถ้าจับมาร่วมกันได้ ก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจมากขึ้น และจะจะดึงกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ๆที่ไม่เคยรับชมมารับชมรายการมาได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องคงความเป็นรายการข่าวเกษตรกรของช่อง 7 ไว้ด้วย ” (อวีรัตน์ สิทธิน้อย, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

ส่วนความเห็นของเกษตรกรอีก 4 คนนั้นต้องการการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการเพียงอย่างเดียว เพราะมีความคิดเห็นว่าปัจจุบันรายการมีเวลาสั้นอยู่แล้ว ควรจะนำเสนอในส่วนที่เป็นเนื้อหาเล็กมากกว่า ส่วนที่เป็นความบันเทิงเพื่อชูงิจกลุ่มผู้รับชมนั้นเป็นแค่องค์ประกอบบ่อบาเท่านั้น

“ ชอบแบบการนำเสนอในรูปแบบการสาธิตโดยเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ โดยเน้นขั้นตอนและวิธีการทำที่มีความชัดเจน โดยชอบการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการมากกว่ารายการแนวบันเทิง เพราะว่าปัจจุบันรายการบันเทิงก็มีอยู่มากมาย แต่รายการข่าวเกษตรนั้นมีอยู่กว่า ยอด ก็เลือยกิจกรรมที่น่าสนใจนำเสนอเนื้อหาทางด้านเกษตรอย่างเดียวเล็กมากกว่า ” (อุ่ววรรณ พันสำราญ, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ รูปแบบการสาธิตโดยเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จนี้พี่ว่ามันดีอยู่แล้ว การนำเสนอเก็บเน้นวิธีการทำ ขั้นตอนต่างๆอย่างละเอียด ส่วนตัวก็อย่างจะดูรายการเกษตรที่มีเนื้อหาทางวิชาการตรงๆมากกว่า ” (วันชนา พิมเกตุ, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ อยากให้เน้นการนำเสนอในรูปแบบการสาธิตโดยเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ โดยเน้นขั้นตอนและวิธีการทำมากที่สุด เพราะเราได้ข้อมูลความรู้ที่แน่นอน ในส่วนบันเทิงนั้นไม่ค่อยสนใจเท่าไร เพราะต้องการนำเสนอเวลาที่มีอยู่ในรายการใช้ในการนำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะสามารถประยุกต์ใช้กับการเกษตรของตัวเองได้ดีกว่า ” (เสนอห์ รุ่งสว่าง, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ มองชอบรายการที่มีรูปแบบการนำเสนอในปัจจุบันนี้ เพราะนำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรได้ชัดเจนดี จะติก็ตรงที่เวลาumann้อยเกินไป แต่ก็ยังดีที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆได้ครบถ้วน แต่ถ้าเกิดจะปรับรูปแบบไปแนวทางอื่น ก็ขอให้คงไว้ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาที่เน้นขั้นตอน

และวิธีการทำย่างละเอียดและถูกต้องเหมือนเดิม ” (แผน วันสิงห์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

จากการเก็บข้อมูลพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการรูปแบบรายการเชิงสาขิตเกษตร โดยนำเสนอเป็นรายการ สารคดีเชิงข่าว และรายการตอบปัญหาทางการเกษตรของลงมา ในส่วนของเนื้อหารายการเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการรับชมเนื้อหาทางวิชาการเป็นหลัก โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากเวลาในการนำเสนอ มีน้อย เลขอยากรีบนำเสนอในเนื้อหาเป็นหลัก และถ้ามีเวลาที่มากขึ้น ก็อยากให้มีรายการเกษตรที่นำเสนอในรูปแบบบันเทิงบ้าง เพื่อที่ทำให้รายการดูน่าสนใจยิ่งขึ้น

(3) ประโยชน์ที่ได้รับจากการข่าวเกษตร เกษตรกรในกลุ่มทั้งหมดเห็นด้วยกับการนำเสนอเนื้อหาความรู้ทางวิชาการที่มีอยู่ในรายการข่าวเกษตร เพราะยอมรับว่าได้รับประโยชน์ และทำความรู้ที่ได้จากการรับชมไปใช้ได้จริง ถ้าเรื่องที่ชมอยู่นำเสนอเรื่องราวด้วยกับอาชีพของตนเอง

“ ความรู้ที่ได้จากการนี้เราสามารถนำไปใช้ได้จริงถ้าเนื้อหามันเกี่ยวข้องกับอาชีพเรา ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงการเกษตร เทคนิคและวิธีการในการทำ โรคแมลงศัตรูพืชต่างๆ ทุกอย่างล้วนเป็นข้อมูลความรู้ทั้งสิ้นขึ้นอยู่กับเราว่า เราจะนำข้อมูลไปใช้งานให้เกิดประโยชน์กับเราเท่านั้นเอง ” (สุทธิพันธ์ บุญใจใหญ่, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ เราสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากคนที่เขาประสบความสำเร็จ มาศึกษาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้กับงานเราได้จริง แต่บางครั้งถ้ามีเนื้อหารายการมีความละเอียดมาก ก็จะถูกกันไม่ค่อยทัน เพราะเวลาของรายการมันสั้น เลยทำให้บางทีก็ถูกไม่ค่อยทันเหมือน ” (สมพงษ์ เม่นข้า, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ มีประโยชน์มากตรงที่ เราอาศัยความมีเทคนิคใหม่ๆ เราถึงจำไวแล้วถ้าเราเอามาใช้ได้ เราถึงยังถ้ามันตรงกับเรา เราถึงจะนำไปลองใช้ดูว่ามันดีไหม จากนั้นก็นำมาพัฒนากับอาชีพเกษตรของเรา แต่ถ้าไม่เกี่ยวกับเราถ้าอาศัยดูแลและเก็บเป็นข้อมูลไว้ ” (วันชัย ลีลา, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ พี่เคยใช้วิธีทابกิ่งตันไม้อบ่างไรท์ได้ผลดี เทคนิคในการการเพาะพันธุ์ไม้ พี่ก็คุยกับรายการข่าวเกษตรนั้นแหล่งเป็นต้น สมัยก่อนก็ลองพิດลองถูกอยู่นาน มีอยู่วันหนึ่งรายการนำเสนอในเรื่องนี้พอดี เรา ก็ลองคุ้ยแล้วถึงรู้ว่ามันต้องทำอย่างไรบ้าง เทคนิคเป็นอย่างนี้ ถึงทำแล้วได้ผลดี ” (อุ่วารณ์ ฉันสาราม, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ เคยดูรายการข่าวเกษตร ตอนนั้นนำเสนอเรื่องการเลี้ยงตันหน้าวัว พี่ก็เลยทำบ้าง และใช้เทคนิคจากการสารคดีเกษตรนี้แหล่งมาใช้ ตอนนั้น โชคดีมากที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับ การเพาะเลี้ยงตันหน้าวัวด้วยหลายตอน มีรายละเอียดครบถ้วนมาก พี่ทำตั้งแต่ตอนนั้นจนเป็นอาชีพ อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ” (ลัดดาวัลย์ คำสน, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ ในตอนนั้นได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเกษตรพอเพียงจากทางรายการ ได้รับรู้ ประโยชน์จากการใช้ปุ๋ยชีวภาพ รู้ถึงวิธีการทำปุ๋ยชีวภาพ ได้ทราบถึงความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการ ใช้สารเคมี เรา ก็ปฏิบัติตามและก็ได้ผลดีจนถึงตอนนี้ ซึ่งในช่วงนั้นมีการนำเสนอแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงบ่อยมาก เรา ก็ซึมซับให้เราทำเกษตรแบบพอเพียงไปเอง ” (เสน่ห์ รุ่งสว่าง, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ ความรู้ที่ได้จากทางรายการพี่คิดว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในกรณีที่ เรื่องราว ที่ถูกนำเสนอตรงกับเราหรือเกี่ยวข้องกัน เรา ก็จะนำความรู้นั้นมาใช้พัฒนาได้โดยตรง แต่ กรณีพี่ที่เคยทำก็จะเป็นการทำน้ำหมักชีวภาพโดยนำมาประยุกต์ใช้กับการทำสวนที่เป็นอาชีพของ เราเอง ซึ่งมันก็ได้ผลดีด้วย ” (แพน วันสิงห์, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

(4) สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับรายการข่าวเกษตรในอนาคตนี้ จากนิติองค์กร
สนทนาคลุมพบว่า

(4.1) เกษตรกรอย่างให้เพิ่มเวลาในการอุดอาກษาให้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน และอย่าง ให้มีคงไว้ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการที่มีความละเอียด ถูกต้องเหมือนเดิม แต่อย่างให้มีการ สอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในรายการบ้างเพื่อทำให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

“ ด้านการปรับปรุงรายการ เวลาข่าวนานอยู่ไป อย่างให้มีรายการเกษตรแบบบันเทิงๆ บันเทิงขึ้นมาบ้าง โดยมีการสอดแทรกสาระซึ่งเป็นเทคนิคสำคัญๆ ในการทำเกษตร โดยบอกถึง

ประโยชน์ และวิธีการสาธิตให้เป็นขั้นตอน ชัดเจน อย่างให้มีการนำเสนอแบบมีการติดตามผล และสร้างให้คนดูเกิดความรู้สึกว่าอย่างรู้ นำติดตามต่อมากขึ้น และอย่างให้มีรายการพากเดื่อนภัยศัตรุพืช เดือนพฤษภาคมที่ “ไม่ว่าจะเป็นโรคภัย หรือภัยจากศัตรุพืชที่มาตามฤดูกาลน้ำ” (สมพงษ์ เม่นคำ, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

(4.2) เกษตรกรอย่างให้มีการนำเสนอช้า เพราะเนื่องมาจากกระบวนการนำเสนอสั้น เลยต้องนำเสนอด้วยความรวดเร็วทำให้บางครั้งเกษตรกรคุ้นไม่ทัน เกษตรกรจึงต้องการดูช้า เพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนที่ขาดจากการ

“อย่างให้มีการนำเสนอช้า เพราะบางที่คุ้นแล้วไม่เข้าใจก็เลยอยากรู้ช้า ปกติที่โทรเข้าไปตามทางรายการแต่ก็ได้รับข้อมูล แต่เรา ก็ไม่ค่อยเข้าใจ เพราะมันไม่เห็นภาพ จึงคิดว่าจะมีการนำเสนอช้า” (นิติโรจน์ โภกาสกิจเสถียร, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ในบางครั้งการนำเสนอแบบเป็นตอนๆ ที่ต่อเนื่องกัน อย่างเราดูตอนแรกไปแล้ว บางที่ไม่มีเวลา ก็พลาดที่จะดูตอนต่อไป บางที่เรา ก็อยากรู้ว่าตอนที่สองเป็นอย่างไร ถ้ามันมีการเสนอช้า มันก็น่าจะดีเป็นต้น” (อุ่นวรรณ พันสำราญ, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

(4.3) เกษตรกรอย่างให้มีการนำเสนอที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยมีการนำเสนอในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตรน้ำ เช่นนำเสนอเกี่ยวกับช่องทางการค้าขาย การตลาด เป็นต้น

“เรารายกมีการนำเสนอแนวคิดทางการตลาดให้มากขึ้น เพื่อเป็นการแนะนำการตลาดให้เกษตรกร ได้รับรู้เพื่อเป็นแนวคิดน้ำ เราจะได้รู้ว่าเราทำอาชีพนี้และเราจะดำเนินค้าไปขายเองได้ ไหน ราคารับซื้อเป็นอย่างไร” (เสน่ห์ รุ่งสว่าง, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“การนำเสนอเรื่องราวของการทำเกษตรก็อย่างให้ความหลากหลายมากขึ้น ไม่ใช้พืชตัวน้อยกว่า หรือพืชไกว่า เยอะกว่า การทำการประมงน้ำ อย่างให้มันคละกันไป” (วันธนา นิมเกตุ, เกษตรกร, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

จากการทำการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับเกษตรกรทั้งสองกลุ่มพบว่า เกษตรกรทั้งสองกลุ่มนี้ความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็นเรื่องระยะเวลาการออกอากาศโดยเกษตรกรต้องการเวลาออกอากาศที่มากขึ้น เพื่อที่จะสามารถรับชมรายละเอียดต่างๆได้ครบถ้วน และเกษตรกรทั้งสองกลุ่มนี้ความต้องการรายการสารคดีเชิงข่าวที่นำเสนอในเชิงรายการสาขิตเกษตรมากที่สุด และรายการตอบปัญหาทางการเกษตรของลงมา สำหรับรายการสาขิตเกษตร เกษตรกรต้องการรับชมเนื้อหาทางวิชาการ ประกอบกับการสาขิตขั้นตอนต่างๆทางการเกษตรอย่างละเอียด เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ยอมรับว่า สามารถนำความรู้ที่ได้จากการรับชมรายการไปใช้ได้จริง ในส่วนช่วงเวลาที่เกษตรกรรับชมรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สือองทัพนกช่อง 7 มากที่สุดคือในช่วงเวลาช่วงเวลาภาคเย็น โดยเกษตรกรให้ความเห็นว่า เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมมากที่สุด เพราะเกษตรกรเดินทางกลับมาจากการทำงานแล้ว ในส่วนข้อเสนอแนะของเกษตรกรนั้นอย่างให้มีรายการประเภทเดือนวัสดุเกษตรให้มากขึ้น เพื่อที่จะเป็นรายการที่จะสามารถแนะนำและกระตุ้นเตือนเกษตรกรเกี่ยวกับภัยจากโรคระบาดและแมลงศัตรูพืชต่างๆ ที่มา กับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละฤดูกาล

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มของรายการข่าวเกย์ตրกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการวิจัยเนื้อหาจากข้อมูลเอกสารนทบข่าวเกย์ตรกร สำเนาเทปที่ออกอากาศ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการข่าวเกย์ตรกร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาพัฒนาการของรายการข่าวเกย์ตรกร นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าวเกย์ตรกรสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ตั้งแต่ยุคเริ่มต้นของการทำรายการคือปี พ.ศ.2522 จนถึงปี พ.ศ. 2554 และผู้ชุมที่ได้รับหมายเหตุข่าวเกย์ตรกร ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารฝ่ายข่าว, กลุ่มหัวหน้ากองบรรณาธิการ, และกลุ่มผู้อื่นข่าว, ช่างภาพ ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เพื่อวิเคราะห์ถึงพัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกย์ตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

5.1 สรุปผลการวิจัย

พัฒนาการรายการข่าวเกย์ตรกรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

จากการศึกษาพัฒนาการรายการข่าวเกย์ตรกรในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ยุค ได้แก่

ยุคเกนตระพัฒนา (พ.ศ. 2522-2532)

จากการศึกษาพบว่า รายการข่าวเกย์ตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ออกอากาศครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2522 โดยใช้ชื่อรายการว่า “ข่าวเกย์ตรกร” โดยรายการมีความยาวประมาณ 10-15 นาที ออกอากาศในช่วงเวลาประมาณ 18.00 น. ของทุกวัน โดยฝ่ายข่าวเป็นฝ่ายผลิต และให้คุณวิทยา ณ.บางช้างเป็นผู้จัดทำรายการ ซึ่งถือว่าเป็นคนทำข่าวเกย์ตรกรคนแรก หลังจากนั้นประมาณ ปี พ.ศ. 2526 ฝ่ายรายการได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายผลิตข่าวเกย์ตรกรแทน

ฝ่ายท่าฯ ช่วงนี้ข่าวเกษตรกร ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “รายการข่าวเกษตรกร” โดยมีคุณศักดิ์ศิริ วิริยะศิริ เป็นผู้ควบคุมรายการแทน

รูปแบบและเนื้อหาของรายการ

สำหรับรูปแบบของรายการข่าวเกษตรในบุคคลพัฒนานี้ ประมาณปี พ.ศ. 2522 รูปแบบและเนื้อหารายการเป็นรูปแบบสารคดีเชิงข่าว โดยเป็นการนำเสนอภาพวิดีโอศิลป์ประกอบกับเสียงบรรยาย ไม่มีผู้ประกาศยืนรายงานในพื้นที่ มีการนำเสนอขั้นตอนการทำเกษตรที่มีความละเอียดชัดเจนครบถ้วน เป็นรายการที่มีความยาวถึง 10-15 นาที โดยออกอากาศเวลา 18.00 น. ของทุกวัน

ในส่วนของเนื้อหารายการ ในขณะนี้ เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวของอาชีพเกษตรกรต่างๆ โดยทั่วไป ได้แก่ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และการประมง โดยขณะนี้ส่วนมากนำเสนอเนื้อหาของการเกษตรธรรมชาติ อันเนื่องมาจากเกษตรกรรมมักระดับไฮสีรีส์ที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมทุกประเภท เช่น กิจกรรมต่าง ๆ ทางการเกษตร การเสนอชีวิตเกษตรกรตัวอย่างที่ได้รับรางวัลทั้งนี้ในการนำเสนอรายการในขณะนี้ก็มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของฤดูกาลในการเกษตรกรรม เช่น การนำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเกษตรกรรมด้านใดและเรื่องใด โดยที่การนำเสนอเนื้อหาในช่วงนี้ไม่ได้นำเสนอถึงการนำเสนอถึงเคล็ดลับ และเทคโนโลยีใหม่ของวงการเกษตร

สำหรับแหล่งข่าวในช่วงเริ่มต้นของรายการข่าวเกษตรนั้นคือ ใช้เอกสารข้อมูลจากหน่วยงานราชการในตอนนี้คือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำการศึกษาข้อมูลจากการเกษตรว่า พื้นที่ไหนบ้างมีการเพาะปลูกอะไร เกษตรกรคนใดประสบความสำเร็จในการทำเกษตร เป็นต้น จากนั้นก็ทำการประสานงานติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เราต้องการ จากนั้นเมื่อได้ติดต่อพูดคุยกับเกษตรกรถึงรายละเอียดของงานแล้วก็จึงเดินทางไปถ่ายทำรายการ โดยที่รายการข่าวเกษตรในบุคคลนี้มีทั้งหมด 4 รายการ ได้แก่

1.สารคดีเกษตร เป็นรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคที่เป็นประโยชน์ต่างๆทางการเกษตร มีการสัมภาษณ์เกษตรกร โดยรูปแบบรายการเป็นสารคดีเชิงข่าว เป็นรายการที่เสียงบรรยายประกอบภาพมีความยาวประมาณ 5 นาทีของทุกวัน

2. รายงานสภาพและราคาสินค้าเกษตร เป็นรายการที่แสดงราคา สินค้าที่เป็นผลิตผลทางการเกษตรต่างๆ สภาวะพืชผลทางการตลาดในขณะนี้ โดยนำเสนอความขาวประมาณ 1-2 นาทีของทุกวัน

3. รายการเตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นรายการที่มีเนื้อหารายการเป็นการเตือนภัย โรคและแมลงศัตรูพืชที่นักจะ praguak กับพืชผลทางการเกษตร โดยรายการจะนำเสนอวิธีการป้องกันตลอดจนแนวทางแก้ไขจากโรคและแมลงศัตรูพืช ให้กับเกษตรกร ได้รับรู้เพื่อหาวิธีป้องกันพืชผลทางการเกษตรของตนของต่อไป โดยนำเสนอความขาวประมาณ 1-2 นาทีของทุกวัน

4. รายงานพยากรณ์อากาศเกษตร ข่าวพยากรณ์อากาศในช่วงเกษตร เป็นรายงานพยากรณ์อากาศและสภาพอากาศเพื่อการเกษตร ออกรายการทุกวันในเวลาข่าวเกษตร โดยนำเสนอความขาวประมาณ 1-2 นาทีของทุกวัน

ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2533-2543)

จากการศึกษาพบว่ารายการข่าวเกษตรในช่วงนี้ การเปลี่ยนแปลงหลักๆ จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในส่วนของช่วงเวลาและระยะเวลาการออกอากาศ คือมีระยะเวลาในการนำเสนอที่สั้นลง ทำให้รายการข่าวเกษตรต้องนำเสนอข้อมูลให้ชัดเจน ครบถ้วน ภายใต้ระยะเวลาที่จำกัด

รูปแบบและเนื้อหารายการข่าวเกษตร

จากการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์กับทีมงานผู้ผลิตรายการข่าวเกษตร ทราบว่า รูปแบบรายการข่าวเกษตรในช่วงนี้ ที่ชัดเจน ใช้รูปแบบเดิมเหมือนในยุคเกษตรพัฒนา คือ เป็นรูปแบบสารคดีเชิงข่าว โดยเป็นการนำเสนอภาพวิดีโอคน ประกอบกับเสียงบรรยาย แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด เป็นระยะเวลาในการออกอากาศซึ่งแต่เดิมออกอากาศในเวลาประมาณ 18.00 น. ของทุกวัน มีความขาวประมาณ 10-15 นาที จนในปี พ.ศ. 2532 มีการขยายเวลาการออกอากาศมาเป็นเวลา 19.15 และเหลือเวลาในการออกอากาศเพียง 3-5 นาทีในแต่ละวัน โดยรายการที่ออกอากาศในยุคนี้ มีเพียงรายการสารคดีเกษตร และรายการแสดงสินค้าเกษตรเท่านั้น

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่สำคัญของรายการคือ ในยุคนี้มีการเน้นการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวของเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบเกษตรกรรม โดยใช้แนวคิดด้านเกษตรพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งในการนำเสนอส่วนนี้จะเป็นรายการสารคดีเกษตรแต่ในส่วนเนื้อหาอื่นๆก็ยังคงนำเสนอเรื่องราวที่เป็นเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตของการเกษตร และเทคนิคพิชีพ เคล็ดลับต่างๆ ที่ช่วยในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมใหม่อันเช่นเดิม เพียงแต่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้มีความกระชับขึ้นอันเนื่องมาจาก การถูกกล่าวหาอย่างไม่ดีในอดีต ทำให้เกิดความตื่นตระหนกในสังคม แต่ในปัจจุบันนี้ ได้มีการแก้ไขและปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น นำเสนอบรรยากาศที่หลากหลาย เช่น ดนตรี อาหาร ภูมิปัญญา ฯลฯ ที่ช่วยให้ผู้ชมสามารถเข้าใจและสนับสนุนเกษตรกรได้มากยิ่งขึ้น

สำหรับแหล่งข่าวในยุคนี้ส่วนใหญ่ก็มาจากการเผยแพร่ข่าวในยุคเกษตรพัฒนา อันได้แก่ หน่วยงานเกษตรต่างๆ เช่น กระทรวงเกษตร เกษตรจังหวัด เป็นต้น และเจ้าหน้าที่ที่เคยมีการติดต่อสื่อสารกันในการทำข่าวในครั้งก่อนๆ ก็จะเป็นแหล่งข่าวที่พอมีประเด็นใหม่ๆที่เขายากจะนำเสนอ ก็จะติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนได้รับข้อมูลที่แม่นยำและรวดเร็วที่สุด

ยุคเกษตรเทคโนโลยีสื่อสาร (พ.ศ. 2544-2554)

สำหรับรายการข่าวเกษตรในช่วงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของช่วงเวลา การออกอากาศ คือในช่วงนี้มีเวลาการออกอากาศที่มากขึ้น และมีช่วงเวลาการออกอากาศที่ครอบคลุมช่วงเวลาข่าวส่วนใหญ่คือ ช่วงข่าวภาคเช้า ข่าวภาคเที่ยง และข่าวภาคค่ำ ในส่วนของรูปแบบและเนื้อหาของรายการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปแบบและเนื้อหารายการข่าวเกษตร สำหรับรูปแบบของรายการข่าวเกษตรในยุคปัจจุบันนี้ พนักงานที่มีภารกิจทางด้านรูปแบบรายการ ให้มีความทันสมัยมากขึ้น ได้มีการนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ภาพฟิก แบบสามมิติที่เรียกว่าเทคนิค Immersive มาใช้กับทางรายการ ทำให้รูปแบบการนำเสนอ มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในส่วนของเนื้อหาส่วนใหญ่ยังคงนำเสนอในรูปแบบรายการสารคดีเกษตร เช่นเดิม โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกรทั่วไป เช่น การแนะนำอาชีพใหม่ๆ การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การแก้ไขปัญหาทางการเกษตร ตลอดจนราคากลางตลาด ฯลฯ และในยุคนี้การนำเสนอเนื้อหาที่มีความ

หากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการขยายกลุ่มผู้รับชมรายการซึ่งในอดีตเป็นกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้รับชมทั่วไปได้รับชมมากยิ่งขึ้น และรายการข่าวเกษตรในปัจจุบันมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับชมรายการสามารถสื่อสารกลับมาขังทีมงานผู้ผลิตรายการได้โดยผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางเว็บไซด์ จดหมาย หรือทางโทรศัพท์เพื่อเป็นการสอบถามปัญหาต่างๆ ที่ผู้รับชมสนใจ หรืออยากรู้ จากนั้นทางทีมงานก็จะไปหาผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ มาตอบปัญหาให้กับผู้รับชม โดยการสัมภาษณ์ผ่านทางรายการเกษตรซึ่งใจที่นำเสนอในช่วงเพื่อนเกษตรในข่าวภาค เช้า

ปัจจุบันรายการที่ออกอากาศในปัจจุบัน มีทั้งหมด 6 รายการ ได้แก่

1. **รายการเกษตรข้องใจ** เป็นรายการที่มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวกับ การสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการเกษตร หรือผู้ชุมชนรายการส่งปัญหามาให้ทางรายการ แล้วทางผู้ผลิตรายการนำปัญหานั้นไปสอบถาม מהหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ มาช่วยให้คำตอนในปัญหา โดยเป็นรูปแบบการสัมภาษณ์ผ่านทางรายการ ซึ่งรายการจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการไปหาผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ และนำคำตอนที่ได้ซึ่งเป็นข้อมูลความรู้มามาเสนอให้กับผู้รับชมต่อไป ออกอากาศในช่วงเวลาข่าวภาคเช้าช่วงเพื่อนเกษตร ในช่วงเวลาประมาณ 05.30 น. โดยที่รายการมีความยาวประมาณ 1 นาที

2. **รายการเกษตรน่ารู้** เป็นรูปแบบรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกร็ดความรู้ต่างๆที่มีประโยชน์ต่อเกษตรกร ซึ่งอาจจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยรูปแบบรายการเป็นรายการที่ใช้เสียงบรรยายลงไปในภาพ ไม่มีบทสัมภาษณ์และพิธีกร ออกอากาศในช่วงเวลาข่าวภาคเช้าช่วงเพื่อนเกษตร ในช่วงเวลาประมาณ 05.30 น. โดยเป็นรายการที่มีความยาวประมาณ 1 นาที

3. **รายการสารคดีเกษตร** เป็นรายการออกอากาศต่อเนื่องกันมาโดยตลอด โดยเริ่มตั้งแต่ยุคริมต้นของรายการข่าวเกษตร โดยรูปแบบรายการเป็นรายการเชิงการสารคดีทางการเกษตร โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับถ่ายทอดเทคนิคและวิธีการต่างๆ เช่นวิธีการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ มีการสัมภาษณ์ เช่นเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตร การดำเนินรายการไม่มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ ใช้เสียงบรรยายประกอบภาพออกอากาศในช่วงเวลาข่าวภาคเช้าช่วงเพื่อนเกษตร ในช่วงเวลาประมาณ 05.30 น. เมื่อรายการที่มีความยาวทั้งสิ้น 2-3 นาที

4. รายการแสดงราคาสินค้านักเกษตร รูปแบบรายการเป็นการแสดงราคาสินค้าที่เป็นผลิตผลทางการเกษตร โดยมากจะเป็นพืชเศรษฐกิจ ซึ่งข้อมูลของราคานั้นๆ นำมาจากสำนักงานเศรษฐกิจทางการเกษตร ออกราคาค่าในช่วงเวลาข่าวภาคเช้าช่วงเพื่อนเกษตร ในช่วงเวลาประมาณ 05.30 น. เป็นรายการที่มีความยาวทั้งสิ้น 1 นาที

5. รายการเกษตรวันนี้ เป็นรายการที่มีเนื้อหาของรายการเกี่ยวกับโครงการวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรปัจจุบันต่างๆ และวิธีการแก้ปัญหาตลอดจนเทคนิควิธีการที่การทำงานวิจัยการรวมตัวกันของกลุ่มเกษตรกร เช่น กลุ่มสหกรณ์เป็นต้น ในส่วนของรูปแบบของรายการ มีพิธีกรดำเนินรายการ ใช้การสนทนาระหว่างพิธีกรที่เป็นผู้สื่อข่าวกับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ เป็นตัวดำเนินเรื่อง ใช้พิธีกรนำข่าวรายการและปิดท้ายรายการ ออกราคาค่าในช่วงข่าวภาคเที่ยงเวลาประมาณ 11.45 น. มีความยาวรายการประมาณ 1 นาที

6. รายการตามทันเกษตร เป็นรายการที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเทคนิคต่างๆ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของเกษตรกร โดยที่เน้นตัวเกษตรกรเป็นหลัก ในส่วนรูปแบบเป็นรายการกึ่งสารคดีเชิงข่าวเป็น มีการลงเสียงผู้ประกาศบรรยายลงไปกับภาพข่าว ใช้พิธีกรคือคุณชัยอนันต์ ปันชู เป็นผู้ดำเนินรายการเปิดเรื่อง และปิดท้ายรายการ ออกราคาค่าในช่วงรายการเจาะประเด็น ซึ่งออกอากาศอยู่ในช่วงเบรคที่ 3 ในช่วงเวลาประมาณ 18.35 น. ของทุกวันความยาวประมาณ 1.30-2.00 นาที

ในการหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าว ปัจจุบันใช้ประโยชน์จากการสื่อสารที่ทันสมัย ขึ้น มีการใช้อินเตอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ และแหล่งข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดคือแหล่งข่าวในอดีตที่เคยติดต่อสื่อสารกันมา ซึ่งแหล่งข่าวกลุ่มนี้ก็สามารถแม่งออกเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งเมื่อเวลามีประเด็นข่าวต่างๆ ที่น่าสนใจ ก็จะเป็นฝ่ายติดต่อสื่อสารเข้ามายังทีมงานผู้ผลิตรายการ ซึ่งตรงนี้เป็นประโยชน์กับทีมงานผู้ผลิตรายการมาก

ภาพ 5.1 แสดงภาพรวมของพัฒนาการของรายการข่าวเกษตรในยุคต่างๆ

กล่าวโดยสรุปพัฒนารายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีการนำเสนอรูปแบบรายการสารคดีเชิงข่าวเป็นหลัก เน้นการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการทางการเกษตร ในยุคเกษตรพัฒนา มีการนำเสนอรายการสารคดีเกษตรที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสาธิตเชิงเกษตรทั่วๆไป ต่อมาในปี พ.ศ.2526 มีการนำเสนอในลักษณะเป็นรายการซึ่งประกอบไปด้วย รายการสารคดีเกษตร รายงานสภาพภูมิภาค รายการเตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืช และรายการพยากรณ์อากาศเกษตร ต่อมา yuakgeytrrechayrukijoboเพียง รายการข่าวเกษตรภูมิภาค เหลือแต่รายการสารคดีเกษตร และรายการแสดงราคาสินค้าเกษตร โดยเน้นการนำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในยุคเกษตรเทคโนโลยีสารสนเทศ ในปีพ.ศ. 2551 รายการข่าวเกษตร ได้เพิ่มเวลาการออกอากาศ และปรับรูปแบบการนำเสนอ เป็น 3 ช่วง ข่าวภาคเช้า ช่วงข่าวภาคเที่ยง และข่าวภาคค่ำ ทำให้รายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สามารถนำเสนอครอบคลุมทุกช่วงเวลาข่าว เน้นการใช้เทคโนโลยีมาใช้พัฒนาการนำเสนอรายการ และเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วมกับทางรายการ

บริบทในการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัย

ในการศึกษาระบบทหารผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในแต่ละยุคสมัยนั้นทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กรที่มีผลกับกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกร จากการศึกษาผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ยุค ดังนี้

ยุคเกณฑ์พัฒนา พ.ศ.(2522-2532)

ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกร

การผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในยุคนี้นั้น ปัจจัยภายใน คือ “ปัจจัยด้านบุคลากร” ที่ไม่เพียงพอเห็นจะเป็นปัจจัยหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกร และมีผลกระทบกับการนำเสนอรายการ โดยมีทีมงานผู้ผลิตที่มีเพียง 3 คน เมื่อเทียบกับรายการที่ต้องนำเสนอทุกวัน จึงมีปัญหาเรื่องการจัดเวลาออกไปทำงานนอกสถานที่กับการทำงานผลิตรายการอุตสาหกรรมอยู่ในสถานีค่อนข้างลำบาก และการเปลี่ยนแปลงทีมงานผู้ผลิตรายการจากทีมงานฝ่ายข่าวไปเป็นฝ่ายรายการ ทำให้เกิดปัญหาในด้านการทำงานซึ่งปัญหาหลักคือ เรื่องการหาแหล่งข่าว เพราะต้องเริ่มหานแหล่งข่าวใหม่ และทีมงานชุดใหม่ก็ไม่เคยทำรายการข่าวเกย์ตระกรมาก่อน เลยทำให้มีปัญหาการทำงานในช่วงแรกๆ

ในส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลกับการทำงานในยุคนี้ “ปัจจัยเรื่องการติดต่อสื่อสาร” กับแหล่งข่าวจะเป็นปัจจัยหลัก เพราะ การทำข่าวเกย์ตระกรในช่วงนี้ก็ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ทำให้ในช่วงแรกนี้การหาประเด็นข่าวสารจึงกลایเป็นเรื่องยาก ขณะเดียวกันการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในขณะนี้ก็เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการติดต่อสื่อสาร เพราะ ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการเพื่อให้เขารู้ว่าประเด็นที่เราต้องการนั้นเป็นอย่างไร การทำงานข่าวในลักษณะนี้ก็เป็นเรื่องใหม่ และการสื่อสารกับตัวเกย์ตระกรก็กลایเป็นเรื่องยาก เพราะเกย์ตระกรเกือบทั้งหมดไม่เคยมี ประสบการณ์ด้านการถ่ายทำรายการทางโทรทัศน์มาก่อน

จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับเกย์ตระกร ในส่วนอีกปัจจัยที่มีผลกับการทำงานคือ ปัจจัยด้านสภาพเดินทางอากาศ เพราะบ่อบรรดีที่ออกไปทำข่าวแล้วสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยทำให้มีผลกับการทำงานภาคสนาม ซึ่งจะมีผลโดยตรงกับการทำงาน เพราะทีมงานผู้ผลิตรายการก็มีเพียง 1 ทีมงานในช่วงแรก การออกไปทำงานในแต่ละครั้งก็ต้องไปในช่วงเวลาที่จำกัด เพราะต้องกลับมาผลิตรายการด้วย ทำให้เมื่อเกิดความล่าช้าจากการถ่ายทำ ภายใต้สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ก็จะส่งผลกระทบขึ้นตอนต่อๆไปในการผลิตรายการด้วย

ในช่วงแรกกระบวนการถ่ายภาพ เขียนบทบรรยาย ตัดต่อภาพ นั้นใช้ผู้จัดทำเพียงคนเดียว อันเนื่องมาจาก ปัจจัยด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ต่อมามีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขึ้นในช่วงที่เปลี่ยนทีมงานผู้ผลิตรายการ จึงมีการแบ่งเป็นแผนกๆต่างๆ ได้แก่ ช่างภาพ ผู้สื่อข่าว ตัดต่อ ซึ่งแต่ละแผนกจะมีหน้าที่ที่รับผิดชอบชัดเจน หลังจากการเปลี่ยนโครงสร้างในการทำงานนั้น กระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรมีขึ้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการผลิต เป็นขั้นตอนแรกในการหาข้อมูล ติดต่อประสานงาน ก่อนที่จะเดินทางไปถ่ายทำรายการ
2. ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ เป็นขั้นตอนในการเดินทางไปถ่ายทำรายการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทำในสถานที่
3. ขั้นตอนการผลิต ขั้นตอนการผลิตจะเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการเดินทางไปถ่ายทำนำมาเขียนบทบรรยาย จากนั้นถึงขั้นตอนการบันทึกเสียงบทบรรยาย ต่อจากนั้นจึงถึงกระบวนการตัดต่อ
4. ขั้นตอนการออกอากาศ ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการเมื่อทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยจะนำไปออกอากาศต่อไป

ยุคที่เกย์ตระ เศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ.2533-2544)

ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกย์ตระ

การผลิตรายการข่าวเกย์ตระทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในยุคนี้นั้น ปัจจัยภายใน คือ “ปัจจัยด้านเวลา” ที่ถูกลดลงมากนั้นเห็นจะเป็นปัจจัยหลักที่เป็นตัวควบคุมกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระทั้งหมด จากเดิมที่มีเวลาในการนำเสนอมากขึ้น การนำเสนอเนื้อหาและรูปแบบรายการก็จะมีการนำเสนอในแบบหนึ่ง แต่เมื่อเวลาในการนำเสนอลดลง ก็จะต้องมีการปรับลดรายละเอียด และเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการให้เข้ากับเวลาในการนำเสนอที่ลดน้อยลงตามไปด้วย ซึ่งทำให้กระบวนการผลิต และนำเสนอรายการในยุคต้องมีความกระชับ ขัดเจน ตัดในส่วนที่เป็นรายละเอียดที่ไม่สำคัญออก เช่น ในช่วงแรกของสารคดีเกย์ตระ แต่เดิมจะมีการแนะนำตัวเกย์ตระก่อน ว่ามีความเป็นมาอย่างไรถึงมาทำอาชีพนี้ แต่ในยุคนี้ต้องเข้าเนื้อหาหลักเลย ตัดในส่วนของการนำเสนอเกย์ตระออกไป ระยะเวลาการนำเสนอในยุครีบดัน ประมาณ 10-15 นาทีแต่พอนามาในยุคที่สองนี้เหลือเพียง 3-5 นาที ซึ่งถือว่าน้อยมาก

ในส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลกับการทำงานในยุคนี้ จากการศึกษาพบว่า “ปัจจัยด้านการสื่อสาร” ยังคงเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการทำงานเหมือนดังเช่นในยุคเกย์ตระพัฒนา โดยส่วนใหญ่ ปัจจัยด้านการสื่อสารจะส่งผลกระทบต่อขั้นตอนการผลิตรายการ ในขั้นเตรียมการผลิต และขั้นถ่ายทำรายการ เพราะส่วนใหญ่ในยุคนี้การสื่อสารกับแหล่งข่าวมักมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ส่วนหนึ่งเกิดมาจากการรูปแบบรายการที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ดังนั้นการสื่อสารกับเกย์ตระ เพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นเป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจกันอยู่ตลอด ทำให้มีอัตราการถ่ายทำรายการ ต้องมีการทำความเข้าใจเบื้องต้นเป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจกันอยู่ตลอด ทำให้มีอัตราการถ่ายทำรายการ ต้องมีการทำความเข้าใจและเตรียมอุปกรณ์กันใหม่ทำให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการผลิต ส่วนใหญ่แล้วเมื่อเกิดความล่าช้าจากกระบวนการไดกระบวนการหนึ่งในการผลิตแล้ว ก็จะส่งผลต่อขั้นตอนหลังๆ อันໄດ้แก่กระบวนการผลิตเพื่ออุปกรณ์ และการอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกระบวนการผลิต

ในส่วนกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระในยุคนี้นั้น จากการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์พิจารณาผู้ผลิตรายการ พบร่วมกับกระบวนการผลิตรายการข่าวเกย์ตระมี

ลำดับขั้นตอนในการผลิตรายการที่มีความคล้ายคลึงกับกระบวนการผลิตในช่วงปลายของยุคเกย์ตระพัฒนา โดย สามารถแบ่งขั้นตอนได้ดังนี้

1. ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบประเด็นที่มีความน่าสนใจ โดยในยุคนี้เริ่มมีการปรับปรุงด้านการคัดเลือกเนื้อหามากขึ้น คือจะเป็นการนำเสนอเทคโนโลยีการ และเทคโนโลยีทางการเกย์ตระต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกย์ตระกรในระดับต่างๆ แต่ที่เน้นมากที่สุดจะเป็นเกย์ตระกรลุ่มย่อย และมีการกำหนดว่าในช่วงๆนี้จะนำเสนอเรื่อง อะไรโดยต้องเข้ากับสถานการณ์ ถูกกาลต่างๆ
2. ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ ในยุคนี้ทีมงานผลิตรายการที่จะออกไปถ่ายทำนอกสถานที่ จะประกอบไปด้วย ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ โดยที่ทุกคนมีหน้าที่ที่มีความชัดเจน ในปัจจุบันนี้มีทีมข่าวเกย์ตระอยู่ทั้งสิ้น 4 ทีม
3. ขั้นตอนในการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้สื่อข่าวนำข้อมูลที่ได้ไปเยียนบท ต่อจากนั้นก็นำเสนอให้กับบรรณาธิการข่าว ซึ่งบรรณาธิการข่าวจะต้องตรวจทานความถูกต้องของเนื้อหา และตรวจดูความเหมาะสมสมอีกครั้ง ต่อจากนั้นคือขั้นตอนในกระบวนการลงเสียงของผู้บรรยาย และไปสู่กระบวนการตัดต่อ
4. ขั้นตอนการออกอากาศ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการผลิต เมื่อทำการตัดต่องานเสร็จเป็นที่เรียบร้อย ก็จะเป็นการตรวจเช็คความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ก่อนทำการออกอากาศต่อไป

ยุคเกย์ตระกโนโลยีสื่อสาร (พ.ศ. 2544-2554)

ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการผลิตรายการข่าวเกย์ตระ

การผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในยุคปัจจุบันนี้ ปัจจัยภายในปัจจัยหลักบังคับเป็น “ปัจจัยด้านเวลา” ที่มีผลต่อการผลิตและนำเสนอรายการในรูปแบบต่างๆ ในช่วงต้นของยุคเกย์ตระพอเพียงจนถึงช่วงปลายยุคของยุคนี้คือปี พ.ศ. 2550 รายการ

ข่าวเกยตกรยังคงมีเวลาในการออกอากาศที่น้อยมาก คือ 3-5 นาที ต่อวัน จนกระทั้งปีพ.ศ. 2551 รายการข่าวเกยตรมีการปรับปรุงรูปแบบรายการ อันเนื่องมาจากการได้รับเวลาในการนำเสนอที่มากขึ้น จากเดิม 3-5 นาทีต่อวันเป็น 10 นาที ทำให้สามารถนำเสนอเนื้อหารายการได้มากขึ้น จึงต้องมีการปรับรูปแบบเนื้อหาและรูปแบบรายการ โดยมีการแยกการนำเสนอออกเป็นรายการต่างๆ ได้แก่ รายการเพื่อนเกยต์ที่ออกอากาศเวลา 05.30 ชั่วระยะเวลาการออกอากาศประมาณ 7 นาที รายการเกยตรวันนี้ ที่ออกอากาศในช่วงข่าวภาคเที่ยงมีระยะเวลาการออกอากาศประมาณ 1-1.30 นาที และรายการตามทันเกยต์ที่ออกอากาศในช่วงรายการเจาะประเด็นในเวลา 18.15 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศประมาณ 1.30 – 2 นาที

ในส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการผลิตรายการ ในยุคนี้พบว่า ปัจจัยหลักคือ “ปัจจัยด้านคุณภาพ” ของรายการประเภทข่าวเกยตรททางสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ทำให้รายการข่าวเกยตร ทางสถานีโทรทัศน์สีกง ทัพนุกช่อง 7 ต้องมีการพัฒนารายการให้มีคุณภาพสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อสร้างความดึงดูดใจกับผู้รับชมรายการ ดังจะเห็นได้จากการพัฒนาระบวนการผลิตรายการ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายการข่าวเกยตรกรอบหลายครั้งในยุคนี้ โดยมีการเพิ่มขั้นตอนการผลิตรายการข่าวเกยตรจากเดิม มี 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการผลิต การถ่ายทำรายการ การผลิตเพื่อการออกอากาศ และการออกอากาศ ซึ่งในยุคนี้มีการเพิ่มขั้นตอนการผลิตมาอีกหนึ่งขั้นตอนคือ ขั้นตอนการทำกราฟิกสามมิติ สำหรับใช้ประกอบในรายการ สำหรับกระบวนการผลิตรายการข่าวเกยตรในยุคปัจจุบันมีดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต ในอันดับแรกนี้ก็ยังคงมีขั้นตอนที่เหมือนกับการทำประเด็นข่าวในยุคก่อนๆ คือการหาข้อมูลและคัดเลือกประเด็นที่มีความน่าสนใจ และเห็นว่ามีประโยชน์มากที่สุดกับผู้รับชมรายการ ซึ่งตรงนี้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าวเกยตร

2) ขั้นตอนการถ่ายทำรายการ จากการศึกษาพบว่า ทีมข่าวจะประกอบด้วยผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีทีมข่าวเกยตรอยู่ทั้งสิ้น 4 ทีม มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานในแต่ละหน้าที่ที่มีความชัดเจน ซึ่งตรงนี้ยังคงเหมือนกับในยุคเกยตรเศรษฐกิจพอเพียงคือ ผู้สื่อข่าวจะทำหน้าที่ในการค้นหาข้อมูลในเรื่องที่จะไปทำข่าว การทำความเข้าใจในประเด็นข่าวกับบรรณาธิการ การติดต่อประสานงานกับแหล่งข่าวที่จะไปทำงาน ทำการเก็บรายละเอียดของข่าวใน

การทำงาน และเขียนบทข่าวเพื่อนำเสนอแก่บรรณาธิการต่อไป ช่างภาพมีหน้าที่คือ เตรียมอุปกรณ์ ให้เหมาะสมกับการทำงานในลักษณะต่างๆ และบันทึกภาพรายละเอียดต่างๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

3) ในส่วนของขั้นตอนในการผลิตเพื่อนำไปออกอากาศ ขั้นตอนนี้ผู้สื่อข่าวจะทำการเขียนบทและนำเสนอให้กับบรรณาธิการข่าว ให้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และตรวจคุณภาพเหมาะสมอีกรึ ต่อจากนั้นเป็นขั้นตอนการลงเสียงของผู้บรรยายและขั้นตอนในการทำอินเมอซีพ ซึ่งเป็นการใช้คอมพิวเตอร์กราฟฟิกแบบสามมิติสร้างฉากที่มีความเหมาะสมกับประเด็นที่เราจะทำ เช่น การนำเสนอเรื่องการทำอาหารที่มีกราฟฟิกเป็นนาฬิกาในส่วนนี้ฝ่ายกราฟฟิกจะเป็นคนรับผิดชอบในการออกแบบ ต่อจากนั้นเป็นกระบวนการตัดต่อไป

4) ขั้นตอนในการทำกราฟฟิกสามมิติ สำหรับขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ใช้เทคนิคจากคอมพิวเตอร์ ที่ทันสมัยมาช่วยในการทำรายการให้ให้รายการมีความแปลกใหม่และน่าสนใจโดยเริ่มใช้กับรายการข่าวเกย์ตระกรเป็นรายการแรกต่อจากนั้นจึงใช้กราฟฟิกสามมิตินี้กับรายการข่าวอื่นๆ ในสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ต่อไป โดยเริ่มขึ้นในวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 มีการเปลี่ยนรูปแบบรายการ ตามทันเกย์ตระก ใจเดิมให้ผู้สื่อข่าวยืนรายงานในพื้นที่ เปลี่ยนเป็นใช้ผู้ประกาศประจำรายการคือคุณชัยอนันต์ ปันชู มาทำหน้าที่นำข่าวรายการ ซึ่งรายการตามทันเกย์ตระก ในช่วงนี้ออกอากาศในข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2 เวลาประมาณ 19.45 น. ของทุกวัน

5) ขั้นตอนการออกอากาศ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการผลิต เมื่อทำการตัดต่องานเสร็จเป็นที่เรียบร้อยก็จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องอีกรึหนึ่ง ก่อนทำการออกอากาศ

จะเห็นได้ว่ากระบวนการผลิตในยุคนี้ “ปัจจัยด้านคุณภาพ” มีอิทธิพลต่อรายการข่าวเกย์ตระกร ทำให้ทีมงานผู้ผลิตจำเป็นต้องพัฒนารายการให้มีการนำเสนอรายการให้มีความน่าสนใจกับผู้รับชมมากยิ่งขึ้น โดยมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ช่วยให้รูปแบบการนำเสนอของรายการข่าวเกย์ตระกรมีความน่าสนใจมากขึ้น คอมพิวเตอร์กราฟฟิกสามมิติสามารถนำมาใช้ในการทำรายการ ทำให้เด่นรายการให้มีความสวยงาม ดึงดูดความน่าสนใจของผู้รับชม สามารถเปลี่ยนแปลงจากกราฟฟิกประกอบรายการได้ตามความต้องการ มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากในอดีต ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในแต่ละครั้งต้องใช้ระยะเวลาที่มากกว่า จุดนี้จึงเป็นจุดเปลี่ยน

ที่สำคัญที่สามารถทำให้รายการข่าวเกษตรกรรมสามารถนำเสนอรายการที่มีเนื้อหาที่เป็นวิชาการแต่มีรูปแบบการนำเสนอที่มีความหลากหลาย น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

แนวโน้มของข่าวเกษตรกรรมทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต

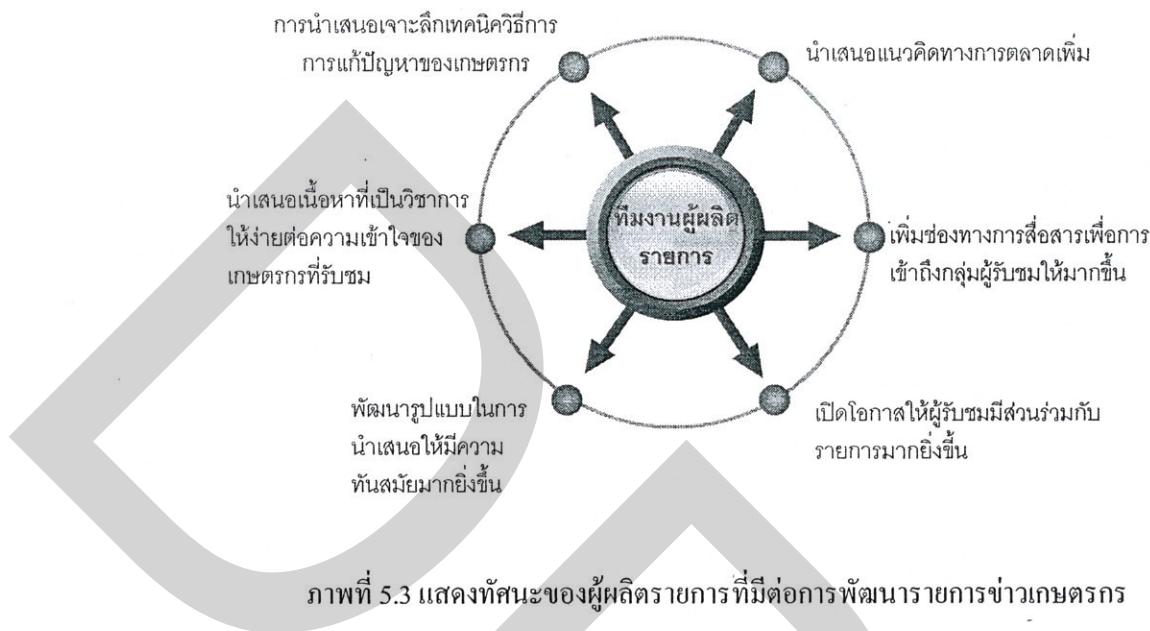
ในการศึกษาแนวโน้มของรายการข่าวเกษตรกรรมทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1) กลุ่มผู้ผลิต รายการข่าวเกษตรกร 2) กลุ่มนักวิชาการที่รับชมรายการข่าวเกษตรกร 3) กลุ่มผู้ชมรายการข่าวเกษตรกร ซึ่งสรุปผลออกมาได้ดังต่อไปนี้

รายการข่าวเกษตรกร

ภาพที่ 5.2 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลในแนวโน้มการพัฒนารายการข่าวเกษตรกร

1) กลุ่มผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกร

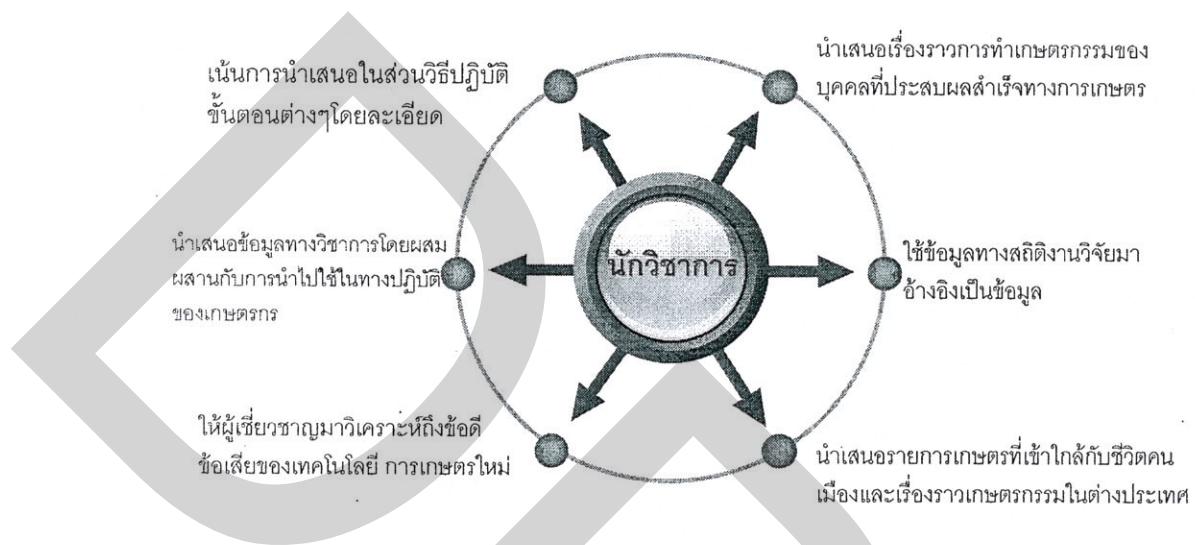

พบว่าแนวโน้มของเนื้อหาของรายการข่าวเกษตรในอนาคต จะเน้นการนำเสนอ เจาะลึกในเนื้อหาที่เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ การแก้ปัญหาของเกษตรกร และเทคโนโลยีการเกษตร ใหม่ๆ ที่ช่วยในการเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกร มีการเพิ่มการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับการตลาดอัน ได้แก่ ราคาพืชผลทางการเกษตรที่ละเอียดมากขึ้น เพื่อที่เกษตรกรจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน โดยแนวคิดการนำเสนอเนื้อหาในอนาคตจะเป็นการนำเสนอข่าวเกษตรกรที่ครบวงจร โดยจะ นำเสนอเนื้อหาที่เป็นวิชาการให้ง่ายต่อความเข้าใจของเกษตรกรที่รับชม และสำคัญที่สุดคือผู้รับชม ต้องสามารถนำความรู้ที่ได้จากการรับชมมาใช้ได้จริง

โดยในส่วนรูปแบบของรายการในอนาคตนี้จะเน้นการพัฒนารูปแบบในการนำเสนอ ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายเดิม และกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ ให้ออกเส้นมาคู่ มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันรายการข่าวเกษตรจะเน้นกับกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกร โดยตรง แต่ในอนาคต จะมีการใช้เทคโนโลยีที่นำสมัยพัฒนารูปแบบและเนื้อหารายการ ตลอดจนการเพิ่มช่องทางการ สื่อสารเพื่อการเข้าถึงกลุ่มผู้รับชมให้มากขึ้น ซึ่งจะมีการทำเว็บไซด์รายการข่าวเกษตร โดย บรรจุเนื้อหาของรายการข่าวเกษตรกรทั้งหมด อญ្យในเว็บไซด์นั้นและผู้ชมสามารถดูรายการข่าว

เกย์ตระกรต่างๆ ข้อนหลังได้จากเว็บไซด์นี้ ซึ่งแนวคิดในการนำเสนอผ่านทางเว็บไซด์นี้เพื่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรรุ่นใหม่ที่ใช้ออนไลน์ในการค้นหาข้อมูลจ่าวสารทางการเกษตร

2) กลุ่มนักวิชาการ

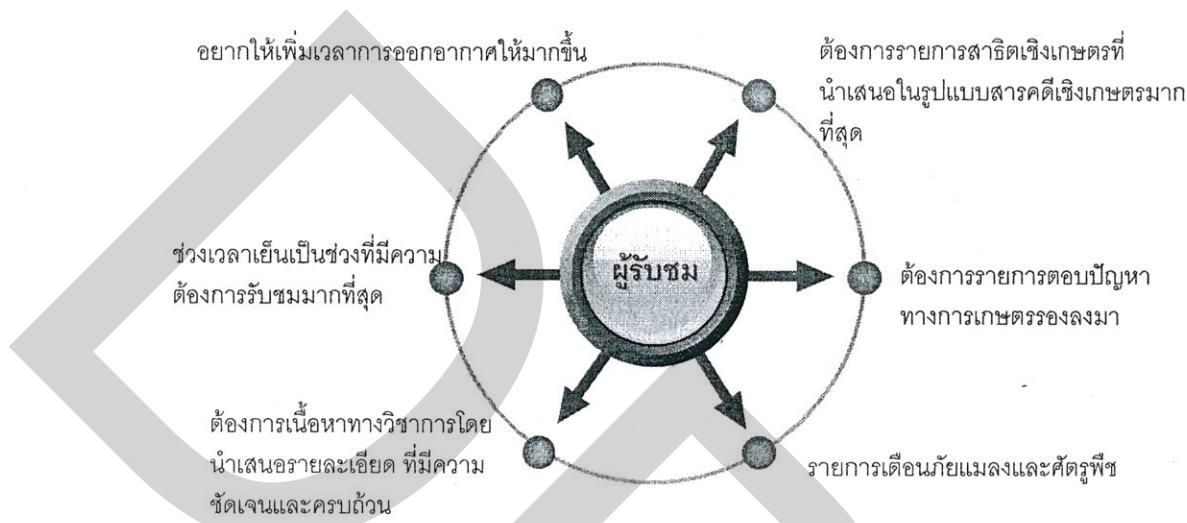
ภาพที่ 5.4 แสดงทักษะของกลุ่มนักวิชาการที่มีต่อการพัฒนารายการจ่าวเกษตรกร

จากการเก็บข้อมูลพบว่า นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ต่อไปอนาคตนี้ ควรจะมีการนำเสนอเนื้อหาในเชิงที่เจาะลึกมากยิ่งขึ้น เน้นการนำเสนอในส่วนวิธีปฏิบัติ ขั้นตอนต่างๆ โดยละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มผู้ชมได้เห็นภาพกระบวนการทำต่างๆอย่างชัดเจน เน้นการนำเสนอเรื่องราวดำรงการทำเกษตรกรรมของบุคคลที่ประสบผลสำเร็จทางการเกษตรผ่านทางรายการ มีการนำข้อมูลที่เป็นวิชาการมาใช้โดยนำเสนอผสานกับการนำไปใช้ในทางปฏิบัติของเกษตรกรและใช้ข้อมูลทางสถิติงานวิจัยมาอ้างอิงเป็นข้อมูลด้วย มีการนำเสนอสินค้าเกษตรที่มีความละเอียด กรอบคู่มุ่งไปยังสินค้าเกษตรอื่นๆด้วย เพราะที่ผ่านมาไม่มีการนำเสนอแต่ผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นพืชเศรษฐกิจเท่านั้น และควรมีรายการที่นำเสนอเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่โดยให้ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ถึงข้อดี ข้อเสียของเทคโนโลยีนั้นด้วย เพื่อให้เป็นข้อมูลที่สำคัญประกอบการตัดสินใจแก่เกษตรกร

โดยในส่วนของรูปแบบรายการนักวิชาการมีความเห็นว่าควรจะใช้รูปแบบภาษาที่เข้าใจง่าย และนำเสนอเรื่องราวที่ง่ายๆที่เรามักมองข้ามบ้าง ควรจะนำเสนอรายการเกษตรที่เข้าใกล้กับชีวิตคนเมืองบ้างเพื่อดึงกลุ่มเป้าหมายอื่นๆให้สนใจในรายการ และควรปรับปรุงรูปแบบ

การนำเสนอจากเดิมมีการนำเสนอรูปแบบเนื้อหาที่เป็นทางการ ให้มีการสอดแทรกความบันเทิงเข้ามาอย่างรายการบ้าง และรูปแบบรายการในบางรายการที่สั้นไปก็อย่างจะให้เพิ่มเวลาให้มากขึ้น

3) กลุ่มนักวิชาการข่าวเกษตรกร

ภาพที่ 5.5 แสดงทักษะของกลุ่มนักวิชาการที่มีต่อการพัฒนารายการข่าวเกษตรกร

สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มผู้รับชมรายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบนกช่อง 7 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มการสนทนาออกเป็น 2 กลุ่ม โดยเกษตรกรกลุ่มแรกที่คัดเลือกจากเกษตรกรในตำบลบ้านกร่าง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าเกษตรกรทั้งหมด อยากรู้เพิ่มเวลาการออกอากาศให้มากขึ้น โดยทั้งหมดอยากรู้เพิ่มเวลาในช่วงเย็น โดยให้ความเห็นว่าเป็นเวลาที่เหมาะสม เพราะเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรส่วนใหญ่กลับมาจากการทำงานและพร้อมที่จะรับชมรายการ โดยที่ประเภทรายการที่เกษตรกรต้องการคือ รายการสารคดีเชิงเกษตรที่นำเสนอในรูปแบบสารคดีเชิงเกษตรมากที่สุด โดยเกษตรกรให้ความเห็นว่า รายการเกษตรที่มีภาพการสาธิตขั้นตอน วิธีการต่างๆ ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จนั้น เกษตรกรน่าจะได้รับประโยชน์มากที่สุด เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการที่จะเห็นภาพจากการสาธิต และรายการที่เกษตรกรต้องการนอกเหนือจากการสาธิตเชิงเกษตร ได้แก่ รายการตอบปัญหาทางการเกษตร รายการเดือนเก็บเมล็ดและศัตรูพืช รายการประเภทให้ข้อมูลความรู้ทางการเกษตรไม่ว่าจะเป็นการแนะนำอาชีพต่างๆ รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการตลาดที่เกษตรกรคุ้นเคยสามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

เกษตรกรกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มเกษตรกรไม่ดอกไม้ประดับ อำเภอทางกรวย จังหวัดนนทบุรีจำนวน 10 คน ซึ่งเกษตรกรทั้งหมด อยากรู้เพิ่มเวลาการออกอาคารให้มากขึ้น มีเกษตรกรจำนวน 6 คนอยากรู้เพิ่มเวลาในช่วงเย็น และให้ความเห็นว่าเป็นเวลาที่เหมาะสม เพราะเป็นช่วงเวลาที่กลับมาลิงบ้านแล้ว ในส่วนความต้องการของเกษตรกรต่อรูปแบบรายการ พนว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อยากได้รูปแบบรายการในอนาคตให้เป็นรายการสาขิตทางการเกษตร โดยให้นำเสนอเนื้อหาทางวิชาการ โดยนำเสนอรายละเอียด เทคนิคที่มีความชัดเจนและครบถ้วนมากที่สุด เกษตรกรส่วนใหญ่จำนวน 6 คน อยากรู้เพิ่มเวลาที่มีความบันเทิงสอดแทรกบ้างเพื่อความน่าสนใจ ถ้ามีเวลาที่มากพอแต่ถ้าจะเวลาการนำเสนอ มีน้อย ก็ให้นำเสนอรูปแบบเนื้อหาทางวิชาการ เช่นเดิม ในส่วนความเห็นของเกษตรกรอีก 4 คนนี้ ต้องการการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการเพียงอย่างเดียว เพราะมีความคิดเห็นว่าเวลาในการนำเสนอสั้น ในส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ คือเกษตรกรอยากรู้มีการนำเสนอช้า เพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนที่ต้องการ และเกษตรกรอยากรู้มีการนำเสนอที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ผู้วิจัยขออภิปรายผลการศึกษาตามประเด็นดังต่อไปนี้

พัฒนาการรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

จากการศึกษาพัฒนารายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ผ่านแนวคิดเกี่ยวกับข่าวและรูปแบบรายการวิทยุ โทรทัศน์ทางการเกษตรนี้ พนว่าตั้งแต่ยุคเกษตรพัฒนา จนมาถึงยุคเกษตรเทคโนโลยีสื่อสารนี้ มีการนำเสนอรูปแบบรายการสารคดีเชิงข่าวเป็นหลัก เน้นเนื้อหาทางวิชาการทางการเกษตร โดยนำเสนอกรอบคุณด้าน กติกรรม ปศุสัตว์ ประมง เทคโนโลยีทางการเกษตร สอดคล้องกับเนื้หางของข่าวเกษตร ในมุมมองของ วاسิษฐ์ เกียรติวัชร กำจาร (2545:24) ที่กล่าวไว้ว่า ข่าวเกษตรจะต้องนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเกษตรในทุกๆเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านกติกรรม ปศุสัตว์ ประมง เครื่องจักรกลทางการเกษตร โดยในยุคเกษตรพัฒนานี้รายการข่าวเกษตรมีรายการสารคดีเกษตรเป็นรายการแรก ซึ่งในขณะนั้นนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมทั่วๆไป ซึ่งทีมงานผู้ผลิตรายการมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาที่เกษตรกรให้ความสนใจ

จะต้องเป็นเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวกับเกษตรกรซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกรในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2539 : 161-164) ที่ศึกษาถึงสภาพการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกรในปัจจุบันซึ่งเนื้อหาสาระของรายการเกษตรกรรมมักจะสนใจสิ่งที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่เรื่องที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมทุกประเภท เช่น กิจกรรมด่างๆทางการเกษตร การปลูกพืชแบบใหม่ การใช้เครื่องมือทางการเกษตรสมัยใหม่ ได้แก่ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และการประมง ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 รายการข่าวเกษตรมีการนำเสนอรายการในลักษณะเป็นโปรแกรมซึ่งประกอบไปด้วย รายการสารคดีเกษตร, รายงานสภาวะสินค้าเกษตร, รายการเตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืช และรายการพยากรณ์อากาศเกษตร

ในยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง(พ.ศ.2533-2543) รายการข่าวเกษตรมีการปรับปรุงรายการอันเนื่องมาจากเวลาในการออกอากาศที่น้อยลง ทำให้ต้องมีการปรับหัวเนื้อหาและ รูปแบบการนำเสนอให้สั้นลง รายการข่าวเกษตรในยุคนี้มีเพียง 2 รายการ คือรายการสารคดีเกษตร และรายการแสดงราคาสินค้าเกษตร โดยที่รายการสารคดีเกษตรมีการนำเสนอเนื้อหาในส่วนที่เป็นเทคนิคและวิธีการทาง การเกษตรอย่างเดียวอันเป็นผลจากเวลาที่น้อยลง และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป รายการข่าวเกษตรเน้นการนำเสนอชีวิตเกษตรที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ กับการทำเกษตรของตนเองและประสบความสำเร็จมานำเสนอผ่านทางรายการสารคดีเกษตรและ ช่วงข่าวประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) และฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ที่มุ่งเน้นให้ใช้แนวเศรษฐกิจพอเพียงเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของเกษตรกร ส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

จนมาถึงยุคเกษตรโอนโลยีสื่อสาร ในปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2544-2554) นโยบายในการนำเสนอข่าวที่มีความเที่ยงตรง แม่นยำ กระชับ ลับไว ซึ่งรายการข่าวเกษตรก็นำเสนอด้วยนโยบายของทางฝ่ายข่าว โดยเน้นการนำเสนอข่าวสารที่มีความรวดเร็ว มีความหลากหลายและเจาะลึกมากยิ่งขึ้น และมีการเพิ่มรูปแบบรายการที่เป็นการตอบปัญหาของเกษตรกร โดยทีมงานผู้ผลิตรายการให้ความเห็นว่ารายการข่าวประเภทรายการสารคดีเกษตรเป็นรายการที่นำเสนอตามตั้งแต่ ยุคแรกจนถึงปัจจุบัน ความมีการเพิ่มรายการประเภทการถามตอบปัญหาทางการเกษตรนั้ง เพราะคิดว่าเป็นรายการที่เกษตรกรต้องการ และเป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วมกับทางรายการมากขึ้น โดยใช้ชื่อรายการว่า “เกษตรรักษ้องใจ” ซึ่งรายการนี้เป็นรายการที่เกษตรสามารถส่งประเด็นคำถามผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ที่ทีมงานผู้ผลิตได้เตรียมไว้ จากนั้นเมื่อทางทีมงาน

ได้รับคำตามก็จะนำคำตามนั้นไปตามผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอกลับไปทางรายการ ซึ่งจากการออกอากาศเพียงเดือนแรกก็มีผู้รับชมรายการส่งปัญหาผ่านทางช่องทางการสื่อสารต่างๆ ที่ทางทีมงานผู้ผลิตรายการเตรียมไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันรายการประเภทตามตอบปัญหาทางการเกษตรเป็นรายการที่เกษตรกรต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สังวาร สุขสามัคคี (2537: บทคดย่อ) ที่ทำการศึกษาถึงความต้องการข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร โดยที่เกษตรกรต้องการความรู้ที่ใช้แก่ปัญหาได้อย่างเร่งด่วนมากที่สุด และ ความรู้ใหม่ๆที่ยังไม่แพร่หลายรองลงมา ในส่วนรูปแบบรายการนำเสนอในยุคนี้มีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กราฟฟิกสามมิตินามาใช้ในรายการ เพื่อให้การนำเสนอคุณลักษณะน่าสนใจและมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น และในปี พ.ศ.2551 รายการข่าวเกษตรได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการอันเป็นผลมาจากการได้เวลาในการนำเสนอที่มากขึ้น โดยแบ่งการนำเสนอข่าวเกษตรออกเป็น 3 ช่วง คือมีช่วงเพื่อนเกษตรที่มีความยาวประมาณ 7 นาทีนำเสนออยู่ในช่วงข่าวภาคเช้าประกอบไปด้วยรายการ สารคดีเกษตร ซึ่งเป็นรายการเชิงสาขาวิชาเกษตรที่เน้นเรื่องการทำเกษตร โดยมีการถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติให้อุ่นย่าง ละเอียดทุกขั้นตอน, รายการเกษตรน้ำรู้ที่เน้นเกร็ດความรู้ทั่วๆไปที่ใช้กับการทำเกษตรประเภทต่างๆ, รายการเกษตรข้องใจ เป็นรายการที่ตอบปัญหาของเกษตรกร, รายการแสดงสินค้าเกษตร ส่วนในช่วงข่าวภาคเที่ยงมีรายการเกษตรวันนี้ที่เป็นเทคโนโลยีโครงการวิทยาศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวกับวงการเกษตร และข่าวภาคค่ำมีรายการตามทันเกษตรนำเสนอเกี่ยวกับเทคนิคต่าง ปัญหาและการแก้ปัญหาของเกษตรกรที่ทำแล้วได้ผลจริง

จากการศึกษาพัฒนาการรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพนักช่อง 7 ทั้งสามยุคโดยมองผ่านทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมพบว่า การนำเสนอรายการข่าวเกษตรในยุคเกษตรพัฒนา และยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงนี้ การสื่อสารเป็นการสื่อสารทางเดียว คือจากผู้ผลิตนำเสนอ ไปสู่ผู้รับชมอย่างเดียวเท่านั้น ผู้รับชมไม่มีสิทธิ์ในการเข้าถึงสื่อ อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านการเข้าถึงทางกายภาพ และเศรษฐกิจ เพราะในอดีตสื่อประเภทโทรทัศน์ไม่สามารถเปิดโอกาสให้กับผู้รับชมมีส่วนร่วมกับทางรายการ ซึ่งก็เป็นไปตามปกติของสื่อโทรทัศน์ซึ่ง ผู้ชมมีส่วนร่วมได้ในระดับที่เป็นผู้รับสาร/ผู้ใช้สาร(Audien/Receiver/Users) เท่านั้นผู้รับสาร ไม่สามารถส่งผลตอบกลับ (Feedback) กลับมาบ้างทีมงานผู้ผลิตรายการได้เลย จนมาถึงยุคเกษตรเทคโนโลยี สื่อสาร ทีมงานผู้ผลิตรายการมีแนวคิดที่จะนำเสนอรายการเกษตรที่เปิดโอกาสให้ผู้รับชมสามารถมีส่วนร่วมกับทางรายการ คือรายการเกษตรข้องใจ โดยที่รายการเกษตรข้องใจจะเป็นรายการที่เปิดโอกาสให้กับผู้รับชมมากที่สุด กล่าวคือเป็นรายการประเภทตามตอบปัญหาทางการเกษตร ผู้รับชมสามารถส่งประเด็นคำถามเข้ามายังรายการผ่านทางช่องทางการสื่อสารต่างๆ ที่ทีมงานผู้ผลิตเตรียม

ไว้ อันได้แก่ การสื่อสารทางโทรทัศน์ ไปรษณีย์ อีเมล์ ทางข้อความ SMS และทางเว็บไซด์ของทางสถานี ซึ่งตรงนี้เป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้ชุมชนรายกรณีโอกาสในการ “เข้าถึง” สื่อได้มากขึ้น “โดยสื่อย่อมเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อรายการได้และทำให้ผู้รับสารมีปฏิกริยาป้อนกลับ (Feedback) กลับมาซึ่งที่มีงานผู้ผลิตรายการ โดยจะเห็นได้ว่าวิธีการรับสารของผู้รับสารในปัจจุบันก็มิได้เป็นอย่าง Passive เมื่อน้อยลง เช่น ในอดีต หากท่านว่าเป็น “ป้ออย่าง Active” (Servaes, 1996 จ้างถึงในจุฬาฯ ยอดคำดี, 2542)

บริบทการผลิตรายการข่าวเกย์ตระหนักทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

จากการศึกษาบริบทของการผลิตรายการข่าวเกย์ตระหนักรในยุคต่างๆ ผ่านแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรสื่อสารมวลชนของ เดนนิส แมคควอล (McQual Dennis, 1994) ที่กล่าวถึงปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการจัดองค์กร และเนื้อหาของสื่อมวลชน พบว่าปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกับการผลิตรายการข่าวเกย์ตระหนักทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในยุคต่างๆ มีดังต่อไปนี้

ยุคเกย์ตระหนาซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบกับการผลิตข่าวเกย์ตระหนักรในยุคนี้ พบว่าปัจจัยภายในที่มีผลกับการทำงานมากที่สุดคือ ปัจจัยทางด้านบุคลากร (Media Professional) ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งในช่วงเริ่มต้นนั้นมีผู้ผลิตรายการมีเพียง 3 คน เท่านั้น เมื่อเทียบกับจำนวนงานที่ต้องออกอากาศทุกวัน ทำให้เกิดปัญหาเรื่องการจัดการบุคลากรในการทำงาน ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลกับการทำงานในยุคนี้มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านการสื่อสารกับแหล่งข่าว เนื่องจากรายการข่าวเกย์ตระหนักรเป็นรายการแรกที่ทำ ทำให้การหาแหล่งข่าวและการติดต่อประสานงานกับแหล่งข่าวเกิดอุปสรรคขึ้น เจ้าหน้าที่ด้านหน่วยงานต่างๆ รวมไปถึงตัวเกย์ตระหนักรที่ไม่เข้าใจกับรูปแบบราชการ เพราะว่าเป็นเรื่องใหม่ในขณะนั้น และจากแหล่งข่าวที่มีจำนวนน้อยนั้นทำให้รายการข่าวเกย์ตระหนักรในช่วงแรกมีเนื้อหารายการในลักษณะที่เป็นเรื่องหัวๆ ไป บังไม่ได้มีการเจาะลึกถึงเทคนิค วิธีการและเทคโนโลยีต่างๆ อีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลกับการผลิตรายการในยุคแรกคือ ปัจจัยจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ในการถ่ายทำรายการในแต่ละครั้ง มีการกำหนดคิวการถ่ายทำที่แน่นอน ถ้าเจออุบัติเหตุฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น ฝนตกหนัก ไม่สามารถถ่ายทำรายการตามกำหนดการได้ ก็จะมีผลสืบเนื่องกับการทำงานในวันต่อไปทันที ทำให้เกิดความล่าช้า

ในการถ่ายทำและการกลับมาผลิตรายการในที่สุด ในส่วนกระบวนการผลิตรายการข่าวเกษตรกรนั้น ในยุคนี้กระบวนการผลิตรายการที่ยังไม่เป็นระบบ มีการใช้บุคคลเพียงคนเดียว ในการถ่ายทำ เขียนบท และตัดต่อภาพ โดยที่มีคนทำหน้าที่ลงเสียงบรรยายอีกคนหนึ่ง

ในยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงปัจจัยภายในที่มีผลกับการการนำเสนอของรายการข่าวเกษตร คือปัจจัยด้านเวลา ซึ่งเหลือเพียง 2-3 นาทีเท่านั้น อันเนื่องมาจากการแข่งขันกันของข่าวประเภทต่างๆ สูงขึ้น ทำให้บริบทในการทำงานในช่วงนี้ ที่งานต้องมีการวางแผนของเนื้อหา ของรายการสารคดีเกษตร ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากระยะเวลาการนำเสนอที่สั้นมาก การนำเสนอเนื้อหาของรายการในช่วงนี้จะเน้นในส่วนเนื้อหาที่เสนอเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ๆ เทคนิคเคล็ดลับต่างๆที่เกษตรกรนำไปใช้และประสบผลสำเร็จ แต่ทีมงานผู้ผลิตก็ไม่สามารถจะลงรายละเอียดในรายการสารคดีเกษตรได้เหมือนในยุคเกษตรพัฒนา จึงนำเสนอในส่วนที่เป็นการสาธิตเทคนิคและวิธีการหลักๆเพียงเท่านั้น ในส่วนปัจจัยภายนอกก็ยังคงเป็นเรื่องของการสื่อสารกับแหล่งข่าว แต่มีความแตกต่างกับยุคเกษตรพัฒนาคือเริ่มแรกอยู่ส่วนของการสื่อสารจะเป็นการประสาน งานกับทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเกษตรกร แต่กับยุคเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงนี้เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในรายการข่าวเกษตรมากขึ้น อุปสรรคในช่วงนี้จึงลดน้อยลง แต่การประสานงานกับเกษตรกรยังคงมีอยู่ เพราะการทำการทำรายการข่าวเกษตรเป็นไปในลักษณะหัวประเด็นข่าวใหม่ๆอยู่ตลอด ทีมงานก็จะเจอกับเกษตรกรที่ยังไม่คุ้นเคยกับรายการโทรทัศน์อยู่ร่องๆ จึงต้องมีการสื่อสารทำความเข้าใจกันอยู่ตลอด ในส่วนกระบวนการผลิตข่าวเกษตรนี้มีวิธีการที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น มีการแบ่งหน้าที่การรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน คือ มีช่างภาพซึ่งทำหน้าที่ถ่ายภาพ ผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่ในการเขียนข่าว เก็บข้อมูลต่างๆ และแผนกตัดต่อที่ทำหน้าที่ตัดต่อรายการ โดยที่ขั้นตอนการผลิตจะแบ่งออกเป็น 1) ขั้นตอนในการเตรียมการผลิต 2) ขั้นตอนในการถ่ายทำรายการ 3) ขั้นตอนในการผลิตเพื่อการนำไปออกอากาศ 4) ขั้นตอนการออกอากาศ และในช่วงปี พ.ศ.2540 พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีกระแสพระราชดำรัส ในเรื่องเกษตรพอเพียงให้กับเกษตรกร ทางรายการข่าวเกษตรกรจึงนำเสนอเนื้อหาทางด้านเกษตรพอเพียงตามกระแสพระราชดำรัสผ่านทางรายการสารคดีเกษตรและช่วงข่าวประจำวัน ในส่วนของรายการสารคดีเกษตรนี้ ทีมงานผู้ผลิตจะนำ เสนอเกษตรกรที่นำแนวคิดเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ แล้วประสบผลสำเร็จ

บริบทการทำข่าวเกษตรในยุคเกษตรเทคโนโลยีสื่อสาร พบว่าปัจจัยภายในที่มีผลกับการทำข่าวเกษตร ก็ยังคงเป็นปัจจัยด้านเวลาที่มีน้อยคือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึง

ปี พ.ศ. 2551 มีการปรับผังรายการข่าวเกิดขึ้น และรายการข่าวเกษตรกรก็ได้ระยะเวลาในการนำเสนอที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถใช้เทคนิคปรับปรุงการนำเสนอให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในส่วนของเนื้อหาที่สามารถนำเสนอเนื้อหาที่เฉพาะลึก และมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น การทำงานในช่วงนี้ สามารถตอบรับความต้องการของเกษตรกรมากขึ้นกว่าในอดีต เนื่องจากมีช่องทางการสื่อสารระหว่างเกษตรกร many ที่มีงานผู้ผลิตรายการมากขึ้น เกษตรกรมีการส่งข้อมูลปัจจุหាក่างๆ มาบังรายการ และที่มีงานทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำปัจจุหานั้นๆ ไปสอนตามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาคำตอบ แนวทางแก้ไขปัญหา และจึงนำเสนอผ่านทางรายการข่าวเกษตรให้เกษตรกรได้รับชม ต่อไป ในส่วนของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อรายการข่าวเกษตร ก็อ ปัจจัยทางคู่แข่ง (Competitors) เพราะในปัจจุบันมีรายการในลักษณะเดียวกันเยอะขึ้น ทำให้เกษตรกรมีทางเลือกในการรับชมรายการประเภทนี้มากขึ้น มีการแข่งขันกันเพื่อสร้างความนิยมแก่ผู้ชม “องค์กรผู้ผลิต จึงจำเป็นที่จะต้องผลิตรายการให้ตรงกับความสนใจของผู้รับให้มากที่สุด” (McQual Dennis, 1994) ทางทีมงานผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จึงต้องมีการพัฒนาในส่วนของรูปแบบการนำเสนอที่มีความน่าสนใจและ มีเนื้อหาที่มีความเข้มข้นเจาะลึกมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มาใช้เป็นเทคนิคการสรุปผลอย่างเป็นระบบ (systematically) ในการศึกษาบริบทการทำรายการข่าวเกษตรตั้งแต่ยุคริ่มดันจนถึงยุคปัจจุบัน โดยทำการศึกษาถึงเอกสารบทข่าว และเทปบันทึกภาพการออกอากาศของรายการข่าวเกษตรกร และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เป็นผู้จัดทำข่าวเกษตรในยุคต่างๆ สรุปได้ว่า การทำข่าวเกษตรในทุกยุคทุกสมัยนั้น อยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่าจะทำอย่างไรให้เกษตรกรที่รับชมได้รับประโยชน์จากการนี้ให้มากที่สุด การนำเสนอ “ข่าว” ต้องนำเสนอด้วยความละเอียดรอบคอบ ข้อมูลที่ถูกนำเสนอออกไปต้องมีความถูกต้องชัดเจน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ยกตัวอย่างกรณีกระบวนการของโรคไข้หวัดนก หรือกระบวนการของแมลงศัตรูพืชต่างๆ ผู้สื่อข่าวต้องรายงาน “ข่าวซึ่งเป็นข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจ” (ฉบับ วุฒิกรรมรักษยา, 2536 : 5) โดยนำเสนอสิ่งที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับชมให้ได้รับรู้อย่างทันท่วงที เพื่อที่จะบอกเล่า สาเหตุของการเกิดโรคระบาดนั้นๆ ตลอดจนนำเสนอวิธีทางป้องกัน แก้ไขปัญหาเหล่านั้นมานำเสนอผ่านทางรายการข่าว

จะเห็นได้ว่าจากอดีตจนถึงปัจจุบัน รายการข่าวเกษตรกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข่าวสารความรู้ทางเกษตรไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ สภาพปัจจุหานและแนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ไปยังผู้รับชมที่เป็นเกษตรกรเพื่อก่อให้เกิด

ความรู้ที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นองค์ความรู้ให้แก่ตัวเกษตรกรเอง รวมไปถึงการถ่ายทอดความรู้ไปยังเกษตรกรคนอื่นๆ ในสังคมได้ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่รูปแบบการสื่อสารที่เปลี่ยนไปตามนโยบายของทีมงานผู้ผลิตรายการที่ต้องการเปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถติดต่อสื่อสารกับทางทีมงานผู้ผลิตรายการเพื่อที่จะสอบถามปัญหาต่างๆ นำเสนอแนวคิดหรือผลงานของตนเอง เพื่อที่จะให้รายการนำเสนอในวงกว้างอย่างเช่น รายการตามทันเกษตรที่เป็นเวทีที่มีการนำเสนอเทคโนโลยีการการแก้ปัญหา ภูมิปัญญาต่างๆ ของเกษตรกร รายการเกษตรวันนี้เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้กับนักวิชาการ ได้นำเสนอผลงานที่มีประโยชน์ที่เกี่ยวกับวงการเกษตร หรือกลุ่มเกษตรกรที่จะนำเสนอโครงงานต่างๆ ที่มีประโยชน์ ซึ่งตรงตามเป้าหมายของทีมงานผู้ผลิตรายการนี้เป้าหมายให้ผู้รับชมมีส่วนร่วมกับทางรายการ โดยสามารถนำเสนอแนวคิดการแก้ไขปัญหาของตนเอง หรือของกลุ่มตนเองผ่านทางช่องทางรายการข่าวเกษตรเพื่อ ให้ผู้รับชมอื่นๆ ได้รับประโยชน์จากความรู้ที่ตนเองได้ถ่ายทอดออกไป

แนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคต

สำหรับแนวโน้มของรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในอนาคตนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นวงกลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้ผลิตรายการข่าวเกษตรกร พนับว่าประเดิ่นหลักในการพิจารณาคือการพิจารณา ถึงปัจจัยด้านคู่แข่ง(Competitors) เพราะปัจจุบันมีรายการเกษตรมากขึ้นกว่าในอดีต ทำให้ทีมงานผู้ผลิตต้องมีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้รับชม ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด เดนิส แมคเวย์ (อ้างถึงใน กัญญา แก้วเทพ, 2541 : 291-292) ที่มองผู้รับสารเป็น “ตลาดหรือผู้บริโภค” (market) ซึ่งปัจจุบันอยู่ในสภาวะที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง ทำให้ผลิตผลของสื่อทุกชนิดจะมีลักษณะเป็นสินค้าหรือบริการที่มีไว้จำหน่าย การผลิตสื่อต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดผู้ชมเป็นสำคัญ รายการข่าวเกษตรจะมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาในส่วนรูปแบบและเนื้อหาของรายการให้มีความน่าสนใจอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของเนื้อหาซึ่งคงเป็นวิชาการ เช่นเดิม โดยนำเสนอให้จำกัดความเข้าใจ เน้นการนำเสนอที่มีความรอบค้าน เจาะลึกถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขแก่เกษตรกร เพิ่มการให้ความรู้ทางการตลาดให้กับเกษตรกร และปัจจัยด้านผู้รับสาร(Audience) ที่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ซึ่งในอดีต และปัจจุบัน กลุ่มเป้าหมายของรายการข่าวเกษตรเป็นกลุ่มเกษตรกร โดยที่การนำเสนอข่าวก็เป็นการมุ่งเน้น

ให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร การนำเสนองานที่เป็นการนำเสนอผ่านรายการ โทรทัศน์ แต่ในอนาคตจะมีการมองกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีพฤติกรรมในการใช้สื่อที่มีความหลากหลายมากขึ้น จึงมีความคิดว่าในอนาคตจะใช้ประโยชน์จากช่องทางการสื่อสารที่มากขึ้นในการนำเสนอรายการข่าวเกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเว็บไซด์ข่าวเกษตรกร การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นต้น โดยจะเปิดให้ผู้รับชมมีส่วนร่วมกับรายการมากยิ่งขึ้น ซึ่งนี้ก็เป็นจุดเริ่มต้นของทีมงานผู้ผลิตที่ต้องการให้รูปแบบการสื่อสารไม่จำเป็นต้องสื่อสารในลักษณะจากบันลงล่าง เหมือนในอดีต ดังแนวคิดของบุคคลในการดำเนินการสื่อสารเพื่อการพัฒนาได้ชี้ให้เห็นว่า “แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการพัฒนาสังคม ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารอย่างเดิม ซึ่งได้แก่ การสื่อสารภายใต้กระบวนการทัศน์หลักแห่งความทันสมัยนิยม ซึ่งเน้นการสื่อสารจากบันลงล่าง หรือการสื่อสารจากผู้ที่มีอำนาจในสังคม (อาทิ รัฐ) ลงไปยังประชาชน ไปสู่การสื่อสารแบบใหม่ภายใต้กระบวนการทัศน์แบบทางเลือก ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (participatory communication)” (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ, 2549) ซึ่งการสื่อสารในลักษณะนี้ก็ได้ช่วยให้เกิดประโยชน์กับผู้ส่งสาร ซึ่งคือทีมงานผู้ผลิตรายการ ที่ได้ทราบถึงความต้องการของผู้รับสาร ได้จากผลตอบกลับ (Feedback) ซึ่งก็จะทำให้ทีมงานผู้ผลิตรายการ ได้ทราบถึงความต้องการของผู้รับสารรายการอันจะนำไปสู่การพัฒนารายการให้มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้รับสารต่อไป

2. กลุ่มนักวิชาการ จากการเก็บข้อมูลพบว่า นักวิชาการส่วนใหญ่ยอมรับว่าสื่อมวลชน มีส่วนช่วยในการพัฒนาวงการเกษตรตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน และยังเชื่อว่าในอนาคตสื่อมวลชน ยังคงเป็นสื่อที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศอยู่ ในส่วนการนำเสนอรายการข่าวเกษตรกร ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพกชช. 7 นั้นนักวิชาการมีความพึงพอใจในรูปแบบเนื้อหาในการนำเสนอของรายการ และมีความเห็นว่าต่อไปรายการข่าวเกษตรควรจะมีการนำเสนอเนื้อหาในเชิงที่เจาะลึกมากขึ้น แสดงวิธีปฏิบัติขั้นตอนต่างๆอย่างชัดเจนและเน้นเรื่องราวการทำเกษตรกรรมของบุคคลที่ประสบผลสำเร็จ และในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ต่างๆทางการเกษตร อย่างที่เคยประสบมา เช่น โรคระบาดต่างๆ สื่อมวลชนควรทำหน้าที่ในการประสานความเข้าใจต่างๆ ใน การแก้ไขปัญหา เช่น การหาข้อมูลที่มีความสำคัญมานำเสนอให้กับประชาชน เพื่อเป็นการเดือนภัยให้ประชาชนได้อย่างทันท่วงที

ในส่วนรูปแบบรายการควรที่จะนำเสนอข้อมูลที่เป็นวิชาการมาใช้โดยนำเสนอผ่าน พลسانกับการนำเสนอไปใช้ในทางปฏิบัติของเกษตรกร ให้ผู้รับชมซึ่งเป็นเกษตรกรเข้าใจง่าย มีการใช้

ข้อมูลทางสถิติลดอุดจุนผลงาน วิจัยประกอบเพื่อความน่าเชื่อถือ มีการนำเสนอรายการประเภท การเตือนภัยเกษตรและอย่างเน้นรูปแบบรายการที่สามารถให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับทางรายการมาก ขึ้น สื่อมวลชนควรทำหน้าที่เป็น

3) กลุ่มผู้ชมรายการข่าวเกษตรกร จากการเก็บข้อมูลกับเกษตรกรผู้รับชมรายการด้วย วิธีการสนทนากลุ่มพบว่า กลุ่มแรก เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าอยากให้มีการเพิ่มเวลาในการอุดอากาศให้มากขึ้นโดยอย่างให้เพิ่มในช่วงเย็นมากกว่าช่วงอื่นๆ เกษตรกรส่วนใหญ่อยากได้รูปแบบรายการในอนาคตให้เป็นรายการสาธิตทางการเกษตร โดยนำเสนอเป็นเชิงสารคดีทางการเกษตรและรายการตอบปัญหาทางการเกษตรของลงมา และอันดับสุดท้ายอย่างได้รายการเตือนภัยเกษตร กลุ่มที่ 2 พบว่าเกษตรกรต้องการเวลาในการนำเสนอที่มากขึ้น ในส่วนรูปแบบรายการที่เกษตรกรต้องการยังคงเป็นรายการสาธิตทางการเกษตร โดยมีการสอดแทรกความบันเทิงเข้ามาในรายการนั้นเพื่อความน่าสนใจถ้าเวลาไม่พอรองลงมา อย่างให้นำเสนอในเรื่องราวนักกรรมที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และอย่างให้มีการนำเสนอช้า

จากการสนทนากลุ่มกับเกษตรกรทั้งสองกลุ่มสรุปได้ว่า เกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันในด้านการยอมรับว่าสามารถนำความรู้มาใช้ได้จริง ถ้าเรื่องที่รับชมอยู่น้ำเสนอเรื่องที่ใกล้ตัวกับอาชีพของเข้า หรือเป็นเรื่องที่เขาคุ้นเคยก็ความสนใจ ซึ่งเป็นไปในแนวความคิดผู้รับสารของ ժาร์ต ชอลล์ (อ้างถึงใน กัญจนा แก้วเทพ, 2544:37) ที่กล่าวถึงแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หลากหลายการ เช่น “บุคคลนักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่แล้วของตนเอง” โดยการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการข่าวเกษตรกรไปใช้ประโยชน์นั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ที่เปิดรับชมรายการมีความเห็นว่า ถ้าเนื้อหาของรายการนั้นมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตนเองทำอยู่หรือเป็นเรื่องที่ตนเองสนใจ ก็จะสามารถจดจำรายละเอียดของเนื้อหาและนำไปใช้ประโยชน์ได้กว่าเนื้อหาที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพเกษตรกรที่เกษตรกรทำอยู่

ในส่วนความต้องการของเกษตรกรต่อประเภทของรายการเกษตรพบว่า เกษตรกรทั้งสองกลุ่มต้องการรายการประเภทสาธิตเกษตรมากที่สุด และเกษตรกรเห็นว่าเวลาในการนำเสนอในปัจจุบันน้อยเกินไป เกษตรกรต้องการเวลาในการนำเสนอที่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ ดอกชะเอม (2545 : 1) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมต่อรายการ

โทรหัศน์ข่าวเกษตรกรสถานีโทรหัศน์สีกองหัวพงษ์ช่อง 7 โดยพบว่าเนื้อหาของรายการสั้นเกินไป ควรปรับปรุงระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหารายการให้เพิ่มมากขึ้น ในส่วนช่วงเวลาที่เกษตรกรต้องการรับชมรายการข่าวเกษตรจะเป็นในช่วงเวลาเช้า และช่วงเวลาในตอนเย็นซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดรายการวิทยุโทรหัศน์เพื่อเกษตรกร (หลักการจัดรายการวิทยุโทรหัศน์เพื่อเกษตรกรในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช 2539: 161-164) ที่ได้ศึกษาถึงสภาพการจัดรายการวิทยุโทรหัศน์เพื่อเกษตรกรในปัจจุบันซึ่งการจัดรายการวิทยุโทรหัศน์เพื่อเกษตรกรที่กล่าวถึงเวลาในการนำเสนอรายการ โทรหัศน์เพื่อเกษตรกรควรจะนำเสนอในช่วง เวลาเช้าระหว่าง 05.00-06.00 น. และช่วงเวลาเย็นระหว่าง 17.00-21.00 น. เกษตรกรเป็นผู้ที่มักตื่นแต่เช้าและนอนหัวค่า กลางวันเป็นเวลาทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะออกไปทำงานในท้องที่นอกบ้าน โอกาสที่เกษตรกรจะดูโทรหัศน์ซึ่งมักจะเป็นเวลาเช้ามืดหรือยามรุ่งและตอนเย็นที่เกษตรกรกลับจากการทำงานช่วงเวลาที่กล่าวมานี้จึงน่าจะเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรดูโทรหัศน์ได้

ในส่วนรูปแบบรายการที่เกษตรกรต้องการ เกษตรกรทั้งสองกลุ่มนี้มีความต้องการรายการข่าวเกษตรประเภทรายการสารธิคเกษตรและรายการสารคดีเชิงเกษตรมากที่สุด โดยนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการเป็นหลักและถ้ามีเวลามากพอควรสอดแทรกเนื้อหาความบันเทิงลงไปในรายการ บ้างเพื่อความน่าสนใจ ซึ่งจากความต้องการของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สังวาร สุขสามัคคี (2537:53-54) ที่กล่าวว่ารูปแบบรายการ โทรหัศน์การเกษตรที่เกษตรกรต้องการมากที่สุดคือ รายการสารธิคทางการเกษตร รายการสารคดีทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมต่อรายการ โทรหัศน์ข่าวเกษตรกรสถานีโทรหัศน์สีกองหัวพงษ์ช่อง 7 ของ ศิริลักษณ์ คงชนะอม (2545 : 1) ที่พบว่าเกษตรกร มีความพึงพอใจในรายการสารคดีเกษตรมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มนี้ ได้แก่ ความคิดเห็นของทีมงานผู้ผลิตรายการ ความคิดเห็นของนักวิชาการ และความคิดเห็นของผู้รับชม รายการซึ่งเป็นเกษตรกร จะเห็นได้ว่า ความต้องการของนักวิชาการ และความต้องการของผู้รับชม รายการ ในด้านการต้องการรูปแบบรายการในเชิงสารธิคเกษตร โดยนำเสนอรายละเอียดของขั้นตอน วิธีการทำอย่างละเอียดนั้น ตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มทีมงานผู้ผลิตรายการซึ่งมีความคิดเห็นว่า ต่อไปอนาคตจะมีการนำเสนอเนื้อหาในเชิงเจาะลึก และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ในส่วนความต้องการของเกษตรกรและนักวิชาการต่อระยะเวลาในการนำเสนอโดยอย่างให้ทีมงานผู้ผลิตรายการ

นำเสนอรายการที่มีความระยะเวลาเพิ่มขึ้นนี้ เมื่อมองทีมงานผู้ผลิตรายการผ่านแนวคิดของเดนิส แมคเวย์ (อ้างถึงใน พิริยะ จิร โภษกุล, 2548) ที่กล่าวถึงปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและหลักในการปฏิบัติองค์กรผู้ผลิตสื่อ พบว่าการที่จะสามารถเพิ่มระยะเวลาการออกอากาศ หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายการนั้น จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ขององค์กร กล่าวคือถ้าต้องการให้มีการเพิ่มระยะเวลาในการออกอากาศ ทีมงานผู้ผลิตรายการจะต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยภายใน ว่าเวลาในการนำเสนอของรายการข่าวอื่นๆ ในช่วงนี้เป็นอย่างไรบ้าง สามารถเพิ่มเวลาในการข่าวเกย์ตระกรໄได้ไหม โดยไม่กระทบกับเวลาในการนำเสนอของรายการอื่นๆ และคำนึงถึงปัจจัยภายนอกคือ คู่แข่งขัน มีการนำเสนอประมวลรายการข่าวเกย์ตระกร ในช่วงเวลาไหน ปัจจัยทางด้านเรหตึงของรายการประเททข่าว เกย์ตระกรอื่นๆ เป็นอย่างไร และปัจจัยด้านผู้รับสาร เพราะผู้รับสารคือลูกค้า ผู้ผลิตจึงต้องผลิตสิ่งที่ตรงกับความต้องการของผู้รับสารให้มากที่สุดเพื่อเป็นการดึงดูดใจให้มาชมรายการ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการปรับปรุง พัฒนารายการข่าวเกย์ตระกรทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับทีมงานผู้ผลิตรายการข่าวเกย์ตระกรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

5.3.1.1 ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ควรเพิ่มเวลาในการออกอากาศรายการข่าวเกย์ตระกร ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้รับชมที่ต้องการรับชมรายการโดยเฉพาะในช่วงเวลาเย็น เพราะเป็นระยะเวลาที่เกย์ตระกรส่วนใหญ่มีเวลาในการรับชม

5.3.1.2 ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ควรนำเสนอรูปแบบรายการเป็นรายการเชิงสาขิตเกย์ตระกร และรายการตอบปัญหาทางการเกย์ตระกร ให้มากขึ้น เพราะเป็นรายการที่เกย์ตระกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเป็นรายการที่ให้ประโยชน์กับผู้รับชมมากที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มรายการข่าวเกษตรทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 หากรู้ถึงการศึกษาในเชิงปริมาณในด้านการรับรู้และความพึงพอใจของผู้รับชมรายการข่าวเกษตรในปัจจุบันก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนารายการ ได้มากขึ้น

2. ควรจะมีการวิจัยในพฤติกรรมการใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์กับสื่อออนไลน์ในการหาข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรเพื่อเปรียบเทียบแนวโน้มทางพฤติกรรมของผู้ใช้อันไปสู่แนวทางสำหรับการพัฒนารายการเกษตรในอนาคต

บริษัทฯ
ขอเชิญชวน
ผู้สนใจ
เข้าร่วม
การประชุม
และแสดง
ผลิตภัณฑ์
ของบริษัทฯ

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กาญจนा แก้วเทพ.(2541). การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดทางเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : บริษัทอนิพนิธิ์เพรส จำกัด.

จุ่มพล รอดรัศมี.(2532). สื่อสารมวลชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉล้าน วุฒิพิกรรมรักษยา.(2536). หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพรีก.

ทักษิณ บุญนาค.(2546). กระจกส่องสื่อ. กรุงเทพฯ บริษัทเนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน).

ปริมา สะตอ. (2529). การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

ปริมา สะตอ. (2539). การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

ประชาต สถาปิตานนท์ และคณะ .(2549). การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย. –กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

พีระ จิร ไสกณ.(2548). ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญา尼เทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.

พีระ จิร ไสกณ.(2548). ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญา尼เทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.

พระครู เหล่ารุจิสวัสดิ์. (2552). ศักยภาพภาคเกษตรของไทยในความเป็นจริง. สำนักที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจ เครือเจริญโภคภัณฑ์ .

วัฒนา สรรวรษิทปติ. (2531). การเขียนและการผลิตข่าวสารเกษตร. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิภา อุตมจันท์.(2544). ปฏิรูปสื่อเพื่อสังคม หลักคิดและบทเรียนจากนานาประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7. ฉบับที่ 38 ตุลาคม 2526

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม. (2531). หนังสือการทดลองแต่งต้นฉบับ, พิมพ์ครั้งที่4 แผนกวิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนा แก้วเทพ.(2531).**ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน.กรุงเทพฯ :** โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภารัศมี วิจิตกุลเจริญ. (2542). **ทฤษฎีการสื่อสาร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เสถียร เขยประทับ.(2530). การสื่อสารและการพัฒนา. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิมพ์ครั้งที่ 2.

สมคิด ธีรศิลป์.(2531). **การผลิตรายการโทรทัศน์.กรุงเทพฯ :** โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมควร กวียะ.(2539). **การสื่อสารมวลชน บทบาทหน้าที่ เสรีภาพและความรับผิดชอบ.กรุงเทพฯ :** คอกหงส์.

สุโขทัยธรรมชาติราช. (2539). **การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ (หน่วยที่ 8-15).** กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชานิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549).** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554).** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

วิทยานิพนธ์

งามจิตต์ คำเพรา. (2542). **การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับองค์การเภสัชกรรมในหนังสือพิมพ์ไทย.**

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จรัสมงกุฎ พัฒนพัชร.(2545). **ภาพปัจจุบันในการรายงานข่าวของผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์.กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกริก.

พรพิมล ปิยะพันธ์.(2533) . **ความคิดเห็นของเกย์ตระกรผู้นำกับการได้รับความรู้ทางการเกษตรจากสื่อมวลชนอําเภอสันทรยาจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.

เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรรณรัตน์ นาที.(2545). กระบวนการรายงานสดของข่าวโกรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ศิวนารถ วงศ์ประษฐ.(2550). ตระกูลรายการข่าวโกรทัศน์ในประเทศไทย พ.ศ. 2548.
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิริกักษณ์ ดอกชะเอม. (2545). ความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมต่อรายการโกรทัศน์ข่าวเกษตรกร
สถานีโกรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สันทนา วรรณกะลักษ. (2535). การประเมินเนื้อหารายการโกรทัศน์ “ดินดำน้ำซึ่ม”.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สังวร สุขสามัคคี. (2537). ความต้องการข่าวสารเกษตรจากวิทยโกรทัศน์ของเกษตรกรอำเภอแม่ริม
จังหวัดเชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : สถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมส่งเสริมการเกษตร.(2545). “นโยบายและแนวทางปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรปีงบประมาณ
2545”. นโยบาย-โครงการที่สำคัญ. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม2554 จาก: http://www.doea.go.th /bugged / page1_3.htm,1 มกราคม.

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร, (2553,30 มกราคม) สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2553

จาก : <http://thainews.prd.go.th /view.php? mnewsid=255301 30007 5&tb = N255301>)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2553,1 กุมภาพันธ์).สืบค้นเมื่อ 1
กุมภาพันธ์ 2554 จาก :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=62>